

PRIMVS

LVCIANI. POETE ET. ORATORIS. DE. VERIS. NARRATIONIBVS. LIBELLI. DVO. A
LILIO CASTELLANO DE GRECO IN LATINVM TRADVCTI. ET IN PRIMIS EIVS
AD MARCVMPISTORIENSEM. EPISTOLA.

Ene ac decenter autumasti Marce pater: ut eos tibi libellos designarem: quos uir eru-
ditissimus & iocundissimus Lucianus græco sermone conscripsit: quosq; ego superiori
tempe nostros feceram. Habent eni in se iocunditatem maximâ ac risum: quæ aîum
aliis grauatû curis inter legêdum exhylerent. Tuq; his accomodate uti poteris: & aliis
accomodatius exhibere: quoz; iter auctoritatê uersabere: Maiestâtê Regiâ contem-
platurus accedis: sacrasq; manus illas deosculabere cum & magnocum principû p'sen-
tia fueris: qui a facietate suaz; curacû ad hæc quasi a labore ad quietem diuertent. Hos
igit; præcipitanter magis. q; accelerate conscriptos nbi mitto: ut antea ueneradissimo illi patri transmi-
seram ut in ea prefaciuncula: quasi in argumento eorum libelloz; rationê lucidius teneas.

Lilii Castellani in Lucianû plôgus ad uerendis. P. L. op. Romane Ecclesiæ Cardinalé.

I plures dignitati tue debent uerendissime pater: ego magis debeo: neq; quemuis alium facile
inueneri: cui aut cumulatius cõtuleris: aut p' ni amoris signa fortius demonstraueris. Nâ cõtu-
listi cû multa: tû illud in primis: q; me præ cæteris differētius semp anasti. Neq; enim qui ma-
gis contulit. q; quod ex corde prouenit. Et illa erant profecto signa: sed pluribus occulta: mihiq; & eo tē
pore obscura: nûc uero cogitant; ac ea repetenti clara omnino & intellecta. Quia in re. q; satis nō ē gra-
tius agere perpetuò me consulo: quo tot beneficiis in me tuis opere respondeam. Nûc uero quoniam
mearum uigiliarum aliquid tue magnitudini offerre statui: & primos: ut ita dicam: focus eorum stu-
diorum: ad quæ ipse me hortari quandoq; consueuisti: illud maxime querebam: quod tot labores hæc
curas uersanti: ad iocunditatem magis. q; aliis ad doctrinam esse posset. Nam cum tuo labore & cura:
nostrarum rerum pars maxima moderetur: fiantq; eæ curæ: ut assolet sepe numero onerosæ: quid gra-
tius eo offeram: q; quod intelligendum te ab illo tedio: ad singularem quandam leticiâ: iocunditatem: ri-
sumq; mouere possit. Igitur quom plurimi coram græci codices extarê: duos illos libellos tue aucto-
ritati in nostram linguam præ cæteris traducendos delegi: quos uir eruditissimus: & in primis iocun-
dissimus Lucianus de ueris narrationib; græco sermone cõscripsit: utpote qui præ cæteris ad ea quæ
uolebamus facerent. Nam is: cum multa ac uaria eloquenter & facere conscripserit: tum hos libellos lu-
culentur enâm ac iocunde. Habent hi de ueris narrationibus epygrâma: non q; uera ita narrât: ut me-
tiri non possint: sed ita mentita: ut uera penitus esse nequeant. Causam autem q; ea finxerit idê refert
q; hi scilicet: qui in dicendo laborant: post multam seriârum rerum lectiõem: ad hæc quasi ad ludum &
oblectamen aliquod diuertant. Vnde lassâ mens alacrioribus quibusdam relecta: robustior surgat: &
quasi noua ad prima illa redeat. Tum non q; nudam solû ex sui comitate & gratia haberet. oblectatio
nem: sed etiam speculationem quãdam ostenderent: non uulgarê. Siquidê hæc peregrina fictionis idu-
ctio: & si uana mēdacia suasuê ac uerisimile adducit: fertur tamen non sine detractione contra ueteres
quosdam poetas scriptores hystoriarum ac philosophos: portenta quãdam pro ueris. ac fabulosa scri-
bentes: In quocum ut ait numero fuit Ctesias Ctesiochi Cindius: qui Indorum miracula scripsit. q; neq;
ipse uidit: neq; alio narrante audiuit. Scripsit & Iambulus de his quæ in magno mari sunt: notissimum
omnibus mendacium non in suauem tamen fictionem componens: Et aliorum plurimi in hoc scribê
digenerê uersati sunt: quidamq; proprios errores & peregrinationes quum scriberent bestiarum ma-
gnitudines & uictus nouitates comētati sunt. Horum dux apud Homerum Ulixes fuit Aleino: & qui
circa eum erant: enarrans uentos sibi insecuentium datos monoculos: ac siluestres quosdam homines
humani carnibus nescètes. Animalia pluribus cum capitibus ac socios Circeis carnibus mutatos:
qualia ille multa ydiotis pheacibus suasit. In hos igitur cum inciderim Inquit: mentiri quidem non ual-
de culpauerim: sciens iam id consuetum esse: etiam ipsis philosophie professoribus illud autem miror
si clam aliis se non uera scribere putauerunt. Quãobrem & ipse studens: quid ex hæc gloria. posteris
relinquerê: nē solus sim expers fabulandi libertate: quandoquidem nihil ueri scribere habui. Nihil eni
mihi contigerat historia dignum: ad mendacium penetraui: & quidem maior; cum gloria: q; illi. Etenim
ero: uel in eo uno uerax q; me mentiri fateor: tum sic eam quæ apud cæteros est accusationem fugiam
si menon uera dicere predicem. Scribo namq; que neq; uidi: neq; ipse passus sum: neq; alio narrate ac-
cepi. magis autem quæ omnino non sunt: neq; fieri potuerunt. quare qui in hoc incidit: nullatenus cre-
dere. Hæc Lucianus in prologo suo promisit. Tua autem celebritas hunc incipientem ita intelligat ut
perficientem ab intentione non discrepet. Nam in ultimo uersu sequentes libros pollicetur: quos nuf

quod conscribit: ne forte uel circa finem ipsum in ueritatem offenderet: & a proposito frustraretur. Incipit igitur.

a Gressus olim ab Herculeis columnis: & in hesperiu oceanu delatus: secūdis quidē flatibus nauigabā. Causa autem peregrinationis & argumentum metis solertia: nouarumq; rerum desiderium: scireq; cupiebam: quis sit oceani finis: quiq; homines ultra oceanum inhabitēt. Huius igitur gratia comeatum & suppellectilem multam in polui: aquamq; ac coetaneos quinquaginta parem mihi sententiam habentes: & armorum copiam: gubernationemq; optimā magno precio conducens: accepi in nauim. Erat autem nauis mediocris & ad magnam nauigationem robusta. Die igitur ac nocte secunde nauigantes terra admodum apparente: non adeo multa uidebamur. Sequenti die simul oriente sole. uentus increuit: & fluctus intumēre: caligoq; cuncta complcuit: neq; iam submitti uelum poterat. Cum uento igitur conuersi: & cōmittentes noliplos: hiemauius diebus nouem & septuaginta. Octuagesima uero die oriente iam: iam sole: repente conspiciamus non longe Insulam sublimē & confitam: circa eam fluctus non asperi frangebantur. Etenim procelle iam maxima pars quicuerat.

Adeuntes igitur: & descendentes: ut ex multa maris molestia: super terram statim diu iacimus. Tandem exurgentes: ex nobis ipsis delegimus triginta quidem nauis custodes astare: uiginti autem mecum ascendere: quæ in insula erant exploraturos. Progredientes igitur quantum stadiis tribus a mari: per siluam: uidemus columnam quandam eream: græcis litteris circumsculptam: caducis tamen & consumptis. Dicebant uosq; Herculem & bacchum deuenisse:

Erant autem & prope uestigia duo: super petram: unum quidem Instar iugeris magnum Alterum autem minus. Mihi quidem uidebatur quod minus erat bacchi fuisse: Herculis autem quod maius. Veritate igitur locum processimus. Non iam longe aberamus: cum ecce flumini supra stetimus: uinum fluenti simillimo latoq; tramite decurrenti. Vinum profecto tale: quale ex chio habetur: Erat & fluxus inundans: & multus: ita ut alicubi nauibus esset transitus.

Nobis igitur maior addita est fides: ut litteris ederemus: quas antea in columna scriptas uideramus testimonium iam sumentibus de bacchi peregrinatione. Cupiens tamen & fluminis iniciu iuestigare: ascendebam cōtra fluentem: & fontem quidem nullum. Multas autem & magnas uites uitis onustas inuenimus. Earum autem cuiusq; radicitus uinū seatebat: lucens: qđ in unū cōfluens: fumē efficiebat:

Uidebamus & in eo pisces: & eolore: & gustu uino similes. Quum igitur piscatori nobis suaderemus & in capturam plures obuēissent pisces: ad esum illecti: ebriati succubimus. & iam errare & ductare: & primum stomachari: q; præcidentes fete plenos inueniebamus. Deniq; admiscētes eos qui ex aqua nascuntur pisces: ac comedentes: uinalem fumum temperauimus.

Tunc fluum trahientes: qua uadibile fuit: uitium rem portentuosam inuenimus.

Nam truncus inferior qui a terra surgebat: fetax erat & pinguis. Superior autem mulieres erant quantum ex femoribus supra: perfecte omnia habentes. Talem apud nos Damnem scribunt Apolline iam comprahendente in arborem uersam. A summis autem earum digitis exoriebant palmites utis plerumq; Capiti uero proeomis inerant erratici pampinea folia & uue. Ee ergo ad nos accedentes saluabant: & dexteras protendebant. Aliq; quidem lida: Aliq; inda: plurimē græca lingua loquētes: oreq; nos deosculabantur. tum deosculatus: inebriatus confestim dubius: ac mutabundus erat: fructum autē decerpi non sinebant: sed eo euulso dolebant. & quidem cum clamore. Gliscēbant autem uehementissime nobis commisceri: duoq; ex nobis adherentes: & ab his non amplius soluti: sed ex pudendis connexti sunt. Traxerunt enim repente ex eadem specie naturam: & conradicati mansere. iam ipsis palmites digiti emittebant: & erraticis circumplexantibus uue pene irrumpebant. Dereliquentes igitur eos in nauim confugiimus: & ascendentes qui eo remanserant: tum alia: tum & derelictorum conpitem cū uitibus eomixtionem enarrauimus. Accipientes igitur amphoras: aquas hausimus. Item & e flumine uinum: inq; uicino littore noctem duximus. Mane autem ferebamur: & non uolēsis flatibus. Circa meridiem uero: non iam apparente Insula: inopināte coruscans turbo factus est: qui nauem circumuoluens: & in sublimē eleuans: quantum stadiis tricentum: nō iam in pelago deposuit: sed supra suspensam: ingruensq; uelis uentus: & sinu facto: deferebat carbasum.

Septem igitur dies: & totidem noctes per aera decurrentes. octaua die inspicimus terram quandam magnam: in medio aeris uelut insulam lucidam & circularem: multaq; luce micantem.

Ad hanc ergo delati: portumq; ingredienti: descendimus. Explorantes autem regionem: Inuenimus

PRIMVS

habitata & cultam: & die quidem nihil uidebamus Nocte autē & apparebant alię prop Insula quędam ut uidebantur maiores: minores quedam igni colore similes:

Erat & alia inferius terra: urbes in se habens: & flumina: maria: siluas montes: quam huic que a nobis incolitur comparabamus. Volentes ergo ulterius procedere: comprehensi fuimus in equo uultures: sic enim illos dicunt: incidentes. Hi autem equo uultures homines sunt: equorum loco uulturibus insidentēs. Magni etenim sunt uultures: & ut plurimum tribus capitibus innixi.

Hic autē distat q̄s illoꝝ magnitudinē. Malo & etenim onerarię nauis ala queq̄ maior: & robustior erat. His igitur equo uulturibus imperatum erat: circumuolantibus terram: si quis aduena inueniretur: ad Regem agere. Quiq̄ & nos comprehendentes: ad Regem duxere. Is autem ut inspexit ex ipsis: ut opinor uestibus: similitudinem capiens Gręci an ne inquit uos aduene. Assentientibus autem nobis: quomodo inquit aduenistis: tantum aëris superantes. Et nos sibi omne retulimus. Tum ille incipiens nobis quę apud eum fuerant enarrabat. q̄ scilicet homo existens nomine Endimion: in nostra ortus terra: raptusq̄ olim dormiens: in regione regnat. Esse autem terram illam inquit quę infra a nobis luca dicitur. Sed confidere nos iussit neq̄ periculum quodpiam suspicari: etenim cuncta uobis aduerent necessaria. Si autē uicero bellū inq̄ qđ nūc solē incolentibus infero: oīum felicissimū apud me uiuetis.

Hinc nos interrogauimus: qui sint hostes: quę ue odiorum causę. Is autem Pheton inquit corum qui in sole sunt Rex: etenim ille etiam habitatur quemadmodum & luna: bella aduersum nos multo iā tēpore. Cepit autem ea quam audietis ratione. Ego olim pauperrimos quosq̄: qui in meo erant regno congregans: uolui coloniam in luciferum deducere: desertum tunc: & nullis habitatum. Pheton autem inuidia stimulatus: transitum prohibuit: medio in itinere occurrens: equo formicis aduectus. Tūc eq̄ demuicti: non enim apparatu equales eramus: secessimus:

Nunc autem iterum uolo bellum efferre: & coloniam traicere. Quod si uultis mecum classe communicare: uultures uobis e regalibus dabo: unum uniuicq̄ & ceteram armaturam. Cras autem faciemus exitum: Equidem quando tua hæc est sententia: lic inquam fiat. Mane igitur exurgentes: statuebamur in aciem etenim nunciabant exploratores hostes appropinquare. Magnitudo quidem exercitus centū milia erāt: absq̄ peditibus & externis auxiliis: itē & absq̄ comeatibus: & machinay peritis.

Horum autem octuaginta quidem milia: equo uulturum erant: qui autem aoleris ferebantur: uigintimilia. Est autem ales hic maximus: oleribus pennarum loco obsitus. Qui uero ex his uelociores erāt alarum pennas habebant lactuce foliis maxime similes: Vbi uero & Centroboli cum his ordinati sūt: & Scordomachi Aduenerunt & a septentrione auxiliā psylotoxoti: triginta quidē milia: Vēto cursores autē quinq̄ginta milia: Hos quidē Psylotoxoti magnay pulicū seflores sunt: unde & appellationē trahunt: publicium uero magnitudo ut duodecim elephantes. Porro uento rursus uero pedestres quidem sunt: feruntur autem uento absq̄ aliis per medium aera Modus autem quo feruntur talis est. Succingunt se talaris tunicas: & has uento sinuantes: uela in paruis scafis imitantur. Hi pugna frutis armati plurimum ualent. Dicebantur autem aduentare ab his quę supra Cappadociam sunt stellis.

Struthobalani quidem septuaginta milia. Hos ego non uidi: non enim uenerunt. quare neq̄ eorum naturas scribere ausim. Portentuosas quedam & incredibilia de his dicebantur. Et his quidem erat endymionis exercitus: Omnium autem armatura eadem erat. Galea quidem e fabarum spoliis. Magne enim apud eos fabę: & durissimum illarum spoliū. Toraces autem squamee omnes: & squamee quidē lupine: lupinorum lepas conuēntes: thoracas faciunt: Sunt autem lepe ipse ut cornu dure. Scuta & enses qualia argolica nostra uidemus: Vbi uero tempore datum est: sic in aciē deducti sunt in dextro quidem cornu equo uultures & Rex optimos quosq̄ circa se habens: & nos cum his: In leuo uero Aleori. Porro inter utrunq̄ auxiliā: ut cuiq̄ magis placuit. Erat & peditatus maximus. Myriadarū sex milium: Vna myrias decem milia facit: Hūc statucere in aciē sic: Araneę apud illos multe: & magne sūt queq̄ ex Cycladibus Insulis una: nullo maior: Has iussit intexere medium aeris: quod a Luna in luciferam diffunditur. Idq̄ ut primum perfece runt: campus substratus apparuit: quo & peditatum statuerunt. Ducebat autem hūc Hysterion bon reguli: hostium leuum quidem equiformici & in his medijs Pheton. Bestie etenim magne sunt alate: his quę apud nos sunt formicis preter magnitudinē nō dissimiles: harum maxima duorum iugerum mensuram implet. Pugnant autem non solum qui desuper insidebant sed & e cornibus maxime. Dicebant horum esse numerum pene quinquaginta milium. In eorum autem dextero aëro nulices qui e culicibus pugnant: horum milia pene quinq̄ginta erāt. Sagittari omnes magnis in culicibus delati. Post hos autem ac recordaces nudi ac pedestres uerum pugnaces. Et enim longe iaciebāt fundis maximas rapas: & percussus neq̄ parum subsistere poterat: moriebatur scilicet: uulnere subito quodam foetore infecto. Nāq̄ sagittas in albe ueneno delibatas ferebant: Hos iuxta caulomyces posuerunt armis accinctos: & cominus pugnantes numero decem mi-

lia Dicuntur autem caulomyces: quoniam scutis quidem fungis utuntur: Hastibus autem aspargorum uirgulus: Steterunt autem post hos & Cynobalani: quos hi miscunt: qui canem inhabitari stellam: numero quinquaginta milia. Et enim uiri non humanis: sed caninis uultibus super alas glandes pugnant: Dicebant autem ab ipsis hostibus & alia auxilia defecisse: & lacteo orbe emittenda fundamittentes scilicet: & nube centauri. Sed illi diiudicato iam prelio: utinam minime aduenissent. Qui uero fundamittebant: omnino non aduenissent: Quare Phetonta iratum tradit: in postetum omnem illorum sibi finitimam regionem igne uastasse. Et is quidem erat Phetonis exercitus. Postquero signa erecta sunt: & a seeli rudium undiq; constrepuere: His etenim tubularum loco utuntur: committentes bellum pugnant. & solarium quidem leuum confestim fugit: neq; enim sustinere ualuit instantes egriphos: nosq; insequeremur cedentes. Dextera autem illorum cornu superior euadebat nostro quod in leua erat propulato.

Exeuntes enim aerocopes insequeremur usq; ad peditatum. Hic auxiliantibus illis defecerunt e regione declinantes. Idq; maximum ubi sensere suos qui in leuo fuerant manifeste deuictos: fugauerunt insigni facta: multi quidem capti: plurimi uero confecti occubere. & in ipsas quidem nubes defuebat sanguis multus: ut madide ruborem traherent. quales apud nos uidentur occidente sole. Multus & in terram decidit ut putarent tale ne aliquid olim conigisse: cum Homerus suspicatus fuerit Iouem in Sarpedonis morte languineas guttas pluuisse. Conuersi autem a cede: duo trophea statuimus: unum quidem Araneis: & pedestri pugna: alterum autem aerum supra nubes: His iam dudum exactis: nunciatum est: Nube centauri os aduentare. & irrumper: quos antea Phetonti aduenisse oportuerat. Hicq; ubi aduenere: spectaculum prebere insolitum: & inexpectatum. homines erant alatis equis commisti. Magnitudo quidem hominum: quantum Rhodiorum Colossus: ex medietate supra equorum autem similis ualide naui onerarie. Equidem eorum numerum non scripsi: ne cui incredibile id fiat: tacus erat Ducebantur autem a Sagittario: qui est in Zodiaco. Vbi autem amicos deuictos sensere: Ad Phetonem misere iterum remeare. Ipsi autem in aciem structi: in lunares irruunt turbatos quidem ac inordinatos: ob eam quam hostibus fecerant fugam: & iam spolia diuidentes: omnemq; multitudinem nostrarum a tergo prementes fugant. Ipsum autem Regem insequuntur ad Ciuitatem: atq; ex illius alitibus conficiunt plurimas. Defecerunt autem & trophea: ac omnem araneorum intextum campum decurrere: neq; ceperunt & e comitibus duos. Iam autem & pheton aderat: & sub illis trophea alia statuere. Nos igitur ad solem ducebamur: aranee fragmati manibus post tergum ligatis: in Ciuitatem obsidere ignorabant penitus. Conuersi ergo: medium aeris uallauerunt: ut de caetero splendor a Sole ad lunam minus descenderet. Vallum autem erat murus duplex nubeus: ut necessario eclipsis lune fieret. Iam & nox continua cuncta tenebat. Qua in re pressus Endymion mittens deprecatus est edificium dirui: neq; eos despici in tenebris uisitantes. Promisit autem & tributa persolvere: seq; auxiliarem & amicum fore: neq; in posterum bellare. Insuper & obsides offerebat. Pheton uero: & hi qui apud illum erant: congregato bis consilio: in ira pertinacius infracti: immobilesq; steterunt. Postremo resipiscere & conditiones pacis admittere: ubi & phedera conscripsere. phedera. Solarium & horum auxiliatores ac focii: ad lunarios: eorumq; auxiliatores & socios: primum solarium demoliri murale: neq; de cetero lunam inuadere: statutoq; precio captiuos reddere: Lunarios autem dimittere liberas quae ad inuicem sunt stallas. Arma quidem de cetero non inferre solaribus. Auxiliari quidem inuicem si quis inuaserit: aequalium conditione. Tribuere annuatim Regem Lunariorum amphoras roris decem milia. Coloniam in Lucifecum communem fieri. & ex utriusq; uolentem participare: Sculptura autem phedera columna electrina: erigiq; in medio aeris confino.

Qui pepigere: ex solarium quidem parte Ignereus: Estiuas: & flammas. Limarum autem Nocturus limatus: & Multilucus. Et talis quidem pax secuta est. Confestim muq; demoliri & captiuos restituere.

Vbi autem ad lunam deuenimus: obuiauerunt nobis socii: & cum lachrimis salutauerunt nos: & Endymion ipse. Et is quidem suadebat eo nos remanere secum: & in colonia participare: dareq; in uxore pollicebatur suam quam habebat prolem. Ego autem nullatenus suadebar: sed orabam demitti in mare. Qui ut impossibile uidit: septem conuiuatis diebus: tandem dimisit. piscum ossibus. Igitur inquam ego foeliciter dimicabimus: si nos cum his bello congregiamur: utpote qui armati cum hisq; inermes sunt. Idq; factum bene: Si enim superabimus: caeteram sine timore trahemus uitam. Quae ut probauimus abeuntes ad nauem accingebamur.

Belli autem ratio futura erat: tributi non datio: iam pacto tempore imminente. Et illi quidem misere: tributum postulantes. Is autem superbe respondens: nuncios effugauit. Primi igitur psitopodes & paguride: scintharo. Sic enim uocabatur indignati cum tumultu inualere: & quidem multo: Nos uero aggregsum preuidentes: stetimur armati. Insidias statuentes: hominum quinque & uiginti. Praeceptum

SECUNDVS

atrem erat his: ubi pretergressos inimicos uidissent insurgere: Quod perfecerunt: nam insurgentes a tergo: cedebant illos. Nos uero & ipsi uiginti quinque. Siquidem scintharus eiusque filius committebant: obuiamus. Committentesque manum ira & fortitudine periclitamur. Denique uertentes eos in fugam: ad suas usque latebras insecuti sumus. Ceciderunt ex hostibus nonaginta: e nostris autem unus qui & gubernator: tergum sardinula pisce perfoesus. Die quidem illa & nocte bellico persterpuimus sono trophæumque statuimus: arridum magni piscis tergum infigentes. Sequenti uero die aderant & alii: quæ facta fuerant sentientes. Dextrum quidem cornu Tarichanes: quos & pelamus ducitabat. leuam autem thynoce fali: medium carchynothyres tenebant. Nam ea gens quam Tritono medicem dicebat: quæ secebat: neque fociis suffragia afferre uoluit. Nos uero congressi apud neptunium templum obuiauimus manumque conseruimus. multo clamore usi. Resonabat autem ex illo cetus. ut antea solent. Hos item a tergo insecuti fugauimus in suam reliquam terre tenentes. neque multo post nuncios mitentes: sustulerunt suos in bello mortuos: federamque & amicitias postularint. nobis uero de amicitia: aut federe non est uisum. sed postera die cõcedentes ad eos: pene omnes occidimus preter tritonomeditas. Siquidem ut uidere quæ contigerant preuenientes. ad ceti rauca loca exitumque deinde nacti desilire in mare igitur prouinciã circumuehentes. iam hostibus uacua. de cætero absque timore habitabamus. palestris aliisque gymnasiis plurimum ac uenationibus dediti. Quandoque uineis exercentes eramus: aut ex arboribus poma legentes & omnino his similes: qui in magno & in uitabili carcere conclusi conuiuãt & gaudent. annuque & menses octo eo exigimus. nono autem mense cum bestia esset ad tertium oris hiatus. & enim id semel quolibet anni tempore faciebat: ita ut nos ea esse quattuor anni tempora coniectura assequeremur. ad tertium uti perduximus oris hiatus confestim uoces ac tumultum audiebamus: ut nautarum precipientium ac remigantium. Turbati igitur. ad ipsum bestie os ascendimus. stantesque intra dentes inspiciebamus omnium quæ ipse uideram inauditum miraculum. Homines magnos dimidii stadii statura. magnis cum insulis non secus quam triremibus nauigantes. Vidi equidem incredibilibus similia scribo dicam tamen. in insule erant in longum porrecte. ardue non multum. queque quantum stadiorum centum circumferentia. centumque in se habens semistadios nautas. Horum aliqui quidem tunc atque hinc. in insule lateribus insidentes. ad uices initebatur: brachiis cyparissos magnos ipsis cum ramis ac frondibus remouens loco ducentes. Pone autem ad ipsam puppem uidebatur gubernator: ut in colle quodam sublimi: eorum regens gubernaculum: longitudine stadiorum quinque. ad proram uero ex his bellatores fere quadraginta armati pugnabat. hominibus propter comam omnino similes. ipsa enim coma ignis erat. & ardebat: ut galearum usu non sane proficerent. pro uelis uero uentus in siluam incidens: quæ plurima cuique inerat: sinuabat in siluam. & portabat quo gubernator ipse cupiebat. Erat & in his perfecti ad remigium incitantes: ac otius mouentes: quemadmodum in longis nauibus consueuerunt. primam igitur duas uidebamus aut tres. postremo ut sexcente apparuere. stantesque seorsum committebant prelium. ac pugnabant. multas quidem aduersis sese urgentes proris dispari mutuo: multasque impetibus obrui. alie potenter quidem coniecerant: neque facile diuehebantur ab inuicem. Qui enim proram forciti pugnabant: omnem ostendebant industriam: conscendentes. & mactantes. neminem autem capientes. pro ferreis autem rostri folpos magnos inuicem connexos iacebant: qui & silue complicati tenebant in siluas: iacebant etiam ac cedebant ossibus: quorum unus uix currus deferat & spogis iugereis: hos autem ducebat Elocetaurus. illos pelegopotes pugnauerunt aut ipsis ut uideat conigat pro de gratia. Etenim dicebatur pelagopotes multos Elocetauri Delphinium greges subripuisse: ut erat audire uocantibus illis & Regum nomina conclamantibus. Denique superat. qui ex Elocetauro & hostium insulis subruunt centum circiter & quinquaginta. tresque ipsis una cum hominibus capiunt. Cæterum uero puppem uertentes euasere. Sane. ii paulo post illos insecuti: uespere facto ad naufragia conuersi plurima obtinere: suaque exceperunt. Etenim horum in insule non minus octuaginta obrute. Statuerunt autem trophæum insularis pugne in capite ceti unam ex hostium insulis suspendentes. nocte quidem illa circa bestiam commorati sunt: retinacula ad illam alligantes. & ancoris iacentes. Etenim ancoris magnis utebantur: uitreis fortissimis. postera autem die supra ceti tergum litantes: suisque eo tumultantes abiere leti autem pena canentes. Hæc quidem quæ in insulari pugna gesta.

Finis primi libri.

Incipit liber secundus.

INTEREA non iam ego meam ferens in ceto moram: mansionisque illius tedio affectus. quærebam inde quam arte pateret exitus. Et primum quidem non inutile uisum est. ad dextrum latus foedere. perque defossum iter locum temptare fugam. incipientes igitur precidebamus: ubi incubetes: quantum stadia quinque effodimus nihil sane proficientes. ab opere desistimus. Tum siluam exuere ducebamus. foreque bestiam mo

LIBER

ritur: & si fieret: facile licere egredi. Igitur ab ultima caudē regiōe incipientes: concubueramus: & dies quidem septem & totidem noctes a calore insensibilem se cetus reddidit. Porro octaua ac nona intelleximus pristino illum robore non teneri: & infirmari: cum hiabat solita non cum uehementia: tū neque hiatum suspendebat: ac protrahebat: sed confestim subsidebat. Decima autem & undecima mori uidebatur: deformisq; erat ac male olens: At duodecima uix excogitauimus periclitari nos: & in cadauere concludi: ni hiante ceto cuneos submitteremus: quo patse fauces in posterum non conuenirent. Itaque maximis trabibus illius erigentes ora: nauem parabamus: aquae plurimum inferentes: & ad necessitatem cetera. Gubernator futurus erat Scintharus. Postera quidem die iam ille finierat. Nos uero aitrahentes nauem: & per raritatem dentium educentes: ac explicantes leuiter in mare dimisimus: Ascendentesq; in dorsum: apud Insulare tropheum. Neptuno immolauimus: eoq; diebus tribus mansimus: erat enim tranquillitas. Quarta uero nauigantes abcessimus. Hinc nos multis ex Insulari pugna cadaveribus obuauimus: & applicantes corpora dimensim irabamur: Diebus autem quibusdam nauigauimus: multa aeris temperie usi. Tandem uiolento se borea imittente frigus magnum secutum est: sub eoq; totum glacie astrictum est pelagus: non modo in superficie: sed & improfundum: & alte quantum passus trecenti: ut descendentes super glaciem cursaremus: Cum autem uentus acrius increbesceret: nosq; sui uehementiam non tolleraremus: tale quiddam fecimus. Qui uero in ea re sententiam dicebat: erat Scintharus. Igitur in aqua speluncham maximam fodientes: in ea lanauimus diebus triginta ignem excitantes: ac nutrientes uescebamur piscibus: siquidem fodiēdo plurimos inueniebamus. Vbi uero quae ad comeatum erant defecere: egressi infixam nauem euulsimus: dantesq; uelū trahebamus ut nauigantes molliter ac leuiter per glaciem delapsi. Quinta autem die tepidiori aura inspirante omne gelu defluerat: iterumq; fluctus successere: glacie penitus soluta. Iam uero & stadia centum exegeramus: cum ad Insulam delati: non adeo magnam: & eam desertam: aquas hausimus: iam enim defecerant. Taurosq; eo siluestres duos arcu confecimus: ipsi autem tauri cornua non infrōte: sed in ipsistabant oculis ut monio placuit.

Post non multum in pelagus deuenimus: non iam aqueum: sed lacteum: & in eo Insula apparebat alba: referta uitis. Erat autem Insula caseus maximus coagulatus: quemadmodum postea comedētes didicimus: eius circumferentia stadiorum uiginti: ipse autem uites uuis plene: quas conterētes lac non quidem uinum bibimus. Templum autem in medio erat Insula galathae: ne rei sacrum. Sic enim ex epigramate docebamur. Quoad igitur usq; in Insula confidimus: esca quidem nobis & cibus terra fuit: lac autem ex uuis potus: Regnare autem regionibus his dicebant Tyronam salmonei eum a Neptuno honorem accipiens: exactis autem in Insula diebus quinq;: sexta egressi sumus portu: pacato pelago: ac aura quadam impellente. Porro octaua die nauigantes: lacteum excessimus iterumq; salsum ac ceruleum infecantes: uidemus homines multos supra mare decurrentes omnino nobis similes: & corporibus & magnitudine: praeter solos pedes: siquidem hos subereos habuere: Quare uti existimo fellopodes appellati sunt. Mirabamur autem uidentes nullatenus demergi: sed fluctibus super extare: intrepideq; incedere.

Qui & accedentes salutauerunt nos graeca uoce. Dicebant autem in fellonam eorum patriam properare: Commeabant igitur nobiscum: precurrentes certo uiarum spacio Postea conuersi: ab itinere abibant foelicem nobis nauigationem orantes. Post temporis non multum & multe Insule apparere prope quidem a leua fellona: ad quam illi properabant: ubi & Ciuitas super magno subere habitabatur. Longe autem & ad dexteram magis quinq; maxime Insule & eminentes igniq; ab eis ascenderamus: & mirabilis quedam aura ad nos penetrauit: dulcis & odorifera: quales historicus herodotus a foelici Arabia spirare dicit. Aut tale nobis dulce afflauit: quale a rosis narcissis hyacintis ue liliis uiolis mirto uel lauro redolere consueuit. Odore igitur leti: bonumq; aliquod longis ex laboribus presumes: iam Insulam breui spacio propinquam spectabamus: hic & ortos uidemus plurimos latos & magnos: nitētiaq; flumina leuiter in mare prorumpere: prataq; & siluas: ac canoras aues aliquas quidem per litus canentes: multas autem super ramos. Aer autem leuis ac placide spirans e regione circumfundebar: & aure quedam alacres spirantes leuiter siluam mouebant: eoq; motu letum ac continuum quoddam modulamen sibilabat simile obliq; fistule: in desertis locis modulanti. Audiebatur tamen clamor & applausus: ut commixte multitudinis non tumultuans: sed qualis in cōuiuio quibusdam qui,

SECVNDVS

dem sonantibus: aliis autem exultantibus: simul ac fistula: uel cithara modulantibus. His illecti deferebatur in portum egressiq; nauem: Scintharum in ea: & ex focis duos dimissimus: procedentes autem per flores pratū: in custodes icidimus: & tuinistros: qui nos roseis uinciētes uinculis. Id. n. apud eos maximum est uinculū. Ad principē adduxere: a quibus & per uiam itelleximus eam beatorū. Infulam apellari: regnareq; in ea cretici Radamantē. Ad quē ubi adducti fuimus. Stetimus in ordine iudicadog; quarto in loco. Erat autem prima causa de Aiace thelamonio: an illi in heroum numero esse liceat: an uero non? Accusabatur autem q; furiis actus se ipsum necauerit. Deniq; multo prius habito sermone: uisum est Radamanni tradere illum Hippocrati Eo medico helleborum bibiturum indeq; iam melius sapientem in heroum confessum recipi. Serunda autem causa amoris erat Thesey scilicet. ac Menelai pro helena certantium cui nani illa cohabitare debeat. Et radamas quidem cum Menelao iudicauit. qui & coniugi huius gratia tātis olim laboribus sese implicauerit ac periculis. etenim ipsi Theseio alias esse mulieres. Amazonem scilicet: & Minois filias. Tertia uero de primo accubitu Alexandro scilicet philippi filio: & hanibali Cartaginensi: iudicatumq; est alexandrum precedere: sibiq; sedes posita ē apud Cynum persem primum in quartam autem causam nos adducti sumus. Et is quidem interrogauit: quid nam passi essemus: q; iam uiuentes ad sacrum illum cetum deuenimus: Nos autem cuncta illi ex ordine enarrauimus. Tum nobis paululum e loco submotis diu in causa pensitabat. eamq; focis secum assidentibus cōmunicabat: Consedebant enim cum eo & alii quidem multi: tum & ante illos atheniensis. Aristides cognomento iustus: Cui ut placuit decreuere cum moriemur: subire & nos iudicium debere. pendereq; iudicatum peregrinationis huius. & nostri ad sacrum iocum aduentus gratis. Nunc uero pretaxato tpe scire nobis in insula apud heros uersari: inde abire. Prescribere & recessus terminum: non amplius q; menses septem. Tum florum sertis quibus antea nos deuinxerant: soluebamur ac in urbem ducebamur. ad beatorum conuiuium. ipsa quidem ciuitas omnis aurea: murus autem smaragdō lapide constructus. Porro huius porte septem sunt: simplices quidem monolignee cinamomee pauimentum uero Ciuitatis & intra muros terra eburnea: Omnium deorum templa berillo lapide constructa: & altaria in eis maxima uno e simplici lapide Ametisto singula: ubi & diis inuolant per ciuitatem uero fluuius defluit unguento optimo: huius latitudo regalium cubitorum centum: altitudo ut cōmoden are posses: porco apud eos balnea q; thernas dicunt domus magne sunt. uitree cinamomo succense pro aqua ros tepidus in aenis uersatur. Utuntur autem uestibus purpureis tenuissimis ut aranee filis comtextis. ii. corpora non habent. & impalpabiles sunt absq; carne. formam autem & effigiem solam habent ac ostendunt. incorporei tamen cum sint stant mouentur: intelligunt uocemq; emittunt: Omninoq; similis uidetur eorum anima ut nuda quedam corporis similitudinem circumdata: Si quis autem non tetigerit non credet quod uidetur non esse corpus. Sunt enim ut umbrē recte non nigre. Senescit nemo. sed ea manet etate qua se eo contulit. Deniq; hic nusq; est nos neq; clarissima dies. sed q; le crepusculum esse solet iam aurora apparente ante orientem solem talis lux terram habet. Quare & unum solum tempus anni nouere semper enim uer est unusq; uentus spirat zephius. At uero lotus cū: & is quidem floribus mansuetis plantis & umbrosis uiret. Que illic sunt uinee duodecies annis singulis florent. duodecies uuas reddunt. Mala uero granata ac mela ceteraq; pomifera terdecies dicebant. Si quidem lune ut uidetur rursu germinant: annoq; in. xiii. lunas diuiso terdecies reddunt. Pro frumento uero spice in summitate para. interea in luna uersatus que uiderim que uenoua & ni audita cognouerim dicam. Primum quidem eos non ex mulieribus concipi sed nec quid sit femina omnino scitur nec masculus. Coeunt autem inuicem sine ulla sexus discrezione: cum tamen utroq; utuntur sexu. Et enim ad quintum & uicesimum usq; annum omnes mulierum habentur loco eo autem supra non habentur sed habent. Concipiunt non in uentre sed in crurium posteriori parte. Vbi enim embrio cōceperit. tum met crus tandem suo tempore precidentes educunt mortua. Tum eadem aduentum hyantia proponentes mulcent & ad uitam excitant. Inde & mihi uidetur ad grecos illud de surrorum conceptu pro uerbium deuenisse q; apud illos furta uentris loco concipit. Maiora horum enarrabo. Genus apud illos est hominum: quid dicuntur arborei. idq; nascitur tali ordine. Testiculū hominis precidentes i terram plantantium more desodiunt: indeq; exoritur carnea arbor maxima ut falli: falli arbores que nascuntur in superiori Syria altitudine ut ferunt uentum & quinquaginta cubitorum. Habet quidem ramos & frondes fructus autem cubitales glandes Vbi maturantur deligentes in homines effingunt pendenda quidem habent positua: Aliqui quidem eburnea. Pauperes autem lignea: quibus creant. Postquam autem senuerit homo non moritur: sed ut fumus solutus. in aerem euanescit. Cibum autem est omnibus unus. factō etenim igne. ranas affant super prunas. Multe apud illos sunt rane per aera circumuolantes: his affatis circumsidunt ut ad mensam. trahuntque ad sensum ascendentem ex illis fumum & comedunt: Cibo quidem tali aluntur Potus autem illis est aer. expressus in cali

dem: liquorem in se fumens ut rorem. Hi non egerunt. neq; mingūt. neq; eis duabus his necessitatibus ea in parte ut nobis natura fatificet. utpote circa poplitem connubia qui consumant: quando quidem eo in loco est concipiens fetus. Pulcer apd illos putat caluus quis & sine coma. Comatos at oderunt.

Apud eos uero qui cometas habitant stellas comati formosi habentur. Aduenerunt enim quidamq; nobis de illorum moribus narrauerunt. Barbam autem ad genua paulominus emittunt. & pedibus quidem ungues non habent. sed monodigiti omnes. In speciem cauderamus quidam in longum emittit. continuo germinans. qui & resupino cadente non frangitur. Distillant item & mel pinguisimum qui que si quando labori infudant: uel luctantur. Corpus lacte deliniunt. & ut caseus inde coaguletur melle paululum distillante. Oleum autem e coepis educunt: maxime pingue: ac redolens ut unguentum: Habent & uineas plurimas & diuersas: ubi & uuarum racemi: uti grandinis sunt grana. Et mihi quidem uidetur: ubi uentus inciderit. uites illas quatere: fractisq; tunc uuis. grandinem huc ad nos dimitti. Ventre ut sacco utuntur quantum in eo cupiunt immitteres. Apertus etenim uenter est illis. & iterum clausus introq; neq; epar apparet. uel id solum. Nam densus est intus & obitus ut paruuli cum algore frigent. in eum subeant. Amictis autem diuitibus uitreus & mollis: ceteris uero ereus contextus. Sunt etenim illa minerea loca & metallorum fecunda: itaq; aquam superfundentes: metalla ut lanam exercent. Quales autem habeant oculos omnino scribere non ausim ne forte me quis mentiri ob sermoneis incredulitate putet. Tamen & id quidem dicam. Oculos circum exactos habent: & cupiens accipit: acculso quo ad uidere uolet. itaq; apponens uidet. Et multi quidem casu proprios amittentes ab aliis mutantur & uident. Sunt & locupletes qui plures habent oculos: occultos quidem: & in archanis seruos. Aures illis sunt platani folia preter eos qui ex glandibus formantur. illi etenim solum ligneas habent aures. Ceterum & mirabile aliud in regia conspicimus sum. Speculum maximum supra puteum adiacens: non adeo altum. Huc in puteum si quis descenderit. cuncta audiet. que apud nos in terra loquuntur. Si uero speculum intuearis oēs quidem urbes omnes gentes uides: non secus q; si omnibus adesses. Tunc & ipse meos uidi: & patriam oem. Quod si ipsi me uiderint. satis exploratum non habeo. Quod si quis forte erit incredulus neq; his credendum putet. cum eo perueniet. sciet me uera dixisse. Tunc saluantes Regem. & qui circa illum erant nauem ascendentes ferebamur. Abeunti autem mihi dedit Endymion uestes quidem uitreas duas: ereas uero quinque. Lupineamq; armaturam omnē: que in posterum amisi in ceto cuncta. Misit & nobiscum equo uultures mille: stadiis quingentis.

Nauigantes autem circa terrā illā plurimas alias prouincias dimisimus preterlubentes. Peruenimus & ad Luciferum nuper inhabitatum: ubi descendentes aquam hausimus. Hinc zodiacum introeuntes ad leuam quidem Solem pretergredebamur circa terre illius marginem subnauigantes. neq; enī descendimus. & quidem fociis id summe cupientibus. Erat enim uentus qui nos a terra propelleret obuius. Contemplati tamen sumus prouinciam fecundam & pinguem optimarum aquarum & bonorum multorum plenam. Hinc & nos speculati nube centauri. scilicet qui phetontis stipendia accipiunt: e lapsi uoluerunt in nauem: quique socios esse conspicati. otius abiere. lam enim equo uulturibus uale fecimus. Nauigantes autem siccedentem noctem ac diem. delati uersus occidentem peruenimus ad lucernarum urbem. Sic enim illas uocant ita enim iter nostrum ad inferiora secantes. ea autem Ciuitas iter plyades & hyades stellas sita est. zodiacoq; multo inferior. Descendentes autem neminem quidem inuenimus Lucernas autem multas decurrentes. & in foro & secus Portum deambulantes aliquas quidem paruas & ut egenas ex magnis autem & potentibus paucas. & illas ualde illustres ac nobiles. Domus illis & lichimi seorsum unicuiq; fiebant non neq; appellabantur ut homines & uocem emittentes audiebamus. neq; nocebant magis autem uolebant. & hospicio suscipere. nos tamē timebamus: nec uel nostrum unus apud illas cenare est ausus. Principatus autem illis media in ciuitate celebrabatur. Hic per omnem noctem earum sedet princeps nomine unam quamq; compellans. Quocunq; non paret conuenitur ad mortem ut transfuga. Mors autem est extingui. astantes autem nos considerabamus q; fiebant simulq; lucernas respondentes audiebamus causasq; quo iure tardauerant dicentes. Hic & lucernam nostram cognoui. interrogansq; exigebam: que domi sunt. ea autem mihi illa omnia enarrauit. Et noctem quidem illam cum eo mansimus.

Sequenti uero secedentes iam secus nubes nauigabamus: hic & cocchugiam uidimus nubium urberum: uidentesq; admirati sumus. neq; in eam descendimus. non enim permittebant flatus. Regnare autem in eo dicebant Coronem citofioni. Tum ego Aristephanis poete recordatus sum. hominis quidem sapientis & ueri & in his que scripsit frustra non creditus. Tertia autem ab hac die et oceanum iam manifeste uidebamus terram uero nunq; pter aereas illas: & ipse quidem ignee & nitentes mihi ut pfantasiā uidebāt. Quarta at die circa meridiē: molliter aspirate aura & subsidete in mare deposuimus: Vt uero aq; attigimus: mire ac supramodū letati sumus: oēs gaudiū ex pñtib; faciebamus: & descēdētes natabam; digit. n. pacatū & getū ec pelagus. sed ut undē sepe mutatio i melius maiorū malor; s̄sueuit fieri

SECUNDVS

principium. etenim nobis duos tantum dies feliciter nauigantibus. illucente tertia: ad orientem solem repente bestias uidemus: ac cetos: & alia quidem multa: unum autem omnium maximum & magnitudine quatum stadiorum quingentorum adueniebat hians & maris multum turbans spumaque circumfusis: Dentes habens his qui apud nos sunt fallis multo altiorem. acutos omnes ut spinas & ebore candidiores. Nos quidem non secus quam ad supremam horam inuicem uel facientes & implectentes prestolabamur. is autem iam aderat: qui ut uos absorbit: cum ipsa nauis debeat. Non quidem contigit in dentes offendere sed per eorum raritatem nauis inducta intro concidit. Vbi autem intro conuoluti fuimus primo quidem tenebre erant & uidebamus profecto nihil. Tandem eo hiante: uidemus cetum magnū & omnino latum & altum: capacem quidem & decem milium hominum Ciuitati similem. Erant preterea in ipso aditu & parui pisces & alie quidem bestie multe concise: nauium uela: & ancore: & hominum ossa: & onera:

Circa medium uero terra & colles erant ut conuictio ex ea quam conbiberat crassitudine accumulati. igitur & silua in his erat: & arbores omnigene: oleraque ac cuncta cultis ortis similia. Circuitus autē terre stadii ducenti & quadraginta. Erat autem uidere & marinas aues lates & Alcyonas in arboribus nidificantes. tūc uero plurimum lacrimati fuimus denique subleuantes comites nauē exeximus.

Ipsi quoque ex silicibus ignem excitantes: & accendentes: cenam ex his que aderant fecimus. Aderant etenim omnigenum piscium carnes aquamque e lucifero etiam habuimus. Sequenti uero e surgentes die. si quando hiasset cetus. sepe quidem montes uidebamus quandoque solum celum sepe & insulas. Etenim & illū sentiebamus ferri concite ad omnem pelagi partem. Postquam autem mansione iam assueti eramus accipiens e Comitibus septem deambulabam per siluam cuncta lustrare ac explorare uolens. Nec dum quiri quod stadiis procul. inueni facellum quoddam Neptuni ut ex epigramate apparebat: Non post multum & sepulchrum & columnas desuper inuenimus. iuxtaque fontem educentis aquae: & canis etiam latratum audiui. longaque apparebat fumus & tignis quedam simillima. Stadio autem accedentes offendimus senem & adolecentem: sedule ac diligenter in ortulo sulcos quosdam facientes. ac per eos aquam e fonte diffundentes. Leti simul ac timentes constetimus. et illi quidem & nobis simile. merito passi sine uoce stare. Post uero multum temporis qui uos estis aduene dixit senex utrum ne ex marinis estis diis an uero infelices homines nobis similes: etenim nos homines. & in terra nutriti equorei nunc sumus: tenemurque hac bestia circumclusi. neque que patimur satis nouimus mori quidem uidemur uiuere autem credimus. Ad hec. & nos homines inquam sumus o pater ipsa cum nauis nuper absorbiti. Accessimus autem nunc auidi scire que in silua sunt quomodo se habeant. multa enim nobis & densa uisa est. Deus autem ut uidetur nos duxit te scilicet ut uideremus scire musque nos in hac bestia includi non solum. Sed disere nobis tuam ipse fortunam. quisque es & unde huc introieris: is autem inquit non dicam neque que apud me sunt scietis: in primum hospicio recepti ex presentibus bonis me dante accipietis. Simulque manus accipiens: nos duxit in domum parauit confestim & abunde tum subsellium ponens. altaque extruens olera nobis & cepas apposuit: & pisces uinumque etiam ministravit. Vbi uero uentri pro mensura satifficimus exigebat a nobis senex que passi fuimus. Tum incipiens ego cuncta sibi ex ordine enarrari. hiememque illam. & que in insula nobis contigerant aere aramque exinde nauigationem & prelium: ceteraque usque ad ceti abortum. is uero admiratus iupramodum: & ipse ex parte que circa eum fuerant enarrabat dicens. Genere quidem hospes sum Cyprius egressus autem e patria: ad mercaturam cum filio quem uidetis alioque familiaribus meis multis nauigabam in italia. nauis quidem magna. uariisque mercibus onerata quam forte in ore ceti dissolutam uidistis: igitur in Siciliam usque feliciter nauigauimus. Inde uiolento flatu ablati: tertiam post diem in oceanum delati fuimus. Hic in cetum incidentes. & cum nauis. ipsique comitibus aborti ceteris morientibus duo nos euasimus. Tumulantes autem illos Templum Neptuno exeximus. in posterum eam degentes quam uidetis uitam. Olera quidem ex orto habemus: uescimur exinde piscibus & cepis. Multa autem ut uidetis est silua. & certe uineas habet plures e quibus dulcissimum nobis uinum nascitur fontemque non minus optima & frigidissima aqua. Lectulum autē e fronde subternimus. & ignem copiose succendimus aduolantesque aues deprehendimus. aucupio piscamur & uiuentes pisces: ad raucum bestie guttur exeuntes hic & abluimur. si quando cupimus. etenim stagnum est non longe stadiorum uiginti circumferentie quodcumque in se piscium genus habens in quo & riamus: & nauigamus parua cum cymba quam ipse compegi. Annos autem a ceti abortu septem & uiginti connumerauimus. Et alia quidem equae ferre possemus. sed uicinus nobis & incolis ualde malis & honorosis offendimur immitibusque & acerbis. Pape inquam ego & alii quidam sunt in cetis: multi quidem inquit & inmansueti: ac uisu deformes. Nam occidentalem in primis siluæ partem Tarichanes inhabitant. gens oculis quidem anguillinis. & facie gambarea bellatrix furi bunda ac mordax. Aliam que ad dextrum deducitur latus: Tritonomedites tenent: superioribus quidem partibus hominibus similes: murilegis uero inferioribus. hi quidem aliis minus iniuites sunt. Ad

leuam uero Cartinothires ac Thynocefali: federa adiuuicem & auxilia habentes: Mediterraneam de
 niq; paguride ac psitopodes genus bellicum & curfatile. Que ad orientem ad ipsum scilicet bestie os
 uergunt deserta ut plurimum sunt & a mari stagnantia. Tamen & hec ego teneo uectigal psitopodis
 exoluens annis singulis ostreas quingentos: & ea quidem prouincia talis. Vos autem prospicere oportet
 quemadmodum possimus tot cum gentibus preliari. & quo iure uiuamus. Quot inquam ego omnes
 enim plures inquit Mille. Armis autem quibus imitantur nullis inquit nisi tum panem omitunt.
 ut fungos esse uidemus. Fontes sunt per Ciuitatem aque quidem quinq; & sexaginta ac trecente mel-
 lis autem totidem unguenti quingenti. Verum & ii: minores sunt: flumina lactis septem: & uini octo.
 Conuiuium autem celebratur. foris ciuitatem in elysio campo. Etenim paratum e pulcherrimum id-
 q; circum omni arborum specie constitutum umbram discumbentibus ex se pferens. Lectum autem sub
 sternunt e floribus. Ministrant quidem ac cuncta afferunt uenti. prater uinum miscere. Siquidem eo
 non indigent. Nam ad mesarum circuitu arbores sunt uitree magne emicanti uitreo: Harum fructus
 calices sunt omni specie operis ac magnitudinis ubi autem quis ad conuiuium penetrauerit unum uel
 ex calicibus duos uindemiatis mensis apponit itq; confestim replentur. Pro fertis uero hyrudies nu-
 siceq; uolucres. cetera flores e proximis pratis ore legentes cum cantu circa ac supra uolantes infra de-
 mittentes e fontibus ac flumine supraq; conuiuium sparse prementibus uentis leniter ut tenuissimum
 rorem distillant. Musice & cantilenis maxime uacant. Cantantur autem in primis Homeri uersus ipse
 q; Homerus adest cum hisq; conuiuat supra ulixem discumbens: igitur & choree sunt e puenis ac uir-
 ginibus. Ducunt autem choreas & concinunt. eunomus lacrus. Anon lesbicus: & Anacreon: & stesico-
 rus. Nam & hunc apud eos uidi iam sibi helena reconciliata. Vbi autem enim quieuerint. secunde cho-
 ree accedunt e Cignis. Phylomenis: ac hyrundinibus. Post has iam tota silua modulatur: ducentibus ue-
 tjs: idq; maximum ad leticiam habent. fontes duo sunt circa conuiuium unus quidem risus. Alter leti-
 cia ac uoluptatis: ex ambobus his principio omnes bibunt in conuiuio nihil omnino prius degustan-
 tes. Reliqui exinde leti ac nidentes exigunt: Volo & ex insignibus uiris quos apud eos uidi dicere om-
 nes quidem semideos: qui & sub illio: militauerunt preter Loeresem aiacem: illum solum dicebant in im-
 piorum loco multari Barbarorum autem utruq; Cyrum Scytemq; Anacharsim: & Tracem Hamol-
 xim. Numamq; italicum: necnon & lacedemonensem. Licurgum: & Focionem & tellum Athenienses
 & preter Periandrum sapientes omnes uidi & Socratem Sophronischi cum Nestore & palamide uer-
 sari: circa quem hyacinthus lacedemonius. ut Thespiseus narcissus & Hylas aliq; boni. uidebatur autem
 ad hyacinthum magis deflecti & id multis argumentis. Dicebant autem Radamantem sibi irasci mina-
 riq; sepenumero: uelleg; illum a sacra insula excludere: si stulte aliquid admitteret neq; obmissa teme-
 ritate conuiuari uelit. Solus plato non ad erat sed fictam ab eo Ciuitatem inhabitare dicebant utenti-
 policia & legibus quas ipse conscripsit. Qui quidem circa Aristippum & epicurum erant: primi apud
 eos habebantur: cum leti essent & alacres & ad bibendum paratissimi. Aderat & esopus frigijs: &
 quot ad n sum facile mouent: Diogenes quidem sinopeus tatum a pristina uita mutatus erat: ut coniu-
 gio meretricem Laydem acciperet: quiq; sepenumero ab ebrietate uirtutis collem: Audiuius & de Chryssippo
 aderat nemo: adhuc enim ascendere dicebantur erectum uirtutis collem: Audiuius & de Chryssippo
 non primum scilicet illi licere in insulam ascendere: in se prius expurget: hellebore quater accepto. aca-
 demicos dicebat uelle quidem uenire continere se tamen & considerare: neq; tamen comprehendere
 an ne illa insula talis sit. Sed ut coniecto Radamantis timere iudicium quoniam & ipsi iudicia de-
 moliri conati sunt. Ex horum numero dicebant comotos esse plunimos: ut una cum his qui ueniebant
 & ipsi accederent. sed ut degeneres defecisse in uia timentesq; ne forte comprehenderetur media ex uia
 repedasse. ii quidem inter presentes dignissimi erant: & in primo habebantur loco. Honorat autem.
 Achillem maxime: & post hunc Thaeum. Quod uero ad critum & uenerem pertinet: comiscuntur
 mulieribus indifferentur palam & cunctis spectantibus idq; nullatenus putatur turpe. Solus Socrates
 iurat se eo mundum esse & quidem scientibus cunctis perierare idq; sepenumero Narcissus & hyacin-
 thus confitentur. ille autem negat. Famine sunt omnibus communes nemoq; complici iudet. Sed sit
 in hoc uel maxime platonici. ipseq; femine uolentibus se exhibent. minime reluctantes: Nondum due
 aut tres dies exacte erant & accedens ego ad Homerum poetam cum ambobus ocium esset: & alia q;
 dem plurima tum & unde esset rogabam. id enim dicens: apud nos queri solere: usq; in nostrum tepus
 is autem neq; se ignorare inquit: quosdam eumchium. Aliquos Smyrneum multos foreum autumaf-
 se. Esse autem se dixit Bahilonium & apud quidem multos non Homerum: sed Tigranem nominatu
 esse postremo apud grecos cum obses haberetur denominationem pristina amisisse. Ceterum car-
 mina que a multis reprobata sunt: interrogabam: an ne ab eo conscripta fuerint: is autem cuncta sua
 esse dicebat. Spernebam ergo zenodotum & Anstarchum grammaticos & illorum loquacita-
 tem. Vbi autem hic abunde mihi satisfecit. iterum illum interrogabam: Quare ap Achillis ira. princi-
 pium sumpserit. Sic enim inquit mihi in mentem uenit: nihil solertius cogitanti. Tum & illud.

SECVNDVS

An iliadem post odifsea conſcripferit quod multi affirmare uolunt:is autem negauit: neq; unquam ſe cetum fuiſſe affirmauit quod de eo multi etiam fabulari uoluerunt protinus eo confabulatoribus illis fidem ſubtraxi. uidebat. n. neq; adeo credendum ſed uidentum erat. Sepe & alias id aut taicaliquid faciebam: ſi quando uacaremus. Accedens enim interrogabá iſq; ex aduerſo pröpte. ac urbane reſpondebat. maxime poſt cauſam ubi uicit. Erat autem libellus conuictorum cōtra eum latus. a Therſite. q. hūc in ſuo poemate ſprouit gippū deſcribens eum claudum ſtrabum capiteq; protracto. deniq; ab Vlixemulctatum uicitq; Homerus: ulixe orante. eiufq; cauſam deſendente. Secundum id tēporis aduenit & Pythagoras ſamius: ſepties mutatus qui. & in tot animalibus uixit: tunc enim primum anime et̄ores finiuit iudicatumq; eſt recipi in ſacrō cetu. Dubitabat autem & adhuc: an ſe Pythagoram uel potius euforbium appellaret. Empodocles quidem & ipſe uenit: ſed circū coctus: ac totum corpus exuſtus nō tamen reccptus eſt. q̄q; id multis cum precibus poſtulafſet. Procedente autem tempore ſtatuertunt agones quos thanatufia. ideſt mortalia uocant. Certauit Achilles quinquies. Theſeus ſepties. Et alia quidem cuncta longum eſſet enumerare. ſummā autem ḡcſtorum ſcribam. itcrum uicit Cyrus qui ab hercule d̄ducitur Vlixem pro corōa decertans: pugillaris equalis fuit. Ario egiptio qui in Corintho ſepultus eſt: & Epio mutuo ſe urgentibus. Ludi autem quem pancratum uocant apud illos premium nō ponitur: Porro curſu certantium: non plene memini quis uicerit. Poctarum ſane ut ucrum fatear ſuperabat Homerus. uicit tamen Heſiodus. Brauia omnibus erant corone connexe ex pauonum pennis. Certamine quidem iam pridem perfectō nunciatum eſt. qui in impiorum loco mulctarentur piectis a ſe uinculis & cuſtodibus ſuperatis per inſulam irrumperet. Ducesq; illorum eſſe Phalarim Agrigentinum. & buſyrim Egiptium. Tracēq; Dyomedem Strionem & Pityocampem. Vt uero hęc audiuit radamas. ſtatuit heros ſuper litus. Ducesq; erāt Theſeus & Achilles Ajaxq; Thelamonius iam dum ſapientens cōmittentesq; manum pugnauerūt Tandem h̄croes Achille multis quidem dignius & glorioſius. pugnante. conſiſerunt. Conſiſit & Socrates in dextro ordinatus latere. multo clarius. q̄ cum iuuenis apud Delum pugnauit. Etenim quatuor ex hoſtium numero irruentibus in eum non fugit ſed uultu i trepidus conſtitit Cuius in poſterum rei gratia brauium pulchrum ac magnum delegerunt ortum ſcilicet ante Ciuitatem ubi ſodales & amicos conuocās. diſputabat necracha demiam ideſt mortuam achademiam locum appellans. Comprendentes eos qui uicti fuerant: & uincientes. remiſerunt multo durius puniendos. Scripſit & hanc pugnam Homerus. abeuntiq; mihi libros dedit. ad noſtros homines deſerendos. ſed hos in poſterum tum & reliquam ſuppellectilem amiſimus. erat autem poematis inſitium. Pande deſunctorum bellum mihi ſemideorum nunc dea. Tum uero fabas excoquentes quē admodum lex apud eos eſt ubi bello ſuperauerint cōmederunt uicticia dona: feſtoſq; dies exegerunt ſolus Pythagoras cōuiuio omnino deſuit. Stabat enim longe. ieiunus ſedens eſumq; fabarum grauiter ferens. iam uero menſibus ſex exactis procerus tum & in primis pulcher de Helenā multo iam tempore deperibat: ipſa autem non obſcure trahebatur adoleſcentem amans nutibus in conuiuio agebant aduicemq; bibebant ſolique eſurgentes errabant per ſiluam. Tandem cum exarderet Cynaras. potiri que poſſe deſperaret. conſuluit Helenam rapere. idq; item & illi uidebatur Abeuntēq; ad aliquam proximarum inſularum p̄ficiſci aut in fellonam aut in Tyronam addiderunt & huic conſilio coniuurat̄ os. meis e comitibus tres audaciſſimos ac robuſtiſſimos. et patri quidem ſuo id non indicauit Cynaras: utpote quid uidebatur rei impedimento fore. igitur rem ex ſententia perferunt. Vbi enim nos aduenit. ego autem non aderam ſed contigit me in conuiuio diſrumbentem dormire. ii clam aliis Helenā accipientes in pelagus delati ſunt: Media uero nocte excitans Menelaus ubi uacuum thorum ſenſit clamorem magnum emiſit fratremq; ſecum arripiens concitus uenit ad Regem Radamantem. Porro il lucente iam die retulere ſpeculatores nauem ſe uidere non longe diſtantem Quare aſſumēs Radamantus ex herois quinquaginta compulſit in ligneam nauem aſcenderem aſſodolinam: iuſſitq; predones i ſequi. At quidem ii perſequentes: & certe ex animo circa meridiem comprehendunt eos tunc primū in lacteum oceani pelagus: ſecus tyronam immitentes. roſe iſq; catenis cōnectentes nauem reſgreſſi ſūt ipſa quidem helena lacrimabatur: erubeſcensq; operiebatur latitans uultu i ſinum demiſſo. Radamas autem perſcrutatus ſi forte ex meis alii cum Cynara interfuiffent ut nullum dixere. Cynaram ac coniuuratos ſuos a uerecundis uinciens miſit in impiorum locum malba primum duriter flagellatos. De creuit item & nos ante pretaxatum tempus excludere: ſuccedenti tantum die in inſula moraturas. hic ego dolebam: & lacrimis profuſis angebar q̄ ego bona queq; amittens iterum errare cogrer. At illi contra unum ſolamen adhibebant q̄ eſſem eo non poſt multum temporis uenturus. iamq; mihi futurum oſtendebant ſedem & locum meum optimis quibusq; proximum. Accedens ergo ad Radamantē: orabā iugiter: ut q̄ mihi erāt futura p̄diceret q̄q; ſit futura nauigatio oñderet. is at̄ iqt̄ i priā me aſſutuge: multis primū errorib; ac piculis uerſatū. Reſgreſſus at̄ tēpus addeſ noluit: ſed triguas oñdēs iſulas

Apparebant autem numero quinque & alia sexta remotius has iuxta insulas inquit esse impiorum sed et a quibus uides ignem plurimum ascendere. Sexta autem illa remotior somniorum est Ciuitas: post hanc & Calypsona est insula: sed neque iam tibi uideatur. Postremo ubi has præter laberis deuenies in magna illam terram: ei quam habitatis ex aduerso positam: ubi multas passus: uariasque prætergressus nationes innumerabileque inter hoies peregrinatus tempore tandem certo in alteram applicabis terram. Hanc ubi dixit euellens e terra malbe radicem quandam pretendit mihi huic iubens orare: si quando maximis in periculis uersaremur Admonuit autem si tempore tandem in hanc rediremus terram. neque igne gladio cedere: neque lupinis uesci: neque quadragenane. aut eo annosiori femine inherere horumque si nemor inquit fueris spem habe cui ad Insulam reditus. Tunc equidem que mihi ad futuram nauigationem. suppeditarent parati. Cum uero tempus erat conuectabar illis Succedenti quidem die accedens ego ad Homerum poetam: orabam ut ipse mihi bimetrum faceret epigramma. Quod ut fecit Colubam berylli lapidis erigens: supra portum in sculpsi: id autem tale erat.

Lucianus diuis hec uidit cuncta beatis. Carus & hinc propria contulit in patriam Manes autem & die illa: sequenti ascendebam comitantibus herois. Hic mihi & Vlixas accedens. clam Penelope epistolam dat in ogygiam Calypsona insulam deferendam Transmisit & mecum Radamus transuectorem Nauplium nequis nos comprehenderet. si forte ad insulas haberemur ut aliis pro mercibus nauigates. ubi uero procedentes odoniferum aera reliquimus. repete fetor quidem pessimus suscepit nos ut bituminis sulfuris: & picis simul ardētis. Nidor autem erat ingratus & intollerabilis ut assatorum hominum. Aer erat turbidus & caliginosus stillabatque ab eo ros. ut picis gutte. Audiebamus & flagellorum sonitum multorumque hominum stetum. Ad ceteras quidem non accessimus Ad hanc uero diuertentes: descendimus: eaque talis erat: Circum omnis in præceptis & arida: aspera: petrisque & cautibus horrida. Arbor autem nulla. neque aqua inerat Hos tamen applicantes per precipicia illa in uiamque quandam semitam ingressi: semibus ac tribulis plenam plurimam terre illius uidimus deformitatem. Procedentes autem ad carcerum & penarum loca primum quidem loci naturam admirati sumus: etenim omne solum gladiis quibusdam ac tribulis efferbuerat Circum autem flumina decurrebant. unum quidem lotabri: & id tetrum Altea autem sanguinis Porro in interioribus tertium uidebatur igneum: idque magnum apprimere & immensum defluebatque ut unda: ac maris more fluctuabat. Habebatque et pisces & multos igneis torribus similes: paruos uero carbonibus ignitos quos lychniscos id est lucerneos uocant. Aditus ad cuncta illa unus erat & isartus ternibilis ac penalis portior stabat timon Atheniensis. ingressi tamen Nauplio ducente uidemus eos qui in penis erant & quidem Reges multos: inferioresque alios plurimos. eorumque & aliquot nouimus. Vidimus & Gynaram fumo succensum a pudibundisque suspensum. Apposuerant & historici supra cuiusque uitam inscribentesque & peccata quibus multatur maximaque omnium pena afficiantur: qui uitas & aliorum mores inscribentes mentiti sunt. ueritatem obscurantes: Inter quos Celsus candidus. & Herodotus erat alique multi Hos ego aspiciens: bona sum spe confusus utpote qui mihi erant conficius. nullatenus in meis scriptis mentiri. Otius igitur ad nauem acceleras. neque. n. amplius uisum ferre poteram. Valeque Nauplio faciens abcessimus.

Postque non multum & somniorum insula penes apparuit. instabilis ac inferta uisu. Habebat autem & ipsa somniis aliquid simile: secedebat enim accedentibus nobis. & subfugiebant longiusque euadebat. comprehendentes eam tamen & in portum delati. quem somnium uocant: penes eburnas portas. que Calliæ pluri inerat circa uesperam descendimus. Tum in urbem succedentes. somnia quedam multa ac uaria uidimus. Primum quidem uolo de Ciuitate ipsa scribere: quandoquidem antea de hac nemo scripsit: nisi forte homerus accurate ut potuit Hanc quidem circum & ubique surgit silua arbores autem sunt paupera ardua. & mandragore & has super uespertilionum multitudo. ea enim sola ales in insula gignit Flumen autem iuxta defluit: quod myrtipora. id est nocte transitu appellat. Seco portas fortes duo scaturiunt. hisque nomia tui quod Negeitus. id est soporea. alteri uero pamiythia. quod totius noctis quæte possumus interpretari ipsa autem ciuitatis menia sublimia: uanaque irique colore similia Porte quæ non due sunt: ut Homero placuit: sed quatuor. due quidem desidiæ: & molliciei campum respiciunt. Una ferrea: altera e cornu facta: hisque terribilia ac mortifera somnia efferuntur. Due autem ad portum & mare: una quidem testea Altera autem eburnea: qua nos urbem ingressi sumus. Introeunti autem in Ciuitatem A dextris quidem est noctis sacellum: ubi & deos honorant. Colunt quippe & Gallum maxime illi quæ secus mare phanum est. In sinistra autem somni Regia: etenim is apud eos regnat. In medio autem foro sors quidem inest: quem Careotim uocant: quod capuletum possumus dicere: luxtaque delubra duo: delusionis scilicet ac ueritatis. Vbi & penetrabile est: & cõtina. Eoque prophetans inerat Anthipo somniorum simulator. id honoris a somno accipiens. Somniorum autem neque natura est eadem: neque effigies. Sed alia quidem proceras & pulchra ac speciose multa. Alia autem minoras. Quedam parua & deformia: & alia quæ aurea ut uidebat alia in deos: aliosque hominibus ornata. Horum nos plura nouimus a nobis olim uisa: que & ad nos procedentia salutabat: ut nota ac dõestica: Ab hisque ubi hospicio suscepti sumus: discubetes luculentes quæ & urbæ ho-

spitati sumus. Postero die instaurare: ac apparatus frueri: & quidem opulentissime polliceri: nos Regem & satrapas facere. Quaedam uero detulere nos in patriam: domesticisq; nostris ostendere: unaque die retulere. Triginta dies ac totidem noctes eo loci confedimus: iacentesq; maxime ac dormientes uescebamur.

Postmodum uero cum e celo repente fulmen quoddam dirupisset: fragore excitati: ac plurimum turbati: recessimus primū de pasci. Tertia exiit ad Ogygiam Insulam delati descēdebamus: Hic ego primū epistolam soluens: quae intro scripta erant perlegi. erant autem haec.

Vlixes Calypsone suae Salutem: Nolim te ignorare: post meum abs te discessum quae me inuenerint mala: Siquidem ut primū egressus nauiculam qua uehebar: ut potui reparaueram: repente me hiens & naufragium comprehendit: ut uix euaderem apud Leucothem: impheacorum Insulam: ubi hospicio receptus: scitum est mihi multos uxoris procos in mea domo ad uoluptatem nutrirī. quos ubi omnes confeci: tandem & ipse a Telegono nato mihi ex Circe mortem occubui: & nunc in beatorum sum Insula. maximeq; doleo: olim deseruisse eam: quam apud te habebam conuersationem: & porrectam ab te immortalitatem. Vbi igitur tempore cōcedetur: effugiens ad te ueniam.

Ea in se epistola complectebatur: nosq; ut hospitaretur. Ego autem procedens amari parumper: antrum inueni: tale quale Homerus dixit: & ipsam quidem squalidam ac merore plenam. Vbi uero epistolam accepit: ac legit: primum lachrimis illam compleuit. Tum nos ad hospicium orauit: ubi ornate ac abunde discubimus. Tum inter epulandum illa in primis multa rogauit: Penolopes qualis in specie erat: & si casta: quemadmodum de illa Vlixes delirauit. At nos sibi ea retulimus: quae ad leticiam eē possent. Tunc abeuntes: secus nauem in litore obdormiuimus.

Mane autem ascendentes: ferebamur acrioribus iam descēdentibus uentis: diebusq; duobus hiemē multam passi: incidimus in Colochintios pyratas. Homines enim sunt ii adeo feroces: e uicinis Insulis predantes: quotquot eo nauigantes transeunt. Naues autem magnas habent: cucurbiteas: longitudine cubitorum sexaginta. Vbi enim cucurbitam efficiant: exeterantes exhauriunt: & quae intra sunt egerentes: nauigant. Malis quidem Arundineis: cucurbitarum autem folio carbasī loco utentes. Igitur ii proris ad nos deductis: erant enim numero qui geminas urbes implessent. pugnabant e nostris complures uulnerates: feminibus cucurbitarū ad nos iactis. Cominus autē & acriter & uolēter pugnabant.

Circa meridiem uero post Colochintos pyratas caryos nauas aduentare uidemus. Hostes autē erant hi: uti experimento didicimus. Nam ut eos adesse: & post tergum urgere Colochintii fenserūt: confestim spretis nobis conuertebant: inuicemq; pugnabāt. Nos autē interea attollētes uelū: utrosq; effugimus: deserētes eos certantes. Et manifeste quidem Caryorum naute uictores futuri erant: utpote qui plures: quinque etenim urbium multitudo erat: & a fortioribus nauibus certabant. Erant enim his naues nauē cōche per medium diuise euacuate: Magnitudo autē cuiusq; cōche in lōgum passuum quindecim.

Vbi uero ab his secessimus: & sublatuimus curare eos qui uulnerati erant: ceteram autem turbam armis accingere. Semper enim nobis insidiarū quopiam timebamus: neq; adeo in uanum. Nec dum enim sol occuberat: cum ecce ab deserta quam Insula aduersum ferebantur in nauem: ut uiri uiginti: delphinibus insidentes: latrone etenim ii. Delphines quidem insipientes: aduehebant hos tute: ac inmobiles equisq; simillimi infre mebant.

Cum autem e proximo astetissent: hinc quidem alii: & alii illinc eedebant nos: sepiis. & cancrorum oculis ad nos missis. Igitur nobis cōtra & sagittis & iaculis utentibus: non sustinere: sed maxima suorum parte uulneribus saucia: ad Insulam cōfugerunt.

Circa mediam uero noctem: cum iam mitesceret mare: latitauimus nido Alcynois omnium maxio allabentes. Erant autem huius circumferentia stadiorum sexaginta: ubi & Alcyonales cubans inerat ouaq; fouens: & quae euolans: pauloninus nauem obruit: alarum uento impulsam. Ibat igitur fugiēs: & flebile quoddam insonans. Nos autem illucēte iam die: descendentes: intuemur nidum: uaste nauis similem. maximis ex arboribus congestum. In quo & oua erant quingenta: iam quidem & itro puli apparebant clamitantes. Securibus igitur ex ouis unum dirumpentes: pullum nudum & absq; plumis egressimus ingentem: ac uulturibus uiginti maiorem. Vbi uero nauigantes a nido ut stadiis ducentis secessimus: prodigiis quibusdam magnis ac mirabilibus perculsi sumus. Siquidem theniscus qui ad proram erat: subitis plumis pennatus apparuit: & exclamauit. Porro gubernator: Scintharus caluus iā dudum: ac canus: repentina cesarie capillatus est: & quod omnium mirabilius ipse malus nauis genuit: ramisq; productis: in uertice fructū edidit. ficus scilicet & nouos botros: nō sanē maturos. Quae ut uidimus: merito exhorruimus: deprecabamurq; deos: ut a fāta smatis huius nouitate nos aliēos faceret. Nondū & quingētos stadios exegeramus cum uidemus siluā maximā: & consitā pinis cyparissisq;. Nos quidem in primis suspicati sumus illam terrā eē: id autē erat pelagus & abissus arboribus ulla absq; radice supra plantis: ipse tamen arbores stabant recte. & imobiles: ac nauigantibus similes. Igitur secus aduecti: omnem explorabamus locum: quidue acturi effemus: in dubio uersabamur. Neq; enim nauigare intra arbores: facile erat condensis illis ac contiguis ad inuicem se habētibus: neq; retro dare uidebatur. Ego autem ascendens supra maximam ex arboribus speculabar ultra: quomodo se habebant. Et siluā quidem uidebā per stadia quingenta aut eo amplius contineri: aliūq; exiit oceanū succedere:

LIBER

Et nobis profecto uisum est: nauem supra silue (densissima quidem erat) cacumē attollere: perq; arborum comas nauigare. tandemq; ad alterum oceanum applicare posse. Igitur nauem magna cū arūdi ne circūligantes. & in nemoris densitatem ascendentes: uix illam haufimus. supraq; ramorum frōdeta deponentes: pandentes uela ut in mari nauigabamus uento impellente aeri. Hic & mihi in mētem uē nit Antimachi poete dictū. Dixit enim ille quodam in loco. his autem qui super siluarum frondeta nauigantes: adueniunt. Magno tamen cū conatu: siluam superantes in alterum peruenimus pelagus. Tū nauē similiter demittētes. secabamus iam puros & lueidissimos fluctus: quoad delapsi sumus ad hiatū quendam & abyssum maximum aquis hinc inde distantibus. quale in terra sepe uidemus. aut maximo estui: aut terre motibus euenire. At quidem nauis deponentibus nobis uela: facile stetit: q; paulominus decurrens in uorāginem illam eōciderat. Intuentes autem uidemus profundum penitus quasi stadioge mille tremēdū ualde & mirabile: Stabant enim aque ut diuise & ad dextram non longe pons ex aquis compactas duo maria secundum superficiem coniungentibus. ab alteroq; in alterū mare decurrentibus. Ad labentes igitur remis eo deterimur: multaq; ui. innixi pontem superauimus: ac traiecimus & qdē preter opinionem: q; nullatenus speraremus. Hinc nos suscepit pelagus: placidum ac mite. insulaq; non magna fertilis & ad accessum facilis. Hanc autem homines incolēbant buce facili cornua habētē quale apud nos minotaurum. fingunt. Descendentes. igit. pcedebamus: aquas haufuri accepturiq; & alia que ad cōmeatū (iā enī deferat: eēt si forte possemus) & aquas qdē iuxta adinuenimus. Aliud at nihil & qdē cum circūspecularemur. Non longe tamen mugitus multus audiebatur. Quum aut id bonum armentū eē putaremus: confestim accedentes homines offendimus qui & simul uidere nos: & in secuti sunt: & tres quidem e eomitum comprehendere. ceteri uero ad mare confugimus. Hic nos ubi oēs armis accincti fuimus: neq; n. pbauis socios despiciere ut multos irruimus in bucefalos: interfectosq; carnes diliniantes cunctosq; magno cū clamore in fugā compulimus. Et quinquaginta quidem strauimus duos autem eōprendimus illos: ad nauemq; conuersi: captiuos trahebamus. Porro que ad cōmeatū essent nullatenus inuenimus. Et quidem alii suadebant comprehensos interfici: Ego autem non pbauis: sed uinctos illos custodie tradendos censui: donec ad nos bucefalorum oratores deuenire: captiuos ipsos redempturi. Intelligebamus autem eos nutibus agentes: & flebile quid nescio mugientes orāti similes. Porro que pro redemptione erant offerebant ea seos: & esiccos pisces multos: & ceruos quattuor tres queq; habentem pedes: duos quidem retro: qui uero anteriores erant in unum concreuerunt. Accipientes igit eōs captiuos dimisimus. unaq; tantum ex idē die subsidentes recessimus. iam & nobis pisces apparebant & aduolabant aues: aliaq; multa proxime terre signa. Post nō multum & homines uidimus nautice nouo quodam modo deditos. ipsi quidem naute & nauis erant. Dico & nauigationis modum. Cum enim semper aquam resupini iacerent erigentes uerecūda que & magna ferunt. & in uelūm extendentes manibus ut pedem tenebant ac incidente uento nauigabant. Alii aut post hos suberibus insidentes duosq; delphinos una iungentes habenis gubernabant cursuq; insequētur ii accedentes neq; offendebant nos neq; inimice insectabantur. sed decurrebant sine timore ac pacifice nostre nauis figurā admirati & circū undiq; conspectantes.

Vespere autem iā facto ad insulā delati sumus habitabatur autem a mulieribus ut putauimus greca lingua loquētes: Accesserunt enī & datis dextris salutauerunt nos amice admodū & ornate oēsq; pulcre & adolescentule tunicaeq; trahentes ad terram usq; delapsas insule qdem nomen Cauālusa Ciuitati at Hydarnardia. igitur mulieres suscipiētes nos quelibet ad pprios abire lares hospicioq; recepit. Ego at paululum substans nō enim mihi ipsi bona prenosticabat diligētiusq; circūspiciēs. uideo multorum hōinum ossa. testa q; iacentes & clamorem qdē emittere ac comites cōuocare ad armaq; secedere non pbauis. Ad manus autem maibā habēs orabā iugiter a presenti malo euadere.

Post non multum hospita ministrante uidi illius cura nō mulieris sed asini ungulas. Tunc ego gladiū educens apprehēdo hanc uinciensq; omnia pcutabar illa aut & si inuita dixit se ipsas eē maritimas feminas oneseleas nūcupatas cibumq; eis esse aduentātes illuc hospites Vbi at iquit inebriauimus eos cōcūbentes et truncamus. Hec ubi audiui illam qdē dimisi eo deuictā ipse aut ego supra testū ascēdens clamabā comitesq; cōuocabā. Qui ubi cōuenerē enarrabā illis cuncta ossa q; ostendebā. Tum exterius deuictā educēs. ea cōfestim in aqua uersa. & inuisibilis apparuit.

Volēs itn experimēto capere ensē in aquā cōdidi is uero sanguis effectus ē Vbi uero sequens dies illuxit pspiciētes terrā cōiectura intelligebamus eā eē: q; huic nrē in aduersum adiacet inclinantes igit ac odorātes que futura nobis eēt mente cōtēplabāur & qbusdā quidē solū deseēdere uidebas iterūque remeare ad nauē. Quibusdā uero nauē eo destituere supraq; mediterraneū ascēdere & incolay mores ac uitā tēptare: interea dū hec cōferremus hiēs nimius ac uiolentus turbo in nauē incidens ad litus disiecit ac dirupit. Nos uero uix enauimus arma seēu q; ac siquid potuit arripiēs. Hec qdē igitur q; ad aliā usq; mihi terrā eontingere in mari ac inter nauigādū in insulis in aere indeq; in ceto ubi uero egressi pestē illam euasimus: que apud heroas & somnia ac deniq; apud bucefallos: & onostelas: cetera autem que in terra subsequētibul libris amplectar.

FINIS

VLLVS Antea quantum uis preclarus rerum scriptor fuit Sanctissime pater: q
 suum opus æque merito: atque ego tibi has meas uigilias: ahrui principi dicaret.
 Quid est enim æquius: q̄ ingenii monumenta ad eum destinare: qui omnibus in-
 genio prestat & doctrina? Aut quod magis debeam: q̄ meos ritulos ad eum fon-
 tem referre: a quo cursus præsentis operis emanauit? Nam licet antea quicquid
 oci supererat ad scribendi curam: ne per seccordiam efflueret: mea sponte confer-
 rem: erat tamen paulo remissior animus temporum: ne dicam superiorum pon-
 tificum. culpa: cum omne ferme tempus non in litterarum: prout optabam: studi-
 is: sed in quæstu ad uitæ sustentaculum consumi rerum inopia urgeret. Et certe q̄-
 quam uitæ meæ institutio ea semper fuerit: ut pluris uirtutem q̄ pecuniam fecerim: tamen nimium ali-
 quando: si uerum loqui licet: nostri pontifices in erigendis ornandisque doctorum uirorū ingeniis dor-
 mitarunt. Quidam bonarum artium in scitia: quidam ita pecuniæ addicti: ut plus apud eos ambitionis
 & quæstus: q̄ uirtutis aut litterarum ratio ualeret. Quæ res bonis uiris admodum grauis: multorū mē-
 tem ascribendi cogitatione alienauit. Indignum quippe est: nec sapientibus uiris æquo animo ferendū:
 eos sapissime reiectis melioribus præ cæteris extolli: quos: ut leuiter dicam: nihil præter pōtifirum uo-
 luntariam indulgentiam commendet. Te solum he nostra conspexit ætas: qui cum probe noris uirtutē
 uitæ mortalium ducem esse: præstantis doctrina uiros subleuares: & ab inerti ocio ad scribendi negoci-
 um traduces. Vt uere hanc nostram christianam rempublicam ab eo nunc regi gloriari possimus: qui
 & sapientissimus existat: & diligat sapientiæ studiosos. Quod unum sane cælestis dei donum tanti fa-
 ciendum censeo: quanti est uirtus uicis præferenda. Nam ubi doctrinarum cessat exercitia: ubi nullum
 inter doctos atq̄ ignauos discrimen uiget: ubi nullus uirtuti locus: nulla studiorum ratio habetur: uicia
 ibi regnent: torpescant ingenia: principatus & regna decident: rerumq̄ omnium dominetur confusio
 necesse est. Itaque nunquam satis pro meritis tua probitas ac uirtus laudari potest: quæ cum omnium an-
 te actam uitam uariis disciplinis impenderit: nunc & doctis fauet uiris: & sua munificencia reliquos ad
 eandem uirtutis æmulationem. Ego sane: cuius inter omnes tenuis est & doctrina & dicendi fa-
 cultas: profiteor me tuis exortationibus liberalitateque compulsus operosius q̄ ante: scribendi studio i-
 cubuisse. Nam rum prius hortatu tuo Xenophōtem de Cyri uita latinis legendum tradidisse: & hos
 quoque sex Diodori siculi libros: quos fabulosos ob antiquitatem temporum: nam ante bellum troia-
 num acta cōtinent: appellauit: traducendi munus te instante suscepi. Haud ignarus rem satis difficilem
 me subire: & multorum expositam obtrectatōi: quæ licet sit parui bonis pendenda: tamērum priscos
 illos summa auctoritate uiros aliquando lacesiuerit: quid de nobis extimandum est: quos non auctori-
 tas non dignitas tuetur? Sed tuo: quod est exquisitissimum: doctorumque iudicio fretus: hoc opus absol-
 ui: eam mihi transferendi legem instituens: quæ a me in Xenophōtis proœmio præscripta est: ut omis-
 sa uerborum: qua multi græcorum utuntur: ambage: sententiis hærens nostrum dicendi morē fuerim
 salua rerum fide ferutus. A lectoribus uero: ut nostris acquiescant copiis: postulo: neque ultro q̄ uires fe-
 rant: exigere a nobis uelint. Siquis ampliora petat ingrati hominis munere fungetur: nō contentus his
 quæ nulla cum impensa ultro liberali manu porriguntur. Ne quis uero id in scitia factum putet: sciat cō-
 sulto me breuitati consulentem: aliqua omisisse: quæ fatietatem orationi peperissent potius: q̄ uenusta-
 tem. Licet autem in libri primordio satis ab auctore de historiæ utilitate sit explicatum: hæc tamen anti-
 quitatis indagatio: in qua omnis priscarum rerum a primorum hominum ortu usque ad bellum troia-
 num cognitio uersatur: præcipuis est laudibus efferenda. Ab hoc enim ueluti historiarum fonte: q̄ post
 modum secuti sunt: in priscis historiis fabulisque recensendis hausere: unde ad cæteros transfundere ua-
 lerent. Opus hoc certe uarium est: egregium: iurulentum: nostris uero adeo utile cognitum: ut existinem
 legentes ex tot rerum excellentium notitia labori nrō gratiā habituros. Sed iā ipse Diodorus loquatur.
 Proœmium totius operis. Tituli primi Libri.

Quæ de mundi creatione: deque omnium prima origine ab egyptiis traduntur.

Quæ de diis fabulose egyptii ferunt: & quæ in egypto ab eis urbes sint conditæ.

De primo hominum ortu: & eorum priori uita.

De honore immortalium & templorum ædificatione.

De situ egypti: & quæ de nilo præter opinionem dicuntur:

De causa inundationis nili: & quæ de illa tum historici tum philosophi sentiunt eorūq̄ cōtradictionē.

Diodori Siculi a Pogio florentino in latinum traducti de antiquorum gestis fabulosis Liber primus.

m AGNAS merito gratias rerum scriptoribus homines debēt: qui suo laōre plurimū
 uitæ ruortalium profuere. ostendunt enim legētibz præteritorum exemplis: quid no-
 bis appetendum sit quid ue fugiendum. Nam: q̄ multarum experimento rerum uariis
 rum laboribus periculisque procul ipsi ab omni discrimine gesta legimus: nos admo-
 nent maxime quid conferat ad degendam uitam. Ideoque heroum sapientissimus est

habitus is: q̄ sapius aduersā fortunā exptus multoz urbēs ac mores cōspexit. Cognitio uero ex aliorū tū secūdis tū aduersis rebus præcepta: doctrinā hēt oīum piculoꝝ expertē. Oēs p̄tērea mortales mutua quadā cognatiōe uinctos: licet locis ac tpe distātes sub unū ueluti cōspēctū redigūt: diuinā sane puidētīā imitati: quæ tū cæli ornatū: tū naturas hoīum uarias cōi ordine quodā p̄ oē æuū cōplexa: qd̄ quēq̄ deceat diuio munere impartit. Eodē pacto q̄ totius orbis uelut unius ciuitatis acta suis opibus istruxerūt: i cōem ea utilitatē cōscribere. Pulchrū ē igit̄ ex alioꝝ erratis in melius istituere uitā n̄fam: & nō qd̄ alii egerint quærere sed qd̄ optiē actū sit: nobis p̄ponere ad imitandū. Seniorū cōsilia: quos lōga ætas prudētiores efficit: laudant̄ a iunioribus. At hos tāto antecellit historia: q̄to plura exēpla regū cōplectitur diuturnitas t̄pis: q̄ hoīs ætas. Itaq̄ ad uitæ institutionē utilissima historia cēfenda ē. tum iunioribus: quos lectio diuersaz regū antiquonibus æquat prudētia tū uero ætate maturis: q̄bus diuturna uita rerum experimenta subministrat. Adde q̄ priuatos uiros ip̄io dignos efficit. Imperatores ob immortalē gloriā ad p̄clara facinora ipellit. Milites p̄p̄ laudē: quæ mortuos sequit̄: p̄optiores efficit ad picula p̄o patria subeunda. Improbos timore īfamia: a malis facinoribus deterret. Deniq̄ litteraz monumētis: quæ testimoniuū uirtuti p̄bent: moti qd̄ tū cōdidere ciuitates. tū leges utiles uitæ mortaliū ediderūt. Nonnulli nouaz artū doctrinarūq̄ inuētōres ad usū gētiū extiterē. Sed oīum regū: quæ felicitas hoīs parat̄: laudē p̄cipuā cām: q̄ historia tribui decet. Est. n. custos eoz: quæ cū uirtute acta sunt: testē se malefactis beneficāq̄ erga oē genus hoīum p̄bens. Et. n. si ea: quæ de inferis & qd̄ fabulose ferunt̄: multū cōferunt hoībus ad pietatē ac iustitiā seruādā: q̄to magis putādū ē historiā ueritatis assertricē: tāq̄ totius philosophiæ parētē. mores n̄os effinger̄ ad uirtutē. Oēs. n. fere mortales naturā: īfirmirate maiorē uitæ parētē ociosi ac segnes degūt: quoz uitæ ac mortis æqua obliuio est: cū par utriusq̄ interitus sequat̄. Virtutis nō facinora īmortalia sunt: p̄sertim cū historiæ beneficiū accessit. Et qd̄ de eoz ē mortales labores p̄peti p̄ gloria īmortalī. Hercules qd̄ magnos multosq̄ dū uixit labores ac picula sp̄ote adiit: ut suis ex ga oēs gentes beneficiis īmortalitate donaret. Cæteros egregios uirtute uiros: hos qd̄ herouū hos uero deoz honores affecutos uidemus: oēs certe magna laude dignos sed eoz tñ oīum gesta ac uirtutes historia ab iteritū uendicauit. Et. n. cætera monumēta ad parū tēpus pdurant uariis casibus disturbata historiæ uirtus p̄ uniuersū orbē diffusa: ip̄m: qd̄ cætera cōsumit: tēpus custodē sui hēt. Affert̄ preterea multū opis eloquētia: qua nil ferme p̄clarius reperit̄. Hac græci barbaris: docti indoctis p̄ferunt̄: cū hac una sit qua hoīs iter se cæteris antecellat̄: ut quoq̄ res eē tāti: q̄ti fuerit dicētis uirtus & eloquentia. Et quidē uiros bonos laude dignos arbitramur: ut qui uirtutis iter nobis oñderūt: uerū cū alia aliud iter sibi delegerint: poesis q̄dem magis oblectare aīos q̄ p̄desse uidet̄: & gētiū leges ac instituta magis punire q̄ docere. Ita & artū reliquaz: hac nil ad facilitatē cōferunt hāz utilitas damno p̄missa est: Quæ dā pro uero docent mentiri. Sola historia pares uerbis res gestas representās: omnē cōplectit̄ utilitatē. Nam & ad honestum impellit: detestatur inicia: probos extollit: deprimat̄ improbos. Denique rerum: quas describit experimento plurimū proficit ad rectā uitā. Aduertētes igit̄ quanta laus scriptoris maneat: exemplo eorum moti: qui scribendo operā p̄buerunt: hanc historiā aggressi sumus. Verū cū superiores memoria scriptores repetimus: paululū admirari multorū cogimur cōsilia: qui cum multa rum diuersazq̄ regū notitiā plurimū se continere utilitatis norint: eorū tñ quidā: aut gentis aut urbis unius historiā absoluerē: pauciā uetustis historiis initiū sumentes usq̄ ad eorū tpa gestas res & ī communi positas cōplexi sunt. Et hi quidē sua tpa tñ tradidere haud continuata superioribus rerum serie: hi barbarorū gesta transgressi sunt. Alii antiquas historias ueluti fabulosas: p̄pter eaz difficultatem cōtempserunt. Nō nullorū: cum cæpissent: mors p̄ueniens historias interrupit. Nulli uero trāscedere scribendo macedonū tpa in philippi aut alexandri aut successorum gestis tātū mō uersati. Multis aut̄ memoratu dignis rebus deinceps usq̄ ad nostrā ætatē actis: nullus historicus ea scribere unica historia conatus est: rei magnitudine forsan diffusus. Quapropter licet tēporū rerūq̄ uarietate: tū scriptoribus diuersa tradentibus: ardua uideat̄ & memoratu difficilis p̄æteritoꝝ descriptio: attamen decreuimus & ipsi eam historiā: quæ multis prodesset obesset nemini: legentibus tradere. Nā si quis memoratu dignas & totius orbis: tanq̄ unius ciuitatis: priscoꝝ tēporū ad suam usq̄ ætatē gestas res scripserit: laboriosum quippe subibit opus: uerū satis audientibus utile. Licebit enī tanq̄ ex fonte uberimo: qd̄ cuique n̄ sui exi stat. haurire. Quod si quis p̄currere omnes scriptores cupiat: opprimes tum librorū multitudinē: tū diuersa scribentū uarietate: ut haud facile uerum possit elicere. At ea: quæ sub unicā historiā digerunt̄: in promptu sunt lectoribus: facilisq̄ eorū notitia est. Deniq̄ eo scribēdi modus hic est p̄stantior cæteris: quo utilius parte aliqua totū habet̄: & cōtinuum rei p̄stat diuisē. Id quoq̄ quod tēporibus dispertitur notius est eo: quod est tēpore cōfufum. Igitur pensitantes hunc scribēdi modū esse utilit̄ simū uerū plurimo labore & tpe longo egentem: triginta annos in hoc opus absumpsimus. Multis enī difficultatibus ac periculis maiorē aliāz peragrauimus europæq̄ partē. Quo maiori: quæ a nobis descripta sunt: ex parte locis cōspēctis certa litteris mandarem. In multis enim locorū īgnorantia errarunt non solum quidam rudes scriptores: sed etiam docti. Urb̄s preterea Roma: i qua plurimo tempore uersati sumus: ob īperii magnitudinem per uniuersum orbem diffusi: plurimum nobis ad scribendum opitulata est. Orti enim ex argira siciliæ ciuitate: percepta a romanis: qui ad eam confuebant: latina lingua: ex ueteribus annalibus & duces eorum & gesta nouimus. Initium uero scribēdi sumi

historiæ
laus

Inferi fa
bulosi

Labores
pauendi
sunt

Eloquē
tiæ uir
tus

poesis
Leges

Histo
riæ b

historia
cōnexa

diodori
āni. xxx.
in histo
ria
diodori
prima
historiæ
initium

primus ab his: quæ tum græci tum barbari prisci scriptores tanq̄ fabulis similia litterarum monumen-
 tis explicuerunt. Et quoniam prisca illa ad nostram usq̄ ætatem tempora cōplectimur: in hunc modum pau-
 cis historiam nostram diuisimus. Primi sex libri antiquorū gesta: quæ illi fabulosa appellat: ante bellum tro-
 ianū cōtinent: in horū primis tribus: barbarorū: in reliquis antiquæ græcorū res narrant. In undecim dei-
 de cōferunt: quæ a troiano bello usq̄ ad macedonis alexandri mortē gesta sunt. In reliquis tribus & uiginti
 cōtincimus: quæ de iaceps usq̄ ad bellum gallicum continent: quod romani: ducē iulio cæsare: is ob gesta
 egregia inter deos est relatus: uirtute cuius gallia ois subacta est: gessere: p̄tedit uero romanum iperū
 usq̄ ad britaniæ insulas. Huius res priores gesta: primo ceterimæ octogesima olimpiadis anno actæ
 sunt p̄cipante atheniēsis Erodo. Tēporū quæ nostra historia aīn bellum troianum cōprehendit: scri-
 ptorū inopia haud satis certa nobis rō compta est: ab eo Apollodorus atheniēsis octoginta annorū hi-
 storia cōtexuit: usq̄ ad reditū heraclidæ: a quibus usq̄ ad primā olimpiadē anni cōputant trecenti & ui-
 ginti octo: numerato tpe: quo reges lacedæmoniaē imparunt. A priā uero olimpiadē usq̄ ad initū bel-
 li gallici: quod nobis statumimus scribendi finem: septingenti sunt & triginta anni. Ois hæc ergo historia
 q̄draginta explicata libris annos cōplectit mille centū triginta octo: his exceptis quos usq̄ ad bellū de-
 scripsimus troianū. Hæc diligēter partiti sumus: quo & legentibus nota fiat historia: & inuidi abstincat
 a detractioe: Quauis quæ rite scripta erūt: carebunt iuidia: quæ uero in scitia omittent: aliorū industria
 corriget. Nunc p̄cipium scribēdæ historiae sumet. Quid de diis & q̄ primi eos colere docuerūt: & qd
 de illoꝝ immortalitate senserint: haud paucis p̄pter rei difficultatē exprimi p̄t. Sed quæ ad historiam p̄-
 nere uidebunt: quo sint notiora legētibus: i certa distribuemus capita: ut nihil dignum memoria omitta-
 tas. De genere aut̄ hoīum: de quibus his: quæ in orbe terrarū antiquis dicunt gesta: diligēter q̄tum in tam re-
 motis p̄pter antiquatē rebus licebit a priscis illis t̄pibus sumpto initio scribemus. Prima hoīum genera-
 tio apud doctissimos ac p̄stātissimos uiros: q̄ uerā naturā & historiam tradiderūt: duplex fert. Quidā
 mundum igenitum & incorruptibile & genus hoīum ab æterno extitisse neq̄ habuisse ortus p̄cipium
 sensere. Quidā genitum corruptibile q̄ arbitrati: & hoies dixerūt generatiōis initium tpe esse sortitos.
 Nā a rege primordio & cælū & terrā unicā habuisse ideā in mixta eorū natura. Exinde distinctis iuicem
 corporibus cæpisse mundum hunc ordinē: quē uidemus. Aerē qdē motū hunc cōtinuū sortitū: & igneā
 partē eius supiora loca p̄pter leuitatē aiunt appetisse. Eadē cā solē & astra cursus suos sortita. Quod ue-
 ro humori mixtū eodē stetit in loco p̄pter grauitatē: quæ cum mixta eēt: ex humidis qdē mare esse
 ctum: ex durioribus uero terrā lutosam euasisse: & oīno mollē. Hæc primū cū solis ardore dēior euasis-
 set: eius postmodum superficie uicā caloris tumefacta multis in locis humores quosdā eē cōcraatos: in quibus
 putredines tenui cōtectæ pellicola sint excitatæ: quæ admodū in paludibus & stagnis egyptiis uidemus
 accidere: cū frigidā terrā subito æstus aeris calefacit: cū uero in humidis calore adibito generatio fiat:
 & noctū qdē circūfus aer humorē præstet q̄ die solis uirtute cōsolidet: tadē putredies illæ ad summū
 p̄ductæ adueniēte ueluti partus tpe exustis cōtractisq̄ pelliculis: ois generis educunt aiantium formas.
 Quorū ea: q̄ maiorē calorē sortita sunt in supiorē regionē uolatilia effecta abierūt. Quæ uero plus ter-
 ræ cōtinebāt serpētia aliq̄q̄ terrestria euaserūt aiantia. Naturā aquosam nacta in sui generis elemētum
 delata sunt: & appellati pisces. Terra deiceps tū solis ardore tū uētis i diē magis arefacta: a gignēdis ma-
 ioribus aialibus desit. Sed q̄ generata erāt mutua cōmixtiōe alios aiantes p̄crearunt. Hoc & euripides
 Anaxagoræ physici discipulus sentire uidet cū in menalippo cælū & terrā mixta oī fuisse tradat. Sepa-
 rata postmodū: generasse singula arbores: uolatilia: feras: ac oē mortaliū genus. De prima terræ genera-
 tiōe quis p̄pter opinionē nō nullis eē uideat: tñ ea: quæ nūc quoq̄ sūt: his testimoniu uidens afferre. Nā
 iuxta thebaidē egypti: cū nili cessauit fundatiō: calefaciēte sole linū ab aq̄ relictū multis i locis ex terræ
 hiatus multitudo muriū orit. Quod argumēto est ab ipso orbis primordio aiantia similiter oīa genera-
 ta eē. Eodē quoq̄ mō & hoies a p̄cipio genitos dicūt i agris pastū q̄ rētes siluestri & icōdita uita uixis-
 se: quibus hærbae & arborū fructus ultro uictū p̄berēt. Beluas insup̄iis fuisse infensas: quibus ut obsisterent
 cætus hoīum ob timorē factos aiūt eōis utilitatis grā: auxiliaq̄ iuicē præbita: & loca habitaculis q̄sita:
 Sonus ois cōfusus cū eēt: paulatī disereuisse uocē aiūt: & res ois suo noīe appellasse. Vex̄ cū diuersis si-
 ti eēt in orbis locis: nō cōfēdē uerbis serunt: p̄pterea: & diuersos l̄ræ characteres extitisse: Primosq̄
 hoīum cætus suæ quēq̄ gētis initū fuisse. Vex̄ primi hoies nullo subsidio susti durā agebāt uitā. Erant:
 enī nudi: nullo neq̄ ædiū neq̄ ignis adiūcto ulū: cibo in diē q̄sito: cū ignorarēt agrestes fructus in usum
 futurū cōdere & seruare ad egestatē. Quo fiebat ut hyeme plures aut fame aut frigore interirēt: Expi-
 mēto deinde edoctos: & speluncas aiunt q̄ fuisse ad euitadā frigiditatis uim: & fructus seruare cæpisse. Ignis
 aut̄ noticia cæterarūq̄ utilitū rege p̄cepta: & cæteras quoq̄ uitæ hoīum cōmoditates breui tpe cē adire
 tas. Deniq̄ necessitate ipsam rege magistrā factā: singulorū p̄tā in genis mortaliū subministrasse: quibus
 coadiutores datæ sunt manus: sermo animiq̄ p̄stātia. Sed hæcenus q̄ ad primū hoīnū ortū & uictū ue-
 tustū spectat: nūc ea: q̄ diuersis orbis locis gesta: l̄ræq̄ monumēta tradiderunt: recēscamus. Qui primi
 fuerint in orbe reges nequaq̄ cōptū hēmus: cū nulli historici eos tradāt: impossibile quippe est l̄ras æque
 ac primos reges: uetustas extitisse. Si uero q̄ l̄ras etiā tū fuisse cōtēdat: certe rege scriptores multo post
 tpe fuere. Sed quæ antiquorū ætas tulerit: nō solū græci dubitat: sed etiā: q̄ se indigētes primosq̄ rege ad ui-
 tā utilium scriptores appellat barbari: atq̄ ab se multorū tēporū gesta memorie p̄dita affirmant. Nos

historia
diuisioApollo-
dorushistoria
libri: xx
xx:historia
p̄cipiūmundi
creatio
hoīum
genera-
tio
Chaos
ElemētaAialium
creatioEuripi-
desMures
hominū
cibusuerborū
initium
homies
nudi

Spelūcæ

Necessi-
tas qd

Dii pri-
mi
ægyptii
hominū
ortus
Mures

Aegyp-
tus exps
oliluuū
aialia ex
terra

Sol deus
luna dea
Osiris
Ihis
Dionysi
us

Isidis
cornua
Tempa
tria

Mundi
partes
Deus
Vulca-
nus

Terra
mater
oceanus

Tethys
Aer pal-
las cur
iouis fi-
lia

Trigemi-
na Glau-
copis

homero
i ægyp-
to

Dii iter
homiēs

Aminō
Sol rex
primus

Vulca-
nus

Ignis in-
uentio

Saturno
Rhea

Osiris
Ihis

uero: quæ gētes quæ uenatiōes aut q̄tenuis tpe: aut quot annis priores cæteris fuerint haud quāq̄ p̄ cōp-
to tradētes: quæ a singulis scriptoribus de antiq̄tate ueteribus ut gestis sunt tradita: quæ similia uideant̄
uero sequuti in iūtiū sumemus a barbaris: nō q̄ eos gr̄æcis at̄igores putē: quæ ad modū ephorus dixit: sed
ut cū barbara absoluerimus: gr̄æca narrātes nihil externū eorū rebus inferamus. Quā in apud ægyptios
deorū genus primū fuisse fabulant̄: astrorūq̄ ab hiis ueteres obseruatiōes repertas: Plurima quoq̄ ac p̄
clara excellētū uiroꝝ gesta ferunt̄ digna memoratu: ab rebus eorū historia ordiet̄. Tradūt̄ ægyptii ab
orbis initio primos hoīes apud se creatos: cū honitate fælicitateq̄ solitū: p̄pter nilum: q̄ & multa gene-
rat̄: & suapte natura: quæ genuit̄: facillime nutrit̄. Nā & arūdinū radices p̄bet & lotū: & ægyptiā faba: &
quæ dicit̄ corseū: multa q̄ p̄terea ad uictū hoīum exposita. Prima aiantia apud se orta ea utunt̄ cōiectu-
ra: q̄ nunc etiā in thebaidis agro certis t̄pibus multi ac magni generētur mures. Quæ ex re plurimū stu-
pent hoīes: cū uideāt̄ quorūdā anteriore usq̄ ad pectus & priores pedes: muriū partē aiatā mueri: po-
teriori nodū inchoata sed informi. Ex hoc p̄picuū fieri aiunt ab ipso orbis ortu primos hoīes ægyptū
ptulisse: in nulla. n. orbis parte accidit eo mō aialia creati. Nā siue diluuiū deucalionis tpe plura aiantia
absumpsit: ægyptū aiunt ut puta ad meridiē positā: cū in ea pluuia raræ sint: ex tpe eius calamitatis fuis-
se: siue: ut qdā sentiūt̄: singula interierūt: æquū ē: si terra rursus aialia genuit̄: apud ægyptū p̄cipiū gene-
ris oīum aiantii extitisse. Tēpiē q̄ppe aeris æquū est p̄buisse generatiōi p̄ncipiū & cām generādī. Et
enī & nūc quoq̄ post nili undationē cōspiciēt̄ diuersorū aiantii fætus: Abscedēte enī aq̄ iūmoq̄ terræ a
sole arefacto: ferūt̄ qdā aialia p̄fecta semip̄fecta alia uideri in terræ gleba. Iḡit̄ primi illi hoīes oīi in ægy-
pto geniti: hūc mundi ornātū cōspiciētes admirātesq̄ uniuersorū naturā: duos esse deos & eos æternos
arbitrati sunt: solē uidelicet & lunā. & hunc qdē osiridē: hāc isidē certa noīs rōne appellarunt: Et osiridē
qdē gr̄æca iterpetratiōe: ut q̄ suis radiis ueluti pluribus oculis terrā ac mare lustraret: multos oculos ha-
bētē dixere. Cui rei poetæ quoq̄ uerba cōgerunt: solē oīa cōspiciētē dicētes atq̄ audiētē. Gr̄æcorū ue-
ro qdā: q̄ antiquiores scripserūt fabulas: Dionysii synū cognomīe appellāt: quoꝝ Eumolpus i carminibus
bacchicis inq̄t Dionysii aforū isigne incēsum radiis. Orpheus uero eū splēdētē ac Dionysii uocat̄ aiūt
etiā qdā cognomē illi a pelle p̄pter astroꝝ uarietātē inditū. Isidē uero iterpetratā ēē antiq̄: sumpto no-
mine ab æterno & ueteri eius ortu. Addūt̄ sibi cornua: tū p̄pter aspectū ita enī uidef̄ quo tpe primis die-
bus apparet tū qa bos ei ab ægyptiis sacrificat̄. Hos deos arbitrati asserūt̄ illos uniuersum circūire orbē
ac nutrire augereq̄ oīa tribus anni t̄pibus: motu cōtinuo p̄ficiētes orbē: uere æstate ac hyeme. Hæc in-
uicē cōtraria annū cōficiūt̄ firma cōcordia. Quorū deorū natura plurimū cōferat ad oīum aiantii gene-
rationē: cū alter igneus ac spiritalis existat: Deorū altere igneū ē sp̄italē: altera humida atq̄ frigida: aer
utriq̄ cōis. Ab eis itaq̄ generari atq̄ nutrirī corpora oīa reorū naturā si ngularē a sole & luna p̄fici. Par-
tes: q̄s cōmemorauimus: q̄nq̄ ē: sp̄itū uidelicet: ignē: siccū: humidū: aera. Sicuti uero in hoīe caput: ma-
nus: pedes: aliaq̄ ptes enumerant̄: eodē mō & mundi corpus ex partibus his p̄ficiē: quæ quolibet existi-
mas deus: p̄prio noīe ab ægyptiis a principio: secūdū cuiusq̄ naturā: uocatus. Nā sp̄itū uerbi interpe-
tratiōe appellāt: q̄ cū uitæ mortalibus existat tanq̄ cōem oīum p̄rem. Idē & gr̄æcū isigne poetā de
hoc deo sentire nolunt: eū deorū hoīumq̄ p̄rem uocatē. Ignē uulcanum iterpetrant̄ magnū illū deū exi-
stimātes: & multū ad generationē p̄fectionēq̄ reorū cōferre. Terrā tanq̄ uas aliqd̄ eorū: quæ fierēt̄ putā-
tes: matrē appellarunt. A gr̄æcis similiter terra t̄n̄ mutato deinde paulum uerbo dimittit̄ ē dicta: sicut
& orpheus ē testis: q̄ terrā oīum m̄rem dixit: diuitias largiētē. Humiditatē oceanum p̄isci uocitarunt
ueluti nutrientē noīs interpretatiōe m̄rem. Gr̄æcorū nōnulli oceanū dicunt: de quo poeta inq̄t: oceanū
generatorē deorū & m̄rem thetvm. ægyptii putāt oceanū ēē nilū a quo & deorū genus ducūt. Nā apud
eos t̄n̄ plures ēē urbes asserunt a p̄scis diis cōditas: quæ ad modū iouis. solis. mercurii. apollinis. panis.
lucina: & aliorū pluriū deorū. Aerē uero noiātū palladē ac iouis filiā dicit̄ & uirginē fuisse: quā & nō cor-
rūpat̄: & sublimiore locum tenent. Quapropter ex uertice iouis dicit̄ nata. Eadē dictā ēē trigeminā p̄-
pter tria anni t̄pa: uer: æstatē: hyemē. Dicit̄ etiā Glaucopis: nō ea cā q̄ gr̄æci qdā arbitrant̄: q̄ oculos ha-
beat albos: qd̄ stultū uidef̄: sed qa aer glauci sit aspectus. Ferunt̄ aut̄ hos q̄nq̄ deos oēm p̄agrare terram:
apparētēs hoīibus in sacrorū animalium formis: q̄nq̄ autē in hoīum aut aliorū species: quod minime fa-
bulosum uidef̄. Si qdē isti sunt q̄ oīa generāt̄ & p̄ducunt. Et homerus: qui ad ægyptios p̄fectus est: mul-
taq̄ ab eorū sacerdotibus p̄cepit: hæc tanq̄ uera in ope suo fuisse describit. De oisq̄ sæpius in alienis for-
mis circūire urbes uicia & uirtutes hoīum inspiciētes. Hæc de cælestibus diis deorū genere æterno
ægyptii tradunt. Ferunt̄ insup̄ alios ex hiis genitos: qui fuerint mortales sapientia uero & in humanum
genus beneficiis: immortalitate potitos. Horū quosdā in ægypto regnasse partimq̄ eo fuisse nomie: quo
& dii cælestes: partim proprio uocatos: Solē: saturnū: rheam: iouē quoq̄ a nonnullis ammonā appel-
latum: lunonē: preterea uulcanum: uestā: ultimo mercurium. Primum quidē regē fuisse apud ægyptios
solē eo nomie: quo & cæleste astrum: Quidā sacerdotes affirmant̄ primum regnasse uulcanū inuētō-
rē ignis: eorū beneficio ducē ab ægyptiis cōstitutum. Cui enī arbor ictu fulminis in mōtibus cōflagras-
set: ligna p̄pingua hiberno tpe a flamma sunt cōprehensa. Quæ ex re uulcani calore lætatū deficiente
igne addidisse illi nouā materiā: & eo mō cōtinuato igne alios hoīes cōuocasse ad eius aspectum tanq̄ a
se repta. Deinceps saturnū: qui sororē rheam caput uxorē: aiunt extitisse: genuisseq̄ secundum quosdā.
Osiridē & Isidem. plures genuisse iouē ac iunonē tradunt qui propter uirtutē uniuerso orbi imparant.

Hos quoque genuisse deos: put apud ægyptios dies habent quique intercalares osiridē. Isidem. Typhona. Apollinē. & nenerē. & osiridē interpretatū Dionysiu Isidē uero Cererē. Hac osiris in uxorē sumpta re gnoque suscepto multa cōtulit ad usum uitæ cōis. Eius enī uirtute mutua cibi grā cædes hominum cessarunt: Inuento enim ab Iside primū tritico & ordeo: quæ prius incognita hoibus casu inter cæteras herbas oriebant. Ab osiride uero eorū fructū cibi utilitate aiaduersa: oēs eo nutrimentū genere eē usos: tum ppter cibi repta suauitatē: tū qā utile uidebat sæuinæ crudelitatisq; pmissuæ cām abesse. Signa huius iuentæ segetis ferunt: quod ab eis ueteri lege: & nunc quoque obseruat ut messores æstate spicas maturas ad manipulū excerpāt in deæ oblationē: atq; Isidē iuocēt. Honorē ei deo inuētæ frugis reddētes. Apud quosdā uero urbes in isidis pōpa inter reliq; triticū & ordeū ferri in memoriā reptoꝝ: leges quoque Isidē statuisse ferunt: qbus iustitia æque oīsbus seruare: ui atq; iniuria: nimore pōnæ: sublati. Hac de cā pꝛiscos græcos Isidē legiferā appellarunt: tanq; primā legū iuētricē. Ferē etiā Isidis tpe cōdita eē urbs i thebaida ægypti cētū portarū a mīse denoiata. Posterū uero partī iouis ciuitatē: nōnulli thebas dixerē. Eius enī cōditore urbis nō solū reliq; scriptores: sed etiā ægyptii sacerdotes incertū habēt: plures tradunt nō osiridis tpe: sed multos post annos a rege quodā thebas fuisse conditas. Veg de hoc posterius suo loco dicet. Erexisse quoque tēplū ioui & iunoni parētib; in signe: rū magnitudine: tū ornatu. Duo insup tēpla aurea statuit: unū maius: ioui cælesti: alterq; minus: ioui regi eorū pꝛi: quē quidā Ammonē uocant. Fecit etiā aliis diis: quos rettulimus: aurea tēpla: honoribus cuihbet & sacerdotibus institutis. Artiū quoque aut regū ad utilitatē uitæ spectatiū reptoꝝ ab osiride & iside in honore habitū fuere. Inuenti insup æris auriq; in thebaida fabri armaq; facta: qbus & feras occiderēt: & excolerēt terrā. Statuæ pterca: & de um tēpla aurea ab hīs cū oī conatu fabricata sunt. Fuisse & osiridē studiosum agricultoræ tradunt: Nutritū aut in nylā felicitis arabiaē ppingua ægypto: cū eēt iouis filius: unde & græci a pꝛe & loco dionysii appellāt. Huius urbis poeta: q in ægypto fuit in suis hymnis meminit dicēs eē Nylam urbē supra montē excelsum ac florētē lōge a phænitiā: ferme ægypto cōterminū Vineæ quoque fuisse inuentorē in nylā: tradunt: quā plātā di: ac uini cōficiēdi seruādiq; ex alio trāfferēdi usum edocuit. Mercuriū quoque maxie oīum ab eō honoribus affectū: & reptoꝝ plurimāq; qbus uitæ hoīum cōsulerēt: uoluit. Hunc enī primū & uerba in ordinē redigisse: & multis indidisse rebus noīa. Fuisse quoque litterarū inuētorē aiūt: instituisseq; quo honore qbus ue sacris colerēt dii. Is primus obseruator astrorū: rursus fuit: & uocum armonias adinuenit. Palestræ: numero rūq; & ad eorū cura curanda medicinae artis: lyrae insup ex neruis triū cordarū instar triū anni tēpoꝝ: reptoꝝ tradūt. Tres enī instituit uoces: acutā: grauē & mediā: acutā ab ætate grauē ab hyeme mediā a uere sumemus: Hic & græcos docuit uerborū interpretationē. Vnde & ipm hermē hoc est iterpetrē appellarūt. Deniq; & q tpe osiridis fuere sacrarū litterarū scriptores: hæc eadē ab illo accepta referunt. Osiridē enī plurimū suo cōsilio usum: oleæ quoque plantā ab eo: nō a minerua: quē admodū græci dirunt: reptā. Osiridē uero tanq; uirū bonū gloriæq; cupidū ferunt ingētē exercitū coegisse: ut pagraret orbē doceretq; mortales plātare uites ac tritici & ordeū segetes: pecorūq; fructū: existimās si hoīes ab agresti uita ad cultiorē mitorēq; traduceret: honores se quod & consequutus ē: potiturū imortales. Nō enī pꝛisci illi tū sed posterū etiā: ppter iuentas ab eo segetes bñficii memores p maximis diis habuere. Tradunt aut osiridē ægypti regno cōstituto rerūq; oīum cura isidi uxori pmissā tradidisse ei mercuriū: cuius cōsilio: qm prudētia uiderēt excellere: inter amicos uterēt. Ducem uero exercitus: oīumq; quæ suæ dictiōis erant: reliq; herculē: tū qā genere pꝛimus: tū qā fortitudine roboreq; corporis erat admirabili. Regni gubernationē itaq; pꝛitus ē. Phænitiæ & maritimæ oræ busiridē Ethiopix libyæq; pꝛimis regiōibus antæū pꝛæfecit. Ipse cū oībo copiis ex ægypto in expeditiōne pfectus est: secū frēm ducēs: quē græci apollinē dirunt & lauri reptoꝝ: obq; id laurū ei dicatā eē: hederam uero ab osiride reptam: quā ei consecrarunt: quē admodum & dionysio græci. lingua uero ægyptia hederam osiridis plātā uocant. In sacris autē hederā uitibus pꝛæfertur: quoniā ex folia amittent: illa uero seruet continūā uiriditatē. Quod & apud antiquos in cæteris arboribus: quæ semper uirent accidit. Nā & ueneri myrtū & apollini laurum dedicarūt. Osiridem uero duo filii uirtute dispares: anubis & macedon pꝛsecuti sunt. Vterq; armis usus est insignibus aliquo animali haud ab eorum naturæ dissimili. Nam anubis canem: macedon lupum in signe armorū tulit. Quæ ex re hæc animalia ægyptii summo in honore habent: & horū animantium formis apud ægyptios colunt. Duxit insup secū panā cui ab ægyptiis diuersis modis pꝛæcipuus honor habitus est. Nam eius regionis accolæ nō solū statuas sibi in templis omnibus posuere: sed & in thebaida ciuitatē sui nominis ædificarūt chemmin id est panis urbem uocitatā. Secuti quoque sunt eum in agris colendis expti: qui uineas plātare nosset Maron. Qui triticum serere: triptolemus. Omnibus deinde compositis: oratis diis osiridē comā quo ad in ægyptum rediret: nutrisse aiunt: ac uersus ethiopiā pꝛfectum. Quæ consuetudo usq; ad hæc tempora ole uit apud ægyptios: ut peregrinantes quo ad domū reuertuntur nutriant comas. Cū esset in ethiopia ferunt oblatos ei satyros comas umbilico tenus habētes. Dicitur osiris fuisse cupidior risus: delectariq; solitū musicis & choreis. Quapropter illū musicorū multitudo sequebat. Inter eos nouē fuisse uirgines adolecētulas: tū canere solitas: tū in aliis eruditas: quas deinceps græci appellarunt musas. Has apollinē docuisse dicunt: quæ ex re musicus est nominatus. Satyros uero ad psalendū cantādū ac animi remissionē aptos secū in castris habebat. Nō enim bellicus aut pꝛæliis purulūq; deditus fuit: sed ocio & ho-

Typhō
Apollo
Venus
Ceres
Dionysius
Triticū
hordeū
Fruges
Triticū
hordeū
leges isidis
Thebæ
Ammō
Arma
Tempora
Statuæ
Agricoltura
osiris nylā
Dionysius
Vinea
Mercuri
ni iueta
uerborū
ordo iside
Deorū
cultus
Astra
Palæstra
Numeri
Medicia
lyra hermes
Olea
Osiris
Vites
Mercurius
hercules
Busiris
Antæus
Apollo
laurus
hedera
Vites
Mirtus
Anubis
macedō
Canis
lupus Pā
Chémis
Maron
Triptolemus
osiridis
coma
Satyri
Musæ

Apollo
 musicus
 Satyri
 Diluuiū
 pmethe
 us
 Nilus
 Aqla p
 methel
 oceanus
 nilus in
 Nyfa he
 dera
 Osiris

 lycurgus
 Maro
 nea.c.
 Macedo
 nia
 Tripto
 lemus
 hordei
 potus
 Osiris
 deus
 Osiridis
 cædes
 Typho
 Antæi
 uicus
 Osiridis
 partes

 apis bos
 Méphis
 bos
 Isis dea
 Isidis se
 pul.

 Osiridis
 iusiuran
 dum.

 Orgia
 Phalos

 Orphe
 us
 Cad
 mus

minū saluti. Quo bñficio pro deo oēs eū gētes habebāt. Ethiopibus agriculturā ostēdens: insignibus in ea urbibus a se ædificatis & præfectos dedit & tributa instituit præstari. Hoc tpe nilū ferūt circa lyxi canis exortū: tunc enī maxime crescere consuevit: maiore ægypti partē: & eā maxime: cui pmotheus impabat: iundasse. Absumptis enī ferme oibus eius regiōis icolis pmetheū dolore motū se iterficere uoluisse. Fluiū uero ppter cursu uelocitatē: pfunditatēq; aquarū aqlā tunc appellatū. Herculē: tū consilii magnitudine: tū uirtute uolūt cuestigio cōpressisse aquarū i petū: & ad priorē cursu cōuertisse. Vñ & græci qdā poetæ rē gestā in fabulā uertētes: herculē tradūt aqlā pmethei icur de pascētē occidisse. Fluiū nū nomē uetus: oceanus fuit: postq; eius cōpressus ē decursus: aqla deīde a rege quodā ægyptus appellatus. Quod & poeta testat: dicēs fuisse ægypti flumiē naues triremes: locū: ubi nilus ī mare defluit: theonim uocatū ferūt: antiquū ægypti emporiū. Postmodū a nileo rege nili quo nūc utunt: nomē sortitum: At uero osiris: cū eēt in mōtib; ethiopiæ: utraq; ripas nili aggerē cinxit: ne modū excederet fundatio: sed ueluti p portas qsdā exiens lenis cēt: atq; agris pficua. Dei de p arabia iuxta rubrū mare iter faciens ad extremos idos puenit: Vbi & plures cōstitit urbes: ex qbus unā nyfam noiāuit: in eius memoriā: in q est nutritus: ubi hederā plātanit: quæ sola eo loci alif & in nyfa ægypti. Multa quoq; alia: reliqt sui apud idos monumēta. Ex qbus posteri deū illū eē opinati sunt: asserētes eū genere idū eē. Exercuit quoq; elephatōz uenatiōes. Colūnas insup multis in locis statuit suæ expeditionis testes. P cragrauit autē & cæteras asiæ natiōes: ac p hellepōtū in europā trāsīte lycurgū in thracia barbaroz regē sibi obsistētē: pemit illi puincia maronē iā senē pfecit: q ædificauit ciuitatē quā ab se maroneā noiāuit. Macedonē filiū: regē statuit eiis puincia: quæ ab eo Macedonia dicta ē. Triptolēmū colēdis aticis agris præfecit. Deniq; cū orbē fernie circūisset domesticis fructibus excoluit hominū uitā. Si qua regio uitibus septa esset: docuit ex ordco potū fieri haud multū uirtute gustūq; uini inferiorē. cū in ægyptū redisset: tulit dona secū a diuersis gētibus data. Quapropter magnitudine bñficioz & donatus īmortalitate: & honores est cælestiū secutus. Deinde cū ad deos ex hoibus transfisset: & honores illi & sacra ut maximo deorū ab iside & mercurio īstituta sunt: multaq; in mystica ad cultū addita. qbus eius dici potētā ampliorē redderent. Vex ex uetustis sacerdotū arcanis: q osiridis tpe fuerāt postea cōptū est: osiridē ægypto iuste regnatē a typhone fratre ipio atq; nefario iterēptū: Quē illi in sex ac uiginti. partes dissectū: cui libet eoz: qui secū tanti sceleris picipes fuerāt: partē dedit. Veluti eius facinoris cōscis: Et simul ut ipsos defensores custo desq; haberet regni fidos: isis fratris eius dēq; uiri mortē auxilio filii Oros ei nomē erat ulta: typhone & q cædis cōscii fuerāt interēptis: ægypti regnū cepit. Cōmissa ea ē pugna iuxta fluiū in pte arabia antæi appellatū nicū: Quod nomē ex antæi morte ab hercule occisi osiridis tpe sortitus est locus. Osiridis partes oīs dispas præter pridē cū iuenisset: cupiēs icertū eē uiri sepulchrum: ab ægyptus aut singulis honori haberi: ex aromatibus ac cera singulas eas partes in formā hoīs uiro similit cōposuit. Cōuocatis deinceps ægypti sacerdotibus: singulis dedit. Osiridis imaginē: asserens ei soli corpus illius creditū: atq; adiurās ut nunq; apud se esse sepulchrū osiridis ulli paderent: utq; illud in abditis seruatū ut deū coleret: eiq; aial ex suis qd mallēt dicarent: quē & colerēt ueluti osiridē dū uiueret: & post obitū simili cerimōia obseruarent. Vt autē maiori bñficio sacerdotes ad hæc sibi pmiptiores faceret: tertiā eis agroꝝ partem ad deoz cultū & sacra cōcessit. Hi: tū meritoz osiridis memores: tū bñficio isidis allecti: eius mādata p fecere: qua ex re etiā nunc sacerdos qlibet testat penes se osiridē sepultū eē: A iantia quoq; a picipio et dicata in honore habēt: & cū moriunt in eoz funere renouāt osiridis luctū. Tauros aut sacros hūc qdē apim: Alteꝝ Méphim noiatos sacrificant osiridi: Quos etiā ueluti deos ægypti oēs colunt. Hoc enim aiali: tritici īctores multū adiutos se asserunt: & ad ferēdū & ad eōem agroꝝ culturā: iurasse aut isis di cis uiro mortuo nulli se amplius nupturā. Iusto deinceps regnauit iperio: bñficiis in subditos reliquos oīs excedēs. Post obitū uero īmortalū honores cōsecuta ē. Sepultaq; apud memphim in uulcani loco. Vbi usq; ad hoc tps sepulchrū eius monstra. Nonnulli hoz deoz corpora non illic sita arbitrant: sed in æthiopiæ ægyptiq; mōtib; iuxta isulā: quæ nili portæ ab agro diis sacro appellantur. Vestigia huius ostēdūt: tū sepulchrū osiridi constructū atq; a sacerdotibus ægyptiis in honore habitū: tum urnas trecentas sexaginta: quas quotidie lacte replēt sacerdotes ad id īstituti: luctūq; renouant deos noie uocantes. Hac de cā insulā a trāsēūtibus aditu phibet. Apud thebaidis uero: quæ ciuitas antiquissima est oim incolis maximū habet iusiurādū p osiridē in nubibus existentē. Oibus osiridis ptibus: ut rettuli: præter pudēdis: sepultis. Ea qppe in fluiū a typhone: cū nullus ex cædis cōscis illa penes se eē uellet erant pecta. Ab iside postea nō minori honore: quā reliquæ partes: fuerūt sepulchro cōdita. Eius imaginē colis: sacraq; ei ac cerimōias pie ut deo fieri docuit nomē eius dei pcipiū reddens atq; isigne. Quapropter græci cū orgia sacraq; dionysia ex ægypto trāsulissent: huic quoq; portioni honores spenderunt eam in sacris ac cerimōiis phalō appellātes. Ab osiride uero atq; iside usq; ad alexadrū macedonē: q in ægypto sui nois urbē cōdidit: annis dicunt amplius decē milibus: ut uero qdā asserūt paulominus tribus ac uiginti milibus extitisse. Qui deū hunc tradūt thebis boetia ex semele & ioue fuisse genitum aberrare uident. Orpheū enī cū ad ægyptios trāsisset pcepissetq; apud eos sacra & mysteria dionysia: eēt autē amicus thebanis: a qbus plurimo in honore habebat: rettulisse ad eos tradunt in ipsoꝝ gratiā huius dei originē. Plebē postea: tū ignorātia: tū ut deus in græcia ortus uideret. libēter ea sacra ac mysteria suscepisse. Orpheū uero hāc generis & sacroꝝ originē ea cōiectura uolūt ad graciā trāsulisse: q cadmus ex.

thebis ægypti ortus pter cæteros filios & semelen suscepit: eã a quopiã corruptã post septimũ mensem pepisse infantẽ ferunt osiridi similit: neq; illũ uixisse diutius siue diis iprobãtib; siue repugnante natura. Quod egre ferens cadmus respõso accepto: ut parẽtũ ista seruaret: infantẽ deaurãbit: illiq; sacra instituit: ut eẽt argumẽtũ illũ ab osiride natũ. Ad iouẽ isup genus rettulit: & ut osiridis factũ cohonestaret: & corruptiõis infamiã demeret id cãm p̄buit græcis: ut crederet cadmũ semelẽ ex ioue osiridẽ pepisse Orpheum postea cui magna erat apud græcos gloria: tũ ppter cãtus sua uitate: tum ppter sacra: hospitio acceptũ a thebanis scrũt: magnoq; in honore apud eos habitũ. Hic cũ ab ægyptiis theologiã p̄cepisset antiqũ osiridis genus ad posteriores trãstulit: Inq; thebanõz grãm nouũ cõstituit sacrificioz ritũ: qd̄ Fabulis cãm p̄buit ut iouis ac semelẽ filius dionysius putaret homines uero parti iscitia parti orphei fama & opinione moti: eũ ut græci libẽter suscepunt deũ. Postea adhibitis poetaz: q̄s theatra cõprobabant: fabulis certa ẽ p̄buit huic generi fides. Dicũt p̄terea græcos ut suos ac domesticos sibi uedicare isigniores heroas ac deos: Se eõz isup colonias asserere ab le missas. Nã hercules q̄ genere ægyptio fuit: cũ sua uirtute pambulasset magnã orbis partẽ: in libyã colũnã posuit: cuius rei testimoniũ a græcis capẽ nitunt: cũ eni cõstet oibus herculẽ adfuisse diis in bello: quod aduersus gigãtes gessere: ferunt nequã q̄ gigãtes ex terra gigni ea potuisse ætate quã græci asserunt herculẽ paulo ante bellũ troianũ extitisse: Sed potius: ut ipsi dicũt: in primo humani generis ortu: Ab hoc eni plusq; decẽ milia ab ægyptiis numerant anni. A troia uero tpe minusq; mille ducẽti. Eodẽ mō clauã & leonis pellis antiquo herculi cõueniunt: quo tpe nõdũ crãt arma adueta: sed fistibus hoies iniurias ppulfabant: ac ferarũ pellibus tegebãt p̄ armis corpora: & hũc qdẽ iouis filiũ: m̄ em̄ icertã ferũt. Qui aut ex almena genitus ẽ plus anis mille post extitit. Et ipse alcaeus ab ortu uocatus cui post herculis cognomẽ ẽ iditũ. Nõ q̄ ppter iunonẽ sit gloria adeptus: sicut omitres ait: sed q̄ uirtutẽ illius p̄fici imitatus. Conuenit quã ab his dicuntur apud græcos fama herculẽ orbis mōstrãtã p̄domuisse. Quod illi herculi tribui neq; q̄ ferre coæuuis t̄pibus renacis fuit. Iã maiori ex parte tũ culturã agrõz: tũ in urbibus plurimis: tũ uero hoium ubiq; inhabitãtiũ multitudinẽ domesticis. Magis igit̄ eã decet illũ herculẽ: q̄ p̄rica ætate fuit: cũ boies ifestarent a beluarũ multitudinẽ in ægypto p̄sertim: cuius nũc quoq; regiões defertã sunt: & feris imãnibus plenã. Huius simile ueri ẽ: ueluti p̄rixã miserã herculẽ eiusmodi feris occidisse hoibus colendã: eõz beneficio celestiuũ honore donatã. Ferunt isup pleũ ægypto natũ: atq; isidis genus a græcis ad argos referri fabulãtes: lo in bouẽ fuisse mutatã. Sed uana ẽ de his diis opinio. Nã qdã isidẽ: alii cererẽ: qdã thesophorã: alii lunã: nõnnulli iunonẽ: alii alio nõie appellãt. Osiris uero tũ serapis dicit: tũ dionysius: tum pluto: tũ aminõ: tũ iupiter. Alii pana eundẽ uocãt. Multi existimãt Serapĩ eẽ: quẽ græci plutonẽ putant: asserũt aut̄ ægyptiũ isidẽ pluriũ iuẽtricẽ ad morbos medicãmetõz: & medicinã arti admodũ cõtulisse: quã imortalitate quoq; potitã gaudere hoium cultu: inq; eõz ualitudine p̄cipue uersari. Quinetiã i sõnis opitulãt palã eis: quos cẽseruit dignos. Tũ ostẽdẽs suũ numẽ: tũ erga bñficiã egẽtes curãdis. Signa hoz eẽ dicit nõ græcas fabellas: sed opa certa. Os eni ferme orbis hac deã colit ppter manifestas eius morboz curas. Et eni in sõnis illã dicit nõ recte ualẽtiũ auxilia morbis p̄bere: Et q̄ eius monitis obtemperet p̄ter opinio ẽ curari: etiã quoz medici salutẽ desparint. Visu quoq; aut alia quapiã corporis parte debiles eius deã numẽ iplorãtes in pristinã ualitudinẽ restitunt. Ab ea quoq; medelã ad assequẽdã imortalitatẽ aut̄ eẽ inuẽtã: itaq; orũ filiũ a titanis isidiis interfectũ: ac p̄ aquã reptũ nõ solũ in luxem restituit: sed & fecit imortalitatẽ. Videt̄ autẽ ultimus iste deõz regnãsse: postq̄ p̄ osiris fuit ad deos transtulus. Orũ dicunt apollinẽ iterpretari: ac mededi diuinãndiq; artẽ a m̄e iside edoctũ: multũ hoibus tũ oraculis tũ medicis attulisse utilitatis. ægypti sacerdotes a solis regno usq; ad alexãdri tps: quo in asiã trãscẽdit: annos cõputãt fere milia & uiginti. Fabulant̄ quoq; p̄scõs ilios deos regnãsse antiis amplius mille & ducẽtis: Postiores uero nõ minus trecẽtis. Et cũ annoz numerus fide carere uidcat: conant qdã cum apud antiqores nõdum solis motus notus esset: ad lunã cursum annũ metiri: Ita cum annus triginta dierum cõficeretur: haud ipossibile fuit quosdã annos mille ducẽtos uixisse. Si quidẽ nunc cum duodecim cõficia tur mensibus plures cẽtesimum excedunt annũ. Similiter & de his accidit: quos aiunt trecẽtos regnãsse annos. Illi enim tunc mensibus annum cõficiebant secundum tria eius tpa æstatẽ uide licet uer ac hyemẽ: quã causã fuit ut qdã græci annos: sicut partẽ eius: uocarent horas ãnuas uero scripturas aduersaria. Scribunt isup ægyptiũ isidis ætate uasto fuisse corpore hoies: quos gigãtes græci dixerẽ sacerdotes ægyptiũ mōstrã quẽdã ab osiride postmodum deuictos. Sunt qui hos existimẽt e terra genitos recẽti adhuc prima animãtiũ generatione. Alii robore corporis cãteris ualidiores cũ multa p̄clara edidissent opa gigãtiũ nomẽ casu sortitos affirmant. Multi existimãt cum ioui osiridq; diis bellũ stulissent oẽs pemptos fuisse: lege quoq; ægyptiũ p̄ter cõem cãterõz oium morẽ sanxere fas esse sororẽ a fratre uxorẽ capi: Exẽplo ysidis moti: quã fratri osiridi in p̄fisset: eõz mortuo & iurasset illi amplius nõ nubere: & uiri mortẽ ultã iusto impio regnãset: plurimũ etiã de genere homium suis in eos bñficiis merita. His de causis plus honoris ac dignitatis reginã q̄ regi ipẽdit. In priuatis quoq; mueru uero dominari dicit̄ p̄tentibus in dotis cõfeciõc uiris oibus eẽ uxoris arbitrio parẽdũ. Haud uero inficius sum a nõnullis scriptoribus tradi hoz deõz sepulchra in nyssa arabiz sita: a q̄ nyseũ dionysiuũ appellẽt: eẽ aut̄ utriq; dicatã colũnã sacris sculptã isris tradũt: inq; isidis hæc scripta eẽ. Ego isis sum ægypti regina a mercurio erudita: quã ego legibus statui: nullus soluet. Ego fũ osiridis: Ego fũ prima frugũ

Semele.

Ofeus
cur ex ioueOrpheus
Dionysiushercules
ægyptiaClaua
herc.Arma
p̄scogẽAlcaeus
herculesp̄scus to
isidis no
minaOsiridis
nominaSerapis
PanPluton
Isidis in
uentaSõnia
Aegroti
curatusCæci cu
ratusOrus fi
liusApollo
Annus
lunã

Gigãtes

Soror
cõiunxXoriba
parent
DionysiusIsidis
colũna

bubastia inuētrix Ego sum ori regis mī. Ego sū in astro canis refulgēs: Mihi bubastia urbs cōdita ē. Gaude gau-
 de egyptā: quæ me nutriti. In colūna ofiridis hæc scripta dicunt. Mihi p̄ saturnus deoz oīum iunior.
 urbs oli ridis co- lūna Saturni
 Sū uero ofiris rex q̄ uniuersū pagraui orbē usq̄ ad desertos idoz fines. Ad eos quoq̄ p̄fectus sū: q̄ arcto
 subiacēt usq̄ ad histri fōtes. Et itez alias quoq̄ orbis adiuūsq̄ ad mare oceanū: ptes. Sū saturni filius āti-
 gor: germē ex pulchro & generoso ortū: cui nō semē genus fuit. neq̄ ullus ē in orbe ad quē nō accesserit
 locus: docēs oēs ea: quoq̄ iuētor sui. Hæc tm̄ in colūnis legi posse affirmāt. alia q̄ pluriā sūt: tpe eē corru-
 pta: & de his sane quæ in sepulchris extāt. cōsentiūt fere oēs. Nā quæ sacerdotes cōdita in archanis ha-
 bēt: nolūt: ut ueritas ignota sit: ad multos manare: p̄na iis adiecta: q̄ ea in uulgus p̄derēt. Tradūt insup
 plures egyptii ab eis colonias p̄ uniuersum orbē deductas. nā in babiloniā colonos traduxisse belū ne-
 ptūni uolūt. **hbia** q̄ filiū: q̄ sedē urbi pone euphratē cum elegisset: sacerdotes hos caldeos babiloniū uo-
 cāt: more egyptioz istar obseruaret. Phisicis ē astrologiaz q̄ dediti cēt: istituit. Ferūt ēt danaū ex egypto
 Chalcei pto p̄fectū antiq̄ssima fere urbiū græciæ argos cōdidisse. Chocleoz quoq̄ gētē: q̄ in p̄to sūt: iudeos
 Danaus insup: q̄ arabia inter syriāq̄ cōsedere ab ipsis testant̄ trāsmigrasse: Quapropter & apud has nationes an-
 Argos tiquo more circūcūditur pueri: ab egypto ea cōsuetudine traducta. Qui etiā atheniēs colonos sicutage
 ludæi egyptiæ gētis eē: eo asserere argnūto nitunt̄ q̄ apud græcos tm̄ urbs aly uocat̄ ab egyptioz more oli
 Asty tripartita fuisse asseuerāt. Nā primus gradus erat nobiliū: q̄ p̄ cæteris doctrinā dediti maiore hono-
 urbs re digni habebant̄: si ea re sacerdotibus egyptiis p̄similes. Serūdus eoz: q̄bus agri erāt assignati ut armis
 itē cēt p̄ p̄tiaz defensionē: illis pares q̄ in egypto agros tenētes milites ad bellū subministrabāt. Tertius
 us plebis erat atq̄ opificū: q̄ artibus mercenariis itēti necessarias opas p̄berēt. Ordo ab egyptiis sūptus
 Dipetes Fuerūt & egyptii qdā atheniēs iūduces. Dipetes. n. mnester: q̄ ad troiā militauit: p̄ cū eēt egyptius post-
 Mnester modū atheniēs iū. ciuis & rex factus ē. Eū duplicis naturæ exitisse aut̄: qm̄ duplicis politiaz græce scilicet
 us & barbaræ: quæ altera p̄tē feræ habet: hoīs altera p̄ticeps fuerit: Similiter & erichtheū tradūt egyptiū
 Erichtheus p̄tū genere atheniēsibus ipasse. Cuius rei hæc asserūt argumēta. Cū maxima siccitas oēm fere orbē p̄-
 ter egyptū p̄uassisset: ex q̄ igēs frugū hoīumq̄ p̄nities secuta ē: attulisse ex egypto dicūt erichtheū p̄pter
 Ceres cognationē atheniēsibus frumētū: obq̄ id bñficiū eis regē cōstitūtū: q̄ sūpto regno docuit eos cerimo-
 Frumētum nias ac mysteria Cereris eleusinae ab egyptiis trāslatā. Eā quoq̄ deā his t̄pibus coeūā athenas frumēta
 Eleusin cōportasse dicūt: & ferere denuo triticū docuisse. Assentiūtur atheniēsēs regnāte erichtheo: cū oēs ter-
 ræ fructus siccitas absūpisset cererē p̄sentē frumēto eos iuuisse. Sacra insup & mysteria eius deæ tunc
 in eleusina suscepta: Quæ eadē & penes ægyptios celebrant. Nā & Eumelpides ab ægyptiis sacerdoti-
 bus traducti sūt: & a pastophōris p̄cones solos ex græcis atheniēsēs p̄fidē iurare ac forma moribusq̄
 ægyptiis similes: pluraq̄ alia his similia magis ab̄tinose q̄ uere afferunt. Sed de hac colonia ab̄igif. p̄pter
 gloriā ciuitatis. Vex plures colonias affirmāt ægyptiū a suis maioribus ad uaria orbis loca: tū p̄pter am-
 plitudinē regiū: tū p̄pter hoīum multitudinē traductas: de q̄bus cū neq̄ certis uestigiis scriptoz testio-
 nio cōstet idignas existimauimus q̄ l̄ris mādarent. Sed hætenus de his: quæ theologī ægypti tradunt.
 Nunc de situ eius deq̄ nilo ac cæteris memoratu dicēdū dignis. ægyptus fer me ad meridiē sita: tū q̄ ip-
 sa natura munita ē: tū regiōis amenitatē cæteris uidet̄ regnis excellere. Ab occidēte desertū tutaf: & sū-
 uestris libyæ ps in lōgū. p̄tēla nō solū aquarū iopia: sterilitate regz difficili aditu sed admodū piculoso. A
 meridie tū nili cataractis angif: tū mōtibus ei cōtiguis. Atrogoditis extremisq̄ æthiopiæ sinibus: stadi-
 is q̄nq̄ milibus & q̄ngētis: neq̄ facile nauibus fluuius ē p̄uius: neq̄ ad iūtinere terrestri p̄t: nisi aut are-
 gibus aut a magno quodā p̄parato ad uictū cōmeatu. Ab oriēte uero tū fluuio munita ē: tū deserto latif-
 limi cāpi baratra appellati. Est syriā iter ægyptiq̄ palus admodū p̄funda: quæ seruoniā dicūt. latitudie
 Seruonia palus oīno angusta: lōgitudine supra ducēta stadia: p̄tēdē: loci insciis picula inspata afferunt. In arcto emi cōtra
 ctā: arenæ cumuli circūstāt: q̄ notis uētis agitati in aquā deferunt: adeo arena deā ut imixta aquæ cōti-
 nēs uideat. neq̄ facile terra sit an aq̄ discerni queat. Quo fit ut plures ignota loci natura neq̄ uia edocti
 uadū tenētes cū oī exercitu absorpti sint: Nā arenā: quæ eminēs stare ut cōtinēs uidet̄ igressū labunt lō-
 gus: neq̄ deīde raptis gurgite: regrediēdi aut emergēdi facultas idat. Limo. n. demersi nullā spant salu-
 tē: cū emi aut uti uiribus nequeat: sed absorbeant̄ in p̄fundū ab arenāq̄ circūfusa eū ueluti limus neq̄
 Barathrum loppe uado neq̄ nauibz sit p̄uius: q̄ res baratri cognomē dedit. Et hæc de tribus: q̄bus ægyptus munif p̄tibus
 dicta: a q̄rto latere mare claudif iportuoso: & qd̄ difficilē p̄beat ad eūtibz accessum. Nā a paretonio li-
 by ioppē usq̄: quæ ē i syriæ sinu: stadiis uero q̄nq̄ milibz nullus nauigātibz excepto pharo tutus ē por-
 tus: loca sūt p̄terea p̄ uniuersum littus stagnātia atq̄ ignota nautis: quo accidit ut maris se fugere picula
 existimātes tāq̄ i tutū ad littus directis nauibz de i prouiso i stagnis hæreāt oī euadēdi spe sublata. Qui-
 dā cū p̄uidere cōtinētē nequeat: regio. n. oīs plana ac dep̄ssa ē: hī qdē ad stagna ac palustria loca: hī ad de-
 ferta deferunt. ægyptus igif his locis reddif tuta. Forma eius ob lōga: nā maritima ora duo milia cōple-
 ctif stadia. Mediterranea uero: stadia circiter milia sexagita. oī numero hoīum oēs fere orbis gētes su-
 p̄p̄ui: neq̄ nūc quoq̄ aliis nationibus multitudine cedēs. opida isignia ciuitatesq̄: p̄iscis t̄pibus ultra de-
 cē & octo milia fuisse in ægypto libri sacri cōtinēt. ptolomæi lagi tpe amplius tria milia: quæ & usq̄ ad
 nostrā ætatem p̄surāt: annumerata sunt. Vniuersi populi numez fuisse antiquitus septies decies centē
 na milium: nunc haud pauciores esse terdecies centenis milibus tradunt. hæc extitit cāusa cur tradant̄
 priores ægypti reges magnis mirādibz opibus ab se multitudine hoīum constructis: immortalia gloriæ

eorum monumenta reliquisse. Sed de his posterius scribet diligētius. Nūc nili naturā regionū q̄s iterfluit si-
 tū & proprietate p̄sequimur. Nilus a meridie ad septentrionē fert: ortus ex fōtibz i extremis æthiopiæ si-
 nibus ad q̄ loca: deserta enī sunt: p̄pter æstus itēpiē nullus aditus fuit. Maximū oīum flumē cū p̄arias
 pluresq; scraf regiōes: magnos flexus facit: q̄nq; ad oriētē & arabīā q̄nq; ad occidētē & libyā fluēs. Eius
 decursus ab æthiopiæ mōtibz usq; ad mare stadia duodeci ferme milia eū eius flexibus cōplectit. Facit
 aut̄ isulas in æthiopia tū plures alias tū maxie unā insignē noīe meroē. Vbi duoz & uiginti stadioz la-
 titudinē habet. Ab inferioribus uero locis arctior ē: cursu eius in duas ptes diuiso. hax unā: q̄ in libyā de-
 fluit: uasta p̄fundaq; absorbet arenæ. Quæ cōtra in arabīā fert: in paludes ac stagna igētia: quæ circū
 uarie inhabitāt gētes: hēctit: egyptū ingressus tū decē stadioz tū paucioz latitudie nō recto cursu uarios
 flexus agit: & nūc oriētē nūc occidētē uersus q̄nq; i meridie cōtrario delatus cursu. Sūt mōtes ab utraq;
 fluiui parte p̄cti cōualibus & angustis p̄cipitiis iterectis in quæ magno ipetu lapsus rursus tāq; ui repul-
 sus p̄cāpos fundit ad meridie spectās usq; ad locū efficanū noīe: & naturalē deinceps repetit cursū. Tū
 insignis fluiuius solus oīum absq; fluctibus q̄tus ē & trāglus: p̄terq; cū fert̄ inter cataractas: locus ē latitu-
 dine stadioz decē: accliuus: p̄ceps i angustū: clausus iter cōualles: ubi frequētia saxa scopulis similia aquā
 magna uertigie mirabiliq; allisā reflectūt: inq; cōtrariū cursū spumis agit redūdātibus. Quæ res stupo-
 re aspiciētibus p̄bet. Est. n. ita uelox hoc in loco aquæ decursus ut sagitræ similis uideat̄. Cū auget̄ agrū
 incremēto nilus: iōq; leniore cursu aq; supeminēte scopulis qdā p̄ cataractas nauibus uēti cōtrariū disce-
 dūt. Ascēdēdi nulla ē facultas: ui fluminis oē hoīum igeniū supante. Cataractæ plures sunt: sed maxima
 i æthiopia atq; egypti sinibus sita. cōplectit̄ fluiuius isulas plurimas. sed p̄cipuā meroē in q̄ ē urbs insignis.
 isulæ noīe: quā cābises cōdidit a m̄re eius de noīatā. Huius isulæ forma scuti p̄similis magnitudine sup-
 at cæteras nili insulas. Patet. n. lōgitudine stadiis tribus milibus latitudine mille. ciuitates in ea sunt plu-
 res. sed cæteris nobilior meroe: ab cuius uno latere libyā uersus plurimū arenæ cumuli cū ab altero ad
 arabīā positæ p̄cipitia mōtis insulā cingūt. Effodiūtur in ea auz: argētū: es: ferz: hebenū insup fert: lapi-
 dūq; multiplex genus. Tot aut̄ nilus isulas cōtinet: ut ferme sit incredibile. Nā p̄ter eū locū quē a forma
 loci appellāt delta: ferunt alias quoq; in eo insulas circiter septingentas. hax qualdā ab æthiopiis in-
 colimiliūq; in cis feri. Quas dā serpentibus ac cynocephalis uariisq; feris siluestribus infestas. Ac propte-
 rea accessu difficiles. Nilus in egypto in plures scissus partes eam formā quam delta dicunt: effecit. Pro-
 fundiorem fluiuium reddit maris ingressus septem ostiis in pelagus delatum. horum primum ad orien-
 tem uergit quod pelusia cū uocant. secundū paniticū. Deinde mēdesiū uocāt: phæniticū. sebeniticū
 bolbitinū. ultimum canopicū. a nonnullis Herculeū nominatum. Sunt & alia ostia manufacta mi-
 nime prætereunda. In eorum quolibet urbs sita est diuisa flumine pontibus ab utraque parte exitus &
 custodiis munita. Ab ostio pelusiaco fossa est opere sumptuoso ad arabicum sinum ac rubrū mare du-
 cta. Hanc primum a nechao sammatichi filio acceptam. Darius persarum rex perficere aggressus im-
 perfectam reliquit: admonitus a quibusdam si locus interiaccens effoderetur fore uti ægyptus omnis cū
 mari rubro esset depressior: ab aquis mergeretur. Secundus postmodum ptholomæus illam perfecit
 oportuniore loco fossam summa arte efficiens. Hunc cum nauigare cuperet apcriebat: eam rursus: cū
 usus esset: claudens. flumen: quod in fossam defluit: a nomine auctoris ptholomæum uocant. In exitu ei-
 uitas condita est Arsinoe appellata. Ea. quam deltam diximus: similis siciliæ formæ. ab utroque latere
 continet stadia septingenta & quinquaginta. Quæ uero est mari propinqua stadia mille trecenta. Ipsa i
 sula pluribus fossis manufactis diuisa. Agros habet fertilissimos ægypti: circumdata enim flumine atq;
 irrigua: tum fluiui incremento magnā uim limi effluentis: tum cura incolarum: terram omnem: qua-
 dam machina ab archimede siracuse adinuenta: quam a figura cocleam dixere: irrigantium: multiplici
 fructu copiosa est. Nilus etiam leniter fluens cum multam uariamque terram secum ferat quibusdam i
 locis humilibus paulum stagnans regionem fructiferam fertilemque effecit. Radices in ea multifariam
 nascūtur gustu uariæ. fructuum & olerum natura: quæ multum tum egenis conferunt: tum infirmis ad
 ualitudinem: non solum uero cibos uarios affatim præbet ad saturitatem egentibus: sed aliis quoque ne-
 cessariis ad uitam rebus non parum confert adiuuenti. lotum præterea fert plurimum: ex quo panem
 conficiunt ad uictus ægestatem cyborum insuper abundantius fert quod appellant egyptiā fabam. Sunt
 & arborum plura uariaque genera quarum quædam perleæ dicuntur: cibus dulcedine præstans a per-
 sis ex æthiopia allatus: quo tempore cambises ea loca subegit. Sycomorum uero aliæ: aliæ: miora ferunt
 aliæ fructum ficibus similem: quem cum toto ferme anno præbeant non parui adinuenti uulgo exu-
 rientibus præstant. Vata: quæ inixaria dicuntur: circa nili ostia nascuntur: quæ quoniam suauia sunt gustu
 tragemmatis præbentur loco: conficiunt quoque ex hordeo poculi genus Citon nomine haud multo
 inferius sapore uini: Vtuntur etiam pro oleo ad lucernarum usum liquore expresso ex planta: quam
 cican uocant. Plura insuper fert alia egyptus uictui hominum utilia quæ singulatim prosequi lōgum es-
 set. Bestias nilus quāplures nutrit forma dissimili ac natura: sed duo p̄cipua: quæ admodū inter se dis-
 runt Crocodilū & equū: hoz Crocodilus ex minimo in imēsum aīal euadit. Nā cū oua eius anscrinis si-
 milia existāt: ex his genitus pullus ad sexdecī cubitoz magnitudinē excrefcit lōgitudine uitæ hoīs fer-
 me ē lingua caret. corpus mirabile natura munitū. Nā dorsū eius uniuersū squamosū ē duritie p̄cipua:
 ex utroq; orbis latere dēres habet plures: i q̄s duo maxie eminēt. Nō solū hoīs cōedit: sed & cætera ter

nili or-
tus

Meroe

Nili cata-
ractæ

Meroe
insula

Delta

nili ostia

fossa q̄-
dam

Arsinoe

nili fœ-
cūditas

lotos ar-
bor fa-
ba ægy-
ptia

Citon

Cica

Croco-
dillus

restria aiantia flumini appropinquantia unguibus grauiter discrepit. Morfu ē aspo terroq; ut qđ dētibz
laceret nunq̄ sanef. Capiebat̄ p̄scis t̄pibus hamis recēti carne apposita nūc qnq; rete ualido: put. & q
dā pisces: qnq; in strumēto ferreo ex ciba ad caput iniecto. eoz̄ ingēs ē multitudō in flumine & stagnis
ppinquis: tū qā facunditate excedit: Singulis. n. parit annis: tū qā p̄raro capiat. Nā & a qbusdā accolarz̄
ut deus uenerat: & externis est inutilis labor ob carnes esui malas. At illoz̄ facūditati natura salubri re
medio obstitit. Animal caniculo p̄simile. Ichneumō: nā iuxta flumē belua parit: oua inq̄rēs cōterit. Qđ
qđ dictu mirabile ē: nec oua comedēs: neq; illa sua utilitate: sed natura duce ad necessariā qđā mortaliū
cōmoditatē. Eq̄ uero: quē uocat: magnitudo haud minor cubitis qnq; q̄t uor pedibus ungula more bo
uis fixa. Dētes ex utro p̄ latere trēs habet: ultra reliq̄s feras eminētiōres aures caudā uocē eqs̄ similē. re
liquū corpus haud dissimile elephāto. pellicula ē ultra cāteras beluas durissima. Aq̄tilis ac terrestris bestia
die qđē in imis aqs̄ latet: noctu in terrā egressus: tū frumēta depascit: foenum. destruēs passim p̄pinq̄s
agroz̄ messes. Facūdissimū ple nā ut qđ singulis annis parturiat. capif̄ arte qđā hōiū illos telis ap
petētū. Cū. n. apparēt: circūstāt undiq; hōies: uulnerātq; teloz̄ q̄ alligāt funibus: iactu: laxātq; quoad ex
anguis factus capiat. Carnibus ē durissimis & ad dīgeredū difficillimis: Interiora singula inutilia adue
scēdū. Præter has beluas uariū ac multiplex pisciū genus. Nilus affatī p̄bet usui nō solū eius regiōis inco
lis. sed externis quoq; ad quos falliti deferunt. utilitate cōmodifq; cāteros orbis fluuios excellit. Incre
mētū eius a solstitio incipiēs æstiuo usq; ad æquinoctiū: semp̄ nouū limū secū q̄rēs. Rigat tū cultas regi
ōnes tū incultas q̄to tpe uelint agricolæ. Aq̄. n. leniter fluētē facile eā paruis aggeribus arcēt īdicūtq; p̄
cōmodo terræ: tāta uero fertilitatē infert: & agrī colēdi facilitatē: ut cū seuerint aut oues introducāt in
cāpos ad cōculcāda iacta semina: aut aratro leui terrā subducāt: neq; nisi q̄tior aut qnq; exactis mēibus
ad messē redeūtes: breui tpe uberrimos fructus absq; ulla īpēsa aut dāno reportet: Alibi agricultura
magno labore exerceēt ac sūptu. Soli egyptii minima īpēsa labore tenui fruges fertiles auferit. Vineæ
quoq; eodē rigatæ mō uino abūdāt. Terra inculta pecori ad pastū relicta adeo exuberat herbis: ut oues
bis in āno pariāt: bisq; p̄beat lanā. Incrementū nili aspiciētibus uidet̄ admirabile: incredibile audietibus:
Solut. n. inter reliq; flumina adeo æstate crescit: cū decrescāt cātera: ut totā inundet egyptū. hyeme mi
nuif̄ cū reliq; augeant̄. Est egyptus plana & cāpestris cūq; urbes: uici: agricolaz̄ mapalia aggeribus mu
nita aquæ inūdatiōne deuitēt tanq̄ cyclades apparēt aspiciētibus. Terrestris beluæ oēs q̄ capis rema
nēt suffocant̄ aq; quæ enadūt: ad altiora cōfugiūt loca. Pecora inūdatiōis tpe in stabulis reclusa nutriūt
tur a colonis: ad id antea p̄parato pasto. uulgus remissis opibus rusticis: ocio lūm epulis indulget ac uolu
ptati. Qđ in plurima cura molestiaq; urgebat accolas nili inundatiō: excogitata est in mēph̄ qđā incre
mētū mēsurādū a regibus obseruatio. Itaq; qbus id negocii demādatū erat p̄ epistolas urbibus uicifq; si
gnificabāt quot cubitis quot ue digitis fluuius auctus ēēt. & simul quo tpe cæpisset decrescere: quo mō
uacuis reddebat̄ ea sollicitudine populus: incrementū magnitudine decrementoq; notis. Vbertate futu
rā euestigio ab inundatiōis mō notatis prioribus t̄pibus noscebāt. Occulta fundatiōis huiusmōi cā mul
tos dubitare: tū philosophos tū historicos: ac uaria lētire cōpulit. De q̄ re paucis differemus: ut neq; mo
dū excedat historia: neq; ab oibus adeo q̄lita agitata quæ res relinquunt̄: intacta. De nili incrementō: de eius
fōtibz: de ostiis: qbus descēdit in mare: deq; rebz̄ aliis: qbus maximus oīum: quæ in orbe sunt a cæte
ris differat. Quidā scriptoz̄ nihil ausi sunt tradere licet qnq; ēēt de paruis torrentibus cōscripsissent. Alii
cāusas reddere conati: p̄cula uero senserūt. Nā q̄ ellanici cadmiq; & ecatai ætate fuerūt: oēs q; p̄scis illi
scriptores ad fabulas declinarūt: herodotus q̄ multaz̄ cōscripsit historiā regz̄: cām reddere uolēs: sibi ip
si repugnat. xenephō tucydides quoq; historiæ ueritas cōprobat̄ egypti loca minime attigerūt. Eos at̄:
q̄ circa ephoz̄ ac theopōpū extiterit: p̄ cæteris hæc scrutatos deseruit ueritas. Aberrarūt uero oēs non
negligētia: sed regionū situs ignorātia. Nā p̄scis usq; ptolomæū philadelphū t̄pibus: nulli græcoz̄ ne
dū in æthiopiā: sed ne egypti qđē mōtes itā: difficiles aditus: piculosiq; admodū ad æthiopiā erāt trāscē
derūt. Ptolomæus primus oīum cū græcoz̄ exercitu æthiopiā ingressus diligēter de situ eaz̄ partium
scrutatus est. Itaq; locoz̄ īscitia: errādū materiē p̄scis scriptoribus p̄buit. Nili fōtes locoz̄: ex qbus flu
it: nullus ad hoc tps̄ scriptor neq; uidisse se dicit: neq; audisse ab aliis: q se assererēt aspexisse: ex quo res
ad opiniōes & cōiecturas puenit. Egyptii sacerdotes ab oceano q̄ orbē circuit: nilū h̄re p̄cipiū fuerūt:
nil afferētes certi: secūdū certa incertioribus soluētes. Rōnes uero reddūt in eodē fidē q̄ plurima idige
ant fide. Troglodytæ: q̄ p̄pter æstū loca icolūt eminētiora: uolgiōs uulgiōs appellat̄ aut loca aquosa: eē
e qbus cōficiūt̄ p̄pter plurimos eius regiōis fōtes in unū cōfluētes nilū effici. Meroō uero īsulā habitāt
bus: quoz̄ opinio: cū sint eis locis p̄p̄iores: uerisimilior debeīt uideri: adeo nili ortus ē icertus: ut ipsi
astopō id est ortū ex tenebris aquā uocet. Ita nilū ab locoz̄ īscitia cognomiarūt. Nobis at̄ p̄pius uero: eē
uideēt: qđ p̄cul ab oī figmēto ē alienū. Haud uero ignoramus herodotū: q̄ libyā: quæ ad orientē quæ ue
ad occidentē uergit interfluere nilū scribit arbitrari eos: quos nasamosos dicūt: diligētius nili ortū scriu
tantes: idq; tradere: ex stagno quodā oriri p̄q; æthiopiā ferri. Vex̄ neq; id libyis: quis ueq; sequi uide
ant: neq; scriptori incerta afferenti fides est adhibēda. Sed quoniā iā satis de fōtibz curluq; nili scripsit.
Thales
nilus cur
crescat

si uerum esset fluii omnes flantibus ethesis simili auerentur incremento. Quod quia minime accidit in reliquis orbis partibus alia causa uerior quaerenda est. Anaxagoras physicus incremēti cām dixit esse niuē in aethiopia liquefactā. Quod & eius discipulus euripides uidet sentire scribens nilū excrecere: cū egypti liquecant niues: quae rō facillime pōt refelli: cū palā lit oibus: ppter caloris intēperie aut in ethiopia niuē, nō esse aut in eis locis praesertim circa nili decursū gelu aut oio hyemē uigere. Quod si quis in aethiopia esse niuiū copiam concedat tñ conuincit falsam eā cām uideri. Nā flumē omne niuibꝫ ex crescēs aurā; frigidā aerēq; crassū reddit. At solus oium nilus neq; nebulas neq; aurā frigidā gignit. Herodotus nilū ait ipsa natura esse talē: qualis sit incremēti tēpore. Hyeme uero solē ad libyā delatum at trahere ad se humorē: ob eaq; rē praeter naturā eo tpe flumē decrefcere. aestate uero abscedente uersus arctū sole: cū grācia: tū similitū locoz; fluuios arefcere minuiq;. Nō esse igit; quo de nilo ferē admirandū: si aestiuo crefcit tpe diminuit; hyeme. Vex; si hoc nilo accidat ut solis aestu hyeme hūiditas attrahat & in reliquis quoq; libyā flumis id contingere necesse esset: ut hyeme arefacto humore diminuantur. Quod cū procul a uero sit: certe scriptoris error palā deprendit. Et enim grāciae. nō quia sol lōgius absit: augent; hyeme flumina: sed ppter pluuias frequentes. Democritus abderites non meridionali niue aquarū augmentū fieri dicit: sicut euripides anaxagorasq; censere: sed septentrionali. Niuium enim coaceruatā magnitudinē in boreae regionibus ait brunae congelatā tpe: astate liquefcere. Ideoq; eleuatis sursum uaporibus multas densasq; nebulas circa mōtana tolli cacumina: quae ab ethesis ad altissimos: quales i aethiopia sunt: montes delate: deide i pluuiā uersae magnos efficiant imbres: quibus ethe iarū tpe nilus augeat. Haec opinio: facile reici pōt: si quo tpe flant ethesis perpendas. incipit eni crefcere nilus solstitio aestiuo nondū flantibus ethesis. Cessat aut; equinoctio autumnali: iam olim his uentis quiescētibus. Quando igit; ratio opinionē superat: laudandū est ingenium scribentis: sed haud quaquā adhibenda fides. Pretereo quod palā est nō magis ab arcto flare ethesis: q; ab hespero. Nō enim boreas aut septentrionales uenti: sed qui ab aestiuo occidente flant: ethesis uocant;. Dicere at; hoc maxime circa aethiopiae montes contingere: nō solū improbandū est: sed et; nō credendū. Ephorus recentiorē cām psuadere conatur: plurimū tñ a ueritate remotā. Ait enim egypti terrā oēm nili inundatione exaggeratā rarā aridāq; natura esse. In qua terrae hiatus maximis diuersisq; in locis existant. Ideoq; hyeme humiditatē oēm attrahere atq; in se cōtinere quā astate ueluti sudorē quendā quo flumē auget; emittat. Sed hic auctor nō solū uidet; egypti loca naturamq; nescisse: sed ne eos audisse quidē qui scirent. Nā si ex ipsa egypto nilus incremētū susciperet nequaquā in superioribus inundaret per saxa & dura loca fluens. Sed amplius sex milibus ex aethiopia delatus eodē est: quo anteq; egyptū ingrediat; incremēto. Preterea si nili cursu humilior esset raritate terrae a flumine superdictae: impossibile uideret; hiatus: qui in superficie foret: tantā aquarū uim absorbere potuisse. Itē si nili decursus humilior terrā superinducta foret: superiores terrae hiatus esse cōtingeret: a quibus impossibile fieret tantū aquae manare. Si uero superiorē tenet fluuius locum: haud est possibile ex locis depressioribus concauisq; iursum ferri aquarū cursū. Quis unq; crederet fieri posse humores: qui ex raritate terrae affluerent: tñ incremētū flumini addituros ut in uersa ferme egyptus inundaret;. Pretereo hanc rōnem in raritate terrae exaggeratā tñ aquae cōtineri: mendacē deprehendi palā posse. Meander quippe fluuius plurimū terreae attulit asiae regionibus: p; quas fluit: in quo nil simile nili incremēto cōspicit;. Simili mō & in acarnania achelous cephus i boetia a phoceis descendens: nō parē eis oris terrae supaddidere: quae coli posset. Ex quibus manifeste deprehendit; scribentis error. Itaq; nullus ab eo ueritatē exgrat uidēs eū in paucis uera sensisse. Quidā in memphi philosophantes rōnem huius incremēti reddere conati sunt magis: quae nō reprehēdi: q; quae pbari posset. Nā obrē in partis tres diuidētes unā eē aiunt quā nos incolamus. Alterā huic ecōtrario sita: Tertiam in thebas in habitabilē solis calore adhustā. Si ergo nilus hyeme crefceret certe a nra zona ortū hēret: cum eo tpe apud nos pluiat maxime. Vex; cū astate augeat; uidet; simile ueri in zona nobis opposita hyemē esse: eoq; ingentē aquarū uim eo tpe manantē icremēto cām praebere. Haec re nulli ad fontes nili accessus patere tradūt: qm in exopposita zona ortus p; inhabitabilē fluat: cuius reitēstis sit aquae nili p;cipua dulcedo: cū per loca sole adusta decurrat: quod cām praebet ut dulcedine caetera exupcret flumina: tanquā caloris natura eū saporē flumini praestitit. Sed huius sentētiaē depulso ipromptu est. Impossibile. n. uif ex opposito nobis orbe flumē: si qd terra rotunda existat: ad nos sursum ferri. Si qs uero conet; suis argumentis ueritatē euertere: natura ipsa re; repugnat. Vex; illi quo recta sensisse uiderent; loca deserta icultaq; iterposuere: ne co;e snia manifesto argumēto ipugnaret;. Sed a quū ē: q; aliqd p; cōpto affirmat; aut certū suae sniae afferre testē: aut eā ex cōcessis p;cipuis p;bare. Nā quō iter oēs fluuios nilus ex illo orbe ad nos solus fert;. Et reliq; quoq; flumina quē admodū i hoc orbe cōtingit ab eo effluere merito deberēt. Dulcedinis uero fluuii eā quā afferūt: rōe penitus caret. Si. n. caloris aestu decoctus fluuius dulcedinē fortiret; nequaquā gigneret; aiantia neq; uarias pisciū aut ferarū spēs cōtineret. Aqua. n. ois a natura ignis alienata nequaquā generat. Cū at; nili natura oio huic cōtraria existat: existimādū ē eas icremēti cās nequaquā ueras eē. Inopides chius tradit astate aq; infra terrā eē frigidā: calidā hyeme. Hoc i puteis p;fundis palā nōndi: quoq; aq; maximis caloribus admodū frigidā sit. Ingeti frigore calidā: & nilo igit; merito accidere. ut hyeme paruus cōpressusq; pp; terrae caliditatē cōsūptā: cū egyptus pluuiā hūiditate existat: astate uero cū egyptus pluuiā careat: terra minime aq; absorbēte flumē nullo ipedimēto angere. Huic quoq;

Nili icremētum

Ethesis

Meander
Etholus

Cephus

Aqua
aestatis

Nilus
cur cre
scat

riñdendū ē plures lybie fluuios ostiis & cursu nilo similes dissimili eē argumēto: cum hyeme impleantē: qui æstate sint exiliores. Ex quo arguitur nō recte sensisse auctorem. Agathargines gnidius propius ueritatem accessit. Ait enim singulis annis per æthiopiæ montes continuos ab æstiuali solstitio usque ad æquinoctium autumnale iunbres fieri: haud mirum igitur nilum hyeme compressum secundum uarietatem iis aquis fluere quas fontes subministrant: æstate uero propter imbres incrementum capere: si licet autem hucusque certam huius incrementi rationem reddiderit: non tamen nostra opinio contemnenda est. Multa enim preter naturam fieri uidentur: quorum causas difficile est ad unguem noscere. Nonnulla huic rei sunt argumenta: quæ in aliquibus asiæ locis fiunt. Montes & enim scythiæ caucaso conti- guos annis singulis: iam exacta hyeme inmensæ niues continuis pluribus uel diebus opplent. In oris india: quæ ad septentrionem uergunt certis temporibus plurimæ grandines incredibili magnitudinæ descendunt. Apud Idaspem fluuium æstatis initio continui imbres pluunt. In æthiopia uero post dies aliquot idem contingit. Non ergo procul a uero esse dixerim ex æthiopiæ montibus: quæ ægypto adiacet continuos imbres incrementum fluuii præbere: præsertim cum etiam barbari ea incolentes in loca huic rei testimonium ferant. Si autem: quæ de nilo feruntur contrariam habent iis: quæ apud nos esse dicuntur: naturam: non tamen propterea fides rebus detrahenda est. Et enim notum apud nos pluuias afferre uidentur: æthiopiis serenitatem. Et uentos quoque boreæ in europa esse uehementes in illius uero regionibus remissos. Et de nili inundatione ne modum excedamus: hæc tenemus. Quoniam hunc librum in duos: ne modum transgredemur: partiti sumus absoluto priori: secundus nobis ordinandus est. In quo de antiquis ægypti regibus: deque iis: quæ priscis temporibus acta sunt: differemus.

Finit liber primus: incipit Secundus: in quo hæc continentur.

Gesta regum ægypti usque ad amasum regem.

De sepulchris pyramidibusque ægypti: quæ inter septem miracula anumerantur: & eorum cõditoribus.

De legibus ac iudiciis ægyptiorum:

De animalibus diis apud ægyptios sacris: eorumque cultu:

De moribus quos in sepeliendis mortuis seruant:

De græcis excelentibus doctrina uiris: qui eruditionis gratia in ægyptum profecti sunt.

VM primus liber propter ipsius magnitudinem in duos sit libros diuisus: prior totius operis proœmium continet: & quæ de mundi creatione deque prima omnium origine ac de diis: quas uel sui nominis in ægypto condidisse urbes ægypti tradant Primum insuper hominum ortum & eorum priorem uitam. Præterea honores immortalium & templorum adificatiõem. Tum describitur ægypti situs: & quæ de nilo præter opinionem feruntur: eiusque inundatione: quid uel de ea: tum historia: tum philosophi sentiant: & in ea re scriptorum dissensio. Hic autem liber continuato superioribus scribē

Aegyptiorum uita
Agros herba pisces
Domus Aegypti
panis lotos.
Menas rex
Mercurii inuenta
Reges quos
Orus rex
Diodori ætas
Dionysius nonus
Cambyses

di genere: priscorum ægypti regum ad amasum usque regem gesta continens: a primæua ægyptiorum uita initium sumet. Priscis uictum ægyptiis herbas ac palustres caules radicesque: quas gustu experti comprobassent: fuisse tradunt: eaque: quam agrosim dicunt: herba tum præcipua dulcedine tum hominibus ac iumentis utile in primis usus: Eius utilitatis memores ad hoc usque tempus uiri: hæc manibus decerpta deos ornat: existimantes hominem limosum ac palustre animal esse: sumpta coniectura: tum ab eius humili naturalique ortu: tum quia magis humidis: quam siccis egeat cibus: pisces deinde secundum cibum ægyptiis fuisse tradunt: nilo eorum copiam præsertim cum decrescens in alueum redit ferente. pecorum quoque carnibus uescentes. quidam eorum pellibus pro ueste utebantur. Domos ex arundinibus conficiebant: cuius rei uestigia penes ægypti pastores permansere: hucusque nulla alia nisi ex talamis facta habitacula probet. Hac uita plurimo tempore exacta: postmodum aliis fructibus: iniquis panis erat ex loto factus: uesci ceperunt. Horum inuentionem quidam ad Isidem: quidam ad antiquiorē nomine Menan referunt ægypti regem. At uero sacerdotes: disciplinarum artiumque repperitorē mercuriū fuisse tradunt. Eorum uero: quæ ad uitam spectant: reges. Quapropter antiquius non ad principantium progeniem ferebantur regna: sed ad eos: qui plurimum de hominum uita meriti uiderentur: siue ob cõmunem utilitatem creante sibi reges populo: siue ita in libris sacris contineretur. Eorum nonnulli fabulatur deos primum & heroas in ægypto paulo minus decem & octo milia regnasse annos. Deorumque postremum orum isidis regno potitum: homines uero paulo minus annorum quindena milia usque ad centesimam atque octogesimam olympiadem: quo tempore in ægyptū transcendimus regnante ptolomæo: qui nonus est dyonisius appellatus. Ægypti maiorem partem tenuere reges indigentes: pauca æthiopes: persæque ac macedones. æthiopes quattuor: non continuis sed diuersis temporibus: regnarunt annis ferme sex & triginta. Persæ duce cambyse rege: qui ægyptum armis subegit: annis centum triginta quinque: quorum insolentiam crudelitatemque: atque in deos patrios impietatem damnantes ægypti ab eis postmodum descuerunt. Postremi macedones: & qui ab eis manarunt: annis ducentis septuaginta sex ægyptiis imperarunt. Præter hos temporibus reliquis ægypti omnes regnum tenuere uiri quidem quadringenti septuaginta: mulieres quinque: Quæ omnia sacrorum librorum monumentis sacerdotibus a priscis illis temporibus scripta: posteris reliquerunt: cuiuslibet regum magnitudinem: naturam: mores: ætatem: gesta scriptis mandantes. Nos autem: cum de quoque singulatim tradere longum nimis si-

perfluumque esset. iis quæ digna memoria uidebuntur contenti: historiam cõtexemus. Primum post deos in ægypto regnasse ferunt Menan: qui populos colere deos: sacraque his facere: menas in super: & lectos sternere docuit: delitiis assuefaciens & cultiori uitæ. Qua ex re multo post tempore gnæfactu uoc choridis sapientis patrem dicunt in arabiam cum exercitu profectum: comætu in locis deserris atque asperis deficiente: coactum esse cibum uilem ab idiotis: qui forte occurrebant: sumere. Quo lætatum: cum prætermo dum, suauis uisus esset: despexisse aiunt atque abominatum esse: qui primus regum sumptuosiori cibo esset usus. A deo autem sibi: tum cibum: tum potum: tum lectum humilis cordi fuit: ut hoc in libris sacris inscribi impetrarit: ac thebis in templo iouis poni. Eam causam ferunt: cur nulla menæ gloria aut honor ad posteros manarit. Huius regis deinceps progenies: regnum tenuit quinquaginta duo reges anuis mille & quadraginta: a quibus nil memoria dignum prodiit. Busiris deinde octoque ab eo posterius regnarunt: quorum ultimus Busiris quoque nomine ciuitatem condidit magnam: solis urbem ab ægyptiis: a græcis uero thebas appellatam. cuius mœnia centum quadraginta sint stadia ambitu complexa. Eam magnis ædificiis ac speciosis deorum templis: aliisque ornamentis pulcherrimis exornauit. Simili modo & priuatorum domus usque ad quartam aut quintam contignationem construxit. Ciuitatem in super omnem: omnium non ægypti solum: sed aliarum orbis omnium reddidit felicissimam. Huius urbis propter eius potentiam excellentiamque ubique diffusam & poeta meminit iquies ægypti thebas ornatas ædificiis: in qua centum sunt portæ inque earum qualibet custodes ducentos excellere equis & curribus. Quidam asserunt non centum portas fuisse ciuitatis: sed plures egregiasque templorum portas a quibus centum sit: tanquam plurimarum portarum dicta. Ex ea uiginti milia currum ad bellum prodire: receptacula quoque equorum centum quorum singula supra ducentos equos caperent: iuxta flumen iter mæphim ac thebas libyam uersus fuisse aiunt. Eorumque etiam nunc ueestigia monstrari. Non solum uero hunc regem: sed & qui post eum regnarunt: multa accipimus ad huius ciuitatis amplitudinem atque ornamenta contulisse. Donis præterea decorasse pluribus aureis: argenteis: eburneis: statuis in super colossorum instar: atque obeliscis ex unico lapide factis: ut plane constet nullam sub sole urbem ita fuisse exornatam. Ex quattuor enim templis pulchritudine magnitudineque admirabile constructis: unum erat antiquissimum: cuius circuitus stadiis tredecim pateat. Altitudo cubitis quinque & quadraginta: muri latitudo sit pedum quattuor & uiginti. Respondere huius templi magnificentiam aiunt ornamentorum cultu: quam uis magna impensa sit & mirando opere constructum. Ea structura usque ad posteriora permansit temporibus. Aurum uero argentum ebur & lapidam sumptus atque ornatus a perlis ablata: quo tempore cambyses ægyptiorum templa combussit. Transfuisse quoque in asiam ab ægypto ferunt non solum ornamenta rerum plurima: sed & artifices: quorum opera regie insignes: tum in psepoli tum in susis: tum in medis sint constructæ. Tantam pecuniarum copiam in ægypto fuisse tradunt: ut ex incendiis: quæ omnia absumpserunt: inter cætera paruum licet quid auri: quod tamen ultra trecenta talenta sit pensum: affluerit: argenti uero duo milia & trecenta. Sepulchra quoque regum priscorum mirabili opere & quæ minime æuari a posteris possent: fuisse aiunt. Referunt sacerdotes septem & quadraginta sepulchra regum quorum usque ad ptholomæum lagum decem & septem tantum supererant: in eorum libris scripta contineri: & eorum etiam plurima (quo tempore ad ea loca accessimus) absumpta erant olympiade centesima atque octogesima. Non solum uero ab ægyptiis sacerdotibus hæc traduntur: sed græci quoque plures: & in his hecateus: qui ptholomæi lagi tempore thebas profecti historias ægyptias scribere nobiscum sentiunt: de prioribus enim regum sepulchris: in quibus traditur iouis pellices fuisse conditas: recensens singula: regis monumentum: qui simandius dictus est: fuisse tradit stadiorum decem. Cuius aditu porta erat uario lapide constructa. Et huius longitudinem duorum iugerum: altitudinem quinque & quadraginta cubitorum fuisse ait. Post hanc ingredientibus aderat lapideum peristilum quadratum: cuius singula latera iugera quattuor complecterentur. In eo pro columnis animalia erant sita ex unico lapide decem & sex cubitorum ad antiquam formam fabricata. Textura omnis superior tecti confecta ex lapidibus duorum passuum latitudine uariisque stellis ceruleis ornata. Ex hoc deinceps alter erat aditus: & in eo porta priori similis: sed sculptura uberiori. In ingressu statuae tres positæ erant ingentes unci lapidis: Mænonis opus. Harum una sedens: cuius pedis mensura septem excedebat cubitos: cæteras ægypti stauas magnitudine superabat. Duæ præterea usque ad genua: altera a dexteris: altera a sinistris filia & matris minores positæ. Hoc opus non solum magnitudine conspicuum: sed arte mirabili & lapidum natura excellens fuit: cum in tanta mole neque fissura quæpiam: neque macula inesset. Scriptum erat in eo rex regum Simandius sum. Si quis qualis fuerit: & ubi iaceam nosse uelit: meorum aliquid operum exuperet. Esse quoque & aliud signum matris ferunt unico lapide cubitorum uiginti: habens supra caput regias tres: quæ ostenderent filiam uxoremque se & regis matrem fuisse. Post hæc portam & aliud erat peristilum nobilius superiore sculpturis uariis: in quo bellum erat contra bactrianos: quibus regis filii imperabant desciscentes ab eo gestum: hos aduersus: quadringentis milibus peditum: equitum uiginti: in quattuor partes diuiso exercitu: cum profectus esset: prima muri pars obsidionem urbis sculptam continebat: ab ea parte: qua fluuius muros abluit. Rege deinde cum parte hostium congresso: leo una cum eo in pugna hostes in fugam uerterat. Scriptores quæ ueram historiam fuisse leonisque opa domi enutriti regem in pugna uti solitum ad uictoriam ferunt. Alii ob fortitudinem corporis præcipuam leonis simi-

Menas
rex
Deo
cultus
Gnefa
ctus

Busiris
Thebæ
Solis
urbs

Templum
mirabile

Simandius
rex

Simandius
rex

Veritas

Thebei
philosophia
Astro-
noma
Mensis
Annus
Eclipses
Ogdous
Mephis
Delta

Alexan-
dria

Gloria
Domus
Sepul-
chra
Mephis

Aegyp-
tus rex
Miiris
rex
Lacus
ingens

Itudine: corporis atimiq; uires ipsum ostendere uoluisse. Secundus paries sculptus erat captiuis a bscq; pudendis manibusq; a rege ductis: quæ nota erat illos esse animo uiles: & corpore imbecilles: Tertium latus sculpturis uariis picturisq; decoris: regis sacrificia triumphumq; de uictis hostibus continebat. In medio peristili latere statuæ iacebant duæ ingentes ex unico lapide cubitorum septê & uigiti: ad quas tres ex peristilo aditus patebant. Hæc prope domus erat columnis suspensa: cuius latus quodlibet duo iugera complectebatur. In ea statuæ lignæ positæ haud paruo numero repræsentantes tum eos: qui de re dubia disceptarent: tum respicientes eos: qui in iudiciis sententias ferrent. Hi ab una muri parte sculpti triginta numero erant: & in medio iudicandi principes: cuius a collo suspensa ueritas pederet: & oculis esset subclausis librorum cumulo circumstante. Hæc imagines præseferrebant iudices integros esse debere: prætorem solam inspicere ueritatem. Dehinc deambulatorium erat domibus plenum: inq; eis diuersa epularum genera suauia gustui præparata. Sculptus deinde eminens cæteris rex uariis coloribus: aurum atq; argentum quæ ex aureis argenteisq; metallis annuatim cæperat: deo offerens. Inscripta quoque summa erat omnis in argentum redacta: minæ terdecies centena & ducenta milia milium. Sequēbatur dehinc sacra bibliotheca: in qua inscriptum erat animi medicamentum: Erant deinceps ægypti deorum omnium imagines: regis quoq; dona ferentis: quæ cuiq; competere deo: ostendentes in sup & osiridem & posteriores reges: tum in deos cultu: tum inter homines iustitia: plurimum uitæ mortaliū profuisse: pone bibliothecam domus sita erat egregia: in qua uiginti essent iouis ac iunonis lecti sternia. Regis in super statuæ: ubi & regis corpus sepultum uidebatur. Hanc circūstabant plurima habitacula: in quibus picta cernebantur animantia ægyptia singula sacris apta omnia sepulchrum uersus ascendentia: Circūibat monumentum aureus circulus cubitis trecentis sexaginta quinque unius cubiti piffitu dine. In quo descripti erant per singulos cubitus dies anni: & astrorum ortus atq; occasus: quid ue ea secundum ægyptios astrólogos obseruata significarent. Eum circulum ferunt: & cambyses & perſæ quo tempore ægyptiis imperarunt: ablaturum. Hoc simandū monumentum non solum cæteris oibus sumptuosius: sed & artificio excellentius fuit. Thebei quidem se antiquissimos omnium profiterentur: primūque philosophiam ac astronomiam ab ipsis repertas. Seq; a regionis situ adiutos ad cognoscendos orientum ac occidentium astrorum motus: Insuper & menses ab eis & annos esse institutos: Dies non secundum lunam: sed secundum solem metiuntur triginta dierum mensem conficientes: Quinq; autem dies & quartum duodecim mensibus adiungentes anni cursum pfficiunt. Intercalares menses non interponunt: neq; dies subducunt: sicut & græcorū quidem: Solis & lunæ defectus diligenter scrutati sunt: Ex quibus multa futura prædicere cæperunt. Ab huius regis progenie profectus postea Ogdous: qui tichorens cognominatus est: Memphim condidit ambitus stadiorum centuru & quinquaginta: urbem omnium ægypti præclarissimam opportuniori totius eius oræ loco: ubi nihil i plures scissus partes efficit formam delta. Quo fit ut tanquam in nili claustro posita aditum præbeat prohibeatq; ad superiora loca nauigantibus. Vrbs munita est: ac optime sita: nam fluente iuxta eam nilo ad cohibendam aq; rium inundationem uersus notum aggeres ingentes opposuit: & incremento fluiui præsidium: & ad uersus hostes: qui a terra irent munimentum. a partibus cæteris undiq; effossus est lacus ingens ac profundus: qui super abundantia fluminis in eum delata: ac locis urbi uicinis: excepto aggere: aqua repletis urbem effecit munitissimam. Talem igitur eius urbis conditor loci opportunitatem elegit: ut postea reges ferme omnes relictis thebis & regiam & habitationes in ea ædificarint. Quapropter deinceps diminuta thebarum magnificentia: aucta Memphius usq; ad alexandri macedonis tempus. Is urbem sui nominis iuxta mare condidit: in augumentum cuius postea reges ægypti omnes incubuerunt. Hanc ciuitatem quidam deorum donis plurimisq; decoris rebus adeo exornarunt ut prima apud quosdam: aut secunda in orbe habeatur. Sed de hac separatim posterius dicetur. Memphim conditor post structum aggerem stagnumque effossum regiam ædificauit haud inferiorem reliquis: quæ alibi constructæ sunt. Superiorum uero regum magnificentia atque ornatu imparem ægypti sane omnino paruifaciendum præfens uitæ tempus esse putant. Futuri uero gloriam: quæ uirtute comparatur maximi extimadum. Domos nostras diuersoria appellant tanquam breui tempore a nobis inhabitandas. Defunctorum sepulchra sempiternas domos: quoniam apud inferos infinitum sit tempus: uocant: Ideo domus ædificandæ curam contemnunt. Circa sepulchrorum magnificentiam summum studium operanque impendunt. Memphim quidam a conditoris filia denominatam uolunt: Eius amore fabulantur nonnulli captum nilum fluiuium: taurique forma compressisse mulierem: exque ea genitum: quem propter uirtutem incolæ ægyptum dixere: a quo & regio sit omnis denominata. Hic cum regnum cæpisset perthum manus ac iustus fuit: inque singulis excellens: Qua ex re comprobata ab omnibus eius erga singulos beniuolentia: hunc honorem nominis sortitus est. Hoc defuncto rege duodecima post eum proles ægypti regnum possedit nomine miiris: ædificauitque in memphi boreale propylæum opus reliquis excellentius. Si præ ciuitatem decem stadiis lacum effodit: miranda utilitate: magnitudine operis incredibilis: cum pateat ambitu stadiis tribus milibus sexcentis Profundum eius quibusdam in locis sit uisus quinquaginta: ut qui rei magnitudinem aduertat: Eius in omnes ægyptios beneficentiam regisque prudentiam nullis pro meritis satis laudare posset: nam cum nili incerta sint incrementa: & ab eorum modo fructus terra præbeat: lacum hunc effodit: aquæ uundantis receptaculum: ne cum supra modum excre-

fecerit stagnantibus præter: solitum aquis: limo superfluo patria inutilis redderetur: neue ex defectu aquæ fructus ex siccitate perirent. Fossam uero a fluuio duxit ad lacum stadiis octoginta quinque: iugeris latitudine. Per hanc fluuii aqua & recepta & prohibita præbet agricolis fertilitatem. Nunc aperto ore fossæ: nunc clauso iuxta incrementi modum: non absque magna impensa: Cum quinquaginta talē tis opus sit siue claudere siue reserare os fossæ uelint. Permansit hoc stagnum summa ægyptiorum utilitate usque ad nostram ætatem a cōditore Miride appellatum. Relictus est a rege: qui eum effodit: in eius medio locus: in quo sepulchrum ædificauit duobus super impositis pyramidibus altitudine stadii. una sibi: altera uxori. Super his statuas quoque duas lapideas collocauit in throno sedentes. existimans his operibus relinquere suæ uirtutis memoriam immortalem. Vectigal piscium: qui in stagno capiebantur: uxori concessit: tum ad unguentorum usum: tum ad reliquum corporis eultum. Id talenti argētum singulis diebus pendit. Traduntur duo & uiginti piscium genera in eo esse: Tantumque corū capi multitudinem: ut abunde præbeat his: etiam cum plurimi sint: qui salendis piscibus operam præbent: post Miridem prole septima Sefosis rex factus superiores omnis gloria & rerum magnitudie excessit. Sed quoniam de huius regis gestis: non solum greci scriptores: sed etiā ægyptii sacerdotes: & qui cantu eius laudes ornant non eadem sentiunt: Ex his tunc: quæ supersunt uestigijs: tum in quibus scriptores cōueniunt: similia uerè conscribimus. Post eius ortum: pater decorum ac regum opus aggressus est. Nam ex tota ægypto omnibus: qui eadem die: qua filius: nati erant: infantibus cōgregatis: nutriti educari ac singulos eadem disciplina exercitioque erudiri fecit: existimans hoc pacto simul educatos atque instructos tum amiciores inuicem: tum audentiores melioresque in bello fore. Hos continuo usu ad malogæ patientiam exercebat: Non enim licebat alicui cibum: priusquam cursu centum octoginta stadia confecisset: capere: quo exercitio omnes uiri euaserant: & robusto corpore & animo præstantes. Primum Sefosis in arabiam cum eorum qui simul nutriti erant: exercitu a patre missus assuetusque uenatu: ac cibi potusque abstinentiæ: omnem eam gentem subegit liberam antea & seruitio insuetam. Deinde in libyam profectus: maiorem eius partem in ditionem adhuc adolescentior redegit. Defuncto patri cū in regno successisset: rebus ab se gestis elatus adiecit animuni ad imperium orbis. Dicunt quidam a filia illum athyrtia ad monarchiam hortatum: eamque ingenio ac prudentia præstantem docuisse patre facilius ex eo exercitu imperare omnibus posse. Alii eam ferunt diuinationis peritam futura: tum celestibus signis: tum sacrificiis nosse. Afferunt & plures patri post natum Sefosim: in fornix uulcanum prædixisse infantem genitum toti orbi imperaturum. Eamque fuisse causam: cur filium cum eo uis: ut diximus: pueris instituerit assuefeceritque regiæ eruditioni: quo dignior esset: qui imperio potiret. Sed iam uir factus cum dei prædictionem nosset: magno animo parauit exercitum. Verum in primis quo facilius optata perficeret: sibi omnium ægyptiorum beniuolentiam cōciliauit: ut & milites pro eorum ducibus ad oppetendam mortem promptiores redderet: & qui in patria reliqui essent: nouis rebus abstinerent. Omnes uero beneficijs affectit. Hos donauit pecunijs: alios agris: nonnullos remissionē pænæ singulos oratio est & humanitate deuinxit. Omnes: qui in regem deliquerāt: dimisit impunitos. Obæs alienum uinctos: magna hæc multitudo erat: soluit. ægyptum omnem in sex & triginta regiones: quas leges dicunt: diuidens: cuiuslibet prætorem: qui & tributa regia exigeret: & pro regionis uarietate commodoque omnia exquireret: præfecit. Ex robusto milite exercitum elegit: quo animi consilia perficeret. Fuere pedestres copiarū milia hominum sexcenta: equitum milia quattuor & uiginti. Currus bello apti octomilia & uiginti. Deinde uarios duces ex his: qui una secum nutriti erant exercitui præposuit: uirtutes exercitatos bello & a pueris uirtuti deditos. Hi erant numero amplius mille septingenti: fraternam omnes mutuaque erga regem beniuolentia. Quibus distribuit agros fertiles: ut rebus necessarijs suis nullaque ducti inopia liberius militiæ uacaret. Præparatis ad bellum rebus primuni athiopes: qui ad meridiem spectant: aggressus uictos acie tributum pendere compulsi: hebenum aurū & elephatorum dentes. Deinde ad mare rubrum classe quadringentarum nauium missa: Primus omnium longis nauibus usus: & insulas omnis eius oræ sibi subdidit: & partes maritimas usque ad idos subiecit. Asiam quoque omnem pedestri exercitu deuicit: neque solum prouincias expugnauit ab alexandro postmodum subactas: sed & gentes quasdam: ad quas nunquam alexander accessit. Nam & gangem transiit: & uniuersam mediam usque mare oceanum peragrauit. Scytharum quoque gentem ad tanaim usque fluuium: qui europam ab asia diuidit: pertransiit. Ibi multis ægyptijs iuxta meotim paludem relictis: colchorum genti originem præbuit. Hanc nationem ab ægyptijs manasse argumento esse dicunt: quæ apud eos pueri ægyptiorum ritu circuncidantur: priscum morem: quæ & iudei secuntur: colonia seruante. Asiam quoque reliquam sibi parere coegit Cycladas insulas maiori ex parte potitus est: transcedens in europam omnemque thraciam pertransiens: periculum exercitus subit: tum propter iopiam frugum: tum locorum asperitate. Finem expeditionis in thracia statuens: multis in locis ab se deuictis columnas erexit in quibus: ægyptijs: quas sacras dicunt: litteris scriptum exstat. Hanc prouinciam armis subegit rex regum principantium Sefosis. Columnam insuper statuit: in bellicosus quidem ab se superatis gentibus: hominis pudenda: in his uerè equæ essent imbelles ac timidæ: muliebria habentem sculpta: a priori hominis parte gentes ab se deuictas ostendens. In locis quibusdam statuam suam lapideam ea: qua tunc erat: ætate reliquit: arcum & iaculum tenentem supra quattuor cubitorū magnitudinē.

Sefosis
rexpueri cō
nuentesSefosis
rex

Athyrtia

Nauis
longæTanais
f.

Colchi

Ipse cum summa humanitate erga omnes subditos usus esset: ommissa post nouem annos armorum cura: statuit singulas gentes quotannis ad se dona in ægyptū ferre. Cum omnibus deiceps: permagna ea uis erat: captiuis spoliisque de uictarum nationum in patriam rediens: maximis ab se rebus gestis: & quæ superiorum acta excederent: templadcum omnia ægypti donis insignibus ac spoliis hostiu ornauit. Milites: quorum optima in bello opera usus esset: pro meritis donauit. Neque solum ex hac expeditione ditari rediere milites: sed & ægyptus uniuersa maxima rerum copia utilitateque cumulata est. Fine bellis iposito: militibus: quorum spectata sibi uirtus erat: quæ parta erant concessit. Ipse gloriam sempiternam appetens magno sumptu opa per multa edidit: & sibi immortalē laudem comparans: & ægyptiis in posterum securitatem. Primum a diis incipiens in singulis ægypti ciuitatibus templum ei deo cōstruxit quæ præcipue colerent. Ad eorum structuram: non ægyptiorum: sed quæ: cæperat: seruitiorum opera usus est. In omnibus uero inscripsit templis: nulli ægyptio ad id opus se grauem fuisse. Afferitur autem seruos babilonios operum labore calamitateque pertecos: a rege desciscentes: cum pone oram fluminis cōsedissent: bellum ægyptiis mouisse. Tandem assignatis sibi: quos cæperant: agris cōdidisse urbem: quia a patria babiloniam dixerunt. Eadem ex causa & appellatam troiam ferunt etiam nunc iuxta nilum sitam. Nam cum menelaus ab ilio ad ægyptum cum captiuorum manu nauigasset: troiani ab eo discentes cum ipso aliquandiu pugnarunt: quoad data libertate urbem condidere patriæ nomen sortitam. Haud uero inscius sum Ethesiam gnidium diuersa de his ciuitatibus scripsisse. Illos uidelicet: qui cum semiramide ad ægyptum penetrassent: has ab se conditas urbes suorum nomine appellasse. Sed de his uerum scrutari difficile est. Nos: quæ scriptores tradiderint: rettulimus: quo posteri uerum iudicium se qui possint. Per multos insuper ac magnos erexit Sesoosis aggeres: in quibus ciuitates: quæ in humili solo erant: construxit: quo homines pecoraque ab nili inundatione tuta redderetur. In omni uero ora: quæ a memphi ad mare spectat: frequentes a fluuio duxit fossas: quo fructibus breuiori itinere faciliusque in uectis: maior rerum copia esset. Quod uero maximum fuit: muniit & ea loca: quibus ad ægyptum patere hostibus ingressus posset. Antea potior fere ægypti pars omnis aditu facilis: propter frequentes a fluuio ductas ab eo fossas: munitior difficiliorque accessu postmodum facta est. Duxit & murum ab eolateræ ægypti: quod orientem uersus ad syriam atque arabiam spectat: a pelusio usque ad solis ciuitatem per desertum stadiis mille & quingentis. Nauem ex cedro fecit ducentorum octoginta cubitorum longitudine: deauratam exterius: intus uero de argentatam: quam dono obtulit deo: qui maxime thebis colitur. Duos præterea obeliscos ex lapide duro: utrumque altum cubitis centum uiginti: in quibus: tum imperii magnitudinem: tum multitudinem uectigalium descripsit: addidit & quas subegit nationes. Memphi in uulcani templo suas & uxoris lapidis unius statuas: altitudine cubitorum triginta: filiorum uero uiginti ob hanc rem: collocauit. Cum dimisso exercitu ægyptum reuertisset: ac circa pelusium uacans bello laxar & curis animum: frater ei apud se cum uxore ac filiis cenanti insidias parauit. Nam illis post cibum a uino quiescentibus: lignis aridis ad id antea occulte præparatis: ignem in cubiculum noctu iniecit. Increbescente flamma: qui ad curam regis positi erant: sublato: more ebriorum: clamore: regem excitarunt qui ambas extendens manus: salutemque filiis & uxori: deos orans illesus præter opininem cum saluus flammam euasisset: tum cæteris diis: tum maxime uulcano: ut liberatori: uota persoluit. Cum multis ac præclaris facinoribus nobilitatus esset: tum id magnificentissimum esse habitum: quod cum nationes tum ab se deuictæ: tum hi: quibus regna tradiderat: duces: quoque: quos diuersis præfecerat prouinciis: prestituto die in ægyptum uenientes ei dona offerebant. Hos suscipiens benigne: aliis quidem in rebus uario honore afficiebat. At si quando aut ad templum aut per urbem accederet: quatuor ex eis loco equorum curru iunctis: ostendebat cum cæteros omnes reges ducesque præclaros bello superasset: nullos sibi neque uirtute neque rebus gestis esse comparandos. Et sane rex iste uidetur omnes qui unquam regnassent: tum rebus bellicis: tum erga deos munificentia: tum uero operibus ab se in ægypto constructis: anteisse. Annos tris & triginta cum regnasset ex optato uitam deficientibus oculis finiuit. Cuius uirtuti haud facile reperitur dignum nomen. Vir magni animi: neque solum sacerdotibus: sed uniuersis ægyptiis admirabilis: cum eadem animi magnitudine: qua opera effecerat: & morte appeteret. A deo autem diurna eius gloria ingenisque ad posteros manauit: ut cum multis postea sæculis: persis ægypti imperium tenentibus: darius xerxis pater uellet in memphi suam ante Sesoosis statuas ponere: princeps sacerdotum publice contradiceret: asserens illum nondum Sesoosis operæquasse. Quod responsum haud quamquam egre ferens rex: sed lætatus admodum libertate loquendi: se curaturum inquit: ut nihilo illius uirtute: si tantumdem uiueret: esset inferior: hortatusque est: ut ætatis eiusdem conferret gesta: id uerum argumentum esse uirtutis. Defuncto Sesoosi eius filius: regnum capiens assumpto patris nomine: nulla in gloriam paternam est imitatus: sed eodem: quo pater: casu afflictatus est: oculis enim captus: siue propter communem patris naturam: siue: ut quidam fabulantur propter impietatem erga nilum: cuius cursum iaculatus est: coactus est ad deorum auxilium confugere: ac plurimo tempore uariis peractis sacris ad placanda numina: nulla ope adiutus est. Decimo post anno responso ei: reddito: ut placato deo: qui in belio poli coleretur: faciem mulieris inspiceret: quæ nullum nisi proprium nosset uirum: ab uxore propria incipiens cum multas expertus esset: nullam repe-

Templa
dicia

Babylo
nia
Troia iu
xta nilū

nauis au
rata

Sesoosis
ignis

Darius
xerxes

Sesoosis
filius

Castia ūi
ca

rit incorruptam: præter hortulani cuiusdam: quam uisu restituto uxorem cepit. Reliquas omnis in uilla quadam uiuas combussit. Quem locum postea ægyptii sacra in gleham uocitarunt. Deo autem heliopolis gratias secundum oraculum acceptum reddens: duos erexit unius lapidis obeliscos latitudinis octo: altitudinis cubitorum centum. Post hunc plures reges nil memoria dignum gessere. Tandem Amasis quidam regnauit uiolentius quàm cæteri: per multos enim præter æquum pœna affecit: alios fortunis spoliari: in omnes impotens ac superbus. Tolerata est eius crudelitas: cum ulciscendi locus non esset: quo ad Achisanes æthiopum rex in ægyptum contra eum descendit. Tunc odia occulta erupere: & cum multis ab eo descissent: rege capto: ægyptus in ditionem æthiopum cessit. Actisanes fortunam capti regni humaniter ferens: summa æquitate ægyptiis imperauit. Latrocinia nouo more compescuit. Sentes neque morte pleclens: neque linguens impunitis. Eorum iudicio constituto reos omnis in unum cogens: miti sententia damnauit: amputans enim naribus in ultima deserti ire compulit: ubique ciuitatem condidit: ab excisis nasus rhinocieram appellatam. Ea in ægypti arabicæque finibus haud procul a mari sita: omnibus uitæ commodis caret: Nam omnis uicina regio falsa est intra urbis mœnia unicus est puteus: & is inutilis: ut pote aqua amara gustu. Hos autem eo in loco posuit: ne suis moribus uicinas gentes inficerent: ne uecorum erga reliquos iniuriæ essent occultæ: sed ut tanquam in oram desertam relegati: omni re egentes: cogente necessitate: sibi uictum exquirerent. Fissis itaque calamis: quos ex uicinis agris collegerant: longa sibi retia fecere. Quibus iuxta littus per plura stadia dispositis: ex captis coturnicibus nam magnus earum numerus in littore ad capiendos pisces uersatur uictum sibi compararunt. Eo rege defuncto ægypti regno sibi uendicato regem ex suis crearunt Miridim nomine: quem nonnulli maronem cognominant: uirum minime bellis aptum. Is sepulchrum sibi construxit: quod labyrinthus appellatur. Rem mirandam profecto non tantum operis magnitudine: quantum arte ad imitandum difficili. Nam ingredientibus haud facile regressus datur: nisi duce itineris experto. Ferunt quidam Dædalum ad ægyptum penetrantem admiratum huius operis artem: similem in creta regnanti minoi constructurum: in quo fabulantur extitisse minotaurum. Sed cretensis labyrinthus defecit: siue opera hominum: siue tempore corruptus. Egyptius uero usque ad nostra tempora integer manet. Defuncto rege post quintum genus: cum ægyptus rege careret: ex dignioribus quidam in regem assumptus est: quem ægyptii cetem: græci protheum appellant: qui iliaci belli tempore extitit. Hunc artium peritum fuisse tradunt: ut in uarias se formas uertere solitum: ut nunc animal: quandoque arbor aut ignis aut quid aliud uideretur. Quæ eadem & sacerdotes de illo scribunt. Harum rerum cognitionem continuo ex astrologorum ac sacerdotum usu rex est affectus. Consuetudo autem regibus tradita: græcis causam huiusmodi transmutationes fingendi præbuit. Nam ægyptiis mos erat regibus: aut leonis aut tauri: aut draconis priorem partem in capite ferre insignia principatus. Quandoque uero arborem: aliquando ignem: quandoque redolentiam supra caput unguentis: hæc tum ad decorem spectabant atque ornatum: tum stuporem ac superstitionem quandam aspicientibus iniiciebant. Mortuo protheo filius successit per omnem uitam iustigalibus & ad cumulandum undique thesaurum intentus: uir pusilli animi atque auarus: ut qui neque deorum muneribus: neque ulli beneficentiæ uacaret. Ita ut non rex: sed ut dispensator bonus: pro uirtutis gloria: plus auri argenti que: quàm præteriti reges omnes: quadringenta talentorum milia ea fuisse tradunt: reliquerit. Post obitum septem fuisse reges in tantum ocio dediti ac uoluptati: ut sacri libri nulla eorum gesta contineant historia digna: præter unius Nilei: a quo fluuius sortitus est nomen: cum antea ægyptus uocitaretur. Hic cum plures fossas atque opportunis fecisset locis: & nilum utilem admodum incolis reddidit: & nominis causam præbuit. Octauus deinceps rex Chemmis memphis annos regnauit quinquaginta: ædificauitque trium pyramidum maximam inter septem præclarissima opera annueratam. Hæc uersus libyam spectant longe a memphi stadiis centum uiginti: a nilo autem quæ & quadraginta: quæ & artificio & operis magnitudine mirabilem stuporem præberet aspicientibus. Earum maxima quattuor est laterum: quorum quodlibet ab inferiori parte iugera septem continet. Altitudo amplius quàm sex iugera tollit: latus quodlibet deducta paulatim usque ad uerticem altitudine continet cubitos sexaginta quinque. Ex lapide duro difficilique ad tractandum: sed in æternum permansuro structura omnis constat. Nam ferme mille annis: ut aiunt quidam: ut alii tradunt: amplius tribus milibus quadringentis ad nos usque ea moles integra permanlit. Ferunt eos lapides ex arabia longo admodum itinere aduectos Aggeribus autem fabricata est: nondum eo tempore iuentis machinis. opus certe mirabile præsertim in terra undique arenosa: ubi nulla neque aggeris: neque cæli lapidis sint uestigia: ut non ab hominibus: sed a diis tanta moles structa uideatur. Conantur ægyptii mira quædam de his fabulari: ex sale & nitro aggeres eos factos: posteaque nili incremento liquefactos absque hominum labore penitus defecisse. Verum id procul a uero abest. Nam & multitudine hominum agger constructus: & multitudine deletus: Trecenta enim & sexaginta hominum milia ut aiunt: ad id opus deputata sunt: quod uiginti ferme annis absoluerunt. Post huius regis obitum frater eius Cephus regnum cepit: regnauitque annis sex & quinquaginta. Quidam non fratrem: sed filium regnum tenuisse asserunt nomine chabreum: quod similis uero uidetur. Quoniam: qui ei successit imitatus superiorem regem: se eundem pyramidem ædificauit structura & arte priori similem: magnitudine impari: ut pote cuius

Amasis
Actisanes

Rhinociera:

Miris
rex
Maro
rex labyrinthus
Dædalus
Getes
protheusNileus
rex nilus
unde
Chemmis
pyramides.Cephus
rex Chabreus
rex
pyramis

singula in basi latera stadiū comprehendant. Pecunia omnis ad opus prioris impensa in olera tantū herbasque is enim cibus opificum fuit ad mille & sexcenta talenta excessisse dicitur. Aliarū non extat sumptus illius aditus ab uno tantum latere patet. Verum nullus ex his: qui eas sibi pyramides i sepulchra cōdidere: rex in illis sepultus est. Nam partim nimii labores in opibus absumpti: partim crudelitas regum & insolentia: ira populorum compulere: ut eorum aut dissiparent corpora: aut eicerent ex monumentis. **Mycerinus rex** Quae ex re domesticis mandarunt quidam ut sua corpora in loco uili obscuroque conderent: quo efugerent seuitiam plebis. Hunc regem secutus est Micerinus: quem nonnulli cherinum uocāt: prioris pyramidis auctoris filius. Hic tertiam ab se incēptam minime perfecit praeventus morte. Erant singula latera in basi iugerum trium: murus usque ad quintum decimum cubitum ex lapide nigro: thebaico simili. reliqua pars ex eo lapide: quo & reliquae pyramides: est constructa. Opus sane: tum magnitudine tum artificio: tum uero lapidum sumptu caeteris pyramidibus inferius. Scriptum erat in latere ad boream uerso nomen auctoris: micerinus. Hunc tradunt superiorum crudelitatem abominatam uitam uixisse summa cum humanitate & in subditos beneficentia. Fecissetque sedulo omnia: quibus beniuolentia omnium sibi compareret. Pecuniam contempsit: praebens munera etiā iis: qui iuste recteque iudicassent. Sunt & aliae tres pyramides: quarum singula latera ad duo iugera protenduntur uniuersum opus: structura praeter magnitudinem: superioribus similis. Has dicit a tribus regibus: quos rettulimus suis uxoribus aedificatas: quae tradantur alia aegypti opera: non solum mole aedificiorum atque impensa exuperare: sed artificio excellentia: magisque affirmant admiranda esse architectorum ingenia & artem: quae sumptus. Hi enim propriis animi dotibus: illi alienis pecuniis laboribusque tanta opera crexerunt. Verū de harum pyramidum auctoribus nil certi: neque apud incolas: neque apud scriptores constat. Quidam eos: quos diximus reges: illas aedificasse: Alii alios tradunt: prout maioris asserunt. Armeum extitisse conditorem. Secundae amasum: Tertiae masum: quam uolunt quidam rhodopidis pellicis sepulchrum fuisse. Et id nonnullorum principum: qui eam amassent: communi opera absolutum. Regni deinceps sumpsit Bocchorus corpore quidem robusto ac ualido: ingenio uero superiores excedens reges. Multis deinde actis saeculis regnauit aegyptiis Sabacus nomine: genere aethiops: deorum cultu liberalitateque praeter caeteris regibus excellens. Argumentum uirtutis eius uel maximum sit integritas: utilisque in seruandis legibus animaduersio. Nam capite damnatos nequaquam mortis affecit poena: sed opus facere uinctos cōpedibus per ciuitates coegit: quae res non paruo exitit uectigali: plures enim ex eo seruitio pecunias cōtraxit: eorum opera multos aggeres construxit. fossas uariis locis oportunas fecit. Ita & poenae acerbitatem leniuit: & inutilem poenae asperitatem in magnam commodum uertit. Eius egregiam pietatem: & a principio uitae institutionem: facile quis ex uisione somni perspiciat. Visus est ei deus: qui thebis colitur: in somno dicebat: regnum suum in aegyptios neque foelix neque diuturnum fore: nisi sacerdotibus aegypti omnibus occisis per media ipsorum cadauera cum suis trāsiret: hoc somnio saepius oblato omnes undique sacerdotes conuocauit: narratisque quae per somnium acceperat: nolle se iquit in aegypto manentem alicui perniciem struere: sed malle purum omnique solum scelere ab aegypto abscedere se: factisque uitam reddere: quae impia caede iquinatum regno potiri. Ita aegyptiis regno tradito in aethiopiam rediit. Duobus annis aegyptii absque rege fuere turbatis omnibus cum etiam ad ciuilia bella peruentum esset: duodecim loco regis ex maioribus ducibus praeficiuntur: quibus omnis regni cura permessa est. Cōuenientes hi in memphi communi consilio imperium exercebant. Cum uno animo concordique quindecim annis res administrassent: decreuerunt ut sibi commune sepulchrum aedificaretur: ut quemadmodum in uita uno consensu: pari honore aegyptum gubernassent: ita & post obitum communis esset omnium unius sepulchri gloria. Conati sunt in ea re omnia superiorum regum opera excedere. Electa ad id iuxta paludem libyae aqua: quae in miridam descendit: ex pulcherrimis lapidibus sepulchrum aedificarunt quadratum: quaque uersus stadii unius: sculptura atque artificio opere nihilo iam antea factis cedens. Ingredientibus illius ambitum domus aderat columnis circumfulcra: quattuor ad latus quodlibet columnis positis. Et huius tecti contignatio unius erat lapidis sculpta praesepibus uariisque picturis ornata. Erant ibi summo artificio depicta aegypti regum templorum sacrorumque monumenta. Tanto autem sumptu: tanta magnificentia ea moles ab his regibus excitata est: ut si ante eorum dissensionem fuisset absoluta: caetera sepulchra excellentia operum superasset. Verum cum annis quindecim simul imperium tenuissent: regnum ad unicum redactum est. Psammiticus saites unus ex duodecim: cui maritima ora obueuerat: tributo emporiis omnibus praesertim phœnicibus graecisque imposto: magnaue uel pecuniae contracta: amicitiam plurimarum gentium principumque sibi liberalitate comparauit. Huius rei inuidia moti reliqui bellum sibi intulerunt. Quidam ex antiquis scriptoribus fabulantur: responsum imperantibus redditum: qui ex illis prior aeream phialam deo: qui erat in memphi: dono tulisset: eum solum rerum in aegypto positurum: psammiticum cum extulisset e sacerdotum quispiam templo phialas aureas undecim elegantiores ab se electam deo obtulisse. Quod resciscens caeteri: cum nollent occidere relegasse illum perhibent in paludes iuxta mare sitas: siue ob causam quam diximus: siue inuidia moti. At psammiticus ex arabia: caria: ionia: conducto milite acie illos prope urbem memphim superauit. Alii reges partim cecidere in bello: partim fugientes in libyam cessere regno. Sumpto imperio psam-

maticus ueftibulum orientem uerfus: deo in memphi conſtruxit. Circum templum pro columnis eoſſos duodecim cubitorum poſuit: militibus mercede conductis: præter ſtipendium: dona large diſtribuens: cæteris agros forte diuiſit paulo ſupra peluſi oſtia: quos multis poſt annis Amafus rex ad memphim traduxit. Rex propter operam a mercennariis militibus nauatam: poſtmodum externo milite. Plurimum ſiſus multum illorum præſidio uſus eſt. Cum in ſyriam exercitum duceret: præ cæteris honore mercennariis impenſo: ſtatuit eos in dextra ægyptios a ſiniſtra phalangis parte: qua contumelia irritati ægyptii ad ducenta milia eorum: ab rege deſeſtentes æthiopiã uerſus profeſti ſunt: nouas ſedes ſibi uendicaturi. Rex ad eos duces primum miſit eam ignominiam deprecaturus. Ipſe quoque: eũ hi nil profeciſſent: nauibus proſeſutus eſt. Cum ipſos iuxta nilum proficiſcentes: iam iamque ægypti montes transcendentis repperiſſet: rogabat: ut animam mutarent: utque templorum patris: uxorum ac filiorum in mentem ueniret. At hi omnes una uoce clamore ſublato: haſtiſque ſcuta percipientes reſpondere: quod armorum potentes eſſent: facile ſe patriam reperturos. Oſteſis uero ſublata ueſte genitalibus nec uxores nec filios: dum eis uti poſſent: deſuturos. Hoc dato reſponſo deſpicientes: quæ aliis maxima eſſe uiderentur in æthiopiã parte fertiliſ: ſortitis inter ſe aſſatim agris: conſedere: pſammiticus eorum diſceſſu haud parum dolens ad curam regni conuerſus: & uectigalia diſpoſuit: & cum athenienſibus quibusdamque aliis græcis ſocietatem iniit. Erga externos: qui in ægyptum accederent: ſumma beneficentia utebatur. Cum græcos plurimum diligeret: filios diſciplinis græcis erudit. primus ægyptiorum regum cæteras nationes ad importanda: quæ apud ſe erant: allexit: ſecuritate ſingulis aduentibus præbita. Apud ſuperiores enim reges nulli externi ad ægyptum nauigabant: cũ partim occiderentur: partim adiecerentur in ſeruitutem. Impietas Buſiridis tempore apud ægyptios aduerſus exteros ſeruata: græcis cauſam præbuit: licet minime ueram: ſed multa contractam crudelitate: ſcribendi: quæ de eo in fabulis ſeruntur. Poſt pſammiticum regnauit quarta exinde progenies. Aprieus annos duos & uiginti. Hic aduerſus cyprum ac phæniciam terra marique bello moto Sidonem ui captam cum diruiſſet: reliquis phænicie urbibus ſubactis claſſe cyprios ac phænices ſuperauit: ſpoliſque hoſtium compluribus captis: in ægyptum rediit. Miſſo deinde contra eyrenem & bareen exercitu: magna que ex parte deuiſtis reliquis: ab ſe alienauit: Exiſtimantes enim ipſum in eorum perniciem comparaiſſe exercitum: quo ſecurius imperaret ægyptiis: deſciuerunt. Ad hos compeſcendos deſtinatus Amafus ægyptius uir inſignis mandatorum: quæ ad concordiam ſpectabant: oblitus: cum illos in regem incitaſſet: conſpiratione facta rex creatur. pauloque poſt cum plures a rege deſciſceret: eoactus eſt ad mercennariorum ii ad triginta milia erant opem conſugere. Prælio circa mariam pagũ commiſſo: ægyptiorum res ſuperior fuit. Itaque captus aprieus ſtrangulatusque interiit. Amafus ſuſcepto impenio: conuerſusque ad regni curam iuſte imperauit: magna eum laude multas cyprorum ciuitates euertit: multa que donis inſignibus deum templa exornauit. Cum regnaſſet annis quinque & quinquaginta: mortem obiit: quo tempore Cambyſes perſarum rex ægyptum armis cepit: circa tertium annum olympiadis tertie & ſexageſimæ: qua uictor in ſtadio fuit parmenides camarineus. Recenſitis uetuloſorum temporum: uſque ad amafum ægypti rebus: nunc admiranda quædam & quæ proſent legentibus de moribus eorum ſunt ſcribenda. Plura enim uetera ægyptiorum acta non ſolum ab indi genis extimantur magni: ſed & apud græcos quoque non parum admirationis habent. Itaque qui plurimum doctrina excelluerunt in ægyptum tranſire: ut & leges eorum & ſtudia cognitione digna perciperent: quamuis enim ſciſent ægypti aditum externis difficilem: tamen omni ſtudio olim illuc accedere appetuerunt: in quibus antiquiores extitere Orpheus: poetaque homerus. Deinde poſteri nonnulli Samius pythagoras: ac legum lator ſolon. Aſſerunt ægyptii litteras: aſtorum curſus: geometriam arteſque plunimas ab ſe fuiſſe repertas: Optimas inſuper ab ſe inſtitutas leges. Quorum maximum ſerunt eſſe argumentum: annis amplius tribus milibus & ſeptingentis indigetes reges ægypto imperaſſe: Eamque prouinciam cæterarum orbis eſſe ſaliciſſimam: quæ nullo potuiſſent pacto fieri: niſi optimis moribus ac legibus uixiſſent: eruditique omni doctrinarum genere fuiſſent. Verum nos his: quæ herodotus aliique nonnulli ægyptiorum geſta narrantes: præter ueti opinionem multa uoluptatis gratia fingentes tradunt: prætermiſſis: ſacerdotum diligenter a nobis ſcrutatos libros ſequemur. Primum ægypti reges uitam: non aliorum regnantium quibus uoluntas pro lege eſt: traduebant licentia: Sed legum inſtituta in cogendis pecuniis quottidianoque uictu ſequiebantur: Eorum cultui obſequioque nullus deputatus erat: neque emptitiuſ neque domigenituſ ſeruus: ſed nobilitum ſacerdotum filii: tum ultra uiginti annos nati: tum doctrina præ cæteris eruditi: ut horum corporis miniſtrorum die noctuque aſtantium conſpectu motus rex: nil turpe committeret. Raro enim potentes rerum mali euadunt: ubi deſunt ſuarum cupiditatum miniſtri. Inſtitutæ erant dici noctiſque hore: quibus regi lege permiſſa agere fas erat mane ſurgentem regem primum epistolâ omniſ miſſas capere oportebat: ut cognitiſ his: quæ ſibi agenda eſſent: reſponſo dato ſingula in tempore exque ordine recte agerentur. His actis cum in uirorũ excellentium cætu lauifſet corpus: ueſtem præelara idutus ſæra diis faciebat. Mos erat ſacerdotũ præcipi iuxta aram hoſtiis deductis: aſtante rege: magna uoce audiente populo ualitudinem præſperam omniaq; bona precari: regi iuſtitiã

Aprieus
rex

Amafus

Mania
pagus
Cabyſes

Orpheus

Homerus

Pythagoras

Solon

Litteræ

Aſtorũ

curſus

Geometria

Ægypti
regesPreces
p rege

in subditos colenti: Narrare in super particulatim regis uirtutes: in deos pietatem ac religionem: in homines humanitatem seruantis: tum illum continentem dicere: iustum: magnique animi ueracem liberalem omnique frenantem cupiditates: pœnas in super mitiores: quæ postularent errantis crimina: exigentem: reddentem uero gratiam meritis ampliozem. plura his similia orantem: execrationem in malos exequatur. Tum regem culpa purgans omne crimen in ministros: qui regi iniqua suaderent: conuocabat. His actis sacerdos & regem ad felicem diis que gratam uitam hortabatur: & simul ad bonos mores: agendumque: non quæ suaderent mali: sed quæ ad laudem & uirtutem maxime pertinerent. Demum cum rex tauro diis sacra fecisset: sacerdos quædam ex libris sacris clarissimorum uirorum consilia: acta que proferebat: Quibus rex monitus imperio pie ac iuste aliorum exemplo uteretur. Non autem pecuniis uacandi iudicandi que solum legibus antiqs: sed deambulandi quoque: lauandique & cum uxore cubandi: omnisque degendæ uitæ tempus erat lege præstitutum. Cibo uescebantur simplici: ut quorum mensæ nihil præter uitulum & anserem: inferretur. Vini potandi certa statuta erat mensura: qua neque farciri uenter: neque inebriari possent. Denique ipsorum uita ea tenebatur modestia: ut non a legis latore: sed a peritissimo medico ad seruandam sanitatem composita uideretur. Mirabile uidetur ægypti reges non ex uoluntate: sed ex lege uitam priuatam agere: Sed multo est mirabilius: illis neque iudicandi: neque pecuniâ congregandi: neque puniendi quenquam per superbiam aut iram aut aliam iniustam ob causam licentiâ permissam. Sed ueluti priuati tenebantur legibus: neque id egre ferebant: existimantes parendo legibus se beatos fore. Nam ab his: qui suis indulgerent cupiditatibus: multa censuebant fieri: quibus damna periculaque subirent. Scientes enim sæpius se peccare: tamen aut amore: aut odio: aut alio animi morbo uicti nihilominus aberrant. Qui uero sapientia consilioque uitam in statuunt: in paucis offendunt. Hac uis erga subditos iustitia reges omnium beniuolentiam ad eum assecuti sunt: ut non solum sacerdotibus: sed singulis ægyptiis maior regis: quam uxorum filiorumque aut aliorum principum: salutis inesset cura. Et enim pluri regum: quos rettulimus: ciuiles mores secuti acta feliciter uita mortem obierunt: quoad ea legum disciplina permanfit: Nationibus præterea uariis subactis: plures possedere pecunias: regiones ædificiis operibusque ingentibus urbes amplissimis donis sumptuosisque decoratas. Sed ea: quæ post obitum ægyptii suis regibus præbuerunt: magnam populi erga principes beniuolentiam monstrat. Id honor mortuis impensus ostendit. Nam cum quis regum decedit e uita: ægyptii omnes mortem communi mœstitia lugent: uestes lacerant: templis clausis forum non frequentant. Festa solemnia non agunt. Dies septuaginta duos luto deturpantes capita: ac sindone subtus mammis cincti: una uiri mulieresque ducenti ferme aut trecenti circum ambulant bis in die: nouantes luctum atque ad numerum cum cantu uirtutes regis commemorantes. Cibis aiantium coactisque ac uino: omnique mensæ apparatus abstinet. Non lauacris non unguentis non stratis lectis non uenereis uiruntur: sed tanquam defuncto filio per eos dies mœrentes lugent. Hoc tempore: quæ ad pompam funeris spectant: præparatis: postrema die corpus in arca conditum ante sepulchri aditum ponunt. Ibi breuiarium in uita ab rege gestorum de more recitant: uolentique facultas datur defunctum accusandi. Astant sacerdotes: mortui recte facta laudantes. populus is permagnus est: qui exequias circumstat applaudet ueris laudibus: in reliquis magno reclamat tumultu: quo accidit ut plures reges repugnante multitudine: solito caruerint sepulchri honore ac magnificentia. Is timor cogit ægypti reges iuste uiuere: ueritos futuram post mortem plebis iram atque odium sempiternum Antiquorum regum uiuendi mos hic maxime fuit: Egypto omni in plures partes: quarum quælibet græco uerbo nomos appellabatur: diuisa: cuilibet prætor aderat: qui omnium haberet curam. ægypti uestigialibus trifariam partitis: priorem portionem percipit collegium sacerdotum magna apud incolas auctoritate: tum propter deorum curam: tum propter doctrinam qua plures erudiuntur. Hanc partem tum ad sacrificiorum ministeria: tum ad priuatæ uitæ commoda impertunt. neque enim deorum cultum omittendum putant: neque publici consilii utilitatisque ministris: æquum censent uitæ eorum modum deesse. Ad sunt enim grauibus in rebus hi: semper consilio atque opere regibus: tum astrorum peritia: tum uero sacrificiis futura prædicentes. Ex libris prætereal sacris priorum gesta referunt: quibus reges in agendis noscant: quæ sint profutura. Non enim quemadmodum apud græcos unus homo: aut unica mulier sacris præest: sed plures in cultu deorum honoreque uersantur: qui eandem sacrorum curam filiis tradunt. Hi omnes immunes sunt: secundumque post reges honoris dignitatisque locum tenent. Altera portio ad reges peruenit: quam & ad bella & ad uitæ cultum: cum ad liberalitatem erga strenuos uiros promeritis impendunt. Qua ex re fit: ut populares nullo grauentur tributo: Tertiam percipiunt milites: & qui belli sunt instituti ministerio: ut hoc stipendio accepto paratorem habeant animum ad bellorum pericula obcunda. Iniquum enim foret ad ruendam communem salutem intentos nulla ex ea: pro qua pugnant: patria comoda percipere. Ea uero præcipua utilitas uidetur: quæ mercede laborum impensa cum fiant opulentiores: facilius gignendæ proli opam dat. Quo fit ut referta multitudie hoium patria nequaquam externo milite egeat. Hoc militandi ordine a progenitoribus suscepto: parentum uirtutem a pueritia imitati bellicisque exercitati muneribus milites ægregii euadunt. Est in super eorum policia in tria hoium genera instituta: pastorum: agricolarum: opificum. Agricola parua quadam mercede a sacerdotibus: regeque aut militibus agros mercati: per omnem

Sacerdoti cibi

Regum cura

Luctus in regia morte

Regis laudes Regum iustitia

Sacerdoti honores

Agricolæ ægyptii

ætatem ab ipsa pueritia rei rusticæ sine intermissione uacant. Quo fit ut agricultura cæteris: tum ob
 doctrinam a parentibus perceptam: tum ob continuum usum: præsent. Norunt enim præcæteris di-
 diligenter agrorum naturam: rigandi ferendiq; ac metendi tēpora: & fructuum seruandoz; cōmodita-
 tes: tum parētum obseruatōe: tum sua diligētia cognita. Eodem modo & pastores cura atq; arte regeti
 di pecoris a patribus accepta: semper in eo gubernando ætatem agunt. Multum eis conferunt: quæ a
 progenitoribus in pecorum cultu ac pascuis audierūt. A nonnullis etiam quædam suo studio adinuen-
 ta. Nam: qui aues & anseres nutriunt: præter earum: quæ apud alios homines habentur: procreandi na-
 turam: adeo illis indulgent: ut in numerum dictu mirabilem auum euadant. Non enim ouis incubant
 aues: sed ipsi ingenio & naturali arte ex ouis: præter cæterorum consuetudinem: educunt fætus: Artes
 quoq; apud ægyptios admodum excultas uidemus. & ad summum perductas. Nam soli ægyptii opi-
 fices omnia reꝝ publicarum cura: nullum nisi aut legibus permissum: aut a patre traditum opus exer-
 cent: ut neq; eos docentis inuidiam: neq; ciuile odium neq; aliud quid ab instituto impediatur exercitio. Aliis
 in locis licet artifices relicto priori: opificiis cæteris se dedere: & hos cultui agrorum: hos mercaturæ ali-
 os pluribus artibus opam præbere. Quidam in ciuitatibus: quæ a populo reguntur: ad contiones con-
 currunt: in pñitiam ciuitatis pretio corrupti. Apud ægyptios: si quis opifex ad rem. p. accedat: aut plu-
 res exerceat artes: magna mulctatur pœna. Hanc antiquam tum rei. p. tum priuatae institutionē a pa-
 tribus traditam ueteres ægyptii habebant: iudicia uero non casu fiebant: sed ratione: existimabāt eni-
 m rite facta plurimum uitæ mortalium p. desse. Nam punire nocentes: auxilium ferre oppressis: optimā
 ad prohibenda mala facinora uiam putant. Pœnam uero delicti: aut pecunia: aut gratia tolli existimabāt
 confusionem uitæ cōmunis fore. Quāmobrem ex ciuitatibus clarioribus: ut heliopoli memphi the-
 bis uiros optimos eligebant: quos iudiciis præficerent: qui iudicium confessus: neq; athenarū ariopagi-
 tis: neq; lacedæmonioꝝ senatui cedere uidebatur. Postq; hi conuenerant triginta numero: inter se eli-
 gebant optimum uirum: quē iudicii principem constituebant: in locum cuius ciuitas alium iudicem sub-
 stituebat: his omnibus uictus: sed principi opulentior a rege dabatur: is aurea catena: signum uariis or-
 natum lapidibus a collo suspensum: quod appellabant ueritate gestabat: Ceptis iudiciis ac signo uerita-
 tis a principe iudicū proposito omnibusq; legibus quæ octo libris cōtinebantur in medio eorum con-
 stitutis: mos erat accusatorem scribere ea in qbus alium accusabat: modūq; patrate iniuriæ aut dam-
 ni facti quantiq; eam extimaret scribere. Reo tempus dabatur rescribendi ad singula: & aut se id non
 fecisse aut recte fecisse p. uingandis: aut iniuriam uel damnum minoris extimandi. Rursus accusatori reo
 q; inuicem respondendi locus erat. Ita bis auditis litigatoribus: cū iudices de cōtrouersia quælisent pri-
 ceptis: signo ueritatis in partē ueriorē uerso: sentētiā ferebat. Hic mos iudiciorū apud ægyptios erat
 extimantes accusantim excusatiūq; altercatione & scriptis ueritate maxime elici posse. Sane orato-
 rum ars: hipocritarū fraudes. lachrymæ piclitantium multos a recto ueroq; iudicio auerterunt. Videſ
 quidē licet. aut errore aut affectione aliqua: aut misericordia: aut oratione dicētis sapius reos fuisse ab
 iudiciis absolutos. Verum si aduersantiū scripta penitus intelligantur: existimarunt iudicari rectius
 ueluti nota ueritate posse: cū neq; ingenio neq; astutia neq; mendacio neq; audacia neq; arte iudicia p.
 uerterentur. Sed cuiq; esset commune ius: tū quia tempus dabatur accusatori reoq; ad disceptandū: tū
 quia iudices & eorū responsis elicerent ueri iudicii modum. Quoniam de legum institutione mentio
 incidit: haud erit alienum ab instituta historia antiquas ægyptiorum leges referre: quo palā sit: q̄tū cæ-
 teris præsent & reꝝ ordine & utilitate. Primum priuri capite mulctabantur: tanq; duplici tenerentur
 scelere: ut qui & pietatem in deos uiolarent: & fidem inter homines tollerent: maximum uinculum so-
 cietatis humanæ: si quis iter faciens aut hominem a latronibus cædi comperiret. aut quamlibet iniuri-
 am ppeti: neq; subueniret auxilio: si posset: mortis erat reus. Si auxilium ferre non posset: denuntiare
 latrones tenebatur: & iniuriam accusatione psequi: q ea negliget & plagis ad certum numerum plecte-
 batur: triduoq; carebat cibo. Falso quempiam accusans: si postmodum ad iudicium delatus foret: pœ-
 nam calumniatoribus statutam subibat: Cogebantur ægyptii omnes scripta sua nomina ad præfides
 regionum: & simul quo exercitio uiuerent: deferre: qua in re si quis mentiretur: aut si iniusto uiueret
 quæstum mortis pœnā incidebat: Dicitur hanc eandem legē a solone: cum ad ægyptios penetrasset: ad
 athenienses traductam. Si quis sponte aut liberum aut seruum occidisset: morte damnari leges iube-
 bāt: q̄ nō fortunæ cōditionē: sed cōsiliū facti pēdētes: hōis a sceleribus deterrebāt: & simul uīdicata ser-
 ui morte reddēbāt liberi securiores. Patrib; q; filios occiderēt: nō erat pœna mortis idicta: sed tribodie
 bus noctibusq; cōtinuis edictum: ut circa defuncti corpus assisteret: & publica etiā custodia astāte. Non. n.
 iustum putabant eum priuari uita: qui uitæ filii auctor fuisset. Sed potius continuo dolore factiq; pe-
 nitentia affligi: quo cæteri ab simili factō auerterentur. Parricidis exq̄sitam imposuerūt pœnā. Nā arti-
 culatim præacutis calamis cæfos iubebant uiuos supra spinarum acerrimum comburi maximū iter mor-
 tales iudicantes scelus: ei mortem p uim inferre: a quo uitam acceperat. Mulierum morti dēstiatarum
 si pregnantēs essent: partus expectabatur: quā legem multi græcoꝝ acceperūt: existimātes penitus ini-
 quā esse eum: qui nihil commississet: una cū facinoroso pœnā pati: aut duos plecti: cum unus deliquisset
 Cumq; eo: qui sponte peccasset: criminis uacuum puniri. Insuper cum sola peccasset mater: minime

Pastores

Iudicia
ægyptio-
rum
pœnam
pdesseIudicis
mobileSētētiæ
modusægyptio-
rum le-
ges
Priuri
pœna
Amis-
sio falso
Ægypti-
orum
nomina
Homi-
cideParici-
dæPrægnā-
tes

æquum censebant filium patri matrique communem luere maternam poenā. Et enim sæpe repertum est: iniquos iudices mortis reos liberasse: damnasse is fontes. In bellis uero: qui aut ordinem reliquissent: aut non parerent ducibus: non plecebantur morte: sed maxima omnium ignominia: quæ postmodū uirtute & recte factō desera: ad priorem statum redibant. Ea lex & homines assuefaciebat: ut id dedecus pessimum malum: morteque ipsa grauiorem censerent: Et simul admocebant mortuos nisi iā uitæ mortalium prodesse: Ignominia uero affectos: plurium bonorum uirtutis desiderio causam futuros. His: qui secreta hostibus reuelassent: linguam lex inbebat abscondi. Ei qui monetam circuncideret: aut adulterinam cuderet: aut pondus uel signa immutaret: aut falsis litteris inscriberet: aut de scripto demeret: aut falsas syngraphas afferret: ambæ amputabantur manus: ut quæ corporis pars peccasset: per uniuersam uitam lueret poenam: Cæteri quoque aliorum celamitate moniti ab simili scelere abstinerent. Aspera etiam: circa mulierum delicta: poenæ statæ erant. Nam ei: qui mulierem liberam uiolasset: uirilia excecabantur: quoniam uno crimine tria haud parua scelera complexus esset: Inuiriā: corruptelā: & liberorum confusionem. In adulterio spontaneo deprehensus uirgis caedebatur ad mille plagas. Mulier naso mutilabatur. Quo decore uultus in continentia maculatus ea mulctatur parte: qua maxime facies exornatur. Legum: quæ ad hominum commercia pertinent: Bocchoridem latorem scribunt fuisse. Hæ mandant creditis absque scriptura mutuo pecuniis si negarentur: dari debitoris iuramento: ut quæ iusurandum ueluti religiosam rem magni extimarent. Nam cum certum sit iis: qui sæpius iurant: abrogari fidem: plurimi ducunt ne boni uiri nomen amittatur: raro ad iuramentum descendere. legis insuper lator omnem fidem in uirtute constituens bonis moribus iudicauit assue fieri homines ad probitatem: ne indigni fide uiderentur debere. Iniquum etiam putauit eis: quibus absque inre iurando credata pecuniā esset: de re sua iurantibus non præstari fidem Foenus: quod ex scripto contrahabatur: prohibebat ultra contracti mutui duplum exigi: solutio ex bonis debitoris solum fiebat. Corpus non poterat ad dici creditori: putabat enim oportere bona tantum subdita esse debitis. Corpora: quorum opera & bello & pace uterentur: ciuitatibus addicta esse. Non enim æquum uidebatur milites: qui pro patriæ salute pericula subirent: pro usuris in carcerem duci: aut ob unius auaritiā in periculum agi patriæ salutem. Hanc quoque legem uidetur Solon ad athenienses transtulisse: quam sifatheam appellauit: discernens: ne ob usuras ciuium corpora necerentur. Haud iniuria queruntur quidam de nonnullis grecis legum latoribus: qui arma: aut aratrum: aut aliud quid uis operi necessarium prohibeant ob foenus addici creditori: corpora uero: quæ his utuntur tradi permittat. Lex præterea priuatim de furibus apud solos ægyptios hæc erat. Iubebat eos: qui furari uolebant: nomen suum apud principem sacerdotū scribere: atque euestigio furti ad eum deferre. Similiter quibus res furto erepta erat: ad eundem rei sublatae tempus diem & horam scribere tenebantur. Hoc modo facile inuento furto qui rem amisset quæta mulctabatur parte: quæ daretur furi: Satis lator esse legis duxit: cum impossibile esset furta prohiberi potius alicuius portionis: quàm totius rei amissæ: homines iacturam pati. Nuptiarum non idem apud ægyptios mos est. Sacerdotibus unam tantum uxorem ducere licet. Reliqui pro uoluntate: & facultatibus plures habent. Quam legem conferre existimant propter hominum multitudinem & ad felicitatem & ad potentiam ciuitatum. Nullus ex eis ne ex serua quidem empta genius: spurius habetur. Solum enim patrem existimant generis auctorem: matrem & nutrimentum & locum infanti præbere. Arbores uero fructum ferentes: præter grecorum morem: appellant mares: foeminas: quæ adiuuant maturitatem. Natos adeo parua educant facilique impensa ut uix credi possent. Nam tum Scriptorum: tum alius radicibus: quas sub cineribus coquant: cum caulibus palustribus: quas partim coctas: partim affas igni: partim crudas pro cibo præbent: liberos nutriunt. discaleari nudique maiori ex parte ob patriæ temperiem: uitam ducunt. Omnis sumptus in pueros: quousque ad ætatem perueniant: a parentibus impensus non excedit drachmas uiginti. Quæ ex causa contingit ægyptum gentes cæteras hominum numero excedere: pluraque in eo magna esse opera effecta. Erudiunt sacerdotes filios & litteris quæ appellantur sacræ: & aliis: quæ ad eorum spectant doctrinā: ut plurimum geometriæ arithmetice: ægypti studio intenti. Fluius enim: quæ singulis annis: propter inundationē uarias agroꝝ formas supinducit: magnas cōtentiones inter uicinos de finibus agroꝝ excitat: quæ absque geometriæ adminiculo: haud facile cōponi possent. Arithmetica uero & uitæ domesticæ ē utilis: & ad geometriā atque astrologiā maxie cōfert. Accurate uero & ab aliis quibusdā & ab ægyptiis traduntur ordo & astroꝝ motus eorūque descriptio: res multis antea sæculis summo studio obseruata. Planetarū isop motus: cōiunctiones: epicyclos: cuilibet: quæ etiam uires erga aiantū generationē: quæ ue aut bona aut mala importarent hoibus: diligenter scrutati sunt. Sæpius quoque melius occurri futuris posset. Sterilitatē præterea fructuū uertatē: morbos: tum hoibus: tum pecoribus inuinentes: terræ motū atque inundationū tempa cometarūque ortus prædicabat. Multa etiā reliqua cognitu difficillima diutina obseruatione nota significabat. Afferunt etiā in babytonia chaldeos: ægyptioꝝ colonos: astrologiæ: ut quæ ab ægyptioꝝ sacerdotibus accepit: pios esse. Reliqui ægyptioꝝ multitudo a pueris ex præ aut cognatis discunt: ut dictū ē: exercitia uitæ. Lætas percipiunt non oēs: sed artificio dediti. Palestræ aut musicæ non uacant: existimantes quotidianū illius exercitiū iunioribus infirmū esse: & periculosum. Ex quo breuiorcs uires effici. Musicā non solū inutile: sed nocuam ducunt tanquam uirorum aios effeminatē: Morbos uel ieiunio curant uel uomitu: idque aut quotidie: aut tribus diebus: aut quattuor iteratis. Afferunt

Inobedi
entes
Futiles
Moneta
adulteri
na
falsarii
Adulter
rii

Boccho
ris legū
lator ius
iurandū

Foenus
Usura

furum
mos

Ægypti
orum uxo
res

Cibus i
fantum

Sacerdo
tū filii
arithme
tica Geo
metria
Astroꝝ
motus

chaldæi

Musica
Morbo
rū cura
tio

enim ex ciborum superfluitate omnes creari morbos. Eam ergo ad ualitudinem curam esse optimam, quæ morborum principia auferat. In militiam aut perigrinationem profecti: nulla impensa mercede curantur. Medici enim ex publico uictum sumunt. ægros secundum legem curant ab antiquis medicis comprobatisque scriptoribus traditam. Si quis normam sacri libri secutus infirmum sanare nequiverit: omni caret crimine. Si præterea: quæ libris continentur: illum curauerit morte punitur. Credit enim legislator ea medendi curam: quæ plurimo tempore ab optimis medicis obseruata profectaque sit: haud facile meliorem reperiri posse. Animantia diis penes ægyptios sacra haud immerito præter fide uidetur: quanto honore habeantur credere. Colunt enim animantia quædam præter modum: non solum uiua sed etiam mortua: sicut felem Ichnumonas: canes: accipitres: bides: lupos: crocodillos & eiusmodi plura. Quorum causas reddere: si prius pauca de his differuerimus: enitemur. Primum singulis animantibus: quæ colunt: separatim quampiam regionem sacrant: quæ satis sint ad earum curam ac uictum. Faciunt etiam diis quibusdam uota ægyptii pro pueris: qui morbo euaserint: radentesque capillos: ac in auro argento ue ponentes dant mimis: magis: qui eiusmodi animalium curam habent. Alii carnes incisas accipitribus uolantibus proiciunt: magna uoce: donec carnes capiant: appellantes. In cibum uero felis ac Ichnumonis blandientes illis ac allicientes panem in lacte ponunt aut nutriunt piscibus nili. Eodem pacto & animalibus cæteris opportunum cibum præbent. Non solum uero horum cultum palam profiteri non erubescunt: sed tanquam in honoribus deorum effusi: id laudi sibi & decori ducunt. Cuique signis illorum propriis urbes ac uaria loca circumueant: procul ostentantes: quæ obseruant animalia: ea more supplicum singuli uenerantur. Cum aliquod eorum moritur: in donec contactum cum uulatu percussis percussis: sale liniunt: ac cedri liquore unguentisque odoriferis: quo diutius seruetur corpus unctum: in sacris locis sepeliunt. Si quis quod horum sponte animalium occiderit: morte damnatur. Eluro ibidem exceptis: quos sponte ansecus occiderit: interficitur: accurrense turba: & absque iudicio hominum uariis suppliciiis affectum interficiente. Quo timore qui hos mortuos conspexit procul astans lamentatur testificans animal absque sua culpa mortuum esse. Adeo autem mentes hominum ea superstitione uasit: adeoque fixis animis horum cultus: ut quo tempore ptholomæus rex a romanis socius atque amicus dictus est: applaudentibus ægyptiis italosque ad se uenientes summo studio colentibus: maximeque annitentibus ne quæ dissensionum aut belli causam præberent: tamen cum quidam romanus felem occidisset: ad domum eius concursu plebis factum neque ab regis ad id missis principibus neque a romanorum timore a peccata hominis absterri potuerunt: quis non sponte bestiam occidisset. Quam rem non auditu percipimus: sed uisu: cum eo tempore in ægyptum nauigassemus. Videntur hæc forsitan indigna fide nonnullis & fabulis: quæ uero similia. Sed indigniora multo uideri debent: quæ sequuntur: præmente aliquando ægyptios fame: adeo: ut plures ab humana carne: ob inopiam cibi: non abstinerent: animalia sacra omnino itacta reliquere. Sicubi uero canis domi mortuus repertus esset: singuli eius domus totum corpus acta lamentatione radunt. Hoc quoque est mirabilis. Sicubi tritum frumentum ue aut aliud quid uti cui accomodatum: ubi simile animal expirauit: inuentum esset: non amplius illius utebantur. Eodemque uictu etiam ad alia loca profecti elures & accipitres mortuos ad ægyptum: deficiente per sepe uia: tico: deferant. Quamuis etiam facile sit: quomodo apud niemphim apim: apud heliopolim Mneuis: apud midetam hircus Crocodillus apud miridiam paludem: Leo apud leontem ciuitatem: multa que alia uarie colantur: referre: tamen difficile est ea apud huiusmodi rerum inscios credi. Nutritur hæc animalia summa cura atque impensa in templorum ambitu: a uiris haud quaquam contemendis. Quæ simillagine & balica uariisque epulis lacte conditis cibant. Anseres in super: tum lixos: tum affos opponunt quotidie. His: qui cruda edunt: aues captas præbent. Denique eas omnes magna sustentant cura ac sumptu. Lauant in super aqua calida: unguentis optimis odoriferisque: lectos quoque illis sumptuosos sternunt: atque ornatos. Si quod ex eis infirma natura nascitur: diligenter curant: præterea foemellas cuique generi animalium præparant speciosas: quas appellant pellices. Inque his nutriendis plurimum impensæ atque operæ ponunt: Eorum mortem æquæ: ac filiorum: lugent: sepeliuntque sumptuosius: quam eorum facultas ferat. Post alexandri obitum: cum ptholomæus lagus ægyptum tenebat: boue in memphi ex senecta mortuo: qui illius nutriendi curam ceperat: pecuniam: quæ in eius sumptum: data erat per magnam: ac in super quinquaginta talenta argenti mutuo a ptholomæo sumpta in eius sepulturam impendit. Nostra quoque ætate quidam: qui ea animalia nutrierant: in illorum sepulchra haud minus centum talentis contulere. Addemus & his: quæ circa sacri tauri: quem uocant apim: curam fieri percipimus. Eo mortuo magnificeque sepulto quærunt ad id delecti sacerdotum uitulum priori persimilem: in uento populus lectum finit. Sacerdotes: quibus ea imminet sollicitudo: primum in ciuitatem nili uitulum perducunt: in qua eum nutriunt diebus quadraginta. Deinceps in nauim contestam habitaculum aureum habentem introducentes: & ad Memphim: ut deum: ducentes: in uulcani fanolocant. His diebus solæ mulieres taurum uident: quæ ante eius faciem astantes: uestibus sublatis ei abrasum foemen ostentant. Reliquo tempore prohibentur in conspectum huius dei accedere. Honoris boui impensi causam nonnulli tradunt: quod defuncti Osiridis anima in bouem transmigrasset: quæ deiceps ad posterospignis fuerit transfusa. Alii a thyfone: interfecto Osiri: de: ferunt apim membra eius collecta in boue ligneo corio bouis albo circumdatum coiecisse: ideoque ciuitatem

Medici
publici.ægyptio.
ru aialia.
cultu
Vota
ægypt.Felles
Ichneu-
mon
Aial cul-
tum si
moris
Elurus
ibusFelles
des Ro-
mani
des
Canis
mortu-
usApim
Mneuis
hircus
Croco-
dillus
leo An-
seresAialia
luctusApim
sermoBouis
honor
cur

Busiris busiridem appellatam. Multa alia de apide fabulantur: quæ longum esset singulatim referre. Omnia uero miranda & fide maiora de eiusmodi animalium honore differentes ægyptii: dubitationem haud parum quærentibus causas iniecerunt. Sacerdotes secretiora quædam scripta: put iam diximus: habent. Multi ægyptiorum tres causas reddunt: quarum prima omnino fabulosa est: & antiquorum simplicitate digna. Aiunt enim priores deos: cum pauci numero essent: uiribusque populo impares impietatem uero hominum timerent: similes se quibusdam animantibus finxisse: eoque modo crudelitatem uirum hominum effugisse. parto deinceps orbis imperio: ut redderetur animalibus gratia: quæ suæ salutis causam præbuisent: consecrassent illa: quorum sumpsissent formam: ostendisseque quo pacto & uina nutrienda essent: & mortua sepelienda. Secundam causam ferunt ægyptios ueteres: apud quos nulla militaris disciplina: cum a uicino sæpius bello superarentur: excogitasse scribere aliquod insignis: quod milites sequeretur. Figuras igitur aialium: quæ nunc colunt: tabulis pictas: duces eorum in bello tulisse: eaque ex re cognito seruatoque sub quo quisque militaret: ordine: uictoriam consecutos. Igitur usum esse gratiam his animalibus: tanquam uictoriæ auctoribus: reddi. Statutumque nephas esse: quodpiam eorum quorum imago delata fuerit: occidi. Sed coli potius debere honoreque affici. Tertia assertur causa horum animantium: illata ueluti hominum utilitas. Nam bos Foemella & alios parit: qui terram arant: & ipsa haud inutilis ad arandum. Oues bis edunt foetus lanamque præbentes uario accommodatam usui: lac caseumque abunde nobis præbent. Canis tum uenationi tum ad custodiam prodest. Propterea deum: qui apud eos Anubis uocatur: capite fingunt canino significantes custodem corporis osiridis atque isidis fuisse. Quidam asserunt isidis canes: quo tempore osiris quæsitus est: & feras & obuios omnes amouentes: una osiridis corpus inuestigasse. Ideoque infestis isidis præire canes pompam: ueteri more antiqua erga canes gratiam ostentate. Feles uero ad serpentum & ad aliorum reptilia morsus plurimum conferunt. Ichneumon crocodilos obseruans: omnia eorum conterit: qua diligentia occurrit: ne illorum multitudine infestum flumen reddatur. Quodque dictum incredibile uideatur crocodillos occidunt. Mersi enim limo: cum bestiae apto ore i litore dormientes iacent: per os infra corpus isiliunt: eosque uentre confesti absque ullo periculo: fera mortua: egrediuntur. Ex auiibus tum ibis utilissima est ad serpentes ac locustas: brucosque delendos: tum accipitres admodum profunt ad scorpiones cerastasque & parua aialia: quæ morfu nocent. Quidam ob eam causam honorem haberi: accipitri uolunt: quæ his utantur augures in futurorum prædictione. Alii accipitrem præscis temporibus dicunt: librum punicis inscriptum litteris: in quo continebatur: qui cultus diis qui uel honor deberetur: thebas ad sacerdotes detulisse. Quapropter litterarum sacrarum scriptores & punicum filium gestant & accipitris alam in capite. Thebæ aqlam honorant tum: quia regia uidetur auis: tum ioue digna. hircum defecarunt: sicut & greci priapum: propter eam corporis partem: a qua sit omnium ortus: pudendis non solum ægyptii: sed alii plures sacra faciunt tanquam causæ animantium creationis. Sacerdotes quoque cum in ægypto sacra patria suscipiunt: primum huic deo inicianur. Panas isuper & satyros tradunt eadem causa ab hominibus coli. Igitur & imagines horum plurimas nonnulli in gratiam sanctitatis eorum: in templis ponunt: in hirci naturæ quæ libidinosam esse dicunt: similitudinem: Tauri sacrosapim scilicet ac Mneum prodiis honorant: in osiridis ueluti frugum ac fructuum rectoris memoriam apud posteros immortalem: boues rufos: quoniam uidentur colore similes: Typhoni: qui osiridem necauit: imolari permissum. Et homines quoque colore typhonis antiqui reges ad sepulchrum osiridis sacrificio macabant. Qua ex causa pauci Ruffi ægyptii repiebantur: externi plures. Hæc res materiam fabulandi grecis dedit Busiridem hospites necasse: sed osiridis sepulchrum ea crudelitate notatum est. Lupos generari ferunt propter similitudinem canum: parum enim natura: cum etiam mutuo coeat: a canibus differunt. Reddunt & aliam causam honoris huius ægyptii fabulosiorem: nam cum isis una cum filio orocum typhone esset bello dimicatura: ferunt osiridem lupi forma ab iseris auxilio & uxori & filio uenisse. Victores itaque typhone interfecto honore ei animanti impendisse: cuius interuentu subsidioque uictoria parta esset. Tradunt nonnulli agros ægyptiorum incurstantes æthiopes a lupis facta acie usque ad ciuitatem elephantinam repullos. Qua ex re sit & locus ille dictus lycopolis: Et eis belluis honos a posteris habitus. Crocodilos admirantur multi: cum hoies interficiant edantque rem perniciosam mortalibus: cur lege: ut pro diis colantur: fuerit sancitum. Sed uidentur toti patriæ securitatem afferre: non tantum nilus: sed & qui in eo sint crocodilli: Quos arabia libyæque latrones ueriti non audent flumen transire populatum. Afferuntur & alia ab historicis huius bestiaæ coledæ ratio: Nam regem: quem minam dixere: cum sui canes persequerentur: fugisse aiunt in miridis paludem: ibique a crocodillo susceptum: mirabile dictum in continentem fuisse delatum. Igitur ut gratiam animali redderet condita ciuitate paludi propinqua: quæ crocodillam appellauit: mandasse accolis: ut pro deo ea bestia coleretur: paludemque in earum cibum uouisse. Eo quoque in loco pyramidem quoque uersus quadratam in sepulchrum sibi ac rem multis admirandam sæculis labyrinthum ædificasse uolunt. Similia & de multis aliis animantibus ferunt: quæ breuitatem sequentes omisimus. Hæc autem ob eius utilitatis causa fuisse adinuenta idicium est: nonnullos cibus quibusdam qui in usum sint: abstinere. Nam quidam lentem: alii fabam: nonnulli caseum: alii cepe: cum plurimos eius modi fructus ferat ægyptus: nequaquam edunt. Adicitur his & alia causa: apud præscos reges sæpius de sanctiscente populo: quempiam prudentia præstantem in plures ægyptum partes diuisisse: edixisseque: quæ animalia separatim colerent: a quibus uel cibus abstinerent. Eo id actum esse consilio: ut cum quisque

certa animantia pro diis haberent: quæ ab aliis colerentur: contemptis: alteri alteros perosi nequaquam simul aduersus principes conspirarent. Quod & secutum est. Nam diuersorum finium homines inuicem dissentiunt mutuo sibi cultus impietatem obicientes. Fertur & alia horum animalium consecrandorum ratio. Nam a primordio orbis conuenientes simul homines ex siluestri uita primum carnibus humanis uescebantur: bellabantque inuicem: eo: cui plus uirium inerat: superante. Tum iniuriis potètorum imbecilles urgente necessitate edocti: acie facta signum animalis sibi ex his: quæ postea consecrata sunt: proposuere. Ad quod postmodum congregati infirmiores aduersus aliorum iniurias se ruebatur. Quo factum est: ut animali: quod salutis causa fuerat: deorum honores tribuerent. Ita diuersæ ægyptiorum gentes huiusmodi animantibus a suis maioribus sacris: usque ad hoc tēpus honores præbent. Ex ea re dicuntur ægyptii præter alias nationes erga benemeritos de se grati. Existimant enim magnam uitæ subsidium esse gratiæ retributionē. Et sane mouentur omnes ad beneficia eis impendenda: apud quos senserint gratiam optime locatam esse. Hac ægyptii causa suos reges summo honore ueneratione: neque: ut deos: obseruant. Nam neque absque diuino numine illos tantum imperium credunt affecturos: & optime de mortalibus meritos propter res egregie gestas diuinæ naturæ participes arbitratur. Videbuntur fortassis hæc: quæ diximus miranda: sed nequaquam minus admirabitur quis: si quid apud quosque sit ægyptios consideret in funere mortuorum. Priuati diuersarum gentium mores. Cum quis defunctus est: propinqui omnes amici: qui deturpato luto capite lugentes ciuitatem: quoad mortuus sepeliatur: circumueunt: Interim neque lauantur neque uinum aut cibum nisi uilem sumunt: neque uestibus utuntur splendidis. Sepulchrorum tres habentur species. Sumptuosa. mediocris. humilis. In prima argenti talentum exponit. In secunda minas uiginti. In ultima parum quid sumptus irrogatur. Qui funera mortuorum curant: eo exercitio a maioribus tradito: funeriis impensam domesticis descriptam ferunt. Scrutantes quanti uelint celebrari funus: conuentione facta corpus eis traditurus: ut iuxta impensam curetur funus. Primus grammaticus ita enim appellatur posito humi corpore circa illa describit quantum a sinistra parte incidatur. Deinde qui dicitur scissor: habens lapidem æthiopicum: quantum lex finit: latus aperit: subito quoque cursu persequentibus: qui astant lapidesque cum execratione in eum iacētibus: fugit: Existimant enim odium in hære quicumque amici eorum uulnere illato uiolant. Curatores uero corporis hos fallitores appellant: honore digni existimationeque habentur. Utuntur enim sacerdotibus templaque pariter ingrediuntur. His penes cadauer astantibus unus per scissuram corporis interiora præter renes & cor ducit. Quæ singula alter uino phæniceo ex rebus odoriferis lauat. deinde corpus totum primum ex cedro cum aliis præciosis unguentis unguunt dies amplius triginta: Myrrha deinceps ac cynamomo cæterisque rebus linunt: quæ non solum id seruare diutine: sed odoriferum reddere queant. Curatum cadauer cognatis tradunt defuncti. Ita singulis eius partibus etiam supercillorum palpebrarumque pilis integre seruatis: ut omnis corporis species dormientis more: integra perduret. plures ægyptii progenitorum corporibus domi magno sumptu conditis: respicientes suorum imagines uiuentium magnitudine & habitu a longa progenie ductas: tanquam uiuentium aspectu animo oblectantur. Antequam sepeliatur corpus: prædicatur a cognatis tum iudicibus tum defuncti amicis: sepulturae dies. Assentunt uero illum nomine mortuum appellantes paludem transiturum. Astantibus iudicibus amplius quadraginta numero sedentibusque in præparato ultra stagnum hemicyclo. Trahitur nauis ad id composita ab his: quibus ea cura iniuncta est: regente inagistro: quem sua lingua ægyptii Cyronem uocant. Unde & orpheum: qua de re paulo post dicitur: Asserunt: cum hunc mortem apud ægyptioseon spexisset: finisse postmodum inferos partim quæ uiderat: imitatum: partim: quæ ipse comētus esset. Perducta in stagnum nauis antequam condatur in arcam cadauer: permittitur lege uolenti mortuum accusare. Si quis comprobatur male uixisse iudices sententiam ferunt: qua censent corpus eius sepulchro priuandum. Qui deprehenditur iniuste crimen obiecisse magna multatur poena. Cum deest accusator: aut per calumniam accusatum constat: cognati finito luctu ad laudes mortui uertuntur: nil de genere eius: sicut græci consueuerunt: narrantes. Existimant enim omnes ægyptii pariter nobiles esse: sed ordicentes a pueritia: in qua uita: institutionem eruditionemque recensent: ad uiri ætatem descendunt. Eius erga deos religionem iusticiam continentiam uirtutesque cæteras commemorantes. Inuocatis uero inferis diis precantur: ut eum inter pios locent. Ad quæ uerba omnis multitudo correspondet: gloriam mortui extollens tanquam apud inferos cum beatis semper futuri. Sepeliunt postea quique suos. hi in propriis sepulchris: hi: quibus ea defunt: domi apud firmiore parietem arca corporis erecta. Qui uero aut crimine aliquo: aut foenore sepultura prohibentur domi absque arca ponuntur. Quos postea ditiores facti ac debita crimina soluentes: honorifice sepeliunt. Gloriantur enim ægyptii suos parètes maiores uel magnifice esse sepultos. Mos est apud eos defunctorum parentum corpora dare impignus creditori: Summa illos qui non redimunt: sequitur infamia: & sepultura carent. Mirabitur quis merito eos qui hæc instituerunt: non solum quæ ad uiuentium mores spectaret profecutos: sed etiam quæ ad mortuorum sepulchra cultumque pertinerent. Adeo hoc pacto ad bonos mores quantum fieri posset componi uitam hominum extimabant. Græci sane qui fictis fabulis: ac poetarum dictis fidem excedentibus de priorum meritis malorumque poena tradiderunt: nequaquam potuerunt suis scriptis traducere homines ad uirtutem: Quin econtra potius densi contemptique sunt ab improbis. Apud ægyptios uero non fabulis: sed usu impiis

Gratiosi

Reges

Funerū
mos
SepulchraCadauer
rū curaCyron
Inferorum
figmentaMortuorum
rū lausPignora
parentū

Leges optimæ poena iustis laus impartita. Singulis diebus utrosque eorum quæ uitæ utilia existant admonet: cum uideantur: cuique pro his quæ egit debiti præmii memoriam impendi. Qua ex causa ad meliorem singuli uertuntur uiuendi normam. Eas enim optimas esse leges putandum est: quibus non diuites: sed honesti prudentesque homines fiant. Igitur de ægyptiis legum latoribus qui eas tam admirabiles exquisitasque tradidere dicendum uidetur. Post antiquam ægyptiorum uitam quam deum heroumq; tempore fuisse fabulantur tradunt persuasisse primum multitudini scriptis uti legibus. Minam magni animi uirum uitæq; inter omnes præbatæ: Finxisse autem eas mercurii datas præcepto tanq; magnorum bonorum causam futuras. Quemadmodum apud græcos aiunt in creta quidem Minoem: apud lacedæmonios liurgum fecisse: quorum alter iouem: alter Apollinem suarum legum auctore extitisse dixit. plures quoque nationes eo modo traduntur leges suscepisse: quæ obtemperantibus multorum bonorum causa fuerit. Arianeis namq; scribunt zaratæ simulato numine dedisse leges. Getis eodem modo zaniroxis uestiâ proferens leges tulit. Apud iudeos Moyse ab ipso quem deum uocant acceptas leges dare præ se ferebat: sitie putantes rem mirandam ac diuinam maximeq; mortalibus utilem leges esse: siue ut citius populi ob rei excellentiam deum timore legibus obtemperarent. Sæcundus apud ægyptios legum lator dicitur uir prudentia excellens Sæfochis hunc & ad deum religionem cultuq; multa prioribus legibus addidisse perhibent: geometriæq; fuisse inuentorem: ac incolis astrorum curis ostendisse: Tertium Sæofini regem tradunt: qui ad rem militarem & belli munia plurima contulit institutis suis. Quartus scribitur rex buchoris tulisse leges: dederit: & commertia hominum iudiciaq; cõstituerit: cuius memoria in multis ob ingenii acumen usq; ad hoc tempus manet. Eum dicunt in summo extitisse corpore: pecuniarum præ cæteris cupidum. Post hunc legibus multa addidit Amafus rex: quem tradunt & de his: quæ ad monarchas pertinent: deq; omni ægyptiorum iconomia præcepisse. Hunc admodum præcipacem scribunt iusti æquiq; amatorem: qua ex re ab ægyptiis est rex constitutus: cum regio genere ortus non esset. Cum elienfes circa olimpiaci certamen occupati legatis ad eum missis quæstissent: quo maxime modo id certamen iuste fieret: si nullus elienfis certaret respondit. Policratum Samiotum principem: quæ se cum societatem coierat cum & ciues & externos eo nauigantes uiolentius tractaret: per legatos ad moedoniam hortatus est: quo sua consilia aspernante per epistolam societatem direxit: scribens: cum sciret illum breui impiæ tyrænidis poenas daturum nolle ex amici casu dolere. Admirati sunt græci plurimum uiri prudentiam: cum policrati hi cui quod prædictum fuerat euenissent. Sextum ferunt Darium Xerxis patrem legibus ægyptiorum addidisse: Cui cum displiceret cambysis: qui antea regnauerat: erga deos ægyptios iniquitas: humaniter pieq; iuxit. Itaq; sacerdotes eorum haud aspernatus theologia ab illis gestiq; quæ libris sacris continebantur: per æpæ: prisorum regum magnificentiam & in subditos humanitatem historiam complexus est. Certe uirtute millorum imitatus ab ægyptiis solus uiuēs deus appellatus est. Mortuus uero eos honores assecutus: qui regibus antiqua lege tribuebantur. Has communes leges priores illi magna gloria tradidere. plura postmodum quæ antea comprobata erant macedonum tẽpore sunt commutata. Nunc qui græci sapientia & doctrina præditi in ægyptum prisca temporibus transferunt: ut leges & doctrinam illorum perciperent: recensebimus. Scribunt eorum sacerdotes in sacris contineri libris trāsisse primum ad ægyptios Orpheum: Museum: Melampodem: Dedalum: homerum poetam: & spartanum lingurgum. Deinceps Solonem atheniensem Platonem philosophum: Ac Samium pythagoram: Eudoxum quoq; tuathematicum: ac Democritum abderitem: & niopidem chium: Omnium uero monstrantur uestigia: quorundã imagines: nonnullorũ loca: tum ab eis: tum ab doctrina: quæ secuti sunt denominata. In ægypto certe peræperunt omnia: quæ illos apud græcos admirabiles fecerunt. Nam orpheum hymnos deorum plurimos: orgia & iferorum fictionem attulisse tradunt: Osiridis sane cerimonias & dionysii eadẽ esse: simileq; esse isidis cererisq; nominibus tantum differre. Impiorum uero poenas & campos elios & statuarum usum ab ægyptiis sepulchris sumpta introduxit. Mercurium quoq; secundum antiquos destinantem finxit mortuorum animas. Erat mos ægyptiis Apis corpus reducente aliquid prope astanti cerbero abscissum porrigere. His ab orpheo ad græcos traductis homerus orpheum imitatus idem in suo poemate scribens ait mercurium cyllenum animas heroum euocare habentem uirgam in manibus. Rursusq; errant prope oceanum fluxum & leucades petram solisq; portas & somnia populorum. Sequebatur uirens pratium: ubi iuniorum erant animæ simulacra mortuorum. Oceanum igitur nilum uocant: quoniam ab ægyptiis proprio nomine nilus oceanus appellatur. Solis portas heliopolim dicit pratium uero habitationem confictamput eorum: qui trans paludem delati sunt: quæ acherusia nominatur. Ea propte Memphis: circumq; pratiana: paludisq; calamis plenæ. Prosequitur deinceps mortuos hæc incolere loca quoniam ægyptiorum sepulchra maiori sane ex parte in eis locis posita. Corpora uero per fluium & acherusiam paludẽ ad sepulchrum delata: ibiq; condita aliq; plura quæ nunc etiam seruant ægypti: dant fabulis quæ græci de inferis fluxerunt locum. Nam nauis quæ uestit corpora uaris appellatur: Hæc apud græcos epinathra. Obolum aiunt dari portitori cui nomen inditum est ab incolis Caron. Asserunt circa hæc loca hecates umbrosæ templum. Cocyti portas: atq; obliuionis areis uectibus distinctas. Esse & akas portas ueritatis: quas prope statua sit iustitiæ absq; capite. Multa quoq; alia fabulosa de ægyptiis ferunt: quæ adhuc nomine & opere perseverant. Nam in urbe Achata trans nilum libyam uersus procul a memphi

stadiis centum quinquaginta uas est perforatum: ad quod singulis diebus sacerdotes. ccc. lx. aquam ex ni-
 lo deferunt. Afini etiam ficti fabula monstratur in quadam celebritate. Nodos enim quos unus in pri-
 cipio longioris funis complicat. Alii post sequentes dissoluunt. Melampus de insup ferunt dionysii sacra
 ab ægyptiis ad græcos transfuisse: quæ ue de saturno feruntur: deq; titanum pugna: historiam postre-
 mo omnem deorum passionum docuisse: Dedalum quoq; aiunt imitatum esse laberinthi errores: qui
 ad hoc usq; tēpus manet. Hunc aliqui ædificasse dicunt Mendetē: alii naronem regem multo anteq; sa-
 turnus regnaret. Numerus priscarum apud ægyptios statuarum idē est: qui est a dædalo græcis factus:
 Templi uulcani uesibili quod pulcherrimum in memphi situm est. Dædalum architectum fuisse con-
 stat obq; eam rem a populo statua lignea in templo quæ ab ipso fabricata sit donatū. Huic propter ar-
 tis præstantiam multaq; ab eo inuenta magna gloria adcepta deoz; honores accolæ ipenderunt. In una
 enim memphis insulaz; templum nunc quoq; est dædalo dicatum. Homeri in ægypto fuisse: tum alia
 multa indicia feruntur: tum maxime porio ah helena in pteritorum obliuionē Telamacho data. Nam
 potionem ad obolendum luctum: quam poeta helenam cōposuisse scribit: in thebis ægyptiis a polim-
 nea thomii uxore factam constat. Vbi nunc quoq; mulieres hoc medicamine utuntur. Apud solos ue-
 ro heliopolitas. Eadem enim heliopolis & thebæ sunt: priscis etiam temporibus inuenta esse tradunt
 & iræ & doloris medicamenta. Venerē incolæ ex antiquo nomine aurea appellant: agrumq; esse con-
 stat aureæ ueneris prope memphim. Quæ de louis lunonisq; con nubio traduntur: deq; in æthiopiam
 peregrinatione exinde uidetur traductum: quod annis singulis ægyptii iouis templum traectō flumie
 in libvā fertur: Et constitutis diebus iterum ad priorem locum reducant: tanq; ioue ex æthiopia redeū-
 te. Quin etiam ligurgus plato solon multas ab ægyptiis sumptas leges ad suas res. p. detulerunt. Pytha-
 goras insuper multa ex sacris libris geometriam quoq; & arithmeticam percæpit: ac animaz; i alia cōr-
 pora transmutationem. Existimant autē & democritum quinq; annis quibus in ægypto fuit plurima in
 astrologia didicisse. Similiter & Inopidem cum sacerdotibus astronomisq; diutius uersatum: & solis cir-
 culū: & alioz; cursus astroz; zodiacūq; ac multa alia ab eis pcepta ad græcos digna laude attulisse. Scul-
 ptores antiqui maxime in honore fuerunt. Teledeus ac theodorus rhici filii: a quibus sami pithii apolli-
 nis simulacrum inest sculptum: Huius statuæ medieta ferē Teledei opus fuisse: reliqua pars a theodo-
 ro in epheso pfecta. His simul positis ita conueniebat totum corpus: ut ab uno artifice scultum uideret.
 Genus artis græcis ignotum: sed apud ægyptios erat usu cognitum. Nam soli ægyptii non oculis totius
 statuæ compositionem metiebantur: sed diuisione ut ex uariis multisq; lapidibus in unum corpus ad
 certam mensuram redactis statua pferetur. Res profecto miranda diuersos artifices uariis in locis ita
 in unam mensuram conuenire ut qnq; ex uiginti qnq; ex quadraginta partibus unica statua compone-
 retur. Quod in samo signum simile operi ægyptio a capite usq; ad pudenda ita pari forma diuisum cō-
 stat ut unius opus appareat. Et hæc in modū statuæ ægyptiæ fertur ptēsis manibus cruribus in ambū-
 lantis modum. Et de ægyptiis hæcenus: nunc ad assirios transeamus. Finis.

Melan-
pus
Dedalus
Mendes
nrbs
Vulcani
téplum
Dædali
templū
homero

Venus
aurea
Iuppiter

Pythago-
ras
Demo-
critus

Telede-
us
Theodo-
rus

EXPLICIT LIBER SECVNDVS. INCIPIT TERTIVS IN QVÒ HEC CONTINENT VR:
 PRIMVM.

De nino qui primus in asia imperauit: deq; eius gestis.

De semiramidis genere: eiusq; incremento.

Quomodo ninus duxit uxorem Semiramidem propter eius uirtutes.

Quomodo Semiramidis post mortem nini suscepto impio multa egrègia fecit.

Aedificatio babyloniz.

De semiramidis in ægyptum ethiopiā atq; indiam expeditione.

De successoribus suis: regū babyloniz delitiis: & ocio.

Quomō Sardanapalus ultimus assirioz; rex ppter uoluptates regno ab arbaco medo priuatus est.

De regibus medis & quomō de eis dissentiunt scriptores:

De caldeis: & de obseruatione astrorum.

Descriptio india: & de his: quæ in ea fiunt: deq; indoz; moribus & institutis:

De scithis: amazonibus: & hyperboreis:

De arabia: deq; his: quæ in ea sita esse fabulantur.

De insulis uerius meridiē in oceano inuentis.

VPERIORE LIBRO: his quæ ad ægyptioz; deos: nili naturā: reges priscos: leges: mo-
 res: sacra: cæteraq; memoratu digna ptinebant descriptis: p̄sens antiquas asia res cōti-
 net initio ab iperio assirioz; sumpto. In asia priscis tēpibus regnauere i digetes: quoz; ge-
 sta nomēq; uetustas aboleuit. Primus rex assirioz; scriptores nactus est ninus q̄ eius ge-
 sta litteris traderent. Is natura bellicosus & uirtutis appetens: cū primū robustissimos
 iuueni plurimo tpe armoz; usu ad oēm laboz; paciētiā & belli picula exercuisset co-
 acto exercitu societate iniit cū arieo arabū rege: quoz; opes ea tēpestate: ut res erant: plurimū ui atq; ar-
 mis p̄stabāt. Hæc gens libertate seruās nullū aduena apud se regnare passa est: ita neq; p̄sarum neq; ma-
 tedonū reges quīs potētes armis eoz; impio potiti sunt. Est eni i expugnabilis ab externō milite: ppter

Ninus

loca partim deserta: partim arida aq̄q̄ deficientia. Sunt tamen fontes plurimi: sed absconditi ac solis incolis noti. Ninus igitur arabū rege assumpto exercitum duxit aduersus babilonios arabiaē cōternos: Nondum enim eōdita erat babilonia: sed aliaē circa urbes nobiles incolebantur: quibus p̄pter armoꝝ defuetudinē facile superatis tributoq̄ imposito regem eoz̄ cum filiis captum interemit. Deinde quibsdā armeniaē urbibus in potestate redactis Barzanes rex nino uiribus impar eū multis donis occurrens & se & regnum eius potestati p̄misit. Huic ninus magno usus animo armeniaē regnum restituit eōmea in & militibus Imperatis. In mediā deinde auctis uiribus trāgressus: cum ei Farnus rex cum exercitu occurrisset: p̄lio mictum eumq̄ uxore & septē filiis captum crucei affixit: p̄sp̄era fortuna elatum ninum cupiditas cepit totius asiaē: quae inter tanaim nilumq̄ iacet potuendi. Secundae & enim res ut plurimum maiore ingerunt cupiditates. Itaq̄ p̄sidā ex amicis quodā mediā imposito ipse ad reliquam subiiciendā asiaē profectus oēm annis decem & septem praeter indos ac bactrianos in potestate redegit. Pugnas singulas aut deuictoz̄ numez̄ nullus scriptor tradidit. Nos quae excellentiora feruntur et hēsā gnidum secuti paucis narrabimus. Subiecit omnes maritimas ac p̄pinquas gentes. Egyptios phoenices & interiorē syriam: ciliciā pamphiliam licianā cariaē phrygiā misiam sidiam troada & phrygiā quae est supra hellepontum p̄pontida etiā ac bythiniā & capadociaē & gentes iuxta pontum barbaras usq̄ ad tanaim flumen suae dieionis fecit. Adiecit imperio cadusios tapiros hyrcanos drancas deruicos carmanios coromneos rhombos uorcianos parthos. persas preterea: ae fustianos caspiosq̄ ad quos angustus est aditus: unde & portae caspiaē appellantur. pluresq̄ alias quas recensere instituto opere. plixius esset ignobiles nationes. Inito cum bactrianis bello cum & locoꝝ difficultate & hoīum numero se tutaretur: retro eadens in tēpus aliud id certamen distulit. Deducito in syriā exercitu: urbi condendae locum elegit. Verum cum superiores omnis gloria & rebus gestis superasset: & urbē quoq̄ ingentem cōdere statuit: cui par magnitudine neq̄ fuisset antea: neq̄ esset futura. Arabum regē donis spoliisq̄ cumulatū magnifice cū exercitu domū remisit. Ipse coactis undiq̄ uiribus: & his quae ad tantū opus ipectarent paratis supra euphratē urbē condidit non aequa laterum dimensione: nam duae muri partes longiores erant reliquis. Horū latus quodlibet longitudine est stadioz̄ centum quinquaginta. breuiores uero stadiis nonaginta. Qua muri dimensione ambitus stadia complectitur quadringenta octoginta. Et sane spe sua nequaquā frustratus est. Nulla enim postmodū urbs tanto ambitu tanta ue moeniū magnificentia constructa est. Altitudo muroꝝ pedum est centum: latitudo q̄ tres currus simul perambularēt. Turres mille & quingentae. quaz̄ altitudo pedum est ducentoz̄. Habitare eam coegit maiori ex parte assirios: & quidem potentiores. Ex reliquis nationibus uoluntarios assumpsit. a nomine suo urbē ninam appellans. Agros p̄pinquos habitatoribus diuisit. Condita urbe arma in bactrianos uertens ibi semiramidē uxore cepit: quae eū clarissima omnium mulierz̄ feratur. quomodo ex humili fortuna ad tantā gloriam peruenerit: haud ab re erit referre. Est syrie ciuitas Ascalon haud procul hac stagnum est piscibus plenu iuxtaq̄ tēplum in signe deae: quā appellant Dercetam facie hominis: reliqua parte corporis piscē. Huius eaulae fabulam ferunt. Venerē aliquando obuia ei deae factam amore euiusdam speciosi adoleſcentis sacrificiis sibi iniecisse: ex q̄ eoz̄ esse coitu filiam natam: deam sui erroris pudore ductam amouisse adoleſcentem: Filiam uero in loca quaedā deserta ac saxosa. in quibus aues erant plurimae exposuisse: ibiq̄ quasi diuino nutu ab auibus infantē nutritam. Se uero pudore doloreq̄ compulsam in lacum abiecisse: atq̄ ibi in piscem conuersam. Vnde & siri usq̄ ad hae tēpora his piscibus abstinentes eos pro diis colūt. Tradunt rem mirandā aues infantē alis confontentes nutritisse coagulato lacte ex proximis pastorum mapilibus capto. Acto anno cum firmiori cibo egeret aues easum eodem ex loco raptum ori infantis admouisse. Quare a pastoribus ex corrosione calci animaduersa infantem speciosaru forma compertam ferunt: nutritaq̄ apud le dono postea datā p̄sidi pastoz̄ regio nomine Simma. Hic liberis carens ut filiam magna cura nutritam: Semiramidem ab auibus: eo enim nomine lingua sira uocantur: appellauit. Quas postmodum syri oēs ut deas honorant. Haec de Semiramidis ortu fabulae tradunt: Quae eū iam nobilis esset: ac pulchritudine caeteras excederet uirgines: missus a rege ad recensendos greges p̄fectus syriaē Menones: cum apud Simmam diuertisset conspecte uirginis amore captus uxorem illam sumēs duxit in ninam. Ex q̄ ea duos lapatem atq̄ Idaspē liberos genuit: Cum plures uirtutes semiramidis formam exornarent: uir mulieri deditus nil absq̄ eius agebat cōsilio. Ninus ciuitate a se eōdita adiecit animum ad bactrianos patriam montosam: accessiq̄ difficilē & hominum numero ac uiribus ualidam. Cum aut̄ priori expeditione nil p̄fecisset: maioribus opus esse ratus copiis coacto ex singulis gentibus electo ingenti exercitu aduersus eos p̄fectus est. Tradit ethesias scriptor pedites ad decies septies centena milia fuisse: equitū milia dueenta. Currus uero falcatos paulominus decem milibus & sexcentis: qui militum numerus: incredibilis nunc forsan sit audientibus: sed haud quaq̄ impossibile uidē bis asiaē magnitudinē multitudineq̄ in ea nationū animo aduertenti. Nam li quis darii aduersus Satas expeditionem rum octingentis militum milibus Si quis item xerxis in graeciam transitum cum infinita pene hominū multitudine siq̄ in europa paulo ante res gestas consideret: minime dictis nostris abrogabit fidē. Nam ex unica sicilie emittatum syracūsīs Dionysius exercitum peditem centū uiginti: equitum duodecim milium confecit. Naues magnas partim triremes partim quinqueremes ad quadringentas ex uno reduxit portu. Romani paulo ante hanibalis tempora futuri belli prauidentes magnitudinem centū in

Italia tum civium tum sociorum qui bello apti essent habitō decies cetera ferme milia hominū deferri
 plere. At ea ne uni quidem Asiae provincie hominum numero comparanda est: quæ ideo recensum: maxime
 quis ex hac: quæ nunc est urbium solitudine præscam illarum gentium expendat copiam. Hunc tantum
 numerum gentium Ninus contra bactrianos patriam asperam atq; angustam ducens exercitum in plu-
 res partes diuisit. Sunt in bactria plures insignes urbes: quarum una: ea regia est: Bactra nomine præsta-
 tior cæteris habet tum magnitudine tum arce admodum munita. Bactrianorum rex erat Zoroastes: q̄
 comparato hominum quadringentorum milium ualido exercitu nino in finibus occurrit: Permissaq;
 de industria parte hostium provinciam ingredi pugna inita hostes in fugam uersos superat: p̄sequitur
 cædendo usq; ad montes proximos ad centum milibus hostiū cæsis: deinde auxilium ferente suis nino
 superati a multitudine assiriorum Bactriani dispersi suæ quisq; urbi subsidio abiit. Ninus bactriam in-
 gressus cæteris urbibus captis bactrā & nam loci & rebus cæteris: quæ ad defensionem spectant muni-
 tam: cum expugnare non posset: obsedit: protracta longius obsidione uir semiramidis: is nino aderat:
 amoris impatiens uxorem accersit: quæ perspicax magniq; ultra muliebrē sexum animi tempus nacta
 quo uirtutem ostenderet: uiam multorum dierum ingreditur. Induta eiusmodi formæ stola ut uir mu-
 lier ne esset nequiret percipere. Tuebat: ea ab itineris estu corporis colorem agilis ad omne opus. Cuius
 tanta erat comoditas: ut postmodum medicum asye imparet. persequ: stola Semiramidis uterentur.
 Cuni uenisset in bactriam perspecta obsidione: tum locis urbisq; situ: quaq; adiri posset animaduersis:
 arcem quia loco natura munito difficilq; erat: & quæ nullus antea tentarat accessu custodis uacuum cō-
 spexit: intentis omnibus ueluti arce ab hoste tuta: ut inferiori parti campestri subsidium ferrent. Sum-
 ptis igitur qui per loca petrosa abruptaq; ascendere soliti erant per aditum uallis precipitem superata
 loci asperitate partē arcis cæpit: magniq; ad terrorem excitato tumultu signū captæ arcis obsidentibus
 dedit. Qui infra urbem erant arce amissa obstupescere derelictis moeniis fuga salutem consuluerunt. Ca-
 pta ciuitate admiratus Semiramidis uirtutem Ninus in primis eā multis donis cumulauit. deinde pul-
 chritudine eius allectus persuadere uiro conatus est: ut illam sponte sibi uxorem condonaret: pollicitus
 filiam se matrimonio in eam grām datuꝝ noie Sofanem. Renuenti cōminatus est ei se oculosni pare-
 ret eruriturum. Hoc percussus timore simul & amore incensus Menones: cum laqueo uitam finisset. Se-
 miramidem ninus uxore cœpit. Thesauri omnes bactrianorum: magnum auri atq; argenti pondus ad
 ninum perueniunt: qui constitutis bactrianorum rebus exercitum dimisit. Genitoq; ex Semiramide fi-
 lio cui nomen nini indidit. excessit e uita imperio uxori relicto. Sepultus est in regia sepulchro ingentis
 molis altitudine nouem stadiorū: latitudine uero aithesias decē ei constructo. Cum ciuitas iuxta eufratē
 sit: in plano condita conspicitur uelut arx quadam ea moles. Licet multis stadiis distans: quam nunc et
 stare dicunt. Post ninam a medis dirutam quo tempore assiriorum impio potiti sunt. Semiramis ma-
 gni mulier animi cupiens uirum rerum gloria excellere urbem in babylonia condidit: accersitis undiq;
 opificibus atq; architectis cæterisq; quæ ad tantam rem pertinebant paratis. Addidit ad id opus perfici-
 endum ex omni regno hominum milia terdecies centena. Urbs ab utroq; latere eufratis: ut medius
 interfluat: ædificata: riuus moenia ambitu stadia trecenta & sexaginta complectebantur frequentibus
 turribus ac magnis. Erat tanta operum magnificentia: ut in muri latitudine sex equorum currus una p-
 dire possent. Altitudo incredibilis audientibus: ut ethesias gnidius ait. Ut autē clitarrus & qui cum Ale-
 xandro in asiam p̄fecti sunt scribere: pedū trecentorum sexaginta quinq;. Addiderunt etiam quolibet
 anni die stadium muri absolutum: ut tot sit stadiorum circuitus: quot dies annum coficiūt. Moenia ex
 lateribus & affalto facta: quorum altitudo: ut ethesias tradit: est passuum quinquaginta. Ut quidam
 postetiores scribunt: cubitorum quinquaginta: latitudo amplior quam qua duo currus ueherentur. tur-
 res ducentæ quinquaginta numero: quarum altitudo latitudoq; magnificentiam æquat murorum. Nō
 est autem mirandum in tanto moenium ambitu paucas turres ædificatas. Nam cum plurimæ paludē
 urbem circumstent: non fuit consilium ea parte turres construere: quæ loci natura: esset admodum mu-
 nita. Inter murum atq; ædificia pomerium duo iugera conficiunt. Ut clericus opus consumaretur: cui-
 libet ex amicis stadiū p̄ficiūdū tradita ad id ip̄sa assignauit. His moeniis sūma rura unico anno abso-
 luitis. pontem qua parte fluuius agustior fluebat construxit stadiorum quinq; longitudinis columnis in
 profundo summa arte inuicem pedes duodecim distantes iactis: lapides ædificiū truncis ferreis inmi-
 xto iuncturis liquefacto plumbo coniunxit. Ante columnas ad impetum aquæ: sciendum cursumq;
 fluiui reprimendum firmos composuit angulos: quo ab omni aquæ undiq; circumfluentis uirtute esset
 pontem. Is triginta pedum latitudine erat: ex cedrinis cyparissiq; ac palmarū trabibus spectate magni-
 tudinis coniunxit. Opus nulli arte posterius eorum quæ a semiramide facta sunt. Ab utroq; fluminis
 latere murum duxit stadiis trecentis sexaginta pari moenium urbis latitudine. Regias iuxta flumen ex
 utroq; pontis latere duas ædificauit: quæ & aspectū lateæ urbis preberent. & essent tanquam ciuitatis p-
 pugnacula: eufrate per mediam urbem meridiem uersus fluente. Altera regia ad orientem: ad occiden-
 tem altera spectat: utraq; ingenti opere constructa. Nam quæ ad occidentem uergit: primū habet am-
 bitum stadiorum sexaginta altis & sūptuosis moenibus ex cocto latere constructū. Alter deinde interi-
 or est circuitus: cuius in crudis adhuc lateribus uaria animantia: quæq; suo colore ad nature similitudi-
 nē expressa fuere. Huius longitudo stadiorū est quadraginta: latitudo laterum trecentorum. Altitudo

Bactra
Zoroa-
stesSemira-
mis

Sofanes

Nini bu-
stum

Babylō

ut ethesias scribit passuum quinquaginta. Turrium altitudo ad passus septuaginta eleuatur. Est & tertius intimus circuitus: qui arcem continet triginta stadiorum ambitu. Huius ædificii altitudo latitudoque superat secundi muri opus. Inerant diuersorum animalium figure in turribus ac muris: colore quoque ac forma naturali. Erat in super omnis generis animalium uenatio. Quorum magnitudo quattuor cubitus excedebat. In his semiramis conspiciebatur ex equo pardalum iaculata: iuxtaque eam uir minus iaculo leonem feriens. Eraxerat & portas tres: superque eas uaria ex ære posita ornamenta. Hæc regia excellentior ea: quæ ex altera sita erat fluiui parte fuit tum magnitudine: tum ornatu. Illius enim muri ambitus triginta stadia ex cocto latere complectebatur: loco animalium æneæ statuæ inerant nini ac semiramidis perfectorumque: & louis in super quæ bellum babylonii uocant. Inerant & acies structæ uariarumque uenationis ad aspicientium uoluptatē. In loco babylonie humiliori lacum quadratum effodit: cuius singula latera ex lateræ cocto affaltoque ædificauit: stadia erant ducenta: profunditas pedum triginta quinque: ad quā flumine super inducto ab regia fossa utrinque aditum fecit. Ex utraque uero parte ex cocto latere fornicibus constructis affaltum superindixit ad quattuor cubitosque spissitudinē. Erant autē muri fossæ latitudine laterum uiginti. Altitudine supra fornices pedum duodecim. Septem diebus opere perfecto flumen in priorem cursum restituit. Statuit autē ab utraque fossæ parte portas æneas: quæ usque ad persarum regnum steterunt. In urbis medio templum ioui bello erexit: cuius amplitudinem neque scriptores propter uetustatem: neque ulla memoria singulatim tradunt. Constat tamē ob illius mirandam altitudinem a chaldeis tum orientem tum occidentem uersus astrorum in eo obseruationes factas. Id ex latere atque affalto summa arte magnaque impensa est constructum. In summo templi tres gigantes aureas statuas. Iouis lunonis opisque erexit: quæ louis adhuc extat longitudine pedum quadraginta mille babyloniorum talentorum ponderis. Opis simili pondere in sella aurea residet: ad cuius genua duo astant leones iuxtaque serpentes argentei ingentis magnitudinis ponderis quilibet & talentorum triginta. Lunonis stans signum ponderis est talentorum octingentorum. Huius dextera caput serpentis tenet. Sceptrum lapideum sinistra. His omnibus communis erat mensa aurea manufacta longitudinis pedum quadraginta: duodecim latitudinis: ponderis talentorum quinquaginta. Duo præterea charchesia talentorum triginta erant: totidemque uasa uaporibus apta utrinque talentorum triginta. Crateres ex auro tres: quorum ioui dicatus talenta mille & ducenta babylonia pendebat. Aliorum quilibet sexcenta: quæ omnia postmodum persarum reges surripuerunt. Regiæ & reliqua ornamenta tum tempore consumpta sunt: tum ab hominibus deleta. Ipsius quoque babylonie parua quedam portio superstat maxima parte intra moenia cultui agrorum exposita. Erat & hortus pensilis iuxta arcem non a semiramide: sed a quodam syro rege postmodum in gratiam persarum factus. Quæ cum persa esset genere cupiens in montibus uidere iuxta morem persarum prata uiro persuasit: ut artificio excitaret ortum: qui arboribus pratisque patria representaret. Huius orti singula latera uerberibus quattuor extenduntur. Aditus ueluti in monte erat ædificiis altero super alterum constructis: ut ex eo conspectus longe lateque pateret. Testudines in solo posite erant: quæ totius horti pondus sustinerent. Inde aliæ supra alias ex crescente semper magnitudine ædificate. Nam superiores in quibus orti murorum superficies continebatur: altitudine quinquaginta cubitorum eminebant. Earum latitudo pedes erant duodecim muri magna impensa constructi spissitudine erant pedum uiginti duorum. Solum hoc modo constabat. Erant positæ lapidæ trabes longitudine pedum sexdecim: sex latitudine. Supra has pro pavimento strata arundines affalto compactæ. Desuper cocti lateres duplici ordine gypso structi: tertio tegulæ plumbeæ: ne qua humiditas ad testueines manaret. Aquarum in super receptacula: quibus humor efflueret: in hoc pavimento egesta humus profunda ut magnorum arborum radicibus satis esset ortum efficiebat: in eo proceræ omnis generis arbores aspectum iucundum reddebant. Lumen quoque adeo testudines suicem præbebant: ut in eis regia deuerforia haberentur. Præterea aquæ ductus occulte fabricatus rigabat hortum. Et hæc horti moles postmodum facta est. Semiramis & alias urbes supra euphratem tigrimque fluuios ædificauit: in quibus emporia constituit eorum quæ ex media ac paretanis omnique propinqua regione ferrentur. Post nilum enim & gangem flumina totius asiæ nobiliora euphrates ac tigris ex armenie montibus fontes habent: distant autem ab inuicem stadiis mille & quingentis delati: per mediam & paretanos defecunt in mesopotamiam: quæ undique circumdantes regioni nomen indiderunt. Deinde per babyloniam fluentes in mare rubrum deferuntur: Flumina ingentia alueo compresso magna emporia frequentantibus existunt commodati. Unde & locorum quæ iuxta aquas sunt mereatores contingit ditissimos esse. Semiramis ex armeniorum montibus lapidem excidi fecit longitudine pedum centum quinquaginta latitudine uero spissitudine neque quattuor & uiginti. Hunc magna curruum multitudine ad flumen delatum nauisque impositum babyloniam demisit: in quæ uia insigniori erexit. Res mirabilis aspicientibus: quam a forma obeliscum dicunt inter septem miranda opera annueratum. Cum multa sint babylonie aspicientibus admiratione digna non minus mirabilis quæ magna uim quæ in ea gignit affalti: tanta enim illius superest copia: ut non solum fatis tot tantisque ædificiis fecerit. Sed & populus licet innumerabilis eo arefacto pro lignis utatur: adeo magna illius copia tanquam ex largo fonte haurientibus adest. Hunc prope fontem est terræ hiatus haud magnus sed uirtute mirabilis: Erigit. non odorē sulphureū ac grauē: quæ trāsēntes aiantes iter fiet. Ita. non anhelitū cōprimit: ut spū itercluso arrepta respirandi facultate mors subito sequē. & ultra flumē palus bre-

hortus pensilis

euphrates
Tigris
mesopotamia

Obeliscus
Affaltus

ui cirū scripta loco fumū hñs circa solū: i q̄ siq̄ iscius igrediat̄ euestigio attrahit̄ nulla data regrediēdi facultate deide paulati corpore quodā corpis totius in pfūdū delauit̄ mergit̄ pauloq̄ post mortui corpore sup̄ natat̄ His pfectis opibz Semiramis magno cū exercitu pfecta mediā uersus cū puenisset ad montem: q̄ bagistanus appellatur. Is ioui sacer est: castra posuit ortumq̄ iuxta in campis patentibus cuius ambitus stadia duodecim complectabatur construxit fonte ibi erecto aqua cuius hortum rigaret. Pone hortum saxum altitudine stadiorum decem & septem scindens in infenon̄ eius parte suam effigiem centumq̄ ei dona ferentium sculpsit. Syris in eo litteris scriptum erat a semiramide subditorum operē id saxum fuisse excisum. Deinde cum a parte campestris æquato ageribus saxi præcipitio in summum trascendēs in ciuitatem medicchaonam accessisset animaduersa in quodam elato campo stupendæ altitudinis ac magnitudinis petra Hortum alterum per magnum in medio illius fecit ubi sumptuosa uoluptatis deliciarumq̄ causa ædificia: ex quibus & hortum & omnem exercitum: is i campis erat spectare posset: erexit. Hoc in loco diutius cōmorata est: quieti delitiisq̄ dedita. Nam alium uirum capere noluit uerita ne in impetio priuaret. Sed eos ex militibus eligebat: appetebatq̄: qui in castris erant forma & decore præstantes. Quos omnes postea priuabat uita. iter deinde p̄ echatanos flexit ad iarcicū montem: Ad hunc multis stadiis per plura præcipitia ac conualles erat aditus. Cupiens ergo tum immortale sui monumētum relinquere tum breuiorem facere uiam abscisis anfractibus locisq̄ concavis ad planum deductis magno sumptu iter breuius reddidit. Quod usq̄ ad hoc tempus Semiramis appellatur. Ad echatanam inde campestrē urbem accedens magno sumptu regiam ædificauit. Verum cum aqua ciuitas nullis propinquis fontibus careret aquæ ductum in eam urbem admodum necessarium magna impensa laborēq̄ perduxit. Est mons urbi propinquus stadiis duodecim nomine orontes asper & accessu difficilis: ut cuius recto itinere ascēsus usq̄ ad summitatem stadiorum sit uigintiquinque. Ex altera monnis parte lacus magnus fluuium effecit: quem illa effosso ab radice monte in urbem induxit. Erat fossæ latitudo pedum quindecim: altitudo quadraginta quinque. His in media gestis uenit in persidem: aliaq̄ alia: quibus impertabat loca ubiq̄ montes saxaq̄ incidens uiam facilem transeuntibus reddidit: in locis planis aggeres statuens: nunc sepulchra defunctorū ducū: nunc urbes in eis ædificauit. Consueuit & aliquādo in castris paruos aggeres erigere ubi tentorium suum tendens castra despiceret. Quo factum ē: ut usq̄ ad inostram ætatem multa in asia eiusmodi rerū uestigia perdurent. quæ opera Semiramidis uocantur. Vniuersa deinceps peragratā ægypto libyaq̄ magna ex parte i ditionē redacta ad iouem Ammonem transit sciscitatur a deo suæ uitæ finem. Dicitur responsum ei datum ab hominibus migraturā esse atq̄ a multis asiæ gentibus immortalium honores assecuturam. Idq̄ fore cum ei Ninus filius insidiaretur. Aenhopiam postmodum ingressa plurimaq̄ sibi subiciens multa in ea miranda conspexit. ferunt in ea stagnum esse quadratum: cuius circuitus. clx. efficiat pedes. Aquæ eius colorem similem minio: odore suauē neq̄ ueteri uino dissimilem. Virtute uero mirabili: ut quæ pota in insaniam uertēs cogat occulta errata palam fateri. Sed his haud facile adhibetur fides. Sepultura defunctorū æthiopes diuersas ab reliquis faciunt. Sallientes enim corpora inq̄ uasis uitreis nuda condētes supra columnas ponunt. Ita per uitrum defuncti corpus aspiciunt quæ admodū scribit Herodotus: quod Gnidius ethelias improbat. Ait enim sallin̄ corpora: sed nequaquā in uitro nudos cōdi. Vri enim ideoq̄ corrupta nō posse spem seruari: sed statuas aureas cauas fieri in quibus mortuos ponant uitro circum cam posito. Quo fit ut in locis superioribus sitæ circumstante uitro ymago aurea defuncto similis reddatur aspiciētibus. Et hæc ditionē sepulchra esse affirmant. Tenuiores argentæas ymages ponunt. Inopes uero fistiles. Vitrum abunde cum plurimum fiat in æthiopia omnes habent. Morcs æthiopum aliaq̄ memoratu digna paulo post: cum res eorum p̄ncipalē referentur: narrabimus. Constitutis æthiopæ ægyptiq̄ rebus Semiramis ad bactranos asiæ cum exercitu descendit maximas hñs copias. Cum diutius pacem egisset honori cupida excogitauit aliquod memoria dignum bellum gerere. Audiens igitur indorū gentem maximam inter cæteras orbis regionem uero pulchram fertilemq̄ eē: arma in indiam uertit imperabat indis ea tempestate rex Staurobates maximo fultus exercitu elephantēq̄ plurimis bello aptis. Est india præcætenis pulchritudine excellēs. ac multis quæ illam n̄ gent fluminibus distincta bifidus fructus annuatim ferens. A deo autem omnibus exuberat ad uictum necessariis: ut affatim ubilibet fructus præbeat. Dicitur nunq̄ in ea stentilitatem esse aut fructuū uastitatem. Est & incredibilis elephantū numerus: qui uirtue & robore corporis multo libycis præstant. Similiter autem: argenti: ferri: ænis lapidum præterea prætorum cæterarumq̄ rerum: que ad delicias atq̄ opes spectent summa copia que singula nota Semiramidi ad bellum indicum eius animum impulere. Videns autem quārum bellū susceptū esset: magnisq̄ sibi uinibus opus eē: oibz puinciaꝝ p̄fectis mādauit: ut p̄ magnitudine pro uinciarū iuniores aptos bello conscriberent. utq̄ nouas armaturas pararent. Reliquis quoq̄ edixit ut post trienniu in bactris parati instructiq̄ adessent. Iussit præterea in phoenicia syna cypro aliisq̄ maritimis locis ubi ea materia suppetit naues fluminibus aptas q̄ diuidi possēt: parari. Indus enim magnus p̄ceteris eius loci fluiuis r̄gnū idoz terminas pluribz: tū ad trāsuehēdū: tū ad phibēdos a ripa hostes nauigiū seget. Et cū iuxta flumē haud q̄ materia eēt nauis apta necesse fuit illas ex bactris p̄ terrā uerere: inferior uero elephantoz apparatus excogitauit: q̄ terrer & indos cogitantes nequaquā extra idi

Bastiganus mōs

chaona

Semiramidis luxuria iarcicus mons Echbatana

Orontes mons

Ammō

Æthiopyum sepulchra

Vitrum

Staurobates indiae laus Elephantū

Indus fluius

am elephantos eē. Occisus igitur trecētis botū milibus carnes opariis cōcessit: coria in sui fecit. elephātorum instar. Quæ postmodum foeno referta ueni elephantū spetiem præferebant: Intus hominem Camelumq; super quo sedens formam beluæ duceret inclusit. Hæc in loco semoto occultoq; acta ne q̄ exterius emanare possent: utq; indi iprouisa re percussas ueras bestias existimarent. His biennio cōfectis tertio copias omnis in bactris cōegit. Fuit militum numerus ut ethesias tradit terdecies centena milia: Equitum milia quingenta. Currus ad milia cētū. Erant totidem numero hoies supra camelos cū gladiis cubitoꝝ quattuor. Naues diuisæ ad duo milia. Quas una & elephantoz simulachra cameli deferebant. Assuescit autem equos ne eis simulacris terrerent. Quod & pseus macedonum rex multis post annis in eo bello imitatus est qđ cum eo romani elephantos habentes lybicos gesserit: Veræ neq; illi in bello neq; Semiramidi p̄fuerunt. Audita rex indoz tum exercitus magnitudine: tum ingenti apparatu belli cōnotus est excedere Semiramidis uires. Et primum ex arundinibus nauigia cōfecit ad quatuor milia fluuio accomodata. Ferunt enim india tum flumina: tum loca palustria arundinum copiam ita crassoz ut nequaq; ea uinis homines amplecti queant: Ex his naues optimæ fiunt pp. arundinum robur. Armoz quoq; omnis generis copiam parauit: Ex uniuersa idia accitis maioribus q̄ quæ erant Semiramidis copiis: Elephantozq; siluestrium uenatione facta plurimos ad bellum instruxit: ut terrore aspicientibus iniicerent Omnibus: quæ belti usus poscit: p̄paratis nuntios ad semiramidem iam appropinquantem mittens reprehendit e ius ambitione: q̄ nulla iniuria laceſſita bellum sibi inferret. Multisq; uerbis eā p̄ litteras inculsans deoſq; inuocans testes iminatus ē si acie uicta eēt se illam cruci affixoz. Lecta epistola ridens Semiramis non uerbis sed uirtute certandum eē respondit. Deinde ad indum pueniens inuenta regis classe ad certamen parata: Et ipsa suas naues electis militibus instruxit. Ibi duce certamen cōmissum ē: ac diutius magnis utrinq; uiribus pugnatum. Tandem supata indoz classe: qua i pugna ad mille naues submersæ sunt multiq; mortales capti ponte: quo facilior eēt transitus: supra flumen construxit: præsidioq; ab utroq; latere iposito omnis copias traduxit: in insulas quoq; ac urbes in flumine sitas cōcepit ad centum milia hominum in seruitutem redactis. Classe amissa indoz rex simulans suas copias procul a flumine retro abduxit: ut hostes id formidine factum rati fluuium transirent: Quo cognito Semiramis cum ex uoto res cæderet parte copiarum ad pontis custodiam relicta indos cum reliquo exercitu p̄secuta ē. Præcedebant elephantoz simulachra: quo regii exploratores elephantoz apparatu cōspecto regi metu iniicerent. Verū ea simulatio haud diutius latuit. Nam admirantibus indis unde tanta illi elephantorum copia suppeteret: quidam ex Semiramidis exercitu nocte capti rem p̄didere. Quapropter confusus suis uiribus rex fictionem elephantoz prædicens: ut sublato metu acris pugnam inirent: copias omnis aduersus assirios eduxit. Instructa quoq; acie Semiramis p̄ficiscēbat Appropinquantibus exercitibus rex equites accurtus i prima acie ante phalangem destinauit. Semiramis simulatis elephantis aduersus equites præmissis: in toto certamine regi os equites fudit. Assueti. uens elephantis equi noua forma olfactuq; insuetoz turbati sunt itaq; pars in hostes equoz impetu: pars in alia loca defertur. Semiramis cum electis militibus uictoriā secuta in primis pugnans indos in fugam uertebat. Quibus ad phalangem refugientibus Staurobates haud ea re percussus aciem peditum præcedentibus elephantis pmouit. Ipse in dextro cornu pugnans superq; ualido elephante insidens aduersus reginā uirili animo p̄ficiscit casu eodem in cornu pugnantem. Veri elephantū cōtra simulatos ibāt neq; pari robore pugnabat. Superiores erant regii. magnamq; edebant assiriorum cæde: partim qui elephantorum pedibus conterrentur: partim qui interirent. aut lacerati dentibus aut a p̄boſcide ablupti. Cum magnus interfectorum alterius sup alterez cadentiū tumulus fieret: timor ac terror omnia cōpleſset: nulli iam ordinem serua bant. Ita omnibus ferme assiriis ad fugam intentis rex Semiramidicā obuius primum sagypta brachium eius deinde iaculo humez fauciauit. Regina haud quæq; uulnere. Leue enim erat exterrita cum equum ascendisset belua insequente ferme capta ē. Omnes in fugam uerſi ad naues tēdunt. Insequentibus indis magna cædes facta ē p̄ loca tantæ multitudini angusta. Cum equitibus peditibusq; qui ad pontem tendebant immixtis alter alteri impedimento esset: ut neq; fugæ neq; salutis ullus dareſ locus. Sed ipsi suomet tumultu oppressi interirent Multi ex utroq; partis latere p̄ fugientium multitudine in aquam præcipitati sunt Semiramis: cum maior eorum pars: qui bello super fuerant: flumen transissent: pontem is supra naues fabricatus erat discidit. Naues in plures partes diuisæ delatæq; per flumen in diuersa loca applicuere multis indorum qui illas insequendo ascenderant ui fluminis submersis: Rex multis prodigiis augurumq; responsis monitus ne flumen transiret sinem p̄sequendi fecit Semiramis permutatis captiuis in bactrianos rediens maiorem exercitus partem dimisit Paulopost detectis quas ei Ninus p̄ eunuchū parauerat insidiis omniq; iniuria iuxta amonis responsum remissa cum omnibus filio ut regi parerent præfectis mandasset: cuestigio euauit ad deos iuxta oraculi responsum: ut creditum est: translata. Quidam fabulantur illam in columbam fuisse conuersā compluribus enim auribus domum ingressis: & illam cum reliquis aduolasse uolunt. Quo factum est ut syri colubā ut deā colāt immortalē figurā arbitrati. iperitauit uniuersæ asie p̄ter idos. Vixit ānos quæ admodū ethesias gnidius scripsit duos & sexagita: cū q̄dragita duobus regnaſſet. Atheniēſes nōnulliq; alii scriptores asserūt. Semiraidē cū pulchra decoraq; forma eēt a iuge assirioꝝ p̄ modū dilectā. Cuius modestia fuerit admodū laudata: Cū eius uitæ integritas uulgata admodū foret p̄suasisse uiro tradit: in

Virtute certādū

Semyra mis laucia

Ninns filius

Semira mis i colubā Semira midis

quinque dies se solam regnare pateretur. Quo impetrato sceptro regni stolaeque regia sumptis prima die splendidum conuiuium fecisse: in quo oēs duces principesque adessent: ut sibi ueluti reginae parentent. Secunda die cum populares nobilioresque se tanquam reginam colerent: uero in carcerem truso magnoque animo cum cepisset regnum: ad senium usque multis a se praecclare magnificeque gestis tenuisse. Haec de Semiramide a diuersis auctoribus traduntur. Post eius obitum sumpto regno filius pacem cum singulis egit: nequaquam matrem imitatus: sed omne uitae tempus reclusus in regia conspectumque hominum uitans inter pellices & cunuchos otium & delicias secutus traduxit. Existimabat enim incommoda omnia uitare: in conuiuio uersari uoluptatibus: uacuum esse curis summam in rege foelicitatem esse. Ad securitatem imperii & ut a subditis timeretur: annuatim certum militum indicebat numerum ac eorum ducem singulis prouinciis imperabat. Exercitus cum extra urbem conueneret: ducem cuiuslibet nationi prudentiorem ex his qui secum erant constituerebat. Acto anno copias remisso domum priori milite rursus a prouinciis petebat. Quo fiebat ut & subditi promptius imperata facerent: cum semper timor militum sub diuo agētium immineret. Et si qui forte desciscerent timore poenae quam primum dicto parentes essent. Annuam uero militum mutationem ad id conferre existimauit: ut parua teponis consuetudine nulla inter eos amicitia contracta neque duces neque caeteri aduersus regem conspirarent. Diutina enim militia tum milites robustiores tum duces prudentiores solet efficere. Quae res saepius magnas facultates ad desciscendum a principibus praeiungit. Vita uero principis exterioribus ignota uoluptates eorum occultas reddit & tanquam inuisibile deum ne uerbo quidem quis blasphemare principem praeter timorem audeat. Hoc pacto duces exercitus: prouinciarum praesides: domesticarumque regum curatores: iudices in super singularum gentium: aliaque pro regni cura disponens uitam agebat. Similiter & caeteri reges ad sardanapalum usque triginta regnum tenuere. Cuius tempore assiriorum imperium. Quod annis mille & trecentis sexaginta perseverauit: quemadmodum ethelias secundo libro tradit: ad medos transit. Nomina regum quantum quisque regnauit tempore: cum nil memoria dignum egerint: nequaquam scribit: Solum memoratur auxilium troianis ab assiriis missum. Dux praesidii Memnon thioni filius fuit. Teutamo enim in asia regnante qui nigesimus a Nino atque Semiramide descendit: Agamemnonem tradunt aduersus troiam cum graecis bellum mouisse: cum assirium aroplius mille annis asiae imperassent. Cum uero priamus bello oppressus ab rege Teutamo praesidium utpote assiriis subditus per legatos postulasset: ille decem milia aethiopum totidemque Susianos cum ducentis curribus duce Memnone ad troiam misit. Erat tunc Titonus praefectus persarum acceptus maxime regi. Memnon uero aetate florens ac animi corporisque praestans uiribus maxime ea tempestate uigebat. Aedificasse eum ferunt in suis loco exeelsiori regiam: quae usque ad persarum imperium permanit: Memnonia ab illo denominata. Strauit & uiam leoferam in ea regione quae adhuc Memnonia uocatur. Afferunt qui sunt in aegyptio ethiopes Memnona eis in locis natum ostendentes antiquam illius regiam: quam nunc etiam Memnoniam dicunt. Sed constat illum troianis cum uiginti peditum milibus curribus ducentis praesidio fuisse: multosque graecos pugnantes occidisse: tandem per insidias aethelialis interfectum: corpus eius ab aethiopibus erectum crematumque extitisse: ossaque eius ad thitonum delata. Haec de Memnone in scriptis regis barbari tradunt contineri. Sardanapalus a Nino trigessimus rex: ultimus uero assiriorum. excessit omnes superiores delicia ac uoluptate. Nam praeterquam quod a nullis extenus conspiciebatur: uitam muliebrem duxit cum pellicibus ueste tum porphyrea indutus tum molli lana contexta. Stola insuper muliebri facie totumque corpus in modum pellicis fuce componens ultra luxum muliebrem lasciuiebat: uocem foemineam loquendo imitatus non solum cibum potumque: qui uoluptate praeberebant continuo appetebat: Sed luxuriam quoque deditus nunc uiri nunc mulieris uice abutebatur: omni posthabita sexus ac pudoris cura. A deo uero deliciae turpis uoluptas incontinentiaque in eo uigere: ut successoribus post obitum suum in sepulchro inscribi barbarica lingua mandauit: quod postmodum graecus interpretatus est. Haec habeo: quae comedi: & quae cum amore & uoluptate percepi. Ea plurima & praecipua relicta sunt. Vita in hunc modum turpiter exacta Impium assiriorum: quod diutius perseverarat euerit. Arbaces quidam genere mædus uirtute & animi magnitudine praecellens dux erat eopyae: quae singulis annis in ninam a mædis destinabantur. Contracta amicitia cum babyloniorum duce noie beleso hortatus est ab eo ut principatum assiriorum deleteret. Erat enim insignis sacerdos: quos babylonii chaldeos uocant peritus astrologiae diuinationisque multis praedixerat quae erant perculsi o futura: Hic arbaces cum amicus esset: cum imperio omnium potiturus praedixit: quibus Sardanapalus regnaret. Laudato uero Satrapam se illum babyloniorum: si uera praediceret facturus praemisit. Ipse tanquam dei uocibus in specie elatus est reliquis ducibus tum benigne alloquendo: tum beneficiis ad eius beniuolentiam attraxit. Cupiens autem regem atque eius uitam inspicere data uni ex eunuchis aurea fiala ad Sardanapalum introductus est. Conspicere regis mollitiam & muliebri apparatu illum ut nullius rei hominem despexit: magisque in spem incubuit a chaldeo datam: Inita cum beleso societate ut ipse medos ad imperium perlas ad defectionem sollicitaret. Ille uero babyloniorum barbarorumque ducem sibi amicum ad eorum unionem consilio impelleret. Cum tempus missionis exercitus aduenisset: quilibet de more in patriam secessit. Arbaces ad medos reuersus persuasit: ut pro imperio peris ut pro libertate sumerent arma. Similiter & belesus babylonios impulit ad libertatem: & ad arabes legatis missis praefectum eorum sibi familiarē ad societatem consilio hortatus est. Acto anno ad ninam conuenerunt omnes: succedere se de more caeteris simulant: re uera ut imperium Sardanapalo auferrent. Erant quattuor gentes: quae in unum conuenerant: numero milia hominum

Militia
diutinaAssyrio
rū ipiū
Memnon
Theutamus
Memnonis
exercitus
TitonusSardana
palusSard. epi
taphiūArbaces
Belesus
Chaldei

Sardana num quadringenta muniti castris: ac de rebus cōibus consultantes. Cognita defectione Sardanapalus
pali ui- aliqz nationum exercitum aduersus defeiscentes ducens commisso certamine, hostes superat: p̄fligati
ctoria ad montes confugiunt. Stidiis a nina distantes septuaginta: qbus: cum denū ad campos fortunā exptu
 ri descendissent: Sardanapalus eum oibus copiis occurrit. Instructa acie per præconē ei qui Arbacē ant
 babylonū belesum occidisset: talenta auri duecenta: qui uiuos tradidisset: duplex premiū ac mediæ præ
 fecturā pollicitus est. Verū nullū ea p̄mia mouerunt. Cōmisso certamine multi ex hostibus occubere:
 Reliquos Sardanapalus usqz ad castra in montibus sita p̄sequitur. Qui eū arbace erant aduersus p̄telis
 pauentes inito quid uictis agendum esset consilio: maior pars: in patriam cuiqz redeundū: lbi præ occu
 panda munita loca: alios in societate belli uocandos: neecessaria ad bellū paranda esse cēsebat. Belesus ba
 bylonius asserens deos multis cū laboribus periculisqz uictoriam p̄olliceri persuasit ut in bello perseue
 rant. Cōmissa rursus pugna rex superior fuit: castrisqz hostium potitus usqz ad montes babylonios i
 secutus est. In eo certamine Arbaces uiriliter pugnans multis prostratis assiris uulnus accepit. Tot ad
 uersus p̄lius eoz: qui descuerant isti duces: cum domū abire decreuissent belesus sub dio pernoctans ex
 astroz obseruatione recedere uolentibus prædixit: pauos post dies ultra illis auxilia aduentura: resqz
 eoz in melius cessuras esse. Hæc astris significare deos. Suadere igitur se: ut suæ arti fidentes parūper
 deoz beneficia expectarent. Huic exhortationi parentibus ducibus: p̄missumqz expectantibus tēpus
 nunciatū est bactrianorū exercitum ad regē mitti: p̄pinquumqz esse magnis itineribus p̄ficiscentem.
 Visum est igitur Arbaco reliquisqz cum expeditis milibus obuiā p̄ficiser: ut aut defectionē persuaderet
 bactrianis: aut ad id armis eogercnt. Primū duces tum reliqui libertate asserētes copiis cæteroz sese ad
 diderunt. Hæc Sardanapalus ignorans memor superioris fortunæ ad hilaritatem p̄fusus epulū multū
 bus ex sacris: uinūqz abunde præbuit: aliaqz epulo accōmodata. His itentis assiris Arbaces qui per trās
 fugas hostiū in castris negligentiam: ut qui uino ciboqz grauati: somno qz tūqz indulgebant: noctu
 castra hostium expugnauit acie instructi incompósitos: parati in paratos adorti: multis interfectis reli
 quos in urbē compulere. Sardanapalus cum exercitui dueem præfecisset Salamenū uxoris fratrem: ur
Salame- bis curā custodiendæ sumpsit. Hostes in locis patentibus iuxta urbem duobus p̄lis copias regias fun
nus dunt: interfectozqz Salameno reliquos persequentes partim in fuga cædunt: partim in flumen euphra
 tē præcipites agunt: Paucis qz cædi sup̄fuerāt in urbē compulsis. Adeo ingens numerus occisoz fuit: ut
 fluuius redundante hoīum sanguine colorē mutarit. Obsesso in urbe rege multæ nationes quælibet li
 bertate asserēs ad Arbacē deferunt. Rex magno idiscrimine regnū uersari uidens filios tres: duasqz fili
Cottus as cum magna auri argentiqz copia in paphlagoniā ad cottum p̄sidem misit ducum oīum sibi accepnissi
 mum: tum per epistolas: reliquorum qui non defecerant: auxilia acersit ad ferendam obsidionem par
 ratus. Erat enim responsum progenitoribus datum nunquā Ninam capi posse: nisi cum fluuius urbi ho
Nina stis fieret. Quod nunqz futurum ratus spem cæperat obsidionis traducendæ: & simul futura auxilia ex
urbs pectabat. Hostes urbem quam propter mœnium altitudinem expugnare nequibant obsedere. Non
 dum enim catapultæ: neque uinearum: neque arietis quo muri urbium deiiciuntur usus erat. His qm in ci
 uitate erant omnes ad uictum res & obsidionem tolerandam neecessariæ regis cura ad id antea impesa
 supererant. Cum duobus annis obsidio perseuerasset per summum ocium obfessorum: tertio eontinū
 is hymbribus exerescens supra modum fluuius cum partem urbis fundasset muros deiicit ad stadia ui
 ginti. Hic rex existimans tempus oraculi aduenisse desperata salute ne in hostium potestatem perueni
 ret pyram in regia ingentem extruxit: superqz eam auro argentoqz omni ueste in super regia impositis
Sardana uxori bus quoqz atqz eūncris in medio pyre reclusis se eremandū una cum his ignem iniecit. Hostes
pali audita regis morte urbem per eam: quæ ab oraculo prædicta erat muri parte ingressi Arbacem regia
mors stola indutum regem appellarunt omnium sibi rex potestate permissa. Sumpto imperio arbaces cum
 belli focus pro cuiusqz meritis dona ipenderet: puineiaz quoqz præsidēs p̄nūciat. Babylonius belesus
 q futurum imperium prædixerat admonens p̄missoz p̄fecturam babylonicæ obtinuit. Et simul testatus
Arbaces est uotū se bello: dum in dubio res esset: fecisse uicto Sardanapalo regiazqz incensa: cineres se ex ea baby
rex loniā delaturum: ac pene templū dei aggerē erecturum qui ab omnibus per euphratem nauigantibus
 conspiceretur perpetuū monumentum regni assirioz: deleti. Hoc petiit suafore eunucho quodā: a quo
 argentum aurumqz ad se delatum occultum tenuit. Quod ignorans Arbaces existimabat enim omnia
 igni una cum sardanapolo absumpta esse defferri babyloniam cineres permisit ciuitati inimitate con
 cessa. Belesus paratis nauigiis una cum cineribus babylonicā uim magnā auri argentiqz destinauit. Qua
 re ad regē delata iudices eius criminis dati sunt: ex his qui una secum fuerant uictores. Cum belesus fa
 ctum confiteretur iudices eū capite damnarunt. Rex magni uir animi nolens regni p̄incipia humani
 tate ac clementia firmiora reddere: non solum beleso p̄cena remisit: sed asportatum aurum argentumqz
 condonans præfe cturam babylonioz a principio concessam habere iussit. Asserēs maiora illius erga
 se beneficia: q̄ iniurias esse. Hac uulgata elementia non solum beniuolentiam singuloz: sed & gloriam
 assecutus est censentibus omnibus illum in petio dignum: qui ita parceret delinquentibus. Arbaces fir
 is bonis eū: ibus concessis urbem a solo cuertit: aurū argentūqz omne nam ad multa taenta ex incendio
 effluxerat: detulit in ecbatanā mediæ urbē. Hoc pacto Assirioz imperiū quod ad trigessimam prolem
 a nino peruenerat annis mille & quadringentis ad medos transiit. Nunc æquum uidetur: quo nil me

moratu dignum omittamus: de his qui chaldei apud babylonios uocantur referte. Chaldei babylonio-
 rum antiquissimi cum locum in sua rep. quem in ægypto sacerdotes obtinuerunt. Ad cultum enim deo-
 rum deputati per omnem uitam philosophantur peritissimi astrologiæ habiti. Multi diuinatione qua-
 dam futura prædicebant: ac tum auguriis: tum sacris: tum aliis quibusdam incantationibus & mala auer-
 tere ab hominibus: & bona asserere: auguria insuper: somniaq; & prodigia interpretari cõsueuerunt. Eo-
 rum præterea: quæ ad sacra speculanda pertinent peritissimi. Nõ enim quemadmodum græci horum
 omnium doctrinam percipiunt. Nam pueri a patribus progeniem secuti eam discunt philosophiã om-
 ni aliarum rerum cura posthabita. Ita tum quia a teneris annis in ea doctrina erudiuntur: tum quia du-
 tius in illa perseverant doctissimi euadunt. Apud græcos ut plurimum tarde ad philosophiam accedunt
 paulumq; in ea immorati ad questum uertuntur. Pauci admodum in ea immorantur perdiscenda lucrì
 gratia ad alia exercitia uersi. Non enim de more imitantur parentum doctrinam: sed ipsi sua sponte ua-
 riis studiis pro libito incumbunt. Et enim barbari in suscepto exercitio semper immorantur: græci uero
 lucrì gratia nouis semper opinionibus incumbentes: deq; maximis disciplinis inter se altercantes in
 certos discipulos reddunt: animumq; eorum per omnem uitam dubium nulla certa sententia errare cõ-
 pellunt. Ita si quis præclarissimorum philosophor; diligenter sectas exquirat repugnantes admodum
 maximisq; de rebus inuicem contrarias comperiat. At uero chaldei mundum sempiternum esse aiunt:
 neq; principium habuisse: neq; fortitum esse finem. Vniuersor; ordinem atq; ordinatum diuina qua-
 dam providentia factum. Cælestia omnia non casu aut sua sponte: sed determinato quodam firmo que
 deor; nutu iudicioq; esse perfecta. Astrorum longa obseruatione cursum naturamq; diligentissime serua-
 tati: multa futura hominibus prædicunt. Maximam uero uim ac metum quinq; astro; qui planetæ ap-
 pellantur interpres illi dicunt: & eius præsertim qui a græcis Saturnus dicitur esse affirmant. Claris-
 simum uero & cuius maxima sit uirtus solem dicunt. Reliquos quattuor eo nomine: quo & nostri astro-
 logi appellant Martem: Venerem: Mercurium: Iouem. Mercurios illos propterea uocant: q; cum aliis
 astris haud qua; errantibus: sed motum ordinatum habetibus isti soli proprum cursum sortiti futura
 ostendant: tanq; deorum interpretes uoluntatis. Nam tum ortu: tum occasu: tum colore significare re-
 cte aduertentibus futura testantur. Aliquando uero uentis quandoq; hymbribus: tum æstu: nonnunq;
 cometis: solis & lunæ eclipsi: hiati terræ multis deniq; signis: quæ plunt quæ ue obsint non solum gen-
 tibus ac locis: sed & regibus & priuatis personis ostendunt. Sub hor; cursu esse astra trigita: quæ deos cõ-
 sultores appellant: & horum medietatem supra reliquam subtus terram ferri: tum quæ apud homines
 accidunt: tum quæ a cælestibus eueniunt spectantia. Diebus autem decem ex superioribus unum ad infe-
 riora ueluti astrorum angelum: alterum rursus ab inferioribus ad supera mitti. Et hunc esse eor; præ-
 scriptum motum circuitu sempiterno. Deor; præcipuos duodecim asserunt esse numero: Quor; cui-
 libet mensuram & unum ex signis zodiaci tribuunt: perq; ea solem ac lunam reliquosq; planetas quinq; effi-
 cere motum suum: Solem anno: lunam mense proprios cursus peragere. Reliquorum planetarum que-
 libet suum motum diuersis consummare tum uelocitate tum tempore. Hos aiunt planetas plurimum in
 generationem conferre uel bona uel mala consequenda: perq; eorum naturam atque aspectum maxi-
 me cognosci: quæ sint hominibus euentura. Multa quoque prædixit tum etiam regibus præ-
 fertim alexandro: cum esset cum Dario pugnaturus. Postmodum Antigono Nicanori Seleuco: prædi-
 cunt etiam idiotis futura: ita euidenter: ut mirum & ultra hominem ingenia esse putetur. Viginti quat-
 tuor præterea astra præter zodiaci circulum annumerant: quorum duodecim uersus boream: duodeci-
 ad notum uergant. Et hæc quod uideri: quæ attribunt uiuentibus: hæc nõ apparere: & defunctis ad
 se putant: quæ iudices uniuersor; appellant. His omnibus inferiorem lunam ferri proprius terram di-
 cunt: quæ breui tempore efficiat cursum suum non quidem propter uelocitatem motus: sed ppter cir-
 culi breuitatē. Quod uero lumē a sole habet: q; ppter terræ umbrā obscuretur sentiunt: cū græcis. De so-
 lis eclipsi uaria sentiētes: neq; de ea suā sententiā asserere audent: neq; tempus prædicere. De terra priua-
 tas sententias afferunt asserentes scaphæ similem: & concauā esse: multaq; de hac: deq; reliqs quæ in or-
 be sunt: piuadere nituntur: de quibus alienum ab historia est singulatim referre. Hoc aut concedunt oēs
 chaldeos astrologiæ ultra cæteros: cum diutius i ea uersati sint: esse peritos. Numerum annor;: quibus
 se huiusmodi astrorum doctrinæ uacasse affirmant: haud facile quis crediderit: nam quadriugenta tria
 annorum milia annumerant: usq; ad alexandri ascensum ex quo astro; obseruationes ab se captas di-
 cunt. Et de chaldeis hætenus. Nunc eo unde digressi sumus redeat oratio: quā scriptores plurimi de me-
 dorū imperio dissentiunt: haud ab re erit ueritatem historiae exquirenti: in quibus differant referre. He-
 rodotus qui xerxis tempore uiguit assiriorum regnum qui annis antea quingentis asiæ imperauerat:
 scribit a medis euersum deinceps multo tēpore nullū fuisse regē: qui oibus imperaret: Cuiusmodi singulas
 populari imperio usas absq; regibus uixisse. Tandem plures post annos electum a medis regem iulūtia
 insignē noīe Ciaxarē: q; ppinq; populis in medor; societatem adductus dux oīum creatus est. Tum po-
 steri eius suscepti imperii propagarūt usq; ad Astiagem: quem Cythus persar; deuicerunt: de quibus
 nunc paucis contenti postmodū suo tempore diligentius trademus. Secūdo se primæ ac decimæ: ohan-
 piadis anno factus est medorū rex Ciaxares secundū herodotū: ethias guidius post herodotū: qui cū
 Artaxerse aduersus Cythū frēm eius militas captus est: obq; artē medicine annis decē & septē cū rege

Chalde-
orum
uirtusMūsus
sempit-
ternus
Planetæ
solis uir-
tus
Mercuri-
us

Angelus

Planeta-
rum influ-
xusLunæ
cursusTerra
concauaAstro; ob-
serua-
tioHerodo-
ti seculūMedor;
sermo

ciaxares

Astya-
gesEthias
seculum

summo cum honore fuit: Ex annalibus regum: in quibus prisca perfarum gesta obseruata cōsuetudine scripta erant Certam a se compertam historiam ad græcos attulisse affirmat. Is tradit post deletum asiriorum regnum medos imperio asiae potitos fuisse. Arbace regnate: qui cum Sardanapalum bello ut dictum est superasset: regnassetq; duo de triginta annis Mandanes filius imperium suscepit: qui asiae imperauit annis quinquaginta. Post hunc annis triginta regnasse Sosarmonē. Quinquaginta arte carum Arbianem duo & uiginti. Quadraginta Arsteum: qui bello maximo cum cadusiis gesto superatus sit. Eius rei causa traditur fuisse Parsodes perfa uir fortitudine ac prudentia multisq; præterea uirtutibus memorabilibus: qui regi apprine carus cum magna esset auctoritate apud eos: qui præcipui penes regē habebantur: ex quodam iudicio in sensu regi: cum tribus milibus peditum: equitibus mille ad cadusios aufugit: A quibus susceptus sororem despondit uni: qui cæteris eo tempore potentia præstabat: cum a rege aperte defecisset suauit cadusiis omnibus: ut se in libertate: n uendicaret. Dux belli ob uirtutē creatus exercitum maximum ad ducēta hominum milia coegit: Castrisq; in sinibus cadusiorū positus Arceum medorum ducem se aduersus cum octingentis milibus hominum profectum pugna inita superauit. Ad quingenta milia interfectis reliquos abegit extra cadusiorum fines. Hac uictoria insignis a cadusiis rex creatus in mediam transit omniq; provincia uastata magnam gloriam affectus est. Vergens in senium eum instaret uitæ finis: execratus est successores: qui odium inimicitiamq; iter Cadusios ac medos deleteret: qui pacem procuraret exilio mulctaretur. Siue progenies sua: seu cadusius esset. Quapropter cadusii semper medis hostes extitere nunq; illorum regibus subditi usq; ad Cyrhum perfarū regē. Post arcei obitum in medis regnauit Artines annis duobus & uiginti. Artinbanus quadraginta. Post huc parti a medis deficientes: cum patriam urbemq; Sacis tradidissent: magnum bellum inter sacas medosque: quod annis duobus magnis utriusq; cladibus gestum est: excitarunt. Pax tandem constituta: ut parthi subicerentur medis: Sacæ mediq; amici foctiq; inuice perpetuo essent. Sacarum tum regina erat mulier Tarina nomine bellorum appetens: audacia quoque & rebus gestis cæteris foeminis inter sacas nobilior. Habet ea patria mulieres robustas: quæ uiros appetant præserti belli gloria illustres. Fertur hæc tum pulchritudinem tum uero consilio prudentiaq; mirabilis extitisse: propinquaq; gentes barbaras superbia elatas ac facis imperantes expugnasse: maioremq; eius regiōis partem ad mitiorem tradidisse uitam. Multas in super condidisse ciuitates: quas reddidisset præcæteris uicinis gentibus foeliciores: Post eius obitum memores beneficiorum eius uirtutisq; subditi sepulchrum ei: construxere: omnium quæ apud ipsos erant magnificentius. Pyramis ea fuit triangularis: cuius latus quodlibet tribus stadiis protendebatur. Altitudo stadii erat unius uertice in arcum constructo. Addiderunt sepulchro auream statuam instar colossi. Honores in super heroicos aliaq; ad sepulchri magnificentiam impendunt: quæ suis maioribus consueuerunt largiri. Astibara medorum rege in ecbatanis ob se necatam defuncto filius Apanda regnum cepit a græcis Astrages nominatus: quo a cyrho rege perfarum deuicto medos regnum ad perfas transit: de quibus suo loco scribemus. De assirioꝝ medosq; imperio: deq; his in quibus dissentiant scriptores satis dictum putamus. Nunc ad indos: eaq; quæ de his traduntur transeundū. India in quattuor latera distincta. Quod ad orientē quod ue ad meridiem uergit magnum mare circumdat. Quod arctos spectat Emodem mons ab ea scythia quam habitant hi qui appellantur sacæ diuidit. Quartum quod est ad occidentem fluius indus terminat. omnium fere post nilum maximus. Magnitudinem indiae ab oriente ad occasum scribunt stadios uiginti octo milium. A septentrione ad meridiem milium duum ac triginta. Hæc tanta indiae magnitudo circulo æstiu tropici uidet subiecta. In multis in diae locis aiunt erectum lignum nullam a sole umbram reddere: nocte arctos nō uideri. In ultimis uero minime aspici arctos: quo in loco umbras uersus meridiem inelinare dicunt. India multos mōtes ac magnos continet arboribus omnis generis oppletos. Campos in super plurimos maximosq; fructibus uberes pulchritudine egregios. Diuisa est fluminum multitudine agros plurifariam rigantium: ista ex re bis in anno præbet fructus Animantia uarii generis producit præ cæteris magna ac robusta: partim terrestria: partim uolantia. Elephantes in super plurimos maximosq; qui libyos robore excellat. Utuntur his quos uenatione abunde capiunt in præliis: multumq; ad uictoriam conferunt. Homines quoq; fert proceros ac ualidos & artificio accommodatos: ut qui aerem puge ducant: & aquam bibant salubrem. Terra & domesticis fructibus opulenta est: & uariis multiplicibusq; metallis fecunda. Nascit in ea ingens argenti aurique: non paræ quoq; aris ferriq; & aurichalei. Multa in super ad cultum utilitatemq; uitæ & belli apparatus. Præterea inter alias segetes fit apud indos plurimum milii ac leguminum agros aqua fluminum irrigante. Oriza quoq; & quod appellant bosphos multaq; alia ad cibū utilia. Plures in super fructus animantium nutrimenta quæ longum esset recensere. Ob hæc causam affirmant nunq; indiae fame: aut regū inopia præmi. Nam cum bis annis singulis segetes ferat: hunc quidē hyeme quo tempore alii risum ferunt percipiunt: alterum æstate cum oriza Silamus bosphorus in illū seruntur. Quo accidit: ut præcipua sit apud indos ubertas: cum & sua sponte nascantur fructus: & palustres dulcedine præcipua radices magnam copiam uictui hominum præbeant. Omnis enim fere campestris regio dulcem tum a fluminibus humorem suscipit: tum a pluuia: quæ certo anni tempore fieri æstate consueuit. Sunt radices quoq; palustres æstu decoctæ: sed magnæ præcipuæ arundinū dulces. Confert etiam ad indorum fertilitatem consuetudo: quæ in bellis seruatur. Nam apud cæteras gentes

Arbaees
Mandanes
Sosarmon
Arsteus
Parsodes
Cadusii
Arceus

Artines
Artinbanus
Sacæ
Tarinae
uirtus

astibara
Apanda
Astrages

Indiae fluius
Emodes
Sacæ
Indus
fluius

Elephanti

Indiae bena

Indorum
Agricoltura

hostes bellorum tempore regiones spoliāt uastantq; neq; agros coli sinunt. apud indos uero belli tempestate in campis opus rusticum exercent absq; cura agricolæ procul ab omni discrimine belli. Hostes in præliis mutua cæde crassantur. Agricolis nulla in re nocent: sed intactos relinquunt tanquam cōmunis utilitatis ministros. Neq; uero hostium agros urunt: neq; cædunt arbores. Habent insuper indi plura flumina ingentiq; nauigiis apta: quæ ex fontibus montium ad septentrionem uergentium in campestria decurrunt. Horum permulti in unum coeunt in gangem defluunt. Eius latitudo stadiorum è triginta. Fertur ab septentrione ad meridiem: inque mare oceanum ingreditur. Delapsus uersus orientem per gandaricos: apud quos permulti sunt maximiq; elephantes. Quo accidit: ut nullus unquã eis rex aduena imperarit propinquis gentibus numerum uimq; beluarum ueritis. Alexander macedo totius asiæ imperium adeptus solos gangaros non oppugnant. Nam cum ad gadem cum exercitu peruenisset cæteris sibi subditis indis: ut nouit gagaros quattuormilibus elephantis ad bellum paratos: nequaqua eos armis læssiuit. Indus eodem modo quo ganges ab arcto incipiens inque oceanum fluens indiam diuidit: lapsusq; per loca patentia augetur pluribus egregiis fluuiis qui in eum decurrunt: quorum precipui Hipanes Hydaspesq; & acassinus dicuntur. Sunt preter hos haud uulgaria flumina indiam interlabentia: quæ regiones eas ortis uariisq; fructibus uberem reddunt. Cur in india plura maximaque sint flumina: causas philosophi phisicisq; asserunt indiam situ esse humidã. Scythas uero bactrianos artianosq; uicinas gentes elatiores. Merito igitur humiditatem ex superioribus locis ad infima fluentem & plures & aquosiores fluuios reddidere. Sed quod accidit inter cæteros fluuios quem dicunt Syllan: est dictu mirabile. Defluens enim a monte eiusdem nominis abrupto: neq; alterius fluii decursu auctus absorbetur ab hiatu terræ: indiam omnem cum supra modum amplitudine excedat multæ uariæ que incolunt gentes: quarum nulla originem extra indiam trahit: sed omnes indigetes appellantur. Nunquam externa colonia illuc adiit: neq; ipsi ad alias gentes miscere. Asserunt prisicos inde homines his cibis quos terra sua spõte produceret pellibusq; animalium quemadmodum & græcos pro uestibus usos: arteq; & cætera ad uitam necessaria paulatim adiuuenta uilitate homines docente: quibus natura manus loquelam & animi qrestantiam adiuuenta uitæ dedisset. Tradunt qui prudentiores apud indos fuere: prisicis temporibus cum adhuc homines dispersi: per uicos habitarent: uenisse ad indos cum exercitu ex occidentali plaga dionysium omnemq; peragrassè indiam nullis adhuc præclaris consuetis urbibus: quæ ei obfiterent. Cum uero ob ingentes ætius exercitus eius peste interiret: ut dux prudens in montes ex locis planis milites traduxit. Vbi cum uenti frigidi eslarant & aquæ potu uterentur quæ pura ex fontibus manabat a morbo sunt liberati. Locum montanum: in quo exercitus a peste euasit femur appellauit. Vnde & græcos tradisse de eo deo posteros ferunt in iouis femore dionysium esse nutritum. Cum multos fructus indos plantare docuisset: & uini quoq; aliorumq; ad uitam utilium usû dedit: plures insuper condidit egregias urbes cogens ex uillis in ciuitatem migrare Deorum quoq; cultum tradidit: leges ac iudicia constituit. Tandem propter impensa beneficia rerumq; uarias inuentiones deus existimatus est: & immortalium honore potius. Scribunt etiam mulierum multitudinem in exercitu circunduxisse usumq; esse in acie tympanis cymbalisq; nondum tuba reperta. Cum indis imperasset annos duos & quinquaginta senex defunctus est: cui successerunt regno filii: sed paulatim labente successore culpa principatu cum longo tempore post regnum omnino defecisset: ciuitates libertatem asseruere. Hæc de dionysio deq; progenitoribus eius ab his qui in india montana incolunt tradunt. Herculem preterea uolunt ad indos accessisse: sicut & græci claua pelleq; leonis ornatum q; corporis robore uirtuteq; multo cæteros homines excesserit: terre insuper ac maris mōstra perdomuerit. Cum multas cepisset uxores filios plures natam unicam genuit: filis cum ad etatem puenissent: omnẽ distribuit indiam regnis p numero filiorum cōstituit: Filia ab se nutrita in reginam fecit. Multas pterea ciuitates ab eo conditas scribunt maximam clarissimamq; appellauit. Palicotram. In qua sumptuosa ædificata regia multos in eam introduxit incolas sepulchris etiam fluminibusq; reddidit urbem munitiore. Et ipse quidem hercules eum e uita migrasset: immortalium honorem consecutus est. Posterius eius permulta regnantes secula nil dignum memoria gessere: neq; exercitu aliquo extra indiam ducto: neq; colonia a: alias nationes missa. Multis post annis plurimæ ciuitates in libertatem se uindicarunt. Nationes quædam regnum usq; ad Alexandri aduentum passæ sunt. Cum leges apud indos uariæ habeantur ad imitationem tamen dignæ: quæ fuerunt a prisicis eorū philosophis editæ. Lege enim sanxerunt: neminẽ oio seruum esse. liberos a quo iure honoreq; haberi omnes qui assuescerent neq; præstare cæteris neq; in furia quenq; afficere optime ad omes fortunæ casus instituisse uitã. Stultum lane uidei leges æquas oibus positas: fortunas non æque omnibus eoinmunes esse: Indorū populus in tribus septem est distributus. Prima est philosophorū: qui cæteris numero pauciores super eminent dignitate. Hi ab omni opere immunes: neq; seruiunt cuiquam: neq; iperant: recipiuntq; a priuatis & ea quibus sacra diis faciunt. & curam habeant defunctorum tãquam cari diis & quæ fiant apud inferos præcipue norint. propterea dona plurima honoreq; eis impediuntur. Multum uero profunt indorum uitæ. Nam anni principio una conuenientes. Siccitates: pluias uentos: morbos prædicunt: cæteraq; quorum cognitio possit utilis esse. Futura enim audientes tum populus tum rex & futura declinant mala & bonis futuris imminēt Qui philosophus falsa prædixerit nullaru preterquam quod perpetuo silet pœnam subit.

Ganges
gangariIndus
fluuiushypanis
Hydaspes
AresinusSylla fluuius
Naturæ bona
Dionysius in
indiam

Dionysius deus

Herculis uirtus

Palicotra urbs

Indorū leges

Indorū tribus
Indorū phioiophi

Liber

bus est agricolarum: qui multitudine superantes ceteros a bello reliquoq; opere liberi solis agris colendis tempus impartunt. Nullus hostis eos lacessit: neq; spoliat: sed existimans illos in communi utilitate uersari ab omni iniuria abstinet. Ita soluti metu agricolæ terramque libere colentes rerum affertunt ubertatem. Viuunt autem in campis cum uxore ac liberis. neque in urbes commeant. Dant regi: omnis enim inuidia subdita est regibus: tributum. Nulli priuato licet agros possidere: preter tributum: & quantam quoq; fructuum partem regibus impendunt. Tertiam tribum conficiunt ois generis pastores: qui neq; in ciuitatibus neq; in uillis morantur. Vtuntur tabernaculis uenatu ac retibus tutas a feris auibusq; regiones reddunt. Hoc exercitio india indomesticam prestant. Multis uariisq; tum bestis tum auibus sementi agricolarum infestis copiosam. Quartum locum artifices tenent: quorum pars armis pars rusticis instrumentis alii aliis utilibus rebus fabricandis uacant. Hi non solum immunes a tributo sunt: sed frumentum insuper a regia percipiunt. Quinto ordine milites: sed numero secundi belli disciplina exercentur. Ois ea multitudo armis dedita tum equi elephantiq; bello apti ex regia uictum habent. Sextus est ordo ephoz: Hi quæcumq; in india aguntur insipientes regi referunt. Vbi rex deficit principibus. Septimo loco existunt qui publicis cõsiliis præsit numero paucissimi nobilitate prudentiaq; maxime insignis. Ex his enim ad regum consilia tum ad rem. p. curandam. tum ad res dubias iudicandas asciscuntur. Duces insuper ex his deliguntur ac principes. Has in partes politia indie distributa haud quaquam licet unius ordinis uirum alterius uxorem ducere. neq; exercitium mutare. Neq; enim fas est militem agrum colere aut philosophari artificem. Habet india plurimos maximosq; elephantos fortitudine ac magnitudine præstantes. Coit hoc animal non sicut quidam putant p. miscue: sed uelut equi & reliqua quadrupedia. Decimo ac sexto ad minus mense ut plurimum pariunt: quandoq; octauo & decimo. Vnicum ueluti equi parturiunt: quæ nutriunt matres annis sex: Viuunt maiori ex parte ætate longæui hominis. Qui uero maxime senescunt annis ducentis. Sunt & apud indos statui principes: qui iniurias ab aduenis phibeant. Si qui eorum infirmis conductis medicis curant: defunctosq; sepeliunt eorum pecunia proximioribus tradita. Iudices causas cognoscunt. Sontes diligenter puniunt. Et de indis hæcenus. Nunc de scythis qui sunt indiae contermini dicendum. Hi olim a primordio paruam patriam possidebant. Postmodum paulatim per uirtutem & uires aucti cum regiones multas sibi subdidissent in magnam imperii gloriãq; peruenerunt. Ea primam nationem iuxta araxim flumen parua numero p. pterq; ignobilitatem cõtempna cõsedit. Nacti regem quendam bellicosum & militari uirtute præcipuum agros ampliarent loca ad Tanaim usq; flumen. Fabulam scythæ natam apud eos ex terra uirginem umbilico tenus hois formam. reliqua uiperam. Eam genuisse præge: cuius nomen fuerit scythia. Hunc cum omnium qui ante eum fuerat clarissimus euasisset: indidisse populis scytharum nomẽ. Inter huius regis posteros extitisse fratres duos summa uirtute. Et unum Platonem alterum Napim appellatos: qui magnis rebus gestis regno inter se diuiso alteros populos Plutones alteros. Napas uocitarunt. Horum magno post tpe regum p. genies uirtute & belli artibus insignis regiones ultra tanaim usq; ad thraciam subiecit: Versus deinde ad alteram partem armis ad Nilum ægypti peruenerunt redactisq; in potestate quæ intermediæ erant gentibus usq; ad orientis oceanum & caspium mare paludemq; nicotidem imperium protenderunt. Aucta uiribus ea gens reges habuit memoria dignos a quibus quidam sacæhi massagete quidam Arimaspe alio nomine appellati. Sub his regibus ex puinciis ab se bello subactis coloniarum deductæ sũt. sed duæ maximæ altera ex assiriis inter paphlagoniam ac pontum posita. Ex mediis altera pone tanaim flumem cuius populum Sauromates appellarunt. Hi multis post annis imperio late diffuso magna ex parte uastata scythia eam penitus desertam cultoribus reddidit. Deinceps deficiente scytharum principatu regnasse feminas dicunt fortitudine corporum præclaras. In his enim gentibus exercentur ad bellum feminae uiris nihilo uirtute inferiores. A quarum multis uirtute egregius magne res non tantum in scythia sunt: sed in propinquis locis gestæ. Cyrus quidem persarum regem cum ingenti exercitu scythiam ingressum scytharum regina prælio superatum captumq; cruci affixit. Adeo autem Amazonum uires clarissime: ut non solum multas uicinas gentes: sed magna europæ asiæq; partem subegerint: de quibus postea quæ scribere cæpimus haud absurdum erit: quæ de illis magis fabulosa: quæ uere scribunt referre. p. cnes thermodonta flumini primum gens amazonum fuit quæ uiris similes bellicis artibus uiribusq; corporis præstabant. Earum regina exercitu mulierum coacto exercuisse tradit eas militari disciplina: ac nonnullas ex uicinis gentibus expunasse. Eius deinde gloria & uiribus ampliatis propinquisq; subactis gentibus filiam genuit: quã martis filiam appellauit. Hoies ad texuram muliebriam deputauit exercitia. Lege autem statuit: ut solæ foeminae in re militari erudirentur. Viris interdicta essent arma: seruilisq; officia permissa. Maribus qui ex eis nascebantur crura ac brachia debilitabant: quo bello inutiles fierent. foeminis dexteram inurebat mamam: ne pugnae impedimento esset: ex quo & amazonum eis est inditum nomẽ. Regina: & prudentia & rei militaris opinione præstans urbem præclarã in ostiis thermodontis quã appellauit Themistram inq; ea regiam insignem condidit. Cum in bellis militarem disciplinam summo ordine seruaret: primum propinquas ois gentes usque ad tanaim flumem suo imperio addidit. In quadam deinceps pugna cum uiriliter dimicans interisset: filiam regno succedens: perq; omnia matris uirtutem imitata gesta eius superauit: Nam uirgines a primis annis uenationibus exercitans quotidie ad belli munia instruxit. Mar

Elephantorum natura

Sythiarum Araxes

Virgo exterra Scythia puer pluto Napis

Sacæ Massagetæ Arimaspe Antomata

Cyrus Amazones

Themistra urbs Taurobolium

ti quoque & Dianæ sacrificia instituit: quæ Tauroboliū appellauit. Sacra facere edocuit. ultra tanā exercitu traducto oēs eius ore gentes ad thraciā usq; deuicit. In regnū deinde cum multis spoliis reuerſa magna eis deis tēpla construxit oīum subditōz beniuolentiam iusto æquoq; imperio adeptā. Tum ad alteram fluminis partē uersis armis asiæ partē usq; ad siriā bello subegit. Post huius obitū p̄pinquior genere in regno succedebat iuste imperans ita: ut amazones magno imperio & gloria potirent. Multis post seculis uulgata eaz per omnē orbē uirtute Herculi Semeles ac Iouis filio ab Euristeo mandātū fuisse tradunt: ut hippolitæ amazonis baltheum ad se ferret. Qua ex re illato amazonibus bello acie que p̄fligato eoz exercitu uictā hippolytam cum baltheo cepit. quo prælio amazonū est regnum deletum. Barbaras deinde p̄ximas gentes cōtento amazonū noīe p̄teritaz iniuriarū memores adeo gētē cāz cōtinuo bello cōtriuisse aiunt. ut ipsaz sit nomē & genus extinctū. Paulopost hanc herculis expeditionem ī troiam belli tpe Pātasiēam reginā matris filiā tradunt suarū cæde p̄teritā cunq; amazonū reliquis ex patria p̄ fugā troianis auxilio affuisse: ac post hectoris obitū multis præclaris belli facinorib; editis ab achille interfectā. Hanc postremā amazonū p̄cipua uirtute extitisse: reliquiasq; deiceps eius gētis paulatim defecisse ferunt. Ea causa est. cur apud posteros cum robur eorum uirtusq; referret fabularum antiquaz loco accipiant. Nobis postcaq; res asiæ: quæ ad arctum uergūt dignas duximus quæ posteritati mandarent: hand absurdū uisum est. quæ de hypboreis tradunt cōscribere. Eoz qui ueteres si milesq; fabulis historias scribunt. Ecateis quidāq; alit oppositā celis iuxta oceanum esse insulam haud multum sicilia minorē pone arctos tradunt: habitariq; ab his qui hyperborei eo q; uento boree sint ad modum subditi appellant. Insulā uero fertilē ac fructuosam: ut in qua fructus annui bis nascatur. Fabulantur latonā in ea natā: unde & apollo ibi præceteris diis maxime colit. Esse quoq; eius insulæ homines ueluti quosdā apollinis sacerdotes: cuius laudes & hymnos quottidie in cantu celebrent: summeq; eū honorent deum. Præterea lucrum ingentē templūq; apollinis forma rotunda egregium multisq; donis atq; ornatis cumulatū. Vrbs ei sacra est: cuius incolæ maiori ex parte aiunt eē cytaristas: cōtinuoq; in templo sonare canentes hymnos in apollinis laudem: cantuq; eius gesta exornantes. Habēt hyperborei p̄priā linguā græcis: sed atheniensibus maxime delisq; societate ac beniuolentia iuncti sunt: a priscis tēporibus cæpta. Et enim græcos quosdā dicunt cū ad hypboreos transissent: dona sumptuosa in templo apposuisse græcis litteris inscripta. Eodē pacto ex hypboreis olim. Abarim uenisse in græciā amicitiaq; cum deleis antea cōtractā firmasse. Ferunt insuper lunam hac insula uideri pax a terra distantē ac terrestres quosdā ueluti cumulos habentē in se manifestos. Dicūt quoq; eum deum p̄ annos unde uiginti adire insulā: in quibus astroz reuolutiones perficiant. Ob eā rē huiusmodi annoz tēpus a græcis metonus ānus nominat. Interea cythara sonare: psallereq; noctu cōtinuo ab equinoctio uernali usq; ad phadū ortū deus existimā uoluptati deditus. Regno ciuitati impant hinc: tēploq; præfunt ii quos appellant boreadas. p̄genies boreæ: quæ per genus recipit principatum. Nunc ad reliquas asiæ partes eas præfertim: in quibus cōtinet arabiā transeundum. Ea inter siriā ægyptūq; sita multis uariisq; distinguitur gentibus. Nam quæ uergunt ad orientē partes. arabes incolunt: quos nominant abatos habitantes patriā tum desertā tum in aquosā tum ī paucis ferentē fructus. Ideoq; latrociniis uicinis gentibus ifesti sunt atq; inuicti bello. Qui regionē aquis carentem tenent: puteos effodiunt exteris ignotos: quæ res hostium pericula depellit. Nā qui eos persequuntur aut errantes siti deficiunt fontium incertitia aut uix redunt labore defatigati. Ob hanc cām arabes ea loca incollentes cum bello expugnari nequeant liberi uiuant: neq; ulli unq; externo regi: nō assirio nō medo nō perfo paruerūt. ipsi macedonum reges nūquā eos subigere quātū uis magnis copiis ualere. Est in regiōe abateoz saxum natura admodum inuitū unico angustiq; ascensu euntibus patens paucis custodibus egens Stagnum quoq; ingens: ut quod longitudine quinquaginta latitudine sexaginta ferme stadia cōplectat. A saltum p̄ducēs ex quo non paruum uectigal p̄cipit. Eius aqua odoris est pessimi atq; amri. Quot fit: ut neq; pisces p̄ducatur neq; aliud quod aquatile animal. Et cū plures dulcis aquæ fluiui in illud decurrant nequaquā in aquæ natura immutatur. A saltū stagni medietas plurimū annuatim gignit: quādoq; ad tria iūgera quādoq; ad duo. Unde & circūstantes barbari maiorē partē taz minorē utulū appellant. Plenus a saltu lacus p̄cul aspiciētib; insula apparet. Cū a saltu lacus est egesturus palā ante usgesimū & secundum diē apparent signa. Et enim circa stagnum stadiis pluribus fetor a uēto excitatus p̄priū argēto auroq; & æri colorē aufert uento iterum reflāte restituit. Propinqua loca ex calore fetoreq; lacus corrupta & morbos afferunt incolis & breuioris uitæ reddūt. Fertilis ē ea palnis regio quæ fluminibus aut aq; fontiu rigatur. Nascit & ī quāda eius cōualle ad multa medicis utile balsamū maximū uectigal: cum nulla orbis pars alia eam plantā p̄ducatur. Ab hac desertā aridaq; patria uicina arabiā adeo differt: ut multitudine fructu cæterarumq; rez quæ in ea nascuntur felix non uideat. Calamo enim & eo quæ appellant schinum rebusq; aliis quæ aromata dicuntur: plurimū abundat. Foliis p̄terea odoris suauissimi: & quæ ex arboribus stillat gūm myrrham etiam & diis grauissimū perq; uniuersum orbē diffusum thus extrema arabiæ ferunt. Costū insup Casiam Cinamomū & alia eiusmodi plura. Herbarū uero & arbusta odorifera adeo abunde: ut q; cæteri raro super deorum altaribus ponant: illi p̄ lignis in furnis cōburant. Hisq; quæ apud alios habēt rara arabes seruoq; domi lectos sternant. Cinamomum utilitatē exceleas ad hoc resina miriq; odoris therebintus apud arabes nascuntur. Montes nō solum abietes ac populos proferunt: sed ce

Hercules
semel
les filius
Hippolita

Pantasi
lea

Hyper
borei

Latona
Apollo

Abaris
Luna
Metonus
anus
Boreada
Arabia
Abati

A saltus

Balsamū
Arabia
felix
Calamo
Myrra
Thus
Costū
Casia
Cinamomum
Therebinthus
Baratō

Liber

dros & que uocant baraton: plurimas uero alias nutrit plantas suauem odorem traſeuntibus
 inspirantes. Natura id ſoli accidit ut dulces in eo odores orta ferant. Nam quibusdam in locis effoſſa ter-
 ra aliqua reperiuntur ſuaue olentes glebæ: quæ ueluti metalla ſuſe lapides ingentes ſiunt ædificandis
 domibus apti. In eos cum guttæ aquæ pluuiæ cadunt ita liqueſcunt ex humiditate iuncturæ lapidum: cõ-
 miſcentur inuicem: ut unicuique murus appareat. Effodit in arabia auge: quæ nõ igni decoquitur ut apud alios
 cõſueuit: ſed cõſueſtigio effoſſu nudiõ id caſtaneis ſimile reperit. colore eſt ita lucido: ut pretioſos lapides
 ab artificibus auro incluoſos plẽdiores reddat. Pecora adeo fertilis arabia eſt: ut nationes plurimas uitã pa-
 ſtorum ducẽtes enutriet. Frumẽto nõ eget multarum rerum ubertate opulẽta. Pars ſyriæ cõtermina multas ua-
 riasque nutrit feras. Nam & leões & pardali multo plures maioresque in ea quam in libya reperiuntur. Preter hos que
 babylonii uocant tigres. Fert & aialia nature duplicis mixta ſpecie quorundam aliquos appellat ſcutio came-
 los: que ex ſcutio cameliſque cõſtat: unum & nomẽ trahunt magnitudine ad cameli naſcẽtis modum. Capite ſunt
 pilis minutis: oculis groſſioribus nigriſque nõ diſſimili forma & colore camelis collo oblongo roſtro bre-
 uiter atque acuto elati mollibus pennibus duobus cruribus pedibus ungula ſiſſa ut terreſtre ſimul uolantem
 uideat: propter grauitatẽ neque altius extolli neque uolare poterunt. Sed uelociter terra graditur. Perſcũt illi equos quos
 ſepius lapide pedibus ueluti ſũda iactõ ferit. Cũ effugere neque inter arbuiſta ſepius aut umbroſa loca ca-
 put adſcõdit nõ naturæ deſidia ne uideat aut cõſpiciat ab aliis: quod putant: ſed quia ea corporis pars ca-
 teris debilior umbrã ſibi pro tutela parat. Natura. n. optima ſingulis animantibus ad ſui ſalutẽ magiſtra nõ
 ſua tamen ſed eorum quorum procreat curã ſalutis gerit. Qui Camelo pardi uocant: ab his ambobus a quibus
 fortiuntur nomẽ naſcuntur: ſed camelis exiſtunt minores. & breuiore collo. capite oculis colore pilis pardi
 ſimiles. Ungulæ: ſiſſura camelo. Caudã habent longã in modum pardi. Naſcuntur eſt in arabia tragelaphi
 ac bubali: pluraque alia uariæ formæ mixtæque naturæ animantia: quæ breuitatis gratia omiſimus. Videat
 autẽ ſol regioni ad meridiẽ poſitæ plurimã gignendi uirtutẽ aſſere. propter eaque plurima in eis locis uaria
 ac pulchra animantia natura fieri. Eadẽ caũ & in ægypto crocodylli & fluuiatiles equi. In æthiopia uero ac
 lybiæ deſertis elephantes multi: uarii ſerpentes. dracones: cæteraque fera magnitudine ac uiribus eximia
 naſcuntur. In india quoque elephantes mole uiribusque multitudine reliquis ſunt antcellentes. Nõ ſoli autẽ his in re-
 gionibus aialia ſpe diuerſa ſolis opere uirtuteque ſiunt: ſed lapides quoque naturæ uariæ tum colore tum ſplẽ-
 dore admodum lucido. Criſtallus. n. lapis ex aqua oriſ pura congelata non quod a frigore: ſed diuina ca-
 loris ui: quod duritiẽ ſecuet uariõſque ſuſcipiat colores. Smaragdi. n. berilliſque inter metalla æra naſcẽtes a ſu-
 peris formã colorẽque capiunt. Lapidibus eſt auris ſolis æſtus eũ colorẽ indidit. Quapropter & adulteros
 quoque arte hominum colore criſtallis addito fieri tradunt. Carbunculoſque in ſuper uarias ſpẽs ſolis uirtus
 efficit. Eodẽ modo diuerſarum uiuum formis color eſt additus: ut inuicẽ differentes quædam oio porfireæ ali-
 ſplendido nõnulle croceæ: aliæ ſmaragdi colore exiſtant: quæ oia lumine ſolis effici uidemus. Hoc & in
 iride cõſpicere cæleſti licet: quæ uarios colores a ſole accipit. Horum uarietate naturales ſuperioribus tri-
 buunt calore ſolis cooperante. qui uiuificet omniũ rerum formas. Denique florem terræque colorum ac uarieta-
 tis cuius naturale opus ars poſtea hominum natura docente imitata uarios ſingulis rebus colores addide-
 rit. Et. n. colores fructuum odores ſaporum uarietates animalium magnitudinẽ cuiusque rei formã terrarum di-
 uerſas ſpecies cõſtat ſolis caliditate fieri: que terræ humiditate cõcalecta cuiuſlibet rei naturã producat.
 Itaque neque parius neque alius quicuiſque mirandus lapis cum arabicis eſt cõparandus. quorum & albedo ſplendi-
 da eſt. & pondus graue: nec cæteris cædunt leuitate. Hæc eſt quæ in quæſtione uirtus ſolis ut diximus. elar-
 git. Calor. n. condẽſat. Siccitas comprimit. Splendor illuminat. Auuum genus oẽ caloris participans uolans
 propter leuitatẽ ſolis opera: diuerſi eſt coloris in regionibus præſertim ſoli propinquis. Babylonia pauo-
 nes plurimos colore uario diſtinctos nutrit. Vltima ſyriæ fert phyſtacos porfirionefque ac meleagrides
 pluresque alias animantium ſpẽs coloribus uarias. Simili modo & de aliis ſimilis plagæ locis: ut eſt india: rubrum
 maris æthiopia. & lybiæ põtio. Sed partes orientis quæ feraciores ſunt nobiliora maioraque ferunt ani-
 mantia. Reliquæ ſecũdũ ſolis uirtutẽ. Eodẽ pacto inter arbores palmæ in lybia fructus producant ſquali-
 dos ac pactuos. In interiori ſyria: qui carioti appeantur. ſiunt aliis excellentiores tum dulcedine tum magni-
 tudine: tum humore. His maiores multo arabia fert ac babylonia quorum magnitudo ſex eſt digitorum. Co-
 lore ſunt quidã ſub æreo. nonnulli puniceo. alij porfireo aſpectu amari & ſuaues gultu. palmæ arbor
 procera eſt ſtipite tereti & uſque ad uerticem æquo: coma eius uarie circumque diſfunditur. Ea quæ ad me-
 ridiẽ ſpectat arabia foelix cognominat. interiorẽ paſtores colunt in tabernaculis uitã ducẽtes. Hi peco-
 ribus armatisque dediti latos habitant capos: quæ inter hos foelicem arabiam interiactet: abſque aqua eſt: & ut
 iam diximus deſerta. Quæ ad occaſum uergit: arenoſa eſt penitus per eã iter qui faciunt quæ admodum in
 mari nauatæ arcti ſigna itineris duces habent. Reliqua pars arabie uerſus ſyriã ſita multifariam agro-
 cultoribus mercatoribusque ferta eſt. Qui eorum quæ exportant præmiis lecti quæ rara apud cæteros
 habentur abunde ſub ſubminiſtrat. Quæ ad occanum pars reſpicit ſupra felicẽ arabiam poſita. multisque
 ac magnis diuiſa fluuiis plures ſtagnantes locos paludeſque haud parui ambitus facit: Quæ tum fluminum
 tum imbrum aquis irrigata maiori ex parte duplici fructu abundat. Nutrit autẽ in locis elephatorum
 greges aliaque uaria ac diuerſa ſpe formaque animalia. Pecora in ſuper præſertim bouum atque ouium ma-
 gnas pingueſque caudas habentium copia eſt: Multa quoque & diuerſa camelorum præbet genera tum pingui-
 um tum macilentorum: quorum nonnulli gibbum duplicem in dorſum habent: a quo & ditiſſimã nant. Florum

Aurum

leones
pardali
Tygres
Scutio
Came-
lus

camelo
pardi
Tragela-
phi
Anima-
lium ua-
rietate

crystal-
lus
Smarag-
di
Berilli
Carbun-
culi
Solis uis

pauões
Syria
phyſtaci
palmæ
Carioti
Arabia
felix

Cameli
Ditili

carnibus lacteque uescunt incola. Quidam ferendis honeribus apti supra decem frumenti medinas: homi-
 nes uero quinque in lecto iacentes uehunt. Anacoli uero lagarique qui dromadum sunt forma plurimum
 uiae conficiunt praesertim per desertam & aquis carentia loca. In bello quoque duos in certamine sagittarios ferunt
 dorso contrarie inuicem insidentes. Alterque a fronte aduersus hostem alterque contra persequente pugnantes. Et de
 arabia haec est. Nunc de insula in oceano uersus meridiem repta: & quae in ea propter fidem narrat. de qua inuentione
 is ca paucis sunt explicanda. rabolus a uentura eruditus post prius quae mercator extitit obitum. & ipse mercatu-
 rae operam dedit. per arabiam transiens ad aromata emenda cum sociis itineris a latronibus captus primo cum **Iamboli**
 uno ex eos feris pastor deputatus est. Deinde una cum eo a quibusdam aethiopicis comprehensus ultraque mariti-
 ma aethiopia ductus. Hi cum essent externi in expiatione eius regionis capti sunt. Mos erat his quae ea loca in-
 colebant aethiopicis a praesentibus temporibus ex deorum ratione traditus per septuaginta annos uero sexcentos. septi-
 gesima nonginta proficere annis. obseruatus: duobus hominibus expiationem facere. Habebat praeparatum nauigium
 ad ferendam maris tempestates aptum. Et quod duo uiri facile possent regere. In id sex mensesum uictu: quod satis es-
 set ambobus posito uiros inducentes manabant: ut secundum oraculi rationem nauiculam uersus meridiem dirige-
 rent. Vt ueros esse eos ad insulam foelicem & humanos homines: quae beate uiuerent. Eodem modo & eos patriam: si ipsi in in-
 sulam saluam uenissent. sexcentis annis in pace foelicitateque futura. Sin uero longitudine maris territi cursum re-
 tro uertentes: tanquam impios ac scelestos omnium eorum genti magnarum calamitatum causam praebituros. Aethiopes
 uero aiunt dies agere iuxta mare festos: sacraque facere optantes quo solita fiat expiatio. praesertim nauigium cur-
 sum hi post quattuor mensium nauigationem multis acti tempestatibus ad insulam deferunt. figura rotunda stadiorum ab-
 itu quinque milium. insulae appropinquantibus accollae quaedam obtuli scapham deducunt. Alii accurrentes mirantur alii eorum
 aduentum: eos humaniter benigneque suscipiunt: quae apud se erant cum illis conuicant. Sunt eius insulae homines corpore ac
 moribus haud nostris similes. Eodem modo omnes corporis forma. Sed quae magnitudinem quattuor cubitos excedat. ho-
 rum ossa ueluti nerui quo uelis flectunt reflectuntque. Corpe uero iuxta nostram agili ac robusto. Nam si quid manibus
 capiunt: nemo eripe ex digitis potest. pilis carent de pectus. capite superciliis palpebris ac merito reliqua parte cor-
 poris adeo propolita ut ne parua quaedam lanugo appareat. Pulchri sunt decore & corpore composito. Auriu **Lingua**
 mina multo nostris patetiora. Quae admodum & lingua nobis differunt. habent enim coram lingua priuatim quod tu-
 a natura tum ab ingenio datum. Diuisa enim lingua natura dedit: quae scinditur in inferiori parte. ut ab radice **diuisa**
 duplex esse uideatur. Itaque uaria utuntur loquela. ut non solum uoce hominum loquantur. sed auium diuersarum imitemur
 eantur. Quod uero ut admirabilius una cum duobus hominibus perfecte simul respondendo tum disputando loquuntur.
 Una enim linguae parte uni loquitur. reliqua alteri. Puzibi esse in integro anno aere consistat. quae admodum poeta scri-
 bit puzi supra puzi. Malu supra malu: uua supra uita fieri supra ficu senescere esse insuper tradunt continuo
 die parum nocti. Circa meridiem nulla fieri rei alicuius umbra cum supra uertice sol existat. Viuunt autem secun-
 dum cognationes ac caeteris quae non quodringentis non excedant. habent in pratis ferente absque cultura sponte sua
 uberes fructus terra. Nam insulae uirtus aerisque temperies teream sua potest frugiferam ultraque satis est reddit.
 Nascuntur apud eos arundines plurimae ferentes uberem fructum albo eruo praesimilem. hos collectos
 spargit aqua calida: quo ad auctus ouis colubae magnitudinem equet. ex his postmodum contritis panem confici-
 unt dulcedine praesstante. Sunt et in ea aquae fontes praemagni. ex quibus praeterea aquae calidae ad usum balneorum ad-
 curanturque morbos manant: praeterea summa dulcedine frigida: quae ad ualitudinem conferunt. est quoque oium do-
 ctrinae maximeque astrologiae apud eos eura. Utuntur Isis quae habent uiginti & octo secundum uirtute signifi-
 candi characteres uero septem. quae quilibet quattuor interpretatur mensibus. Longissima sunt aetatis ut quae annos ce- **arundi-**
 tum quinquaginta uitam agant: & absque aliquo ut plurimum morbo. Si quae febricitat aut corpore aeger **nes**
 fuerit mori statuta lege compellunt. Non scindunt per latus ut nos. Sed a superiori parte recta linea ad
 inferiorem. Mons est eis ad certam usque aetatem uiuere: quae perfecta uariam sibi mortem sponte consti-
 tuunt. Gemina est apud eos herba: supra quam si quis iacet insuauem deductus somnum moritur. Mu-
 lieres minime nubunt: sed omnibus sunt communes. Simili modo & filii educantur: communique amo-
 re sunt omnibus. Abducuntur: sapientius a nutriendis infantibus: ne matres filium recognoscant. Quo fit ut
 cum nulla sit apud eos ambitio aut praecipua affectio concordet absque ulla seditione uiuant. Esse in-
 super animalia ea in insula magnitudine quidem parua: sed natura ac sanguinis uirtute admirabili. Cor-
 pore sunt rotundo ac testudinibus simili duabus lineis inuicem per medium transuersis. in quarum cu-
 iuslibet extremo sit auris & oculis: ut quattuor oculis uideant: totidem audiant auribus. Vnicis uentre
 atque intestinis: in quae commista confluunt. Pedes circum habent plures: quibus in utranque partem ambu-
 lat. Huius beluae sanguis mirabili asseritur uirtute. Omne enim corpus concisum dum spirat hoc tinctum
 sanguine euestigio cohaeret. Similiter & manus caetera reliquaque corporis. dum uita suppetit. partes resar-
 ciuntur. Si recenti adhuc applicentur uulnes. Quisque caeteris nutrit magnas diuersae naturae aues: qui-
 bus experiuntur quales filii sunt futuri. impositis enim supra aues in infantibus si uolantes per aera imo-
 ti non expauescant educunt. Sin uero timore ignauiaque deficiunt: proficiuntur: ut neque diutius ui-
 cturi & animi exercitio inutiles. Cuiuslibet caeteris senior aliis tanquam rex cui parent omnes imperat
 Annis centum quinquaginta aetatis seipsum uita ex lege priuat. Post eum senior accipit principatum.
 Mare quo in insula circumdatur fluctuosum. & quod motus ingentes facit. Dulcis est aquae gustu. Arcus
 & pleraque stellae: quae nobis apparent minime ab illis conspiciuntur. Septem uero insulae simili ma-
 gnitudine paribus interuallis eiusdem gentis legisque existunt. Omnibus ea incolentibus quamuis terdam
 d iiii

Liber

ra sua sponte abunde uictum ferat: tamen his modeste utuntur: Simples enim cibos appetunt nutrimentum quod satis est quærentes carnibus tum assis tum elixis uescuntur coquorum artem uariisq; saporibus condita ut inutilia reiciunt deos & eum qui omnia continet solemq; & reliqua celsa colunt. Pisces auesq; uarii generis capiunt. Nascuntur etiam sua sponte arbores fructiferae oleaq; & uites ex quibus olei uiniq; copiam educunt. Serpentes magnos sed innocuos insula producit: quorum carnes mire dulcedinis edet. Vestes parant ex lanugine molli ac splendida ex medio arundinum sumpta: qua maritimis tincta ostreis uestimenta purpurea conficiuntur. Varia existunt animantia: ut quia propter opionem: haud facile credita. Certum uiuendi ordinem seruant. unico cibo dietim contenti. Nam certo die pisces: alio anes: quandoq; terrestria animalia edunt. oleo aliquando simplici que mensa utuntur. Diuersis sunt exercitiis dediti. Quidam inuicem ministrant. Alii piscantur: alii exercent artes: nonnulli circa alias res usui commodas occupantur. Quidam exceptis senibus partitis inuicem operis seruitio uacant. In sacris ac diebus festis hymnos in deorum & maxime solis laudes canunt. cui se & insulas dicarunt. Mortuos in littore sepeliunt. Cadauer cum mare fluit arena obruentes: ut aquæ fluxu inuidationeq; exaggeretur locus. Calamos aiunt ex quibus fructum decerpunt augeri minui uel ad lune modum. Fœtū aqua dulcis ac sana caliditatem seruat nisi frigida aqua aut uinum immisceatur. Iambolus & qui cum eo accesserant cum septem annis in insula mansissent tandem electos fuisse aiunt inuitos tanq; malos malisq; assuetos moribus. igitur præparata scapha cibisq; impositis abscedere coacti mēsisbus quattuor ad regem idia: arenosa ac uadosa loca mari appulere. Et alter quidem tempestate perit: iambolus in uillā quandam diuertens ab incolis ad regem in urbem alibrotam plurimum a mari distans deductus ē. Cū grecos diligeret rex plurimiq; eorum doctrinam faceret: multis illum donauit. Deinde secure in perfidem primo tum sospitem in grāciam misit. Hæc postmodum iambolus litteris mādauit: multaq; de india conscripsit antea cæteris ignota.

Iambolus

Alibrotam urbs

Explicit liber tertius. incipit quartus in quo hæc continentur:

De æthiopicis qui sunt ultra lybiam. deq; his quæ apud eos antiquitus feruntur
 De auro qui in extremis egypti effoditur: deq; eius preparationis artificio.
 De his qui maritima loca arabia incolunt atq; ad oceanum sita uersus indiam loca uergunt. Vbi desertantur singulatim nationes. & quibus legibus utuntur. & quam ob causam multa de eis uarie feruntur minimeq; fides illis prestetur.
 De prisca libyæ rebus: deque his: quæ de gorgone & amazonibus & amone atque atlantibus scribuntur.
 De his: quæ de nisa feruntur fabulæ in quibus de titanibus de dionysio & de eorū matre continentur.

Aethiopes primi

Homines primi Deorum cultus

P

OSTEAq; superius de ægypti asiaq; secundum quæq; prouintiam memoratis dignis rebus scripsimus: hic liber æthiopes libyos atlantides cōplectetur. Ferunt æthiopes primos hominum omnium creatos esse cuius rei coniecturam ferunt q; non aliunde homines in cam accesserint: sed in ipsa geniti merito indigetes omnium consensu appellentur. Et quidem simile ueri est: eos qui sub meridiem habitant primos e terra fuisse homines genitos. Nam solis calore terram quæ humida erat arefaciente. atque omnibus uitam dante decens fuit locum soli propinquiores primo naturam animantium tulisse. Afferunt autem deorum apud eos cultum primitus adinuentum. Sacra insuper pompas celeberrimas atq; quibus diis honores impendantur ab eis fuisse reperta. Qua ex re ipsorum in deos pietate religioneq; inter omnes uulgata uidetur æthiopum sacra diis admodum grata esse: Huius rei testimonium afferunt antiquissimum fere ac celeberrimum apud grecos poetarum. qui in sua iliade iouem reliquosq; una deos introducit in æthiopiam tum ad sacra: quæ eis de more fiebant. tum ad odorum suauitatem conuigantes. Dicitur etiam æthiops suæ erga deos pietatis præmium tulisse: q; nūquā ab externis regibus subacti sunt. Sæper enī liberi permansere. Etenim cum plures magnis copiis apparatuque aduersus eos profecti sint. nullis tamen eorū imperiū potius est. Cambises quippe maximis uiribus æthiops aggressus & exercito amissit. & ipse piculū subiit uitæ. Sæmiramis & consilii magnitudine & regū gestarum fama excellens. cum æthiopiam intrasset: desperatione rerum subito abcessit. Hærcules quoq; & Dionysius uniuerso peragrato orbe solos æthiops etiam ægypto conterminos tum præ eorum in deos cultum: tum quia inexpugnabiles uidebantur intactos reliquere. Afferunt insuper ægyptios eorum colonos esse colonia ab osiride deducta. Quinetiam ægyptum olim non terram firmam habitabilem: sed mare abiorbis

exordio extitisse. Ea limo postmodum nili inundatione ex æthiopia aduecto exaggerata a flumine terra paulatim continentem factam. Quod in ostiis fluminis cōspici licet. Annis enim singulis noua materia inundatione nili ostiis apposita cædit pelagus ob cumulos terræ superinductæ. ita regio omnis in clementum ab æthiopia ex terra allata cæpit. plurimæ etiam leges ab æthiopibus sunt ad egyptum translatae colonis maiorum seruantibus iustituta: Nam reges deos existimare sepulchrorumq; precipuum studiu hère: aliaq; eiusmodi plura ex æthiopu disciplina pfecta sūt. Statuæq; isup magnæ usū ac litatū formas ab æthiopib; acceperūt Cū egypti iſris utat̄ ppriis. Has qdē uulgo discūt oēs. has q̄s sacras appellat̄ soli sacerdotes norūt a parētib; eorū priuati acceptas. Apd̄ æthiopes hisdē oēs figuris utūt. Sacerdotes nō apd̄ utraq; nationē eūdē ordinē hēt. pure enim casteq; ad cultū deorū accedunt utriq; similes ferentes stolas eiusdemq; figure Sceptrum in aratri formam: quo & utuntur reges: Pilleos etiam oblongos gestant circa sinem umbelicum habentes. Serpentibus quos aspidas uocant circumuolutol Monumentum insigne eos qui contra regem insurgere audeant mortiferis morsibus subesse. Plura alia de illorum antiquitate dicuntur. ægyptiorumq; colona. de quibus scribere haud opere pretium uidetur. Sed de æthiopum litteris quas egypti sacras uocant: nequid de priscais rebus omittatur dicendum. Sunt ægyptiorum litteræ uariis animantibus extremitatibusq; hominum atq; instrumentis. sed precipue artificum perfimiles. Non enim syllabarum compositione aut litteris uerba eorum exprimiuntur: sed imaginum forma earum significatione usu memoriæ hominum tradita. Scribunt quidem accipitrem Crocodillum serpentem hominis oculum manus faciem & cætera eiusmodi. Accipiter rē de notat cito factam quoniam hec aliarum ferme omnium uis sit uelocissima transfertur hec notatio ad domesticas res: quæ uelociter fiat. Crocodillus malum significat. Oculus iustitiæ seruator & totus corporis interpretatur custos. Reliquarum corporis partium dextera manus digitis passis libertatem designat. Sinistra uero compressis tenacitatem atq; auaritiam. Eodem modo & ceterarum corporis partium figura atq; instrumenta aliquid certum notabant. Quæ memoria hominum longo usu ac meditatione obseruata cūestigio quid ea exprimerent internosebant. Aethiopum leges quædam non parū ab reliquarum gentium legibus maxime uero circa regum electionem differunt. Nam sacerdotes optimos ex se ipsis sēligunt. Quem uero ex eis deus more quodam bacchantiū circundelatus cepit hunc regem populus creat. Statimq; flexis genibus quoniam sit diuina prouidentia datus. ut deum honorat. asumptus in regem uitam ducit statutam legibus omniaq; agit iuxta patrios mores neq; premio neq; pena afficiens quenq; preter traditam a superioribus legem. Mos est illis neminem subditum etiam damnatum morte punire. Sed quidam ex licitoribus præferens mortis signum ad regem mittitur. Quo accepto reus domum abiens sibi mortem consciscit. Cōmutare mortem exilio ueluti mos est apud grecos nefas habetur Ferunt quendam missio ad se mortis signo cogitasse ex æthiopia fugere: quod præsentis mater zona ad filii colū posita nequaquā manibus renitere ausum ne suis dedecori eēt stragulaſse Sed preter omniū opinionē mirandū uideatur quod fertur de regū morte. Nā qui i meroe sunt circa deorum sacra cultumq; dediti sacerdotes & hi quidem maximā apud omnes pollent auctoritate: cum eis uisum fuerit. regi nuntiant. ut mortem oppetat. ita enim deorum tubere responsa: neque fas esse immortalium uoluntatem ab mortali homine contemni: aliaq; addunt rationes. quibus ex uetere obseruataq; cōsuetudine uoluntariā regi suadeant mortem. Et sane superiores oēs reges sacerdotibus nō armis neq; uicoactis: sed ipsa uicti superstitione sponte paruerunt. At ptolomei secundi tempore rex æthiopum ergamenes grecis doctrinis philosophiæq; deditus hunc primus morem spreuit. Ufus namq; prudentia rege digna cum militibus in Auatum: ubi templum aureum erat æthiopum profectus sacerdotibus omnibus interemptis ueteriq; consuetudine abolita pro uoluntate regnum tenuit. Consuetudinē quā seruant regis amici quīs mirabileni: tamen permanere ad hoc usq; tempus ducunt. Moris enim asferunt æthiopibus fuisse: ut si quando res aliqua corporis parte ex quauis cā debilitaret domestici homines sponte sua eandem partem debilitarent. Turpe & enim existimabant rege claudonon & onnes claudos amicos esse. Et quidem absurdum uidebatur cum uere sit amicitia ex rebus aduersis amicorum dolore letari secundis nō & corporis quoq; doloris amicos participes esse. Ferunt quoq; cōsuetudinis esse amicos ultro in regis morte uita defungi: existimantes cum interitum gloriosum ueræq; amicitia testem. ideo haud facile est æthiopibus aduersus talem amicorum sensum insidias patrare cū & rex & amici uno animo communi eorum consulant saluti hæ leges apud eos æthiopes habentur qui metropolim ac insula meroen uicinaq; egypti loca incolunt seruantur. Sunt & alia genera æthiopum admodum populosa. quorum hi. utraq; nili ripas insulasq; in nilo sitas. habitant. hi arabia sunt pximi Alii mediterraneas tenent regiones uersus arabiam sitas. Horum pars maior maximeq; iuxta fluuium inhabitantes colore nigri sunt facie similes capillis crispis siluestres ferne omnes atque aspectu efferi corpore robusto ungues protensas feris similes absuntq; a mutua humanitate plurimum. Vocem pronūtiat acutā in cæteris: q̄ ad uictū spectat nil domestici hūanq; hēt: plurimū a nris moribus differet Arma ferūt hi qdē scuta ex corio crudo bouis ac puas hastas hi pacutas fudes qnq; ligneos q̄tuor arcus cubitoꝝ: q̄bo sagyttat altero p̄telo pede: Cōsuptis sagyttis sudib; pugnāt: Armāt isup usq; ad certā etate feminas q̄bo ut plurimū moris ē æreum circulum in labiis ferre. Vestibus quidam minime utuntur

Aethio-
pum
Aspides
Aegyptiorum
litteræ
Accipiter

Crocodillus
Oculus
Manus
Aethiopum
rex

Matris
fauia

Ergamenes
auatum
Aethiopum
rex

Liber

uitam p̄ omnem nūdi expositiq; solis ardoribus nulla re p̄terq; quæ casu se offert adiuuantur. Nōnulli pecudum caudas pudendus uelamen femori circumdant. Alii pecorum uestiuntur pellibus. Sunt q; sub ligaculis quæ ex capillis contextunt usq; ad medium corpus cooperantur. Non enim oues eorū ita fert regio: lanam habent. Cibus utunt; quidam herba: quæ in aqua sua sponte circa stagnatia ac paludosa oriuntur loca. Quidam arborum fructibus: quibus etiam corpora ab æstu meridiano circūdant. Alii sisamū & lotum ferunt. Sunt qui teneras arundinum radices edant. Plures arcu exercitati a uibus occisis famē sedant. Magna pars pecorum carnibus lacte caseo uitam ducunt. De diis qui superiores accolunt regiones dupliciter sentiunt. Nam quosdam eorum opinantur sempiternos atq; incorruptibiles eū ueluti solem lunam & uniuersum mundum: quosdam uero putant mortalis naturæ participes. sed p̄ uirtutem & in homine beneficia honores imortales fuisse sortitos. isidem nāq; panā herculem louem precipue colunt existimantes multa ab his hominum generi beneficia impensa. Quidam æthiopum nullos cēsent eē deos. ideoq; solem orientem ut hostem in loca palustria fugiētes execrant. Moribus circa mortuorum funera sunt uariis. Nam hi defunctos in flumen proiciunt existimantes id optimū sepulchrū eē. Hi circumdatos uitro diu seruant ne eorum aspectus sit posteris ignotus: ne ue in obliuionem inciderent. Hi circumdatos uitro diu seruant ne eorum aspectus sit posteris ignotus: ne ue in obliuionem inciderent. Hi circumdatos uitro diu seruant ne eorum aspectus sit posteris ignotus: ne ue in obliuionem inciderent. Hi circumdatos uitro diu seruant ne eorum aspectus sit posteris ignotus: ne ue in obliuionem inciderent.

is
Pan
hercules
iuppiter
Aethio-
pum se-
pulchra

Elephā-
tes cum
serpenti
bus

Auri ef-
fossio

Ad euitandos uero arduos solis æstus paludes aptissimum refugium habet. Qua ex re is locus a lybicis atq; æthiopicis sæpius bello lacescit. ipsi quoq; accolæ mutus decertant bellis. Accedunt ad eos ex superiori plaga elephantes electi ut quidam tradunt fertilitate loci pastusq; suauitate paludes enim mirandæ a ripis fluiui manant: in quibus multi uariiq; ut ulua arundinesq; nascuntur cibi: quos cum degustant libenter in his locis morantur. Cōsumentesq; ut plurimum nutrimenta hominum eos compellunt ad alia loca fugere. At ipsi ut pote pastores in tabernaculis habitantes fertiliores agros suam patriam esse putant. Elephantes autem mediterranea aridaq; loca procul ab aquis linquunt pascuorum inopia. Nam tum æstus magnitudine tum raritate fontium pauca ibi nascuntur. Tradunt quidam in desertis ac efferis locis serpentes qui cum elephantis p̄ aquas pugnent magnitudine numeroq; admirabiles eē. Complicant enim in corpus asurgentes annixiq; uiribus elephantorum crura eonnectuntq; pluribus spiris adeo arte summaq; ui: ut spumantes bestias natura graues ad casum compellāt tum plurium concursu facto bestiam haud facile mobilem depascuntur ommissis. elephantis ad assuetos uertuntur passus. Dicunt hos serpentes loca fugere capestria. Habitarē autē inter longas conualles in altis speluncis neq; assuetos tutosq; deferere locos. Natura quod cuiq; ad tutelā conferat singula animantia docente. Et de his æthiopicis hæcenus. Nunc pauca de auctoribus: qui de egyptiis atq; æthiopicis scripsere sunt nobis dicenda. Horum nonnulli fama & quidem mendaciter edēs. Quidam scribendi uoluptate seducti nulla merentur fidem. Agatharchides qui p̄ p̄gnidius in secundo rerum asiaticarum ac Arthemidorus ephesinus i octauo geographie libris nonnulliq; alii qui i egypto habitantes historias edidere in plurimis eorū que rettulimus conueniunt. Et sane nos quo tēpore ad egyptum uenimus plurium sacerdotum consuetudine usi cum senioribus quoq; nonnullisq; ex æthiopia aduenerant collocuti ab his diligenter rerum ueritatem scrutari sumus: multa quoq; ab historicis falso scripta deprehendentes ea in quibus conueniebant litteris mandauimus. Nunc æthiopes qui meridiam uersus & rubrum mare incolunt referemus. Verum præmittendum nobis non uidetur quō aurum apud egyptios reperit: in egypti finibus qui ad æthiopiam & arabiam uergunt loca sunt metalloq; feracia: ex quibus magno cum labore atq; impensa aurum educitur. Nam terra nigra natura meatus ac uenas habet marmoris albisissimi: & quod super omnes luceat splendorem. Huic operi qui præfunt magna hominū copia ad excudendū aurum utuntur. Egypti enim reges crimine damnatos omnis ac ex hostibus captos insuper ob aliquam falsam calumniam aut regum iram in carcerem detrusos auro effodiendo deputant simul sumpta facinorum pena & magno questu ex eorum labore percepto. illi cōpedibus uincti magnus hominum numerus absq; ulla intermissione die noctuq; exercentur nulla neque requie concessa omniq; ablata effugiendi facultate. Nam barbari milites diuersa inuicem lingua. eorum custodie præfunt: quorum nullus sermonis commertio sublato aut precibus aut amore potest corrumpi. Ex terra quæ fuerit durissima plurimo igni decocta aurum extrahitur. Molliorem petram: & que mediocri labore frangitur ferro effodiunt infinita sere hominum milia. Qui auri uenas discernit præcedit operarios ostendens que effodiāt loca. Monstratum lapideum marmor robore corporis præualidi nō arte sed magna ui cuneis ferreis p̄scidunt Cuniculos uero agunt non rectos. Sed quo splendens auro marmoris natura ducit: cū p̄pter uarios flexus circuitusq; obscuri existāt. Lumen opifices ante frontem preferentes saxa magno conatu in frustra excisa in solum deiiciunt. Ab hoc labore nunq; conuiescunt cōtumeliosius uerberibusq; ad continuum opus coacti. impuberes pueri in duas partes diuisi. hi. quidē proiecta frustra minutatim scindunt: hi uero efferūt. Qui annum trigessimū excedunt

sumpta ab his ad mensuram concisa frustra in lapideis uasis ferreo malleo ad eum magnitudinē terunt. Ea deinceps imolas que plume sunt coniecta: femine senesq; duo aut tres ad molam positi usq; ad farinē modum contrita molunt. Nota omnibus horum corporis illuuiæ: neq; ueste ulla operiente pudē da nō ē qui eo aspectu fedo retroq; motus tāte misereatur calamitati. Sed nulla pietas nulla rēquies nulla uenia illis datur siue eger siue febricitans siue senes siue femine debiles fuerint. Sed plagis oēs ad continuum opus coguntur: quoad miserī ex debilitate deficiant. Sunt qui timore future uitæ: quam presentī putant pena deteriorem mortem uitæ preferant. Demum opifices ad molam contrita in latīs tabulis paulo acclinationibus ponentes iterum aqua iniecta marmor terunt: Eo modo terra defluente aurum ex grauitate in tabulis remanet. Hoc sepius iterantes manibus aurum fricant. Deinde raris spongiis terram mollem exprimunt quoad uelut arena aurea reddatur. Alii postremo operari pōdere ac mēsurā in ollas fictiles coniciens supaddunt certa mensura plūbum Algam marinā furfurem q; ordeaceū. His ad proportionem compositis ollas luto diligenter liniunt: Deinceps quinq; continuis diebus noctibusq; in fornace decoctum rebus ceteris consumptis solum aurum purum in uasis reperitur parū priore pondere imminuto. Hoc labore industriaq; in egypti extremis aurum paratur. Sane ipsa nos palam docet natura aurū inuentiōe laboriosum custodia difficilē questu anxium ē: usū inter uoluptatē ac dolorem constitutū. Horū metallorū inuentio uetusta ē & ab antiquis regibus reperta: Nūc de his que arabici sinus littora trogloditāq; ac ethiopiā: que meridiē notūq; respicit incolunt gentibus dicemus. Exordiemur autem ab eis quos ethiophagos uocāt qui littus habitant carmanium gedrosūq; extremum usq; arabici sinum longa sane intercapedo ac duobus epiris altero in exitu sub felicem arabiam altero sub trogloditicā oram clausula horū barbarorū quidam nudi p oēm uitā degentes uxores filiosq; cōmunes habēt bestiis similes ut qui neq; uoluptatis neq; doloris ullum nisi uaturalem sensum percipiunt: neq; turpis neq; honesti discrimen norint. Habitacula habent non longe a mari iuxta promontoria: ubi nō solum pfundæ cauernæ: sed conualles immense & anguste spelunce existunt egressu ipsa natura difficili ac tortuoso. Hæc tanq; ad eorū usum natura factæ: aditus incole magnorū congerie lapidum obsepit: qua ueluti retibus capiuntur pisces. Maris enim fluxu qd̄ his diebus singulis circa tertiam ac nonam oram accidit oras littori p̄pinquas inundante aqua in immensum excrescēs opertis locis omnibus innumeram sortē diuersorū pisciū secū incontinētē defert. Qui cum in diuersa loca cū bi grā diuertāt refluentē mari aqua uero per lapides effluente pisces in sicco destituuntur. Quos incole cū uxoribus puerisq; cōcurrētēs capiunt. Accedūt autē p̄ cetus diuisi barbari ad sua quisq; loca cū clamore uasto ueluti iprouisam quandā uenationē nacti. Mulieres puerosq; minores ab se captos pisces terram proiciunt. Qui corpore uigent magnorū pisciū capture uacant. Traducuntur autem a mari nō solum scorpii murene & canes: sed marini uituli uariāq; piscium genera & nomine & forma ignota. Has marinas beluas non armis expugnant: sed caprarum comibus preacutis saxisq; i aciem abruptis cedūt. Etenim necessitas naturam instruit. Que temporibus parens se ad id quod usui ē uidetur accommodat. Captos uariū generis pisces supra petras ad meridiem sitas nimioq; solis incensas estu ponunt: pauloq; post reuoluunt tum ad solem decoctos perq; caudam apprehētos quatunt. Omni excussa carne spinas ad certum proiciētēs locum in magnum acerrum cumulant certo postmodū usui: de quo postea scribemus futuras post hæc carnes pisciū in concauo saxo p̄misunt admistoq; paluiri semine: cibum conficiunt sibi suauissimū. Nam sic inmixtas carnes in modum longioris lateris formāt: ad solemq; paulo deficcatas sedentes cū uoluptate edunt. Non quidem ad certam mensuram aut pondus: sed ad satietatem: prout cuiusq; fert libido & edendi appetitus. Habent enī semper uelut e penu p̄mptū hunc cibum tanq; neptuno pro cerere uictū illis subministrare. Quandoq; uero maris tempestate adeo littori p̄xima loca multis diebus inundantur: ut nulla detur piscandi facultas. Quo tempore cibiperuria conchas legunt permagnas: quarum testa faxis attrita interiori carne cruda sapore ostreis p̄simili uescuntur. Vbi uero tempestas uentorum uī diutius perseverat concheq; deficiunt ad ossa confugiunt iam cumulata: Ex histenerioribus recētioribusq; electis que dentibus possunt mandunt. Duriora edunt saxo contrita: nil brutis animantibus dissimiles. Et ossibus quidem ut diximus piscibus autem miro quodā modo ultraquam quis existimaret utuntur. Nam eorum capture quattuor diebus continuis intēti epulantur palam cum letitia cantuq; abs uno omnibus inuicem congratulantibus. Deinde mulieres ut quāq; quis forte incidit cognoscunt prolis causa omnicura ob ciborum qui presto sunt copiam iacui. Quīto die ad fontes pergunt potus gratia ubi aque dulces fluunt: ad quas pastores greges atq; armenta potum ducunt. Eorum profectio haud dissimilis est armentis boum omnibus simul uocem uelut inconditum sonū tollētibus lactantes infantulos matres in ulnis ferunt. Repullos a lacte patres q̄ quintū excedūt annū cū parentibus magno cū gaudio ut qui sua sponte uictū querant proficiscuntur. Natura eorū incorrupta famem sedare maximū ducit bonū nullam aduentitiam uoluptatem querens. Cum pastorum aq̄uati onibus appropinquant repleto aqua uentre uix regredi queunt potu graues. Ea q; die nihil edunt: iacet quisq; aqua plenus distētusq; similis ebrio. postera die denuo ad capiēdos pisces redeunt: ita eorū uita p̄ oē tēpus transacta ob simplicem uictū raro in morbos incidūt. Breuioris tñ quā nos sūt uite: Hec eorū qui intra sinum habitant uiuendi norma. At illorum qui extra sinum sunt multo est

auri mala

ethiophagos
Carmanii
GedrosiiNecessitas
piscium
copia

Symia

Gentes
patiētif-
simeChelo-
noph-
gesTestudi-
nes ingē-
tesictioph-
gi

mirabilior ut qui nunquam bibant & natura ab omni semoti sint passione. Hi procul ab terra habitabili tamquam in loca deserta a fortuna eiectioni piscationi dant operam. Humida non appetunt. pisces edunt semierudis: non quo sitim effugiant: sed feritate quadam contenti victu quem a fortuna sortiti sunt. Felicitate summam putant his carere rebus quae dolore possent egentibus afferre. id uero mirabile & quod uix credi queat: quod nulla mouent animi passione. Ab aegyptiis mercatoribus quod per rubrum mare iuxta ea loca nauigant etiam nunc eadem que nos scribimus de his referuntur. Tertius quoque ptolomeus cupiens elephantos qui in eis sunt locis uenari quendam ex amicis Simiam nomine ad speculandam eam regionem misit. Hic diligenter scrutatus singula ut Agatharchides gnidius refert ait gentem hanc aethiopum qui absque passione ne uiuunt nullo uti potu: ut que non appetant natura neque nauigantium sermone aut appropinquatum externorum aspectu moueri sed respicientes tantum immobiles stare absque ullo ac si neminem uiderent sensu. Si quis ense educto eos percusserit non diffugiunt & uerba & iniurias perferentes. neque quisquam alterius uulnere aut damno mouetur. Sed saepius filios aut uxorem ante oculos interfectos absque ulla passione respiciunt: nullum neque ire neque misericordie signum ostendentes. Denique omnia mala quieto animo perferunt aspicientes solum ad percutientes ac ad singula mouentes caput. Ferunt eos preterea sermone carentes nutu manibusque significare quibus egeant & quae uelint. Quod uero quis miretur magis. Marini uiculi inter hos ueritatem piscium capturae uelut homines intenti. Simili studio cubilia partiumque & nauorum tutelam. Haec gentes unanimi consensu paceque curant nullo externo animanti infeste. Quod uitae genus licet mirabile a priscis olim temporibus ea gens seruaui siue ita longo tempore assueta siue acta necessitate. Habitaculis non iisdem quibus ictiophagi utuntur: sed diuersis habitant modis. Quidam in speluncis diuersoria habent ad arcum positas: in quibus tum umbra tum spirans aura eos ab aestu solis tutatur. Naque ad meridiana loca spectatur fornacibus ex nimio aestu similia accessum ad ea adimunt. Qui sunt uersus arcum ex costis caetarum incuruis quas mare plurimas effert ex utroque positis latere colligatisque quas maris alga operiunt. Habitacula sibi extruunt ad euitandos aestus: Natura sibi artem ex necessitate ad se tuendam repiente. Est & tertius apud ictiophagos habitandi modus. Arbores quaedam iuxta litus plurimae nascuntur imminentes mari. Has frequentibus foliis fructu uero simili nuci castaneae simul connectentes umbracula sibi constituunt. ubi in litore pariter & mari commorantes uitam agunt cum soleni effugientes arborum umbra tum continua maris unda uentorumque aura aestum mitigante. Quartum habitaculorum modum ingens iuxta litus tumulus efficit: Qui priscis olim temporibus ex maritimis herbis arenaque maris fluctibus inmixta editus in star montis excreuit ad eo firmus solideque compactus ut in eo oblongas effodiant speluncas: in quibus commorantes maris refluxu. p. deant ad piscium capturam. Fluxu ad speluncas confugiunt epulantesque quos ceperant pisces. Mortuos in mare proiciunt inundationis tempore se pulchra suis corpora piscium prebentes. Vnum ex ictiophagis genus eas habet habitaciones: ut qui eiusmodi diligenter res inuestigare uelint: satis ad dubitare cogantur. in promontoriis enim precipitiis undique ac prealtis. habitant nonnulli adque impossibile fuerit quoniam in principio adire. pars mari proxima ne pediti quidem est accessibilis. nauibus non utuntur. cum sit ignotus illis earum usus. ita fateamur oportet illos esse loci ab origine neque ab aliunde generis: sicut quaedam naturales senserunt principium cepisse. Verum cum horum cognitio difficilis nobis sit nil prohibet multa pollicentes in paucis uera sentire & que uerbis similia uero audientibus persuadentur quadoque longe a uero abesse. Nunc eorum quos Chelonophages dicunt uisa recensatur. Sunt in oceano insule iuxta continentem numero plures sed parue humileque nullo neque domestico neque agresti fructu: in his quoniam ferme contiguae sunt nulla fit tempestas aut fluctuum maris inundatio. iter has magnus habetur testudinum numerus: que eo confugiunt ob maris tranquillitatem. Noctu in profundo conuocantur intente cibo. Die inter insulas diuertentes iacent respicientes ad solem in uersisque nauiculis piscatoriis aspectu similes. excellunt enim magnitudine precipua inter marinas conchas. Barbari insulas incolentes interdum paulatim ne sentiantur uersus testudines natant. Eas adorti quidam ab uno latere ad terram premunt. quidam ab reliquo sursum leuant quo reddant resupinas ne uertere se ne ue effugere queant. Tum longa reeste p. caudam ligatas namido ad terram deducunt. in insula expositis omnia interiora paruo tempore ad sole adusta comedunt. Testa que concaua est tum ueluti cimba ad continentem nauigant tum pro aque receptaculo tum pro tentorio utuntur: quibus natura ad modum opitulata est. ut una resuario usui accomodaretur. Cibo enim uase domo nauis uitam illorum adiuuat. Haud procul ab his litus inhabitant uitam incultam ducentes barbari. Nutriuntur enim ex cetis a mari ad litus eiectionis quam magnitudine. quadoque abunde epulantur quadoque illis deficientibus torquentur fame coguntur: cum cetera consumpta sint algam & extrema costarum mandere. Haec fertur ictiophagorum uita. Littus quo ad babyloniam spectat contiguum est regioni domestice & plantis plene. Tanta uero inest piscium multitudo: ut incolis nunquam eorum desit copia. Nam prope litus frequentes insigunt humi calamos adeo inuicem conexas: ut retia aspicientibus in litore uideantur: in his sunt plurimi aditus quod ostius ita ut in utranque uoluantur parte claudunt. Maris fluxus ad terram delatus aque impetu ostia impellens aperit refluxus claudit. Singulis igitur diebus ex maris inundatione pisces contingit ad raria per portas deduci: qui refluente aqua ostius clausis humi in sicco remanent tanto prope numero ut cumulum psalietium piscium diceret. hi & copii

am uiuendi & haud paruum uectigal prebent. Quidam circum ea loca habitantes regio enim oninis plana atq; humilis est fossas a mari ad eoz usq; uillas plunibus stadiis ducunt: ostiaq; ex uiminibus facta in imo fossae statuunt quae fluente mari aperiuntur clauduntur refluxente. Igitur remeante p ostiorum raritate aq; deprehensos pisces in fossa sinunt: quoad ceperint quos uelint. Nunc ad reliquos transeamus in aethiopia que supra aegyptum e iuxta fluum quem a sam uocat inhabitat gens qua rizofagos uocat Radices enim arundinum quas ex propinquis locis effodiunt magna cura lauantes barbari lapidibus terunt quoad molles facte cohereant. Deinde placentas admodum lateris quantum manus capit factas atq; ad solem decoctas mandunt. Quem solum cibum cum per omnem uitam suauem atque affatim habeant eoq; pacem continuam inuicem feruent. Cum leonibus tamen bellantur. Nam acre circum aestu feruente e deserto leones ad eos egrediuntur: & umbre causa & ut minores uenentur feras: Ab his ethiopes ex paludibus exeuntes multi pereunt tum inferiores uiribus tum deficientibus qui bus se tutari ualeant armis. Et iam dudum ea deleta effeta leonibus natio nisi natura eis sponte peruiuum tulisset. Nam sub ortum canis mirabilis atq; innumera nullo agitante uento culicum multitudo ad ea loca aduolat. Homines ad paludes confugientes minime ledunt. Leones abire ex his regionibus compellunt tum morsu tum uocis sono territos. His sunt ilofagi spermatofagiq; qui appellantur pro pingui. Quoz hi quidem fructus qui aestate ex laboribus decidunt colligentes absq; labore edunt. Reliquo tempore herbam in umbrosis nascentem locis decerpunt quae uitae subuenit egestati. iliofagi uero rum filiis uxoribusq; ad loca campestria accedentes arbores ascendunt ac teneras ramorum summitates auferrunt. Tantum autem ex continuo usu ramos ascendendi peritiam habent omnes. ut quod icredibile uideatur de arbore in arborem uelut aues possint: ascendantque tenues absq; periculo ramos. Macilentia leuitateq; corporis nixi si quando pedes labantur manibus ramis comprehensis se a casu uindicant quod si forte deciderint nulla in re propter leuitatem corporis laedunt: ita ramis tenerioribus dente exesis uentrem farciunt. Hi semper incedunt nudo corpore comunescq; uxores ac liberos habent pugnat inuicem p locis armati baculis aduersus alios ac dominantes uictis. Moriuntur ut plurimum fame cum deficiente uisu corpus priuetur eo sensu quo cibum querebat. Reliquam circa regionem aethiopes tenent qui Cyneci dicuntur numero haud multi uita ab reliquis diuersa. Siluestrem enim incolentes patriam & penitus asperam rarisque aquaz fontibus supra arbores ferarum timore dormiunt. Sub auroram ad aquarum decursus armati procedentes se abscondunt inter arborum frondes. Sub aestum uero solis agrestes boues pardalioq; ac uaria ferarum genera tum caloribus tum suis impatientia ad aqua potus causa confluunt: Repletas grauesq; aqua bestias aethiopes cum haud facile moueri possint ex arboribus descendentes adoriuntur: ac lignis adustis saxiq; & sagyptis occisas perq; cetus diuisas edunt. Aliquando uero quamuis praro & ipsi a ualentiori bestia interficiuntur. Sed multas ipsi dolo & arte ualentiores beluas capiunt: Si quando desint animalia antea captorum pelles madefactas remotis pilis ad ignem leuem ponunt: dispartitaq; singulis auide ad satietatem sumunt impuberes pueros exercet ad certum signum iacere solis cibum prebentes his qui signum tetigere. Ideo iaculatores optimi euadunt ut gente fame. Ab hac regione qui occasum uersus plurimum distant aethiopes cum elephantis certant. Habitantes enim in siluestribus & arboribus refertis locis a elephantorum ingressus atq; exitus ex praetis arboribus obseruat. Multos una incedentes non aggrediuntur omni spe uincendi remota: Singulis iniiciunt manus mirabili audacia freti. Nam cum incedens bestia arbori propinquat in qua speculator occultus latet ex ea desiliens manibus apprehensa cauda pedibusq; ad dextrum femur oppositis securi que ex humero pendet leui ut que unica manu tractari queat: & acie arutissima dextera manu apprehensa neruos dextri poplitis crebris ictibus amputat. Sinistra manu regens agile corpus beluae conatus magna uelocitate effugit: in eo nanq; certamine uersatur utriusq; salus mortis discrimine in alterius uita posito. Elephas neruis abscisus quadoq; quia haud facile se uertere potest inclinatus in latus saucium in terram cadit. aethiopesq; secum trahens interficit. Quandoq; ad arborem aut saxum hominem alidens ipso potere quo ad animam exalat comprimit quidam elephantis dolore moti cum insidiant obesse nequeat disflugiunt per capos quoad continuis securis ictibus ab incedente celsi decidunt. Tum conturrunt aethiopi cetus & adhuc uiuentis bestiae posterioris partis carnes abscisas edunt. Nonnulli ex propinquis incolis absq; ullo discrimine elephantos arte superant. Consuevit hoc animal cum a pascuis plenus redit dormitium proficisci plurimum natura ab reliquis quadrupedibus diuersa. Non enim genu corpus flecti ad terram potest: sed arbori herens dormit. Arborem elephantis ab haesione tum attritam tum forde plenam aduertentes incolae iuxta humum secant ut tamen non nisi impulsu cadat. Deinde sui accessus uestigia ad ea loca delent subito abeuntes priusq; bestia ad somnum redeat. Elephas uespero cibo plenus ad noctu cubile profectus omniq; mole seculo haerens arbori statim una cum eo ad terram prosternit. Resipinus tota nocte iacet: cum se erigere nequeat. Aethiopes die ad locum accedentes absq; periculo bestiam occidunt: tabernaculisq; ibidem erectis moram trahunt quod animal sit assumptum. Harum gentium qui partes ad hesperem pertinentes habitant: aethiopes simi ad meridiem spectantes scruthophagi cognominantur. Est apud eos auis spes natura terrestribus animantibus mixta: unum & nomiuata sunt. Haec magnitudine sunt magni cerui collo oblongo rotundis lateribus atq; alatis capite tenui oblongoq; eruribus ac iuncturis firmissimis fixo pedibus. Alte nolare prop gravitate nequeunt. Vex occissime sumis pedibus terram tagetes praesertim cussas uictas

Aethiopia
piae
gates
Asa flus
Riro
phagi
Leonu
uastitas

ilophas
Tohpas

Arbore
ascenden
tes

Cyneci

Arbore
colentes

sagitarii

Elephantum
caedes

Elephantis
sonus

Scruto
phagi

Aues
ceruinae

Simi
ethiopes
Aerido-
phagi
Locuste

pediculi
alati

Muriū
multitu-

passerū
multitu-
do
Attario
tæ
Rasiæ
pluuiæ
Cyria-
mini

Troglo-
dite

Veluti nauem extentis uelis impellit currunt. Venatores feriunt lapidibus ferme lateris magnitudine pede iactis. Cessante uento alarum præsidio destitutæ cursuq; iactæprehenduntur. Harum cum magna sit multitudo maris artibus plurimas barbari facileq; capiunt. Et carnes quidem edunt. pellibus uero pro uestibus utuntur ac lectis. Ab iis uero quos simos æthiopes dicunt sæpius uenatione laceffite rostris se tuentur quæ cum magna sint & ad incidendum apta magno sunt incolis usui: cum haud parua habeatur horum animantium copia. Haud procul ab his absunt aeridofagi deserto contermini homines paulo ceteris breuiiores macilenti ac supramodum nigri. Veris tpe zephyrus ac libycus uenti infinitum penes locustarum ex deserto ad eos deferunt numerum. He perimagne sunt. sed culore alarum turpi ac squalido. Ethiope ad id assueti in quandam latam longamq; multis stadiis conuallem plurimum materiei ex propinquis locis ingerunt. Cum suo tempore tanq; locustarum nubes a uentis supra uallem deferretur materiem congestam omnemq; loci herbam antea succisam incendunt. Locustæ desuper uolantes ingenti fumo eneectæ paulum ultra uallem ad terram tanta decidunt copia ut uictum ois genti abunde præbeant. Has enim sale quod regio plurimum fert super infuso diutius seruant cibum gustu eis suauem. hic est solus eorum per omne tempus locustarum uictus. Neq; enim pecora nutriunt neq; pisces edunt procul a mari positi: neq; ullum aliud uitæ adminiculum habent. Corpore leues sunt ueloces cursu & uitæ breuis ut qui longissime uiuunt quadragesimum non excedant annum. Finis eorum non solum mirabilis est. sed etiam incredibilis. Nam propinquante senectæ pediculi alati non solum uisu uariis: sed specie horridi ac turpes in corporibus nati uentrem primo tum pectus deinde totum corpus paruo tempore exedunt. Qui morbum patitur primum ueluti scabiei cuiusdam pruriti allectus corpus scalpit uoluptate simul & dolore perceptis. Deinde ex orientibus pediculis simul effluente sanie morbi acerbitate ac dolore percitus unguibus corpus magno cum gemitu lacerat. Tanta uero uermium copia effluit aliis super alios tanq; ex perforato uase scaturientibus ut deleri nequeant. Hoc pacto siue cibi siue aeris causa miserum sortiuntur uitæ finem. Huic genti regio adiacet pampila uarietate pascuorum fertilis: sed deserta. & quæ penitus adiri nequeat. Non tamen hominibus a principio caruit: sed postmodum intempestiua ex pluuiâ deserta est multitudinem aranearum scorpionumq; ferente. tam enim harum bestiarum excreuisse copiam fuerunt ut morsibus pestiferis incole coacti patriâ deserere & ad alia loca confugere compellerentur. Neq; uero debent hec incredibilia uideri. Multo enim his maiora sunt per terrarum orbem litterarum monumentis tradita in italia murium multitudo siluestrium e terra prodiens plures solum patrium lingue coegit. In media adeo ingens passerum inoleuit copia iacta absummentium semina ut homines malo acti ad alia migrarint loca. Eos quos Attariotas uocant ranæ e nubibus pro guttis aque in terram delapsæ adegerunt relicta patria ad eam in qua nunc quoq; resident oram confingere. Et enim quis ignorat inter multa egregia opera quibus hercules immortalitate donatus est illud etiam anumerari ex stinphalide palude innumeras aues quæ ea loca intestabât sua uirtute expulsas. Quedam libye ciuitates leonum uel ab oesertis locis ad eas aduentantium deserta sunt. Hæc eorum gratia qui parum quandoq; fidei scriptoribus ut in credibilia narrantibus habent retulimus. Nunc ad historiam redeamus. Extremitas ad meridiem partes uiri tenent a grecis cynamymi a uicinis barbaris siluestres appellati. Hi barbas habent admodum magnas greges siluestrium canum nutrientes ad præsidia uitæ. Nam ab æstiuo tropico usq; ad medium hyemis indici boues innumera multitudo eorum patriam ingrediuntur. Causa quidem incerta est. Vtrum ne alias insectantes se feras fugiant: an pastus penuria an alio naturæ que omnia miranda gignit impulsu hominibus ignoto actæ. His homines cum obistere nequeant. suis freti uiribus se cambustuentur: quibus in uenatione usi boues permultos capiunt. Et hos quidem recentes edunt: hos selliunt ad futuræ usum. Multa insuper alia animantia canibus capta comedunt. postremi qui ad meridiem habitant in hois forma ferarum uita ducunt: sed de his hætenus. Nunc de trogloditis loquemur. Hi a grecis appellatur pastores eo qd ex peioribus uiuant. Cetus ac tyrannos inter se constituunt. Vxores ac filios habent communes excepto quod unicam tenet tyranno. Huic propinquanti multam tyrannus irrogat certo numero pecudes etefiarum tpe quo maximi decidunt imbres sanguine & lacte inmixtis paulumq; coctis nutriuntur. estu solis deficientibus pascuis ad loca declinant palustria. pro quibus solis inuicem certant. Pecora uetusta aut in morbos cadentia occidunt: exq; his per omne uiuunt tempus. Parentum nomina minime indiderunt filiis: sed tauri arietis ouis. Et hos quædæ patres hos matres qui ab his non a parentibus quotidianus phecæ cibis appellat. Vtunt potu idote paliuri succo. potentiores ex quodâ flore expisso qui est deterrimo nostro musto perfimilis. Armatorum greges secuducetes uarias ne iisdem in locis morentur diuitius regiones mutat. Corpora propter uirilia quod pellibus tegunt nudi. pudenda troglodite oes uelut egypti circuncidunt. His deceptis quos a casu claudos appellat. Hi soli intra regionem esternorum habitates ab infantia nouacula icidunt. Arma ferunt troglodite ii quos dicit megauares. Scutum ex corio crudo bouis rotundum & ferratam elauam. Alii arcus lanceasq;. Sepulchra ridicule penitus curant. Nam paliuri uiribus corpus ligantes defuncti cernicæ cruribus applicat. Deinde cadauer in loco editiori positum lapidibus ridetes obruat. impositumq; supra saxorum acerrum capre cornu abeunt nullo dolore moti bellat iuicem ne ut greci ob iram aut ambitionem: sed pabuli gratia. in eorum concertationibus primum iactis lapidibus quoad aliquod uulnere concertatum arcu quoadmodum exercitati sunt pugnant. res mutuis uulneribus cadunt. Ea certamina dirimunt que etate precedunt: foemine quibus nullo peri

euto in medium prodeuntibus nefas est enim has ullo pacto ledere. ex templo a certamine cessant in-
 ualidi obsequium armenta sequi gutture bouis cauda astricto uitam finiunt. Qui mortem differunt li-
 cet uolenti eodem modo admonitos tñ antea uita priuare idq; habetur benefici loco. Febricitantes itē
 aut morbo incurabili correptos simili afficiunt morte. Maximū enim arbitrantur nialog; ab eo uita
 diligi qui nequeat aliquid agere dignum uita. Videre licet trogloditas omnis corpore itegro etare ua-
 lida ut qui sexagesimū non excedant annum. Vex; de his hactenus si quis uero lector aut ppter rerum
 nouitatem aut mirabilē eoz; qui describebant uitam nostrā forsan hystoriā fidem abrogabit: si sci-
 thā; trogloditarūq; aerem comparans quantum inter se is differat pensiter scribentium uerbis cre-
 det. Tantum. n. noster differt aer ab eo qui in historiis aliqñ narrat: ut diuersitas eoz; incredibilis uide-
 atur. Aliquibus in regionibus adeo maxima frigoribus congelant flumina ut currus & exercitus sup
 immobilem glaciem transeant. Congelantur etiam uinum reliquaq; humida adeo ut gladio abscondā
 tur. Quodq; his est mirabilius & extremitates uestium quas homines ferant frigore attrite decidunt.
 obfuscantur oculi. Ignis splendorem non reddit. Ereā statuā; disimpuntur. Quandoq; uero ob den-
 sas nebulas neq; fulgura neq; tonitrua in eis locis fiunt. Plura quoq; alia his mirabilia natura efficit
 quā; ignorantibus incredibilia uidentur. Iis uero qui ea experti sunt facilius. In egypti ac trogloditarum
 finibus propter imensam solis circa meridiem caloris uim nequaquā; se respicere propestantes queūt ab
 aeris crassitate. Absq; calceis ire non possunt: nam discalciati subito pedes inuenta caliditate exulce-
 rantur. Siccitantes nili potum cito sumant euestigio moriuntur ut pote solis estu humiditatem corpo-
 ris subito absumente. Cibi in uas eneum cum aqua positi ex templo solis arbore absq; igne alio deco-
 quantur. Has tamen qui incolunt oras tanta uitā; incommoda nolunt effugere: sed ultro potius eam
 diligunt uitam q̄ alio cogantur more uiuere. Ita patriā; amor quidam ingens natura singulis innatus ē
 & aeris malitiam consuetudo a teneris annis cepta superat. Has uero tot rerum uarietates haud ma-
 gna locorum intercapedo aliquando continet. A meotide palude ubi scithā; quidā; in pagis & sum-
 mis frigoribus habitant multi cum one rariis nauibus decem diebus rhodum tum quattuor in alexan-
 driam accessere. Deinde per nilum navigantes diebus decem in ethiopianā; petuenerunt. Ita a frigidis-
 simis orbis partibus ad calidissimas regiones non amplius quattuor & uiginti dierum continua ea na-
 uigatio fuit. Quapropter cum non longe distantium locoz; aeris sit tanta uarietas: non est mirandum
 uitam illorum mores corpora a nostris multum differre. Nunc de feris que in eis sunt regionibus ali-
 qua sunt scribenda. Est animal qd̄ ab re Rinocerotem uocant par uiribus elephanti magnitudine infe-
 rior: pelle durissima: colore buffi. In summitate narium cornu gerit sinum forma durūq; istar ferri. Hoc
 pabuli causa cum elephante certat. Acuit enim ad saxa cornu: deinde cum elephante congressus uētrē
 grauius ictum cornu tanq; gladio profcindit. Hoc pacto pugnans bestiam exanguē reddit. Si uero ele-
 phas illius ictum preoccuparit pro hoscide capum cum superior sit uiribus dentibus laniat. Spinges &
 apud trogloditas ethiopesq; nascuntur forma haud ei dissimili qua pinguntur sed paulo pinguiore na-
 turam habent mansuetam pluribus exercitiis disciplinisq; aptam. Qui cinocephali uocantur corpore
 sunt de forma: homini perfimiles uocemq; imitantur humanam ferum omnino atq; indomitum ani-
 mal ratione carens. Superciliis aspectuq; sunt horrido ac truci. Feminis sua natura accidit ut palam ex-
 positam extra corpus uulnam per omnem uitam ferant. Is uero quem ortum nominant ab corporis
 & etatis decore nomen fortis facile est leonis. Corpus reliquum pāthere simile excepta qua damis
 equatur magnitudine. Horum animal omnium siluestris taurus equi carnibus pascitur feritatem exce-
 dit: penitusq; est inexpugnabilis. Corpore maior est domesticis tauris equi uelocitate ore usq; ad aures
 fisis rubicundo colore oculis albis nocteq; refulgentibus. Cornua ueluti aures mouēs in certamine fir-
 ma tenet pili contra naturam ceterorum animantium uersus caput ducuntur. Et hæc fera uiribus for-
 titudineq; mirabili pugnat enim ceteris bestiis quas superatas comedit. Est quoq; infestus admodum
 armentis nihil nec pastorum uires neq; canum multitudinem timens. Dicit̄ eius pellis haud quaquā; uul-
 neribus patere. Cum multi illum conētur ui capere: frustra defatigantur. In foueam delapsus aut alio
 captus dolo se ipsum ex ira suffocat pristinae libertatis memor. Merito igitur trogloditā; hāc bestiam
 optimam iudicant: cui a natura indita sit leonis uirtus equi celeritas robur tauri quodq; maximum est
 haud inferior natura ferri. Quos uero ethiopes appellant crocotas mixta sunt canis lupiq; natura: sed
 ambobus deteriores dentibus ita ualidis ut ossa onmia facile cōterant & digerāt comesta. Hoc animal
 scribunt quidam uocem hominis quod nobis procul a uero uidetur imitari. Varia serpentum genera
 incredibiliq; magnitudine conspici dicunt: qui loca deserto incolunt propinqua. centum enim cubito-
 rum longitudine nonnullos esse aiunt ut merito non solum a nobis sed ab aliis quoq; id falsum esse exi-
 stimeretur. Addunt insuper his multo maiora haud digna fide. Nam cum plana sit regio serpentes uero
 maximi circumuolutos in girum longe procul aspicientibus locum editiorem & quasi collem quendā
 uideri. Sed eorum magnitudo non omnino uidetur spernenda. Nos de maximo omnium qui in con-
 spectum uenerint serpente capto ac in alexandriam delato referemus addentes cap: ure modum. Secū-
 dus Pthlomeus cupiens & elephantos & alias mirabiles uisu ac uiribus beluas ad se adduci donis ac pe-
 cuniis plures ad elephantos qui multi ad eum deducti sunt aliasq; feras capiendas p̄llexit. Itaq; multa
 eius studio ad grecorum uotiam antea ignota animantia detecta sunt. Conspecta uenatores quidā

Ignatio
rū uita

Glaciei
uis

Solis uis

Patriæ
amor

Rhino-
ceros

Sphiges

Cinoce-
phali

Taurus
sylue-
stris

Crocota
Serpēū
magni-
tudo

Liber

regis in huiusmodi donis magnificentia decreuere communi aninio aliquem magnum serpentem uiuum in alexandriam ad ptolomeum traducere. Cum res hæc grauis difficilisq; esset: fortuna eorum con filio opitulata est: Serpens erat triginta cubitorum longitudine iuxta aquas qui reliquo tempore im mobilis se in circulum redigens quiescebat. Accedentibus ad aquam potus causa cæteris animantibus subito assurgens oreq; nonnulla capiens alia circumnectens cauda depascebatur. Hunc conspicari ho mines cum longior esset habesq; natura laqueis & catenis illum capere existimantes primum fidenter ad eum accesserunt. Bestie appropinquantes uisus igneis oculis lingua lanbente singula squamaru aspe ritate dum moueretur strepitum ingentem reddente dentibus insuper eminentibus oris quoq; aspe ctu horrido immutato colore admodum exterriti sunt. Itaq; timide iniectis ad caudam laqueis ad con tactum funibus corpus magnis sibilis conuersa belua propinquiorem ore captum uiuum deglutiuit. Ali um fugientem cauda longe apprehensum atq; ad se tractum occidit. Ceteri metu percussis fuga saluti consulere non tamen ommittentes belue capiende curam spe lucri timorem superate. Arte igitur & dolo potiore uiribus beluam sunt aggressi. Primum ualidis spissisq; funibus rete concanum grbbi for ma belue capacem fecerunt. Tum speculantes serpentis cubile atq; exitus reditusq; notato tempore ut primum serpens ad consuetum animalium pastum prodiit ore aditus ingentibus lapidibus terraq; ob ducto in proximo uallis loco latum in primis ingressum tum arctiorem interius ueluti cuniculum cu bile uersus in quo rete positum est fecere. Reuertenti a pastu belue sagyptarij funditoresq; tum equi tum magnus numerus ad hæc tibicines ad id preparati omnes sese ostendere. Nulli tamen adire propi us ausi sunt aliorum malo edocti. Hos ille ut conspicatus est caput alte extulit. Sed tum coniectis procul manu telis tum equorum conspectu tum latrantium canum multitudine ad hæc tubarum cõcentu ter ritus serpens ad solitum aditum profectus est: quem obseptum cum repperisset illi insequendo armorum equorumq; strepitu tubarum insuper clangore & uenantium clamoribus iam feritate deposita obstupefactam beluam ad preparatum ad id aditum adgere: quem ingressa in rete incidit. Deinceps reluctantem reteq; dentibus magnis editis sibilis lacerantem compresserunt. Nam & cuniculo cum re te extracta multisq; ad caudam ictibus percussa effractis insuper dentibus exq; ea re dolore percussa fe ra mitior est effecta. Eo pacto irretitum serpentem deferentes alexandriam regi otrulerunt mirandũ spectaculum & uix audientibus credendum. Deducto deinde paulatim ad conterendas uires cibo feri tas eius remissior reddita est: ita ut ob illius omnes mansuetudinem obstupescerent. Ptolomeus uena toribus tributo premio serpentem dimenso enutriens cibo ad regiam uenientibus exteris pro miran do spectaculo ostendebat. Tam ingenti igitur serpente in cõspectum hominum palam deducto hand abroganda uidetur fides ethiopibus: neq; pro fabulis dicenda: que de serpentibus tradunt. Asserunt. n. reperiri apud se illos tanta magnitudine ut non solum boues ac tauros ceteraq; eiusdem molis animã tia: sed elephãtos quoq; occisos uorent. Nam cum illis cõgressi primum cauda pedes illorum multis ne xibus complicant ita ut nequeant moueri. Deinde in caput assurgentes oculisq; tanq; fulgure incensis elephantorum uisum obumbrantes ad terram deiectum comedunt. Nunc de reliquis arabici sinus oris scribemus partim a nobis alexandriæ ex regum commentariis partim ex his qui niderunt perce ptis. Hæc enim orbis portio insula quoq; britannie & loca ad arctum sita paucis nota sunt. Verum de regionibus que arctum spectant deq; britannicis rebus tum referetur a nobis cum. C. Cæsaris qui ro manum usq; britanniam imperium protulit easq; oras incognitas antea notas effecit gesta complecte mur. Arabici sinus ostia patent ad oceanum qui meridiem respicit plurimum stadiorum longitudine: quæ arabie togloditarumq; finibus terminatur. ostii reliquaq; sinus latitudo decem & septem stadiis patet a portu panormi ad oppositam epirum diei unius nauigatio. Plurimum uero distat circa Tiritum mon tem ubi ita latum est mare ut epiiri minime inuicem aspiciantur. Ab hac latitudine paulatim clauditur usq; ad ostium eius. Is sinus multis in locis insulas continet magnas quas inter arctus est nauium cursus: Maris uero fluxus uehementis ac multus. Hic situs est arabici sinus cuius ab ultimis locis ordientes utrin q; nauigandi modum que ue in eo sunt memoratu digna recensentur. Et primum in dexteram su memus littoris partem: quam usq; ad desertum habitant trogloditæ. Ab Arsinoe ciuitate iuxta dextrũ continens cunctibus uariis in locis ex saxis in mare emanant aquæ salsedine amare: Ultra quas latis capis mons imminet uiridi colore qui continuo aspicientium uisum corrumpit In montis radicibus sta gnium est difficile ad nauigandum nomine Aphrodites: ex tribusq; in eo sunt insulis duæ oliuas ac fi cus abunde ferunt. Tertia his arboribus deficiens meleagris ut appellant referta est. Post hæc finis è ingeus nomine Achatartus In quo cheronessus angusto aditu. Iter nauigantibus ad oppositum mare prebet. Ultra hæc loca insula est longitudine stadiorum octoginta nomine Ophiades olim deserta cul toribus ob serpentum unde & nomen supresit in ea diuersantium multitudinem. Postmodum regum ægypti opera serpentibus purgata est ad cultumq; redacta ita: ut nulli in ea amplius conspiciantur. Nõ autem pretermittenda uidetur causa: qua hanc insulam serpentum molestia cura hominum liberauit. Inuenitur in ea insula topatius lapis uiro similis colore aureõ Cuius accessus omnibus est interdictus pena mortis ad eam nauigantibus statuta. Pauci custodes insule presunt uitam miseram ducentes. Ne quis enim eos lapides furto auferre possit: nulla penitus in insula nauis relinquatur. Qui prope nauigat regis timore haud quaquam propinquant insule. Nutrimentum deferentes euestigio abscedunt cibo

Serpens
ingens

Lucrum
qd

Elephã
tes

Arabi
cus sinus

Tiritus
mons

Arsinoe

Alphro
dites

Acathar
tus

Ophia
des

Topaci
us lapis

relictis. Caeteri propinqui insulam non adeunt. Deficiente cibo ad littus sedent omnes uite subsidium expectantes. Hos qui deferunt ut tardos sepe incurfant uelut in extremo uita positi. Hic lapis in petra nascitur die ob solis splendore minime apparet. Noctu in umbra lucet per se ostendens quo sit in loco. Custodes forte diuisi ad loca ubi late nit topacii accedunt. Quae ubi noctu splendet cospicere locum splendete lapidis designat: eum postmodum die excisum opificibus tradunt: quae ex eo topacium eliciat. Propinqua littora maiori ex parte scythiae phagi habitant & pastores trogloditae. Montes insuper sunt usque ad sotiras portum contigui qui nomen hoc a graecis primum eo prospere nauigantibus accepit. Deinceps sirius est arabiam uersus cuius regio ac mare aliam a priori naturam habet. Nam continens humilis est nullis collibus elatus. Mare non amplius tribus passibus profundum colore admodum uiridi: Quod ferunt minime natura aquae contingere: sed quia alga referta est: locus ad nauigandum factus nulli subditus tempestati: multisque refertus piscibus. Naues quae elephantes uehunt tum profunde tum pondere graues haud parua subeunt maris discrimina. Noctu enim uentorum aetate ui quadam in scopulos quandoque ad loca uadosa impelluntur. Nautae ubi neque egredi propter aquam statuta hominis profundiorum neque nauem contis queunt impellere omnia preterquam ad uictum necessaria e nauis eiicientes non tamen propterea periculum deuitant. Nulla insula nullo editiore loco nulla nauis propinqua. Nam regio penitus inculta est & incolis uacua: & ad quam rari nauigent. Preter has difficultates breui tempore tanta maris fluctibus arena ad nauis alueum impellitur: ut ueluti iaggere obducatur. Illi incautum ad surda loca exclamantes non tamen omnino salutem desperant. Nam quandoque a maris ex estu ante fluctu nauis in altum eleuata tanquam deus qui spem salutem attulit periclitantibus. Si uero hoc dei auxilio destituantur ubi cibus deficit: imbecilliores in mare a ualentioribus quo pluribus diebus cibi suppetant proiciuntur. Sed tandem & ipsi multo pereunt deterius quam iam uita functi. Illi enim breui tempore spiritum nature que illum dederat reddidere. Isti multis calamitatibus morte producta longiora differendo mala perpeffi tandem priuantur uita: Nauis autem destituta nautis tanquam suorum sepulchra aliquandiu permanent arena undique congeffa. Malus autem nequa longe conspexerit ad defunctorum misericordiam aspicientium animos mouent. Regium est mandatum si quando eiusmodi casus acciderit ut significantur loca nauigantibus pernitiola. Traditum est a maioribus fama his qui prope icchiphagos habitant magno quodam eius sinus fluxu mare ad oppositum litus secedente omnibusque locis eius sinus arefactis terram funditis colore uiridi apparuisse ex immenso rursus maris refluxu aquam in priorem locum restituta. Harumpantium a ptolomaida ad taurum usque montem nauigationem retulimus: cum Ptolomeum elephantorum uenationi scripsimus operam dedisse. A tauro uertitur littus orientem uersus ubi aestiuo solstitio umbra ad meridiem uergunt diuerso a nobis modo usque ad horam secundam. Habet ea regio flumina decurrentia a montibus quos appellant psebeos. diuiditur quoque latissimis campis hibiscum cardamomum ac mirae magnitudinis palmas. Fructus insuper omne generis asperos gustu ferentibus ignotos nobis. Mediterranea regio elephantis tauris siluestribus leonibus ceterisque magnis feris copiosa est. Nauigatio insulis impeditur nullum domesticum ferentibus fructum. Aues in eis uarie aspectuque mirabiles nutriuntur mare deinceps sequitur profundum habes cetarum magnitudine eximia haud infesta hominibus nisi cum forte quis in scias in earum cristas inciderit. Neque enim nauigantes insequi aduerso sole possunt splendore illarum oculos obumbrante. Has trogloditarum partes ultimas montes quos dicunt pseuaras circumdat. Reliquum ex aduersum littus arabiam spectans ab ara quam Ariston a ptolomeo ad peruestigandam arabiam usque ad oceanum missus. Neptuno dicauit neptunum appellatur. Eius longitudinis regio maritima propter utilitatem admodum celebris finicea a palmis quas plurimas fert ubere ac suauis fructu appellata. Omnis propinquus ager tum aquas scatentes raras habet: tum ad meridiem uergens e admodum calida propterea locum illum arboribus fructuque fertilem inter deserta hominibus loca situm merito diis barbari sacrarunt. Etenim non pauci fontes riuoque aquamque niuitem frigiditate haud inferior est scaturientes terram herbis uirentem prestant rem aspectu admodum iocundam. Est & templum ex duro lapide priscais temporibus conditum uetustarum & quae intelligi nequeant litterarum inscriptione. Ei uir ac mulier presunt per omnem uitam sacrorum curam habentes. hi felices habitant qui id loci habitant in arboribus ob timorem dormiunt ferarum. Iuxta pheniceam nauiganti ad epiri promontorium insula est ab animantibus que in ea uersantur dicta ferarum insula. Tanta n. haec bestiarum copia in his superest mixta ut uideatur aspicientibus imminens huic insule promontorium ei loco adiacet qui appellatur petra & arabiae palestine. In hanc & tus & reliqua odorem reddentia ex superiori ut fertur arabia genei minnetque asportant. Reliquam maritimam ora tenuerunt olim marani. Deinde qui proximi sunt garidanes que loca ab eis hoc pacto sunt usurpata. Celebritas erat olim in ea quam diximus phenicea iustis singulis seruata: ad quam undique e proximis locis accedebant pingues camelos hecatombas appellant diis in templo sacrificaturi. Aquam inde recedentes nam profuatum erat eam ad sanitatem deferentibus conferre in patriam ferebant. Ob eam causam Maraneis ad sacra adeuntibus garindanes tum prius qui domi remanserant maraneos tum deinceps qui a sacris redibat per insidias aggressi ad unum peremerunt. Vacuam cultoribus patriam tum frugibus tum pecoribus nutriendis aptam inter se diuiserunt. portus ea regio paucos habet: sed frequentibus

phagi
sotirae
Syrius
nus

psebei
montes

cete

pseuaras
montes

phenicea

arborum
lecti

marane
garindanes

Lamites
sinus
nabathe

diuiditur montibus: ex quibus præter aspectus uoluptatē magna colonis utilitas percipitur. Ex hac nauigātes sinus excipit lamites frequētibus in habitatus arabum uiciis quos nabateos uocant. hi maiorē sinus portionē tenet. Et mediterraneas qualdā propinquas partes in quibus frequens est populus & per magna pecoris copia. hi priscis tēporibus iuste uiuebant uictu quē armenta prebebant contenti. Postea uero quā alexandrinis mercatores ad ea loca nauigantes spoliare predatoris nauibus ceperunt imitati eorū qui in ponto sunt taurorū feritatē triremibus deinde capti meritā penam dedere. Subest deinceps regio campestris irrigua: que ob frequentes fontes nutrit gramen medicam & longitudine hoīs lotum. propter loci ubertatē nō solū infinitus ibi pecorū alitur numerus: sed siluestres cameli cerui damēque plures pascuntur. Magno præterea numero accedūt eo cibi gratia leones ex locis desertis ac lupi pardalique: quibus cum feris pro armentorum tutela pastores die noctuque certare coguntur.

Mala cū
bonis

Ita soli illius bonitas i colis discriminis causam prebet. Natura enim bonis ut plurimū que hominibus largitur & mala immiscet. His cāpis sinus quingentorū latitudine stadiorū adiacet natura mirabilis: usus pluribus ac magnis scopulis perplexusque ac exitu difficilis. Saxum longe in mare porrectū nauigātū aditū reditūque impedit: tantū fluxus tempestatisque tēpore cū fluctus excreuere naues supra saxum uētorū uel delate trāseunt. Gētes que iuxta sinum habitāt banizomenæ appellate & uenationibus uiuunt apud quos est sanctissimū templum quod omnes arabes superstitiosus celebrāt. Tres proxime his sūt insule que plures habent portus. Harū primā solitariā in qua antiquorū domorū lapidea sūt rudamēta. itēque colūne barbaricis litteris insculpte. Ferūt Isidi sacra. Eodē pacto & relique sūt deserte cultoribus oleis tamen referte a nostratibus diuersis: Post has insulas maritima loca ad mille stadia abruptis scopulis plena sunt. Mare innauigabile neque portus neque locū habet in quo anchore figi queant: ut necesse sit orta tempestate nauigantes submergi: Mons huic mari imminet uertice precipiti atque alto in cuius radicibus exese speluncæ sunt frequentes aspereque concauitates. In has frequentibus procellis delata maris profundi tēpestas sonū tonitruo similē reddit. Fluctus partim ad magna illis saxa sursum feruntur spuma mirabili edita: partim a locis cōcauis absorbenē maximo edito fragore ac streptu. Adeo ut eis locis propinquātes eo sonitu perculli timore pereant. Hoc litus arabes incolunt nomine Thamu-

deni
Echina
siae
charmu
tha

deni. Sequitur sinus ingens sparsis in eo insulis per multos aspectu simili insulis echinasiis. Iuxta litus arene sunt prealti cumuli colore nigro longe lateque dispersi. Deinceps chersonesus subest optimum habens omnium portū qui in historiis describuntur nomine charmutha. Nā sub rupē immensā que ad zephyrū spectat: sinus est non solum iocundus aspectus: sed utilitate quoque ceteris supergressus. Ei mons imminet amenus centū stadiorum ambitu. Ingressum habet duorum iugerum portus tranquillus duobusque milibus patens nauibus litriguus est præterea magno flumine in eum flūente. In medio quoque insulā continet aquis redundantē atque ortis accommodā. Denique Kartaginensium portui quē dicunt coihonū uidetur esse persimilis: de cuius utilitate suo loco dicetur piscibus plurimis ad eū ex magno mari tūcibitum aquarum in eū decurrentium dulcedine confluentibus est refertus: Hec nauigantibus loca montes quinque distantes inuicē prealti apparent uerticē modum egypti pyramidarū acuto. Sinus est deinceps rotundus magnis circumdatus promontoriis cuius in diametri medio affurgit collis in modum

Cotho
nus

mensē ob longus: in quo tria templa sunt admodum magnifica diis grecis ignotis sacra magnoque in honore ab incolis habita. Sequitur deinceps litus tum fontibus irriguus tum plenus dulci aque riuis: in eo mons est uariis arboribus densus quē gabinum dicunt. Loca monti contigua arabi tenēt quos uocāt debas. Hi camelos ad omnē uitæ uitium paratos habent. nā in his bellātur his uaria ferunt onera horum lac potant his uitā ducunt. Super his diuersa perambulāt loca in medio regionis eorum dicitur esse fluuius arena aurea. ex qua incole aurum elicere nesciunt. Sinunt autem ab externis. sed non omnibus auferri. boetiis enim dumtaxat & peloponensiis arenā asportare licet. Idque eis herculus beneficio erga suā gentē ut a maioribus acceperant olim impenso in gratiā beneficii concessum. Contiguā eis partim arabes abilei gafandique habitant: non quidē calore feruidā ut propinqua loca. sed mollē & spissis quandoque humectam nubibus: qui nimbi suo tempore aduenientes estate fructiferā reddunt. Regio sua natura fertilis habetur. sed parum colitur hominum incuria. Aurum e cuniculis nulla arte factis effodiunt. non quidē quem terra igne liquefactum exprimant. sed ipsa natura purum quod ab apyron dicunt. Minutum tamen reperitur ut pars minima scintille ignis maior nucis sic instar regiae illud circa manuum iuncturas ferunt circaque collum pretiosis lapidibus distinctum: Cum auri apud eos sit copia. eris inopia ac ferri inuicē ea cum mercatoribus permutant. Hos secuntur quos uocant carbos. Hos sabei gens arabum populosissima qui felicem arabiam incolunt eorumque apud nos sunt pretiosissima ferentē plurima ac omni pecoris genere apprimē copiosam. Odoribus insuper suauibus quos passim natura apud eos gignit omnes ferme alias superat nationes. Nā in maritimis locis Balsamum oritur & cassia quedamque herba natura singulari que recens aspectu oculos oblectat inueterata subito sit debiliior pars: mediterranea siluas continet amenas in quibus magne sunt turis ac mirre arbores. palme insuper arundines ac cinamomum & alia his odore similia. Neque enim referri posset singulorum species ac natura adeo affluenter multa in eum odorifera natura exagregauit. Diuina quædam res est: & que uerba superet suauis ad nostros sensus ab eis aspirās odor. Et sane longe quoque a continentibus nauigantes hanc odorum uoluptatē percipiunt. Veris enim tempore uenti a terra perflātes ab

Debas
Cameli

Abilei
Gafandi

Apiron

Carbi
Sabæi

Balsamū
Cassia

huiusmodi arboribus odores ad propinqua maris loca perferunt. Non enim remissam aromata & ue-
 tuatam ueluti apud nos accidit uim habent sed ingentem recentemque & que ad omnes sensus perue-
 niat. Aura quidem ex optimis mixta odoribus ad maritima descendens multa suauitate nauigantes
 afficit & confert ualitudini. Nam haud quaquam ex contrito fructu aut in uase recondito aer manat odo-
 riferus: sed a patria arboribusque quibus id diuina quadam natura inest. Ut qui odores hos sentiunt am-
 brosiam quam narrant fabule tanta enim odorum excellentia nullum sibi nomen inuenit aptius esse
 putent. Non tamen puram simplicemque & absque inuidia felicitatem fortuna his hominibus largita est
 sed tantis dolis plura immiscuit mala profecto admonens perpetuis bonis deos a nobis solere contem-
 ni. Nam apud odoriferas siluas serpentum infesta multitudo uersatur colore rubicundo longitudine pal-
 mi que proflentes in homines letali occidunt morfu. Singulare quid incolis accidit longo debilibus mor-
 bo. Nam longa uexati egritudine cum natura debilis adeoque exhausta est ut recreari nequeat ex affato.
 hyrcique barba uapores faciunt quo malis odor boni immensaque uirtutem contundat. bona enim me-
 sura & modo sumpto hominibus profunt & asserunt uoluptatem temere & casu inutilia redduntur.
 Huius gentis metropolis est: quam faba appellant supra montem sita. Reges habet ex generis succes-
 sione eos quibus multitudo honores distribuit bonis malisque imixtos. Beata namque uitam habere ui-
 dentur que reliquis imperantes rationem ab se gestorum minime coguntur reddere. infelicem uero que
 nunquam regiam exire queunt. Nam si palam prodirent: a turba hominum lapidibus ueteri quodam deo-
 rum responso obruerentur. Hec natio non solum propinquis barbaris sed ceteris hominibus diuor
 atque opulentiore habetur. Nam in mercaturarum commercio ex parui ponderis re plurimum praeui-
 a mercatoribus ex rerum commutatione capiunt. Ideoque cum nulla unquam calanitate ea gens sit exper-
 ta: auri autem argenti que copia praesertim. Sabe ubi regia est superfit toreumata argentea auri: raque oru-
 generis poculorum habent lectos in super tripodasque argenteis pedibus. ceteramque supellectilem ultra fi-
 dem sumptuosam. Magnis quoque columnis porticus fulciuntur. quarum capita tum argentea tum au-
 rea existunt. laquearia uero ac porte aureis fialis pretiosis lapidibus intermixtis totius domus sumptu-
 osissimum ornatum ostendunt. Alia enim auro: alia argento: quedam lapidibus splendunt. Nonnulla
 tum elefantorum dentibus sunt exultatum auri preterea rebus aliisque plurimi apud homines
 extimantur. Et hi sane multis seculis perpetuam habuere felicitatem. Absunt enim ab eis penitus quod
 multos in preceps dedit ambitio per auaritiam aliena possidendi. Horum mare albo colore esse uide-
 tur: quod cum mirabile sit: eius rei causam querende dedit. insule sunt felices propinque quae urbes
 membris carent. Pecora in eis omnino alba cornua feminis natura desunt. Ad has mercatores conueant
 undique: sed maxime ad potanam quam Alexander iuxta iudifiumis ostium condidit. Locum in oce-
 ano intore nauibus recipiendis aptum. Et hec haecenus. Nunc illa que in eis locis uiranda in celo ui-
 dentur non omittenda: sed precipua admiratione uidentur digna: que de arcto scribuntur multum
 que dubii afferunt nauigantibus. A mense enim martio nullum eorum septem que circa arctum sunt a-
 stris usque ad primam uigiliam uideri dicunt. Maior autem usque ad secundam pauloque post partem aspi-
 cit a nauigantibus at qui planete appellantur non aspici omnino. Aliorum autem quedam maiora no-
 stris uideri quedam dissimili ortu etque occasu. Soleni non tanquam apud nos paulo ante ortum iubar emit-
 teret sed adhuc nocte obscura subito apparere lucentem. ideo nunquam diem in eis locis priusquam sol uidea-
 tur oriri: quem ex medio pelagi tradunt surgere incensis carbonibus similem radiosque permagnos pro-
 cul afferre. Forma autem apparere non rotunda quemadmodum apud nos: sed columbae simili pau-
 lum ab summo capite luculentiore aspectum habente. Preterea neque splendor em neque radios usque ad
 primam horam prebere: sed uelut ignem absque luce in umbra uideri. Secunda hora ueluti clipeum fic-
 ti. Lumenque prebere continuum & supra modum feruentem. Circa occasum e conuerso contingit.
 Nam uidetur aspectu orbem nouis radiis illuminare horis duabus. Et ut agatharchides gnidius tradit tri-
 bus. Hoc uero tempus incolis pericundum iam diminuto uergente in occasum solis est in zephyrus
 & libycus & euri uenti apud eos sicut & apud alios spirant. Nota uero apud ethiopianos neque uigenti ne-
 que noti existunt. Apud arabes ac trogloditas adeo calidi supra modum regnant ut & exirant herbas
 & ad umbras quoque confugientium debilitent corpora. At boreas merito optimus eximatur: cum sit
 ubique terrarum frigidus. Nunc ad libios: egypto propinquos & proximas eis regiones transaemias. cir-
 ca syenen ac fyrtes orasque mediterraneas quattuor libyorum inhabitant genera quorum Nasamones
 dicuntur qui ad notum uergunt. Alii anochite ad occidentem siti. Quidam marmaride inter egyptum
 & crenen habitant ac littoris partem. Quartum genus multitudine prestans hominum appellantur
 mace: qui circa fyrtes habitantes soli inter ceteros libyos agros uberes fructu colunt: lamentorumque ex
 quibus nutriuntur diligentem curam habent. He ambe nationes regibus parent uitam non omnino
 agreste in agentes: neque ab humanitate alienam. Tertii neque ullis subsunt regibus neque illam atrocini-
 is semper intenti iustitiam norunt. Rapientes enim que prima ex deserto casu occurrant contestim
 ad sua loca redeunt. Hi omnes libyi uita siluestri sub dio habitant. Victu ferarum more edenti nil do-
 mesticum edunt. Nullis uestibus preterquam caprarum pelibus tegunt corpora potentiores iter eos nul-
 las habent ciuitates sed turres aquis proximas condentes in eis que usui supersunt. Subditos populos
 singulis annis adiurant ut principi pareant obtemperantes ut socios diligunt. imperium abnuentes ut

bmAro-
 sia.
 Deoru
 cotep.

Bonoge
 mciura
 Saba

Potana
 intula

Solis or-
 tus

Libya
 Naseme-
 nes.
 Anochite
 Marmaride
 Mace

latrones persequuntur. Arma sunt eorum & regioni & moribus congrua. Nam cum sint corporibus leues patria uero ut plurimum plana neque ense neque gladiis neque alis armis utuntur in bello. Tris tamen ferunt hastas lapideas in uasis ex corio factis delatos: cum his certantes tum in congressu tum et abeundo primo ferire hostes conantur ad cursum & lapides recte iaciendos longo ulu edocti. erga externos nullum ius nullam omnino fidem seruat. Regio cireni proxima caepstris est non frugibus solum sed uineis oleoque & pascuis utilis. Sunt insuper flumina non pauci incolis utilia. Que uero ad notum uergit de deserto cincta instructuosa est: impote aquis carens aspectum habet mari simile. Huic desertum ingens sterileque adiacet transitu perdifficili. Ita neque ues in ea neque quadrupedia propter damas & boues conspiciunt. Loca mediterranea arenaque cumulis referta quo plerumque uite necessariis caret eo uariis magnisque serpentibus his presertim quos cerastis uocant: quorum morsus letales habentur sunt fertiora. Hi colore arene similem habent. Qua ex re a paucis internoscitur ita coloris errore seducti quidam pedibus illos conculcantes uitae periculum aduertunt. Ferunt hos quondam serpentes in egyptum transmigrantes plures uicinas regiones inhabitabiles reddidisse. Mirabile uero quippiam in eis onis & ea que est circa sirtes libya contingit. Nam quandoque & maxime quieto a uentis tempore appareret in aere diuersorum animantium forme quae quaedam quiescunt: quaedam mouentur. Et hec aliquando fugiunt aliquando insecuntur: sed omnes magnitudine eximia stupore immorantur inleis prebent. Nam que homines insecuntur: comprehensum frigidum circumdant contactu. Externi quidem utpote eius rei insueti exterrunt. Ab incolis ex assuetudine spernunt. Quonia res uel miranda & tunc fabule similibus phisici quidam eius rei conati sunt rationem reddere. Aiuunt enim uentos in ea regione aut omnino non spirare aut penitus debiles esse & remissos. Aere uero plene quoniam neque conualles neque abrupti specus aut antra neque alti colles aut magna flumina in eis sunt locis esse immobile & getum. Denique omnes uicinas regiones steriles & absque fructu nullos uapores quibus uentus excites genere in aere igitur denso atque obtuso. quoadmodum estiuo tempore in nubibus aliquando solet diuersae animantium species licet uidere formam illis aere que leues & tenues aere quicquid mouent: prebente. Eas postmodum moto paulum aere ad terram impulsas forma tradunt: quam casu sumplerunt cadere: ei que in quem forte inciderint herere quae in una parte magisque in aliam motus nulla in illis electio eorum. Nam in re inanimata non est aut appetitio aut uoluntas: sed animantia quibus herent occulte eam motus prebent. Nam procedit animantium motu anterior aer impulsus imaginem precedentem mouet: ut fugere uideatur. Similiter sequens idolum ex motu aeris ad progressum animans precedentis tractum sequi uel animal quod praecedit. Quod si se uerterit aut firmum steterit idolum similimodo a motu cessat. Cum uero in animal incidit: dissoluitur frigore quodam circa corpus relicto. Superest nunc ut de his amazonibus scribamus quas praescis temporibus in libya ferunt exstitisse. Plures enim existimant eas solas fuisse: que circa flumen thermodonta in partem to regnarunt. Verum non recte sentiunt. Multis enim antea seculis libyce fuere: a quibus multa gesta accepimus memoratu digna. Neque uero ignoramus hanc historiam nonnullos haud uera existimatos: Nam cum ea natio multis ante troianum bellum seculis omnino deleta sit amazones autem que circa Thermodonta habitauerunt multo post tempore extiterunt: simile uerum est eas que postea notiores fuere superiorum quae iam euanuerat fama nomen & gloria praesertim apud tempore inscios obscurasse. Vnde cum legerimus plures antiquos tum poetas tum rerum scriptores eosque qui postmodum fuere illarum memoriam posteris reliquisse: conabimur & nos quoque paucis ipsarum facta litteris mandare. Rex serie a Dionysio qui argonautarum dionysiique ac nonnulla alia praescorum gesta descripsit assumpta plures mulierum nationes in libya fuisse traduntur pugnaces ac ualide uiribus. Nam gorgonum gens fuit aduersus quas pegasus haud paruo certamine bellum gessisse fertur uir fortitudine eximia iouisque filius & grecorum iue cratis optimus. Earum mulierum uirtus & potentia uel maxime licet conspici: si quis que de illarum prestancia scribunt cum non in temporis mulieribus cogerat. Asserunt sitas esse occidentem uersus in extremis orbis finibus non eadem quam non est uita ducant. Nam mos est illis certo tempore bellicis ad seruandam uirginitatem rebus exercitari. Transactis militiae annis uiris coniungi proli gratia. Has solas & principari & publica obire munera. Viros nostrarum feminarum instar domestice rei curam habere tum otiosas feminis tum militiae principatusque ac omnes reipublicae expertes. post partum nati infantes dantur uiris quos lacte nutrant: aliisque rebus prout etas polcit. Feminis mamillas ne crescant. urunt asserentes impedimento eas ad bellandum esse. Vnde a grecis eo quod manibus careant amazones appellatur. Asserunt habitare illas insulam hesperam quae ad occalum sita sit uocata: Ea uero est in tritonidis palude que proxima oceano a flumine quod in eam defluit tritonia appellatur. Hac paludem ethiopiae ferunt coterminam montique quae iuxta oceanum maximus omnium qui in eis sunt locis & mari imminens a grecis athlanta dictus hanc insulam per magnam esse uariisque arborum fructibus ex quibus incole uiuant uberem ferunt. esse & in ea multos tum captarum tum pecudum greges: quorum lacte & carnibus uescuntur. Frumento penitus carent illius usum incolis noto. He amazones corpore ualide audeque bellum primum omnes insule uicos praeter unum ictiophagi ethiopes habitant menes nominatum quem sacrum arbitratum expugnarunt. Solis estu admodum insula feruet ferens pretiosos lapides per multos: quorum hos greci carbunculos alios sardonias quosdam smaragdus uocant. Deinceps plures libye propinquas iubege runt gentes urbemque perclaram infra tritonidis stagnum: quam a forma chersonesum appellat in partem rede gere. Ex hac profecte plures orbis partes peragrarunt. Sed primi athlantide bello appetiti ceteris earum partium humaniores: quae patriam incolentes felicem magnas urbes tenebant: Ab his deorum genus prout greci de oceano scribunt praedisse ferunt. de quibus paulo post dicemus. Traditur amazonum reginam nomine

Cyrene

cerastes

Amazones
ther
deonGorgones
per
seusAmaro
nisunde
tritonis
palus
Athlas
Menes
uicus

Myrinam exercitum triginta milium peditum duum milium equitum confecisse maxima spe uictoriae in equibus posita. Tegmenta corporum p armis habuere serpentum magnoz coria quoz & qdē pter fidē igētū copia in libya supest. Vtebant lōgis ensibus hasta & arcu quo non solū ex aduersū pugnam res uulnerabat. sed fugiēdo feriebant isequētes. Cū athlātū patriā puasissent quā Cercenē uorat incoletēs acie superata uictos insequentes una cū eis portas ingressē urbem cepere. Vt autem terrorem formidinēq; ceteris inicerēt isolēter uictoria abuse occisis oibus usq; ad p ubertatē uiris pucros feminasq; euerā ciuitate i seruitutē adegerūt. Qua calamitate apud finitimos uulgata athlātides aiūt timore territos ad eas misisse pollicitos tradituros se illis ciuitates atq; i perata facturos. Regina cū ipsos benignē audiuisset amicitia cū eis statuta ciuitatē sui nominis euerse loco condidit: inq; ea tū captiuos tū finitimosq; ptiū uoluntarios accolat collocauit. Deinde dona magnifica cōi athlātū decreto data honoresq; eximie i penos inuito cū eis federe cepit. Pollicita se genti eoz satis eē facturā. Veze gorgonidū q; gēs finitima erat armis sepius athlātibus lacessitis ferūt Mitinā grā p cibisq; eoz i pullam exercitū. cōtra gorgonidas duxisse. Quo oppositis copiis inuito certamine superate magna ex parte occubuerūt. Vtue ad tria milia capte Reliquis in loca siluestria confugiētibus conatā Myrinā scribunt siluas ut eaz genus deleret icedere uoluisse. Veze cū id neq;isset ad mōtes p pinquos trāsīit: Amazonibus negligerter ut i uictoria solet uigilias seruātibus captiue eductis dormietū ensibus multas interemerūt. Tā dē excitata amazones armis captis acriter pugnātes oēs occiderūt. Mortuas amazones Mirina tribo magnis aggeribus sepeliuit q; hucusq; amazonū cumuli appellātur. Gorgonidas deinde tradūt cum uires auxissent itez a pleo iouis filio expugnatas cū caze esset regina medusa postremo ab hercule & cas & amazonū gentē quo tpe ad occiduas partes trāsies colūnā i libia posuit: fuisse deletas rē indignā exstimante cū p cōmuni salute hominū pugnare aliquibus gentibus feminas i perare. Legitur quoq; tritonidam paludē terremoru his apertis locis q; ad oceanū uergebāt desiccātā eē. Miria plurima libye parte peragrata cū in egyptū trāsmeasisset. Cū oro isidis filio q; egyptiis i perabat amicitia firmata arabia bello petiit. Vbi multis iterfestis in syriā trāsīit. Qua subasta cilices ei cū donis obuios pollicitosq; i perata facturos liberos esse qm ei ulro occurrissent: iussit. Qua ex re nūc ēt liberi cilices uocant. Subiecit quoq; eas q; circa taug; sunt natiōes quauis uirib; potētes: Tū p frigiā ad magnū mare cū descēdisset regionē maritimā trāsgressa Caicū flumē statuit militiā finem puinciae uero q; Doryctica dī loca oportuniore cōdēdis urbibus ehgēs plures in ea ciuitates unā sui nominis alias magnoz ducū appellatiōe edificauit Nynā Cimē Pytanē Pryneā. His iuxta mare sitis urbibus ceteras plures i mediterraneis posuit locis in insulas insup nōnullas i ptatē redēgit: sed lesbū p cipue in q; urbē cōdidit mitulenen foris q; cū ea militabat nomine deiceps cū quasdā alias sibi subdidisset insulas tēpestate cohorta cū uotum matri deoz p salute fecisset ad unā ex his solitariā pfecta iuxta quoddā in sōnū ei dea insulā sacrauit Erectaq; ara sacra solēnia celebrauit. Nominasse insulā ferūt Samotraccē q; a grecis sacra insula interpretat. Quidam historici tradūt eā primū appellatā Samū ab incolis postea tracibus Samothracē cognominatā. Alii amazonibus i epiz aduētātibus ferunt deoz matrē hac oblectatā insula & alios quosdā in eā & filios quos Coribātas dicunt traduxisse. Quis uero eoz extiterit pī in archanis sacroz tradit Mōstrasse quoq; ea ferē q; nūc i ea seruant mysteria: tēplūq; alylū statuisse. Per hec tpa Mopius thrax alyurgo rege thracia pulsus amazonū gētē coacto exercitu puasit Cui Sypilus scytha auxilio affuit antea ab scithis thracie finitis expulsus. Prelio inter eos amazonasq; cōmissio Mopsi Sypilūq; res superior fuit. Mirina cū pluribus aliis intercepta. postea cū saepius a thracibus acie superarent: tandē q; supuerāt amazones in libyam reuertere. ibiq; eaz militiā finis ut aiunt fuit. postea uero q; athlantū minimus haud ab re erit deoz genus q; ab his pdisse referunt: cū & greci paze ab his dissentiant recentere. Athlātides ut accepimus loca p pinqua oceano & qdē felicia incolentes tū pietatis tū erga aduenas hūanitatē p ceteris finitimis gētibus laudē tulerūt. Ab his deoz genus manasse tradūt: quibus asfentit pstatissimus grecoz poeta i unōc oceanū deoz patrē & matrē Tethin appellatē introducens. Scribūt aut primū regnasse apud eos Cclū hominesq; antea p agros dispersos ad cetū cōdendatq; urbes exhortatū a fera eos agrestiq; uita ad mitiorē cultū traduxisse. Assuefecisse insup domesticos fructus ferere aliāq; p multa ad cōmunem uitae usum spectantia edocuisse. Tenuisse quoq; magnā orbis ptiem maximeq; loca ad occidentem atq; ad septentrionem sita. Astroz quoq; diligens extitit obseruator multa hominibus futura p dices. Annum et confusum antea a solis mensis uero a lune motu descripti: singulaq; anni designauit tēpora. Qua ex re multi ignorantes astroz ordinē sempiternū admirari aut futuroz p dictionē arbitrati sunt eoz auctore naturae diuine picipē. Post eius obitum tū ex eius beneficia tum aistorum notitia immortales honores adeptus est. Hoc autem constat illum nomē hoc sortitum esse ob aistorum occasus ortusq; multarumq; rerum peritiā: tum uero propter honores beneficis suis impensos tum & ipsū regem sempiternum omnium appellatū. Celum exploribus uxoribus suscepisse ferunt filios quinque & quadraginta. horum decem & septem ex Titea ortos proprio nomine singulos cōmuni autem oēs a matre appellauit. Titanas: Titeam uero prudentia peditam cum plurimum mortalibus profuisset: ab eis post obitum deificatam terramq; esse cognominatā. Genuit quoq; filias: quarum due regina uidelicet & rhea quam pandoram dixere superio

Mirina

cercenes

Gorge
nes
medusaOrus
rexCaicus
Dorvcti
ca
Nyna
Cimes
pythane
prynca
MityleneSamo
thrax
Samos
Corybā
tes
Mopsus
Sypilus
Athlātesoceanus
Tethys
Caelus
resCaeli
filii
Tytea

Tytanel res etate ceteris euaserunt clariores. Ex his regina prior annis prudentiaq; & uirtute reliquis prestan-
Rhea tior in gratia matris fratres oēs educauit: eoq; magnam aiut' matrē appellatā postea uero q; pater post
Padora obitum ad deos transiit cōmuni populorum fratrumq; consensu regnum adhuc uirgo cepit cum nul-
Magna li antea nupsisset postmodū cupiens filios linquere successores regni unum ex fratribus Iperionē uix
mater sumpsit. Ex quo duos peperit liberos solcm & lunam. Quorum formam prudentiamq; admirantibz
 singulis tradunt fratres. plis inuidia motos ueritosq; nequando imperium ad Iperiona perueniret see-
 lecto facinore Excogitato fratrem cōmuni consilio otruncasse. Solem adhuc puerum in flumen Eri-
hyperio damū proiectum suffocatum eē. Qua re uulgata luna pretermo- dum fratrem diligens Ex tecto se pre-
Sol puer cipitauit Matri querenti iustum flumen corpus cū i somnum incidisset. Visum ei per somnium est a
Luna pu sole se consolari: rogareq; ne lugeret natorum mortem: nam homicide meritum cēt supplicium pas-
ella suri. Se uero ac sororem quadam dei prouidenna futuros immortales nam ignem celi sacrum antea
 uocatum solcm ab hominibus appellandum fore. Que uero mcna prius dicebatur lunam. A somno
 experrecta cum omnibus tū somnium tū infortunium suum narraſset filios ut dcos scoluit ipsa innup-
 ta uiuens postmodum in insaniam uersa filie cimbalā tympanaq; quōtiens edito sonitu sparsis crini-
 bus per patriam errabat. Quo aspectu misero obstupebāt homines. Cum uero singuli eius odori mi-
 sererentur quidam corpus sustinerent maximo umbre cohorto cōtinuoq; fulminum casu reginā aiut'
 disparuisse. Quā re admiratus populus solis luneq; nomen ad astra transtulit matrem & deam existi-
 mant & erecta ara cimbalis ac timpanis ceterisq; rebus illius gesta imitatus sacra illi & deorum hono-
 res instituit. Huius dec in phrigia origo extitisse traditur. Afferunt enim incolae phrigie libiaq; regem
 priscum fuisse Menoem: qui uxorem duxerit dindimenen. Ex ea natam feminam cum nutrire nollēt
 in montem cibelum nomine ab se expositam diuina quadam sorte pardali aliaq; fere lacte ubenibus p-
 bito nutrierunt. Hanc mulier quedā pecora pascens cum uidisset: facto stupens infantem tulit: atq; a
 loco cibelen nominauit. Auēta etate pulchritudine prudentiaq; Excellens mirabili ingenio fuit: Nam
Menoef & fistulam plunbus calamis compactam & ad iulum choreasq; cymbalum tympanumq; prior adin-
rex uenit. Preterea pecorum puerorumq; morbis remedia introduxit. Itaq; tum propter infantes quibus
Dyndi- uerboz; medicaminibus salutem prebuit: Tum quia plunimos uelut in sinu fouit: tum etiam propter
mene diligentiam amoremq; singulis prestatā matrē ab omnibus dictam ferunt. Amicitiam quoq; eius ap-
Cybelus petisse Marsiam phrigē ingenio prudentiaq; mirabili. Coniecturam ingenii sumunt q; uocis sonum
Cybēle multiplicis fistule imitatus ad tibias eam armoniam traduxit: prudentie q; usq; ad extremum uite fi-
Phistula nem celebs uixit. Cibelen prouecta etate adoleſcentem quendam eius regionis. Atim nomine dilexit
Choree quem postmodū dixerūt papam. Cum eo elam coiens grauida facta est. Quod ut parentes norunt in
Cymba- regiam accitam ut uirginem pater suscepit. Noto filia peccato & Atim & nutrices interfici iussit atq;
lum in sepultos abiici. Cibelen tum Atis amore tum dolore nutritum percussam in sanam effectam in pu-
Tympanum blicum prodisse ferūt pfallentemq; cū tympano solā uniuersam patriā sparsis capillis deambulasse. hu-
Marsias ius marsias misertus sponteq; illam affeculus una pererrauit pristinae amicitiae memor Cum ad dyo-
Atis nisium in nisiam urbem uenissent inuenere Apollinem magna existimatione habitum q; primus di-
Apollo citharam simplici usus est. Marsias uero tibiis. Quibus admodum ut re noua audientes ob stupore. Eo
Cithara in certamine soni suauitate apollinem uisus est superesse. Ambo astantibus iudicibus cum artem qui-
Marsias libet suam preferret. Apollo modulationem cātus ad cithare suauitate adiecit. Quapropter tibiae so-
 num uisus est excedere. Quod marsias egreferens audientes inuenit minime se uictum esse. Nō enī
 uocis sed artis cōparatione fieri oportere secundum quam armonia ac suauitas tum cythare tum tibi-
 arum esset exquirenda. iniquum preterea eē duas simul artes uni cōferri. Tūc apollo respōdisse fertur
 se nihil opus ad sonum q; Marsiam adhibere: nam & ille quoq; ore uteret cū tibiis inflaret. Oportet
 re igit' aut ambobus idem licere aut neutrū ore sed manibus ostēdere suae artis modulationem. Cum
 uideret iudicibus equiora apollinē postulare artibus iterū cōparatis aiunt denuo Marsiam eē uictum
 Apollinē uero ea cōtētionē exasperatū uiuū Marsiā excoriatse. Verū extēplo penitētia ductus egre qd
 egerat ferens pietatis cithare cordis inuētā ab se armoniā deleuit. Ad hanc postmodum muse mediā
 linus quam licanon orpheus & Tanyras quā hypatē ac parhypatē musici dnt addiderūt. Apollinē fe-
 runt cythara tibiisq; in antro dionisi positis cibelis aniore captū cū ea usq; ad hypboreos errasse. Cū
Linus phruges morbus opprimeret terra nullos preberet fructus sciscitantes dei maloz; remedia oraculo p-
Apollo ceptū eūt & atis corpus sepelirēt & cibelen uenēnare tur ut deā. Nō repro Atis qd ips absūperat cor-
Cybelo pore phnges imaginē adoleſcētis circa quā plactu ac lamētis sacra iubar fecere trā inique mortui miti-
Atis gātes. Quae cōsuetudo penes phruges usq; ad hanc tpa pmāfit. Gibeli uero ara erecta annis singulis sa-
peffunū crificabāt. Postmodū i pessinunte oppido phngie sumptuose cōstructo tēplo honores illi sacraq; solē-
tes nia cōstituerūt. Mida rege adea plūrima cōferere positi erāt circa dea statuā pardali ac leones a qbus
Leones oli eēt enutrita: Hec de cibeles deorū matre apud phruges deq; athlātibz q; circa oceanū regnarūt tra-
Athlas dūt. Post iperionis iteritū asserūt celi filios ipiū diuisisse ex eis fuisse athlātē & saturnū nobiliores. athlā-
Saturno ti loca ad oceanū posita sorte euenefitq; & populo suo nose & maximū ppe oceanū mōtiū appellauit
Sphera athlātē fērt ipsū astrologie fuisse pitissimū deq; spa pmū if hoies disputasse q; ex fuisus ē orbe suis hūc

ris sustinere locum prebente fabulis sperere inuentione. Hunc aiunt plures subtulisse filios: sed unum pietate ac in subditos iustitia humanitateq; insignem quem hesperum appellant: Qui cum in athlatis montis cacumen ad seruandos astrorum cursus ascendisset subito a uentis arreptus nequaquam amplius uisus est. Ob cuius uirtutem casum hunc miserata plebs honores sibi prebens immortales astrum celeste lucidissimum eius nomine uocauit. Fuerunt insuper athlanti filiae septem a matris nomine athlantes uocate quis cuiuslibet proprium nomen esset. Vt maia. Electra. Taygete. Asterope. Merope. Alcione. Celeno. Has tradunt tum ab heroibus tum ab diis cognitatas & deos propter uirtutem & eos quos heroas dixerunt ueluti principes generis hominum peperisse. Veluti prior etate maia ex ioue Mercurium genuit multarum rerum apud homines repertorem. Eodem modo & relique athlantes singule filios ediderunt prestati uirtute: quorum hi quidem gentium hi urbium conditores extiterunt. Itaque non solum barbari quidam: sed etiam grecorum plurimi priscorum heroum genus ad istas rettulerunt: Quas cum prudentes fuisse constat: tum post obitum honores deorum immortalium ad aptas pliadum appellationem cepisse. Nymphe quoque dicte sunt: quoniam communi uerbo mulieres omnes nymphas incolae appellant. Saturnum athlantis fratrem aiunt praecipua impietate avaritiaque peditum uxorem cepisse Sororem rheam: Ex qua ortus est iupiter olympus postea uocatus. Fuit & alter iupiter caeli frater qui in creta insula regnauit multo gloria inferior posteriore. hic enim imperauit orbi Superior cretae tantum. Genuitque filios decem: qui curetes sunt appellati. In insula quoque ab uxore idea uocauit. Ibi quoque post obitum sepultus est Cuius & hodie monstrari sepulchrum ferunt. prout etiam testantur cretes. de quibus posterior referemus. Regnauit saturnus in sicilia libya ac etiam italia: sed praecipue in locis ad hesperum sitis Eius imperii firmamentum fuit. Apud omnes uero artes urbium & loca munitiora tenuit: quo firmitus imperium foret. Eo ad hoc usque tempus & in sicilia & in occiduis oris ediciora loca saturnia dicta sunt. Ex saturno iupiter ortus quoniam diuersa a patre uitae institutione erga singulos mansuetudine atque humanitate usus est. a populo pater est nominatus. Regnum is deinde cepit prius concedere praeter populi ab eo podii descendentibus. Aduersus quem cum saturnus ntantum presidio filius pugnasset acie uictus est. iupiter superior imperium assecutus uniuersum orbem perambulauit plurimum de genere hominum meritis. Viribus corporis uirtutibusque excellens breui totius orbis imperio potitus est. Omne eius studium impuniendis impis facinorosisque hominibus ac in bonorum praemiis communi populorum utilitate uersabatur. Quibus rebus post uitae finem louem dixere: eo quod beneuolentia causa hominibus extitisset. Creditus uero deus in orbe est ab his de quibus bene erat meritis. Sponte illum omnibus & deum & dominum in sempiternum uniuersi orbis profitentibus. Quonia in his quae de rebus aegypti a nobis relata sunt Dionysii genus gestaque tetigimus: equum uidetur: ut quae de hoc a grecis describuntur litteris mandemus. Verum cum prisci rerum scriptores poetaeque qui de dionysio Miranda quaedam litteris tradiderunt de eius genere ac gestis dissentiant difficile uidetur uerum in his rebus exquirere. Nam hi quidem unicum Dionysium reliqui tres scribunt fuisse. Sunt qui eius genus nequaquam mortalibus fluxisse dicant: Existimentque illum uini exuisse auctorem. Sed nos quae de eo feruntur paucis transigemus. Naturales qui de hoc deo locuntur uini quoque eum repertorem putant. terram aiunt una cum caeteris plantis sua sponte uites tulisse non ab aliquo principio fatas. Huius rei coniecturam sumunt: quod nunc quoque in quibusdam siluestribus locis nascantur uites: fructumque ueluti reliqua arte hominum culte ferant. Duas dionysio matres prisci fuisse arbitrantur. Vnam & eam priorem generis quando uitis in terram posita augmentum capit: secula quando racemos producit. Itaque altera huius dei ex terra: altera ex uitis fructu fertur generatio. Sunt qui & terram generationem ipsi attribuant: ex loue & ceteris genitum ferentes a mortalibusque dissipatum ac decoctum rursum a ceteris membris compositis iuuenis factum reuixisse. Quae omnia ad naturales traducunt rationes: louis enim & ceteris filium ob eam causam tradunt quoniam uites ex terra & pluuia nutritae producant racemos: ex quibus uinum exprimitur. Ab hominibus uero dispersum. eo quod agricolae fructum auferant: terramque homines cererem putent membra eius decocta: quoniam plures uinum decoquant tanquam melius ac suauius futurum. A mortalibus uero membra dispersa iterum in ordinem redacta terram ostendit certo anni tempore acta uindemia denuo nouos fructus proferre. Denique ab antiquis poetis scriptoribusque traditur cererem fuisse terram matrem appellatam. Eadem quoque & orphei tradunt poemata & in ceremonis introducuntur de quibus haud quamquam fas incios loqui. Eodem modo ex semele ortum ad naturale principium deducunt: asserentes Thionem ab antiquis terram fuisse nominatum. Semele eo quod honesta sit eius dei cura & honor. Thionem uero a sacris ei impensis uocatum. Bis ex ioue natum tradunt: quoniam uites deucalionis tempore una cum caeteris arboribus diluio sint absumptae. Deinde iterum exortae: ueluti haec secunda extiterit dei apud hoies procreatio: Qua ex louis femore natum denuo hic deum scribunt. Qui igitur uini repertorem dionysium uolunt huiusmodi fabulas scribere. Qui uero hunc humano corpore deum prohibent fuisse eadem tradunt: & uites eum & uini usum adinuenisse. Vt & dionysii plures fuerint incertum est. Quia unum extitisse uolunt quod & uinum reperit & arborum fructus uniuersumque agrarum orbem. Initiationesque ac ceremonias & bacchanalia introduxit. Alii tres ut diximus diuerso tempore fuisse scribunt propriis cuiusque generis attributis: priorē indū uolunt extitisse terraque sua sponte: ob soli fertilitate uites feret ex uua uinum

hesperus
Athlatis
des
Maia
Electra
Taygete
asterope
Merope
Alcyone
Celeno
Mercurius
Pliadre
nymphe
Saturnus
Rhea
iupiter
Curetes
Idea

Saturnia
Iota
iupiter
pater

dionysius

Vinum
Vites
Ceres
Thiones
Semele

Dionysius
primus

elicere ficus ceterorum arborūq; curam. Et horum insuper cōmedendorum usum edocuisse eundē quoniam indorum sit moris per omnem uitam barbam nutrire barbatur cognominauerūt. Hic orbem cum exercitu perambulās & uitem plātare & ex racemis uinum torculari ex quo ipsum leneum appellant educere monstrauit. Plura insuper ab hominum usu ab eo adinuenta causam ut post mortem pro deo coleretur: Prebuere ostendi quoq; etiam nunc apud indos aiunt & locum in quo sit ortus dionysius: & urbes eius nomine ab incolis appellatas. Multaq; preterea alia extare: quæ longum esset scribere uestigia illum apud indos natum testantia. Secundum ferunt ex loue genitum & proferpina ut alii sentiunt ex cerere: quem tradunt tum primum boues ad aratrum iunxisse: cum terra prius manibus hominum coleretur: multaq; alia instrumēta repperisse agrorum culturae accomodata. Quominori labore rustici opus facerent. His erga homines beneficis cum eum censerent immortalem & honores illi & sacra ut deo instituta sunt. Addita fuere ueluti insigne quoddam ad picturas eius statuasq; cornua tum ad monstrandam alteram Dionysii naturam tum ob perutilem agricolis aratri inuentionem. Tertium ex loue ac Semele cadmi thebis boetiae natum dicunt. Iouem enim ferunt amore illius captum cum ea saepius cubuisse. Iunonem zelo & ira motam sumpta unius ex se-meles ancillis forma ad ulciscendum iniuriam suasisse illi ab loue petere: ut ea maiestate honoreq; se-cum concuberet: quibus cum Iunone consuesset. Quod postulatū annuēs Iupiter cum tonitruo ac fulmine ad Semelem descendit: quæ insolita re territa Expirans abortiua est: editum ante tempus filium Iupiter absconditum in femur cum tenuisset. Partus tempore editum in nysam arabiae urbem tulit: ubi nymphis educatus infans a patre locoq; appellatus Dionysius est. Hic specie decorus primo i cho-reis & mulierum thiasis summa in uoluptate ludoq; nutritus atq; educatus est. Tum fæminarum exercitu quas thyrsis armauit congregato orbem terrarum circuit. Eos qui pie iusteq; uiuerent sacra my-steriaq; docens. Festos preterea ubiq; dies publice choros agi & musicam exerceri artem instituit. po-stremo sedatis inter omnes nationes urbesq; discordiis bellisq; ubiq; sublatis pacem singulis largitus est. Ita uulgata tāq; presentis dei fama cū ad uitæ ciuilem cultum homines traduxisset: passim ei occuren-tes cum lætitia gaudiisq; excipiebant. Paucos autem ob superbiam impietatemq; spernentes eum cū propter incontinentiam dicerent bacchides ab ipso circumduci. Cerimonias uero ac mysteria ad cor-ruptelam externarum mulierum introducta ex templo pœna affecit. Ob diuinā animi naturam ali-quando plectebat: impios quandoq; insanos reddens quandoq; mulierum manibus uirorū membra discerpens nonnunq; militum opera sibi aduersantes ultis: Tradidit quoq; bacchidibus pro thyrso ia-cula mucronem ferri edera circumdante. Quæ tanq; muliebria spernētes reges eoq; imparatos ad or-tus preter spem superauit. Insignes inter multatos ab eo fuerunt græcum penthea. Nynum indorū regem. Ligurgum thracem. Tradunt enim Dionysium ex asia in eur opam cum exercitu transiturum cum ligurgo thracem: qui sunt ad hellepontum rege societatem coisse. Cum fæminas primum in thraces uelut amicos traduxisset iussisse ligurgum noctu milites suos Dionysium aggredi ipsumq; & pellices omnes obruncari. His per quendam accolam Tharopem nomine cognitis territus Diony-sius cum nondum transfretassent milites amicorum presidio occulte ad exercitum transit. Ligurgus pellices aggressus in loco qui appellatur Nysus omnes interemisse dicitur. At Dionysius exercitu tra-ducto thracem pugna superatum captumq; priuauit oculis domesticis eius cruce affixis. Tharopi me-mor beneficii thracum imperium concessit tradito ei orgia celebrandi modo. huic agrus filius succe-dens & regnum & cerimonias mysteriaq; tradita suscepit. Quibus postmodum ab orpheo ingenio & eruditione præstanti perceptis cum nonnulla ad orgia addidisset repertasa Dionysio cerimoni-as orphea posteri appellarunt. Poetarum quidam interq; eos Anthimachus tradunt non thracem: sed arabum regem fuisse ligurgum: qui & dionysio & bacchidibus in nysa arabiae cum exercitu occur-risset. At dionysius pœna impiis premio bonis effectus ex indis thebas elephāto uectus puenit. A tri-ennio uero iis peregrinationibus exacto græcos instituisse trieteridas tradunt. Ipsum quoq; fabulan-tur multarum gentium spoliis onustum primum omnium in patria triumphasse. Sed in hoc genere maxime conueniunt præsci. Disputāt uero non paucas græcarum urbes ab his fuisse cōditas. Nam Ili-enses Nasii & qui ciuitates incolunt liberas insu perteti aliiq; plures suos fuisse illos ostendunt condi-tores. Teni quidem apud se ortum ea tradunt coniectura: q; etiam adhuc in eorum urbe certo ani tem-pore e terra uini fons sua sponte fluat sapore suauissimo. Cæteri uero hi quidem ostentant suam regi-onem dionysio dicatam: hi erecta templa illi sacraq; olim statuta. postremo cum in pluribus orbis lo-cis illius dei meritorum uestigia monstrantur. haud mirum est multos existimare suas urbes patriaq; præcæteris a dionysio dilectas. Sentit & poeta nobiscum enumerās in hymnis eos: qui de suo genere ambigunt & simul illum asserens in arabiae nysa ortum. Haud uero inscius sum: libyæ: que ad oceanū uergit accolæ de huius genere differentes. Nysam & alia quæ de Dionysio feruntur: quorum multa apud eos aiunt permanere ad hoc usq; tempus uestigia apud se facta contēdere. His plures præsci gre-corum scriptores poeteq; hīq; etiam qui postmodum secuti sunt assentiuntur. Nos uero ut nihil eo-rum: quæ de dionysio comperimus scripta omittatur paucis quæ tum a libyis dicta tum a græcis scri-ptoribus præsertim a Dionysio ueteris hystoriæ auctore tradita sunt absoluemus. Hic enim Diony-sii amazonum argonauitq; troianiq; belli gesta ac plura alia memoriæ prodidit inuicē cōferēs & quæ

lenæus

Dionysi
us secun
dus

Aratru

cornua

Dionysi
us terti
us

Semele

Dionysi
us undeThyrus
penthe
usnynus
licurgus
Thare
pes

orgia

Trium
phus pri
mus
Ilienses
Nasii
Teti
uini fōsdionysii
gesta
linus
numeri
melodia

a priscis poetis: & quæ ab historicis narrantur. Hic ait primum linum in gracia humeros ac melodiâ reperisse. Cadmum ex phoenicia aduexisse litteras: primumq; græcam linguam inuenisse ac rebus dedisse nomina. Ad hæc characteribus formam indidisse: communiq; uerbo litteras: quoniam ex phoenicia traductæ essent: appellatas phoeniceas. Sed a pelasgis qui primi eis litteris usi sunt pelasgas dixere. Linitum poesi tum melodia excellentis plures discipuli extitere: Horum tres precipui habiti. Hercules. Thamyris. Orpheus. Hercules cytharam discens cum ingenio esset tardo ob eamq; rem uapularet ira motus linum cythara peremit. Thamyris natura ad percipiendum apta musicam didicit: In qua cum plurimum excelleret: dixisse illum aiunt suauius se q; musas cantare: quibus irritatæ uerbis deæ & eum priuarunt musica & liram abstulerunt quemadmodum homerus his conseruens scribit De orpheo singulatim referetur: cum eius opera a nobis recensentur. Linum tradunt primi dionysii gesta litteris pelasgis edidisse: quibus & orpheus usus est ac pronopides homeri magister uir ingenio musicaq; egregius. Thymitum insuper thymiti lauredontis qui orphei ætate fuit plurimis orbis peregratis locis in libyam occidentem uersus oceanum usq; cum descendisset: undisse nysam in qua prisci incolæ nutritum dionysium uolunt: ibiq; diligenter actis huius dei apud nyseos perquisitis composuisse poema ferunt. quod phrygiam nominari antiqua lingua & litteris priscis editum. Afferunt præterea Ammonē libyæ partem regem uxorem cæpisse rheam cæli filiam Saturni aliorumq; Titanum sororem: qui regnum perambulans iuxta ceraunios montes conspectam ab se uirginem forma pulcherrimam Amaltheam nomine adamauit: filiamq; ex ea genuit specie ac robore corporis insignem. Amalthiâ uero propinquæ oræ præfecit botis cornu per similia: ex quo occiduum cornu sit nominata: Et quoniam ea regio esset uineis cæterisq; fructiferis arboribus referta a muliere autem regeretur amaltheie cornu eam dixere. ppter ea & posteri homines optimam copiosamq; fructibus patriam ab ea similitudine amaltheie cornu appellarunt. Ammon rheam ueritus infantem absconditum clam in urbem nysam ab eis locis remotiore trãsferens in insulam a tritone fluuio circumdatam precipitem ac undiq; abruptâ unico difficilique aditu quæ portas nysias dicitur ubi nutritur elegit. Esse in ea insula tradunt terram felicem amœnis pratis distitam & multis irrigua aquis. Fructus insuper multiplices & uites suapte natura ortas magna ex parte super arhores diffusas. Salubrem præterea aerem adeo ut illius homines longiori q; ceteri ætate uiuant. Insulæ aditus in tibiæ modum fertur adeo densis arboribus umbrosus: ut solis radiis eo penetrare nequeant iuxta aditum undiq; dulces aquæ habent fontes: q; locus è ad habitandum suauissimus. In ea anteq; existit rotundum tum magnitudie præcipua tum pulchritudie undiq; præcipua sunt in altum surgentia diuersi coloris splendidisq; lapidibus ut nullus ibi oïo color desit. Ante aditum natura eè arbores mirabili aspectu aiunt & has quidem fructus ferentes alias semper uirètes ut ad uisus uoluptatem natæ uideantur. In his diuersæ nidificant aues colore oculos: aures cantu uero oblectantes. Vniuersus locus est non solum aspectu sed cantu etiam amœnus artis armoniam uoce auium superante: post ingressum apparet antrum latum splendore solis lucens. Ornata floribus referta sunt: sed præcipue cassia reliquisq; rebus: quæ iocundum odorem continuo queant reddere. Licet ibi insuper aspicere nympharum plura diuersoria ornata floribus non quidem arte: sed natura cum omnidecore perfecta. In toto antri ambitu neq; flos unq; neq; folium desit: ut neq; oculorum: neq; aurium uoluptas aliquando desit. In hoc ammon puerum nutritum dedit nysæ aristei filia: Cui loco aristem præfecit uirum sapientem atq; eruditum ad emittendas rheæ noueræ insidias: custodiam filia: muneræ permisit: & paulo ante hæc tempora circa Tritonum fluuium unde & tritonia dicta est genitæ. Scribunt hanc deam per omnem uitam uirginitate seruata prudentia claruisse. Multaq; cum ingenio præstaret: ab ea artes repertas belli quoque exercitio deditam cum robore corporis uigeret multa fecisse memoratu digna. Alcidaq; ita enim dicta è peremisse feram stupendam ex terra natam: & ante aut que natura plurimum ignis ex ore euorneret insuperabilem pugna ea primum in phrygia a parauit regionem quandam comburens: quæ hucusq; exusta phrygia dicta est. Deinde ad montem taurum transcens siluas continuas usq; ad indos incendio uastauit. Postmodum per mare in phoenicea reuersa siluas libani incendit: perq; egyptum in libyâ profecta ad loca peruenit occidua: postremo siluis circa ceraunia destructis omninq; incensa patria cum homines partim flamma absumpti essent partim timore patriam linquentes ad remotiora diffugeret loca: Mineruam ferunt tum sapientia tum fortitudine ac uiribus fretam eam feram necasse pellem peflori circumdedisse tum uestitus tutelæq; corporis gratia tum ad uirtutis partæq; gloriæ memoriam ostendendam. At uero alcidæ morte terra commota deorum hostis gigantes peperit quos postmodum iupiter Mineruæ dionysiiq; ac cæterorum ope deorum deleuit. Dionysius in nysa educatus disciplinaq; eruditus non tantum pulchritudine roboreq; excelluit: sed multarum rerum utilium inuentione. Nam adhuc adolecens & uirum ex uitis cum uites sua sponte terra produxisset. ex primi & qui fructus possent exficari feruariq; ondit: præterea quæ cuiq; loco ab se inuētas arbores plantari a expedire: singulos edocuit. Spe cõcepta bñficiõrum erga genus hominum magnitudine immortales se honores potiturus: ob eius uirtutis ac gloriæ nomē fert Rheã iratã ammoni coratã eè Dionysiu auferre. Quod ubi nõ successit relicto amone uersa ad titanæs fratres saturno ffi nupsit. Qui rheæ suasu aduersus amonem moto bello acie titanu psidio superior fuit: Ammonēq; fame coactũ in cretã fugere: ubi curetes regnabant cõpulsit. Ibi regis filia cretã noie uxore cū eã pissit regno sumpto insulã itea ideã dictã ab uxoris noie ap-

Cadmus
litteræ

Hercules
Thamyris
Orpheus

pronopides

Thymitis

Nysa
Ammon

Rhea
Amalthea

Nysa
Aristheus

Tritonia

Alcida
belua

Minerua

Gigantes

Dionysius

Rhea
Ammon
Creta
Idea

- Titanes** pellauit. Saturnum tradunt occupatis locis Ammoni subditis acerbe imperantem aduersus nysatu dio nysiumq; magno exercitu profectum. Ille cum sciret patrem Ammonem bello uictum. Titanas uero saturno auxilium ferre: coactis ex nysa militibus. Interq; eos ducentis tum strenuis tum summa erga eum cum his enim nutritus fuerat beniuolentia a libyis atq; amazonibus finitimis: de quibus antea rettulimus auxilia exciuit. Afferunt eas utpote quae uirtute iuuginitateq; excellerent ad belli societatem aduocasse uitae similis mineruam diuiso exercitu: ut uiris praefectus dionysius. Minerua foeminis cum in exercitum titanorum incidissent commissio certamine multiq; utrinq; caesis uulnerato saturno. uictor dionysius euasit. Titanibus ad eas regiones quas de Ammone caeperant confugientibus dionysius ad nysam urbem cum captiuis reuersus est: ueluti de eis poenam sumpturus. Cum armatis militibus eos omnes circundasset primum de titanibus questus omni postea captos crimine solutos pronunciauit. Deinde data eligendi libertate abire an secum militare mallent secum omnes se fore acclamarunt. Obdatam uero preter spem salutem ut deum uenerari sunt. Omnis hos postea libato uno iuramento adegit: ut secum continuo in bellis usq; ad extremum pugnarent. Cum arma aduersus Saturnum esset moturus proficiscente ex nysa exercitu Aristeum tradunt eorum praesidem primum omnium & sacra instituisse dionysio: & ei ut deo sacrificasse. Dicunt insuper subsidium ei tulisse nyseorum nobiliores: quos a primo eorum rege sileno. Eius autem propter uetustatem ignotum est genus silenos uocat: is cum circa libos caudam haberet: posteriq; eius naturae participes idem signum gestarunt. Dionysius contracto exercitu per loca arida ac delerta ferisq; in festa profectus ad zambirram urbem libye peruenit. Ibi fera indigetem campos nomine multis eius orae mortalibus perniciosam peremit. Quae res magna ei gloriam penes accolae tulit. Ut autem sempiternae occisae ab se bestiae gloria extaret exiit ibi tumulum in gentem: qui ad posteros usq; perseverauit suae uirtutis monumentum. Deinde uersus titanias exercitum noto ea modestia iter fecit. ut se omnibus incolis humanissimum preberet. Vbiq; ostendens ad plendendos impios atq; ad beneficia in hominum genus conferenda eam ab se susceptam expeditione: Quae ex re moti libyi eius cognita uirtute animiq; praestantia uictum militibus affatim prebuerunt: simulq; eius castra secuti sunt. Ad ciuitatem deinde Ammonis appropinquante exercitu saturnus ante urbis moenia acie instructa uictus ciuitatem noctu incendit ea mente ut paterna dionysii regia absummeretur: sumptaq; uxore rhea & amicis quibusdam ascitis clam ex urbe profugit. Verum cum uxore captus a Dionysio nequaquam illius opera imitante non solum cognationis gratia penam remisit: sed & consolatus est: per omnem eos uitam habens parentum loco. Rhea illum ut filium uiuens dilexit. Saturni simularior fuit beniuolentia. hi per id tempus filium genuerunt quem appellarunt louem: Quia Dionysio summo honore habitus uirtute postmodum imperium omnium gentium adeptus est. Cum libyi ante pugnam ei dixissent: quo tempore ammon ex regno ciectus est incolis predictum fuisse uenturum eius filium Dionysium: qui recuperato regno orbis imperium possideret: deusq; haberetur: existimans uerum fore uaticinium. Et templo patri & urbe conditis ut deo illi honores impendit quosdam instituens qui haberent diuinationis curam. Traditur ammon gallea in hellis usus: cuius isigne fuit arietis caput. Sunt qui ipsum afferant natura in utroq; tempore paruula habuisse cornua. Propterea filium eius Dionysium eodem fuisse aspectu postmodum traditum deum hunc cornua gestasse. Edificata urbe sacrificiq; institutus dionysio ferunt in primis cum de exercitu oraculum consulisset: responsum a patre traditum: q; propter eius in homines merita immortalis esset futurus. Quare elatus animo prius in egyptum exercitum duxit: eiq; prouinciae louem Saturni Rheaeq; filium constituit regem adhuc aetate puerum addito ei profecto olimpo: a quo eruditus & ad uirtutem institutus olimpus est cognominatus. Fertur Dionysium in aegyptiis ostendisse uites plantare uinum conficere ac aliorum fructuum usum. Aucta eius uirtutis fama nulli ei obsistere bello ausi sponte sibi parebant. Laudibusq; ac sacrificiis ut deum colentes. Hoc pacto orbem aiunt peragrassae domesticis arboribus regiones reddens exultas beneficiumq; populis prebens. Vnde honores perpetuo gratiamq; omnium asscutus est. His rebus cum de caeteris diis uarie homines sentiant solum Dionysium immortalitatem fixam animo tenent. Nemo enim neq; graecus neq; barbarus qui illius beneficiorum gratiaq; fuerit expers. Nam eos quibus aut patria agrestis esset: aut a uinearum usu aliena: poculum ex hordeo conficere docuit paulo inferius uini suauitate. Ferunt enim ex indis ad mare descendentem titanias omnis quicum maximis copiis aduersus Ammonem in cretam transfretarant caepisse. Acti aduersus Ammonem moto bello iupiter ex egypto Dionysiusq; ac Minerua & alii quidam quos deos dicunt in cretam transcendentes Ammonem subsidium tulere. Inito certamine superior Dionysius omnibus titanias interfectis uictoria potitus est. Postmodum Ammone Dionysioq; ex hominum uita ad immortalitatem translatis iupiter uniuerso imperauit orbi: Si blatis titanias nulloq; eius imperium turbare auso. Haec primi dionysii ex Ammone Amaltheaq; nati gesta libyi fuisse tradunt. Secundus ex lo. Inachi & loue genitus aegypto imperauit initiati onesq; monstrauit. Tertium iupiter ex Semele apud graecos genuit priorum uirtutis imitorem. Nam & per omnem orbem exercitum circunduxit: & plura reliquit trophea statuaq; suarum expeditionum teltes. Multa insuper loca cultioro plantis arborum reddidit. Mulieres in inuitiam uelut prior amazones duxit. Circa orgia & iuuiationes multum operae impendit tum uetera in melius rediges tum quaedam ipse adinueniens noua. Cum temporum uetustate priorum gesta inuetaq; multis ignota essent

solus hic eorum qui ante se fuerant uirtute & gloriam tulit. Non autem solum hoc ei contigit: sed her-
culi quoque. Duo namque eodem nomine priores fuere. Superiorem Herculem in aegypto natum ferunt ma-
gna armis subacta orbis parte in lybia columna posuisse. Secundus cretenis uirtute armisque nobilitate
instituit olympicum. & tamen ultimum paulo ante bellum troianum ex alemena & ioue ortum magnam
orbis partem peragrasse tradunt Euristei imperio paratam. Qui multis functus certaminum laboribus
columnam in europa erexit. Nominis igitur & rerum gestarum similitudo cum defunctus esset postre-
mus superiorum illi gesta ascripsit tanquam unus tantum hercules extitisset. plures dionysios fuisse tu-
m ex aliis conantur ostendere: tum precipue ex Titanum pugna: qua constat Dionysium contra illos Ioni
auxilio affluxisse. Non enim Titanas Semelis tempora tulere: neque cadmus agenoris olympiis diis an-
tiquior dicendus est. Hæc a lybiis de dionysio tradita. Nos iuxta ordinem a nobis præscriptum tertium
descripsimus librum:

Hercu-
les duo

Titanas

Explicit liber Quartus. incipit Quintus in quo hæc continentur.

- Proemium de his. quæ fabulose apud historicos ferunt: de Dionysio. Priapo. Hemaphrodito & musis.
- De hercule. & duodecim eius laboribus cæterisque ab eo usque ad uitæ finem gestis.
- De argonautis. Medæa. & filiabus pelei.
- De pronepotibus herculis.
- De Theleo & eius cæteris aminebus.
- De septem regibus: qui ad thebas castrametati sunt.
- De proauis eorum.
- De neleo: & eius pronepotibus.
- De laphitis: & centauris.
- De æsculapio. & eius pronepotibus.
- De asopi filiabus. & æaci liberis.
- De pelope. Tantalo: oenomaio: & niobe.
- De dardano & eius usque ad priamum pronepotibus.
- De dedalo. Minotauro. & de minois exercitu aduersus cocalum regem.
- De aristeo: daphnide euridice & de orione.

AVD sane nos fugit uetustarum rerum cognitionem scriptoribus ut multis labo-
tur contingere. Nam & antiquiora illa paulum sub obscuram ambiguitatem pre-
bent scribentibus: & temporum deseruio haud facilis cognitu quandoque detra-
hit ægētibus fidem. Heroum præterea semideorumque ac cæterorum uirorum mul-
tiplex ac uariarum genus non satis exquisite explicari potest. accidit insuper quod
omnium est difficillimum ut de antiquorum gestis fabulisque scriptores inter se ad
modum dissentiant. Qua inoti re nobiliores qui postmodum secuti sunt histori-
ci ommissis priorum fabulis ad recētiorese historias contulere. Ephorus quippe
cymeus Socratis discipulus historiam scripturus ueteribus pretermisissis rebus ab

heraclidarum tempore narrandi exordium cepit. Callisthenes ac Theopompus: quos eadē tulit ætas
prisca illa minime attigerunt. Nos secus arbitratu sumus prisca res omni literis mandandi
Maxima enim plurimaque heroum semideorumque tum aliorum excellentium uirorum meritis quorum
a posteris semideorum heroumque honores ac sacra impensa sunt egregia facinora extiterunt. Qui ta-
men omnes historiae munere laude sempiterna celebrati sunt. Nos quippe tribus superioribus libris ex
ternarum gentium acta: quæ uel de diis feruntur. Loca insuper singula: & quæ in eis ferre aliisque animā
tia ac cætera memoratu digna admiranda uel haberentur rettulimus. Hoc autē libro: quæ a græcis de
heroibus semideisque: quos prisca celebravit ætas tradita sunt: deque præclaris eorum bello gestis comple-
stemur. His adiicientes quæ ab illis pace ad utilitatem cultumque hominum adiuuenta: quæ uel sancita le-
gibus fuere. Initium uero a Dionysio sumetur: quem imprimis antiquum fuisse constat ac maximis be-
neficiis uitæ mortalium profuisse dictum est superius a nobis barbaros quosdam huius sibi dei genus
uendicare. Nam ægyptii dum suum osiridem eum esse affirmant: quem græci Dionysium uocant.
Hunc uolunt omnem circuisse orbem uini repertorem: cum uites plantare docuerit. Quo facto com-
muni gentium omnium consensu illi immortalitas tributa. Indi quoque hunc apud senatum ferunt:
uinique usum ab eo hominibus traditum. E quibus licet antea singulati explicauerimus. Nunc tamen quæ
græci de hoc scribant deo minime uisa sunt omittenda. Cadmum agenoris tradit ex phoenicia ad per-
uestigandam europa a rege ea lege missum. ut aut uirginem secum reduceret: aut in phoeniciam non
rediret. Cum diutius quaesitam ab se uirginem non inueniret postposita patria in boetiam peruenisse
Vbi cum responso oraculi thebas condidisset. Armoniam postmodum ueneris filiam in uxorem suscipisse: ex qua seme-
len iuno. Autonem. agauen ac polydorum genuerit. Semelē iuppiter ob pulehritudinē in forma hoīs cogno-
uit. Quod existimas ab ioue in sui cōteptū agi rogauit ut secum put eū iunone afflucuerat coiret iuppiter

Epho-
rus
Calliste-
nes
theopom-
pus

Osiris.
Dionysius

Cadmo
Europa
Thebæ
Semelē
Iuno
Autonē
Agauē
polydo-
rus

Nise an-
trum
Dionysi-
us unde
hordei
potus
libera
urbs
Trium-
phus pri-
mus
Trieteri-
ca
Thyrus
Vini
usus
Cereris
inuenta
Dionysi-
us
Sæbafis
Boues
ad iugū
Bacchi
cornua
Musæ
Silenus
Mitia
Dimi-
tor
ebrietas
Baccus
unde
Lenæus
Bromi-
us
Diony-
sii for-
ma du-
plex
Satyri
Musici
Priapus
Osiris
partes

dei maiestate assumpta cū tonitribus ac fulgure ad eā descendit. At illa pregnās: cū neq; fulguris neq; to-
nitrus uim ferre posset: filiū aborsa igne expirauit. Infāntē iuppiter mercurio dedit ad autē nysæ: qđ in-
ter phœnicia: nilūq; ē deferēdū a nymphisq; oī studiō ruraq; educandū. Vnde ab ioue nysaq; Dionysi-
um dixerunt. qđ ēt homerus in hymnis testat: inquiring: est nysa supra montē floridū silua pcul a phœ-
nitia ferme ægypto fluente. Nutritū a nymphis aiunt. Vini: uinea q; extitisse auctore. Orbe quoq; fer-
me deambulante multas regiones reddidisse domesticas: ac propterea maximis apud oēs honorib; ce-
lebratū. Docuisse eos insuper quoq; regiōuites ferre non posset: potum ex ordeo conficere: quē non
nuli zitum dirunt. paulūa uini sapore differentē. Exercitum quoq; secum nō tm̄ uiroz; sed ēt mulierū
circūducens nefarios hoīes atq; iniquos merita multauit pœna. in boetia iussit in gratiā patriæ om-
nes urbes liberās eē ciuitate sui nominis condita: quā & liberā pronunciauit. in india cum exercitu trā-
scendens trienio post multis cum spoliis in boetiam reddiit. Primus oīum triumphauit elephāto indi-
co uestus. Boetia cæteri q; græci thraces quoq; in memoriā indicæ expeditiōnis sacra triaterica sibi in-
stituerūt. Vnde & in multis græcis urbibus triennio bacchides mulieres conueniunt: apud quas demo-
re uirgines thyrsū ferunt in honorē dei bacchantes. Eiq; per cætus sacrificantes. Posremo memori-
am menadum quæ ferunt illi deo astitisse: hymnis & cantu renouāt. Subtulit & oēs impios. qui in or-
be erant. Sed maxime pentheū ac ligurgū. Vini inuentio tum propter potus uoluptatē: tum quia cor-
pus reddiit ualidius grata supramodū mortalibus fuit. Aiunt cū purū in cenis uinum dat: oēs deum so-
spitē optare bibēti. Cum uero post cænā aqua mixtū sumitur: iouē uocari saluatore. Nā puri uini potus
ad infaniā redigit: Aqua iouis mixtus uoluptatē letitiāq; affert: & prohibet insatiām. Ferunt in deos re-
rum ab se inuentaz; meritis maxime dionysium ac Cererē ab hoibus coli. Altege suauissimi potus au-
ctore: alteram ob fruges ab se reptas. Tradit quoq; & alter multa prior etate fuisse Dionysius. Quem
aiunt ex ioue & pserpina natum a nonnullis quæ appellatum Sæbafis. huius genus sacra honores quæ
ppter pudorē nocturna oculata quæ agunt. Dicit ppter ingenii acū primus boues ad iugum iunxit
se. eorum quæ opera frugē iacta semina reddidisse. Qua ex re illum cornibus finxerunt. Ex semele ue-
ro natum posteriorē ferunt delitiis deditum molli corpore ac præcæteris decore uoluptatibus insup-
uenereis indulgentē in exercitu mulierū copiā circūdūxisse armatā hastis thyrsu inuolutis. Tradunt &
musas uirgines rum eo. pfectas apprime eruditas. His tum ppter cantus suauitatem tum qđ doctē pla-
lere bonisq; artibus eruditæ erant: deus ille oblectabaf. Secutus est ipsum silenus quoq; pedagogus ac
nutritor optimoz; q; institutor studioz; qui plurimū Dionysio ad uirtutē ac gloriā resq; bellicas pfuit. ar-
mis bellicis in pugna utebaf & pardaloz; pelibus pacis tpe in solemnitatibus diebusq; festis uestes flo-
ridas molles ac delicatas induebat. Si qñ ex potu bibētis caput agitaret. mitra caput aligabat. uñ & mi-
triphoros dictus est. Reges posteri p mitra caput diademate uinciri sunt soliti. Aiunt insup dimytora
uocari: qm̄ ex uno p̄re duo sūt orti Dionysii & matribus duab; . Vex posteriori prioris ascripta sūt ge-
sta. Qua ppter qui postmodū secuti sunt ueritatis ignari noīsq; ducti similitudine unicum extitisse dio-
nyfium crediderunt. Hæc quoq; ex huiusmodi tribuunt ei cā. Cū nouiter reperto uino nondū aqua
infundere consueffent: in amicoz; epulis ac festis diebus uinum purū ad uoluptatē potantes ebrii red-
debant. Qua ex re ligneis baculis: quos gestabant: alteri alteros percutientes plurimos uulnerabant. q-
dana peribat ex uulnere. Vt eiusmodi certamina phiberent. dionysius: ut modico uino utq; p fustibus
ligneis ferulis uterent: edixit. Plurima ei cognomina ab rebus: quas egit sunt ab hominibus idita. Nam
allū bacchum a mulieribus: quæ bacchantes illum sequebant dixerunt: alii a torrulari: quo uinum exprimi-
t lenæum. Quidā bromiū a tonitru: qui in eius ortu contigit. pinguius insuper ex eadē appellatur
cā. Quin ēt triumphator dicit: q; primus oīum de indis multis cum spoliis in patriā reuersus triumphauit.
Aliis quoq; cognominibus: quæ longum esset recensere & alienum ab historia: uocatus est. Dupli-
ci esse uidet forma qm̄ duo dionysii extiterunt. Primus barba pmissa antiquo more barbā nuti ientiū
fuit. Speciosior posterior iuuenis. & ut fert: delitiosus. Quidā duplicē formā illi tributā uolunt: qm̄ ebri-
etas & iracundos efficiat & hylares. Satyros ēt: quoq; opera in psaltatiōe ac tragœdiis oblectabaf secū
tradunt duxisse. & musarū quidē optimis institutis: Satyroz; uero risu ac ioco Dionysius uitam oēm fe-
licē traducebat. Scenicæ præterea artis ac theatroz; inuentorē. Et musicæ certaminum institutorem uo-
lunt oēs ēt qui in exercitu musicis exerceret fecit immunes: quod & posteri in star dionysii seruarunt
Omnes enim musicæ operam dantes immunitate potiti sunt. Et de dionysio ne modū excedat oratio
hactenus. Nunc. quæ de priapo tradunt. sunt enim dionysii rebus contigua se infert scribendi locus. Fa-
bulant. antiqui filium dionysii ac ueneris priapum fuisse ductū uero satis simili coniectura: q; qui nino
indulgeant sunt natura ad uenerē promptiores. asserunt nonnulli prisos illosrum uellent hominū pu-
denda oculius nominare priapum dixisse. alii genitalia dicunt. cām eē hoīum generationis: propterea
que semper extitisse immortalis honore celebrata. A egypti de priapo scribentes: olim titanias aiunt ofi-
ride ab se dolis interfecto corpus eius in æquas partes diuississe. Isq; domo clam elatis partem pudendā
in flumen rumi singuli eam respuerent abiectisse: isidem postmodum ultam uiri mortem in titanib; oc-
cis nisi corpus inquisisse parteq; repectas cum in formam hominis composuisset sacerdotibus tra-
didisse sepeliendas: utq; ueluti deum Ofiridem colerent imperasse. Sola pudenda nō reperta pro deo
coli: inque templo suspendi iussit. Hæc de priapi genere: deque eius honore: ab antiquis egyptiis tradū

tur. Hunc deum quidam Thyphalum alii thyphonem nominant. Nō solum autem in urbium tem-
 plis: sed in agrestibus quoque locis tanquam vinearum atque ortorum custos colitur fructuum fures castigās
 Nō solū atque in cerimoniis quæ dionysio impenduntur: sed & in reliquis ferme aliis huic deo facta cum
 risu & ludo fiunt. Simili ortu fuisse quidam existimant hermaphoriditum: quem ex mercurio ac uenere ge-
 nitum utriusque parentis nomen cepisse ferunt. Hunc deum esse opinantur promiscua uiri ac fœmie
 natura. fuisse quoque & specie mollitiæque corporis femine similē & opera exercuisse uiri. Quidam eius
 modi partus asserunt naturæ nostræ: quæ raro fiunt: atque aliquid tum bonum tum malum portendāt
 Quoniam uero musarum in dionysio gestis meminimus: uidetur nunc de his diligentius scriben-
 di tempus. plurimi & hi preferunt. qui probantur scriptores tradunt: eas iouis & memoriæ filias
 pauci ex poetis in quibus est alcmeon filias esse cocli ac terræ aiunt. in numero quoque dissentiant: nā
 quidam tres: alii nouem asserunt extitisse. Verum nouem numerus inualuit: his comprobantibus qui
 habitus sunt: homerum dico atque hesiodum cæterosque eiusmodi cæteris prestantiores. Homerus. n.
 ait musas nouem esse pulchritudine eximia. Hesiodus etiam recenset nomina. Clio: Euterpe: Thalia
 Melpomene: Terpsichore: Erato: Polimnia: Vrania: Calliope: quæ omnibus est nobilior. Harum cui
 libet sua officia tribuunt eorumque ad musicæ artem spectant. Veluti poeticam melodiam saltationē
 choreas astrologiam reliquasque doctrinas. plures asserunt eas fuisse uirgines: quoniam uirtutis disci-
 plina incompta esse uideatur. Musas eo uolunt cognominatas: quod homines bona utiliaque docent: &
 quæ ab indoctis ignorantur. Nomina cuique a proprio munere tribuerunt. Nam clio propter gloriam
 quæ ex poetarum laudibus oritur dictam uolunt. Euterpen propter uoluptatem quæ ab audientibus
 ex honesti eruditione precipitur: Thaliāque in longum tempus poetarum laus parta uirescat. Mel-
 pomenen a melodia: qua audientes demulceantur. Terpsicoren eo quod audiētes oblectat propter bo-
 na quæ proueniunt ex doctrina. Erato quod docti homines ab omnibus amentur. Polymniam: quoniam
 tantus suauitate poetas reddit gloria immortales. Vraniam: quod uiros ad eruditos coclium tollat. Gloria
 enim ac sapientia eleuat animos ad celestium contemplationem. Calliopen quod cantus suauitate cæ-
 teras antecedens magni ab auditoribus extimetur. Posteaque de musis rettuli: nunc gesta herculis recē-
 seamus. Neque uero me latet magna in difficultate uersari: tum ueterum rerum: tum præcipue operū
 herculis scriptores. Ea enim fuisse amplitudine singuli fatentur: ut omnium quæ memoria hominum
 complexa est gesta superare uideatur. Difficile quippe est pro dignitate rerum eius acta scribere: atque
 ea: quæ tanta magnitudine exire: ut immortale præmium mereantur æqua factis oratione pro-
 sequi. Nam cum propter uetustatem admirationem quæ rerum multi haud facile crederent scriben-
 tibus: necesse fuit in his quæ maxima habebantur pretermittere quædam: ne omnia scribendo histo-
 riæ parum fidei haberetur. Nonnulli enim legentium haud recto iudicio usi nimis exquisitè atque
 res ex his: quæ nunc geruntur perpendunt existimantes herculis uirtutem ex nostrorum hominum
 imbecillitate. Ita rerum gestarum nimiam magnitudine moti haud quam historicis crediderunt. Verū
 in præcis illis rebus ac fabulis similibus non oīo ad quadram ueritas peruestiganda est. Etenim i the-
 atris licet scianus Minotaurum forma qua fertur minime extitisse: ne tricopore gerionem: tamen
 pro ueris eas fabulas ducimus: fauoreque eius dei honores augemus. Et sane piniquum uidet: cum her-
 cules: dum uixit orbis monstra suo labore perdomuerit: homines tatorum beneficiorum immemo-
 res eius laudi claris operibus parte calumniando detrahere. Cumque posteri propter ipsius uirtutis ex-
 cellentiam communi omnium consensu immortalitatem illi tribuerint. Nos neque traditam quoque
 a patribus erga illum deum pietatem seruare. Verum his post habitis opera eius ab initio expone-
 mus tum poetarum tum scriptorum antiquissimos imitati. Ex danæ acrisi ac ioue natum persea fe-
 runt. Ex eo andromedaque cephei lectrionem. Is deinceps sumpta euridice pelopis Alcmenam pro-
 creauit. Hanc dolo iuppiter et cum cognouisset herculem genuit. hoc pacto herculis parētum genus ad
 maximum referunt deorum. eius uirtutem non solum ex operibus spectare licet. sed etiam ex gene-
 re louem enim ferunt tres noctes in unam redactas alcmenæ operam dedisse maximum futuri colo-
 ris inditum. Tantum temporis in eo puero creando impensum. Quod non amoris cupiditate put
 in aliis mulieribus conngit factum est: sed pueri gignendi gratia. Itaque nolens uel Alcmenam aggredi:
 neque fidens posse illi contum ob eius prudentiam persuadere: dolo mulierem aggressus est. Amphitri-
 onis forma assumpta. Adueniente partus tempore iouem diis astantibus prædixisse ferunt: ea die pu-
 etum: qui nasceretur se perfidorum regem facturum. Quibus uerbis mota iuno lucinam filiam iussit
 comprime alcmenæ partum. Euristeum ante tempus in lucem educere. iuppiter licet consilio fru-
 stratus quod prædixerat ratum: & herculis famam claram esse uolens. dixisse iunoni ferunt permit-
 tere se Euristeum. ut predixerat regem esse: herculemque ei subici uelle: duodecim quoque certamina
 ab eo perfici. quæ Euristeus mandasset. Quibus consumatis fieret immortalis. Alcmena post partū
 iunonem uerita puerum in loco exposuit: quem nunc ab eo herculeum campum dicunt. Quo tempo-
 re minerua una cum iunone profecta cum infantis naturam admiraretur iunoni inuasit: ut illi māmā
 preberet. Quapropter ætatem uiolentius sumpta iuno dolore mota puerum abiecit. Minerua illum
 matri detulit nutriendum. Mirabitur merito quis rem desuetam accidisse: ut mater: quam ad filioꝝ
 amorem natura compellit ex se natum perditū iret: nouerca. quæ natura odisse priuignos solet igno-

Thypha-
 lus
 Typhō
 herma-
 phrodi-
 tus
 Musæ
 nume-
 rus
 Clio
 Euterpe
 Thalia
 Melpo-
 mene
 Terpsi-
 chore
 Erato
 polym-
 nia Vra-
 nia
 Callio-
 pe
 herculis
 gesta
 persea
 lectrion
 Alcmea
 hercules
 lucina
 euristhe-
 us
 hercule-
 us capus

rans saluare infantem. iuno deinceps duos dracones ad perdendum misit puerum: quos ille utraq; manu faucibus apprensos strangulauit. Vnde illum argiui: quoniam iunonis opera gloria esset adeptus cum antea alceus uocaretur heracleum dixere. Reliquis imponuntur a parentibus nomina: huic soli uirtus nomen dedit. interim Amphitrion ex tirintho pulsus thebas concessit. Hercules antea educatus optime certaminum quoq; exercitio deditus: & corporis robore excelluit & animi uirtute. Aduephebus primum ad liberandas e seruitute thebas operam impendit tanquam patriæ gratias redditurus. Erant subditi thebani Erigino minorum regi superbe ab eis anis singulis certum tributum exigenti. Sed minime ueritus imperantium uires rem aggressus est memoria dignam. Omnes qui ad exigenda tributa missi erant male uiictos e ciuitate expulit. Erigino eius rei auctorem dari sibi postulante chreon thebanorum rex illius potentia territus paratus erat seditionis tradere auctorem. At hercules comparatam adoleseentium manum ad libertatem patriæ cohortatus arma ex deorum templis progenitorum spolia diis affixa ad belli usum deprompsit. Nulla enim priuatim in urbe erant arma: sed singuli regis edicto: ne descenderent adempta. Audiens postmodum hercules Eriginum cum exercitu appropinquare urbi obuiam cum militibus egressus in quodam angusto aditu ubi paucis pugna di locus erat regem adortus: praelio uictum occidit. omni illius exercitu deleta ex temploq; ciuitatem orchomeniorum captam minorum prius incensa regia euertit. Ad quarum rerum famam per uersam græciam dispersam stupentibus omnibus creon rex admiratus adolecentis uirtutem filiam illi Megaram nuptui despondit: urbis ueluti filio curam permisit. Euristeus habens argis regnum nota herculis fama cum ad perficienda certamina arcessit. Reuuentem iussit iupiter Euristeo obtemperare. At is delphos adiens consulto super his deo responsum tulit ab diis iniunctum esse: ut euristei iussu duodecim certamina perficeret: quibus transactis immortalitate potiretur. ea ex re haud parum commotus animo hercules. Nam & sua indignum uirtute uidebatur humiliori seruire. & ioui & patri non obtemperare tum inutile tum impossibile ducebat. Hac anxietate perplexo animo iuno rabiem iniecit. Itaq; in insaniam amentiamq; uersus iolaum occidere uoluit. Quo fugiente filios: qui prope megarum habitabant sagittis uelut hostes appetiit. Paulatim abscedente dementia preteritum recognoscens facinus doluit ex tanta calamitate: Cum singuli una eius malo moerent diu quieuit domi fugiens hominum consortia & consolationes. Tandem tempore dolorem mitigante paratus ad subeunda pericula ad euristeum uenit. A quo primum imperatus est nemei leonis interficiendi labor. Hic pertermodum ingens. & qui neq; ferro: neq; ære: neq; lapide uulnerari posset manibus necessario erat occidendus. Versabatur is maxime inter Micenas ac nemeam siluam circa montem: quem a casu tritonem dixerunt. Huius in radicibus aderat spelunca: ad quam diuertebat belua. hercules cum ad locum accessisset refugientem in speluncam insecutus feram altero aditu ore obturato manibus leonem comprehensum suffocauit. Detractam pellem corpori tegumentum ad futura pericula circumdedit. Secundum ei certamen additum fuit. interitus hydræ lerneæ: ex cuius corpore centum prodibant serpentes capite ceruices. Quarum singulis cæcis duæ renascebant: ob eam quæ rem minime uinci uidebatur posse: cum pars amputata ualidior redderetur. Hanc difficultatem arte supernas iolaum mouit: ut euestigio incisam ceruicem face lignea: ne efflueret sanguis: inureret. hoc pacto superata belua sagittas suas eius sanguine tinxit: quo illarum uulnus mortiferum redderetur. Tertius extitit labor datus: ut aprum erimanthem areadiæ uastantem agros uiuum afferret. Quod mandatum admodum difficile uisum est. Oportebat enim cum eo pugnantem adeo uiribus ualidum animoq; prouidum esse ut in bestię congressu caueret ne elapsa manibus dentium diserimen subiret neue uir perimeret archius restrictam: hoc arduum factu cælebat: sed ea prudentia certauit: ut bestiam uiuam super humeros ad euristeum afferret. Qua conspecta timore ductus rex in ære se uale abscondit. His actis hercules centauros ob hanc causam expugnauit. pholus era centarus a quo propinquus mons dictus est. Hic hospitem herculem cum domi suscepisset defossum antea uini dolium extulit. hoc tradunt cuidam centauro olim a dionysio datum: impetratumq;: ut tunc uinum proferet: cum adesset hercules. Quarta postmodum progenie solum uerborum Dionysii memorem uini dolium aiunt ob herculis honorem referasse. Verum eius odor tum uetustate uini. tum uirtute ingens ad propinquos centauros delatus ebrios reddidit: Vna igitur domum pholi magno ingressi tumultu ad rapinam uersi sunt. pholus timens cum se abscondisset: solus hercules illis obstitit. Pugnandum erat cum his. qui ex matre dii erant: quibus equorum uelocitas robur biformis corporis hominum prudentia inesset: cetauri pars tædis ab radice auulsis. pars magnis saxis quidam accensis facibus: alii securibus ingentibus certabant hercules intrepidus pro dignitate ab se gestorū pugnam subiit. Iuuit in hoc eos bello nebula maximum hymbrem infundens qui haud nocuit quadrupedibus: hominibus uero solum lubricum fecit. hoc auxilio fultos centauros hercules tamen superior multis eorum peremptis: reliquos in fugam uertit. ex defunctis clariore erant. Daphnis. Argeus. Amphion. hippotion. Orios. Isoples. Malanchetes. Tereus. Derpos. Phrixus. Qui uero aufugerant meritam deinceps poenam dedere. Omados: qui i archadia aleioni euristei sorori uim attulerat. peremptus est. Quia in re herculis uirtute admirati oēs sunt qui & illum ut hostem priuatim odit: & iniuriam sit mulieris uultus: uerum cum pholus centauros in pugna ceciderant ut cognatos sepeliret. contingit: ut sagitta a quodam euulsa se ipsum feriret: quo

Draco
nes duo
Alceus
heracleus
Amphitrion
Thebæ
eriginus

Chreon

Chreon
Mega
ra
euristheus
Iolaus
Leonemeans
Triton
Hydra
Sagittæ
Aper
aryman
theus

pholus
Centauri
daphnis
Argeus
Amphion
hippotio
Orios
Isoples
Malanchetes
Tereus
Derpos
Phrixus
Omados
pholus

vulnere cum curari nequiret obiit. Hunc hercules magnifice sepeliit sub mōte. quæ res ei gloriosior omni columna cecidit. Ab ipso enim mons absq̄ alio epigrammate pholos cognominatur. Nā mōtis cognomen: qui pholos dicitur non epigramma aliquod sepulti nomen representat. Eodem modo & chyronem arte medicinæ peditum inuitus sagitta occidit. Deinceps mandatum herculi est. ut aureis cornibus ceruam uelocitate eximiam captam adduceret. Hoc certamen absoluit ingenio. qđ non inutilius habetur corporis uiribus. Hanc retibus quidam captari aiunt. Alii indagine absq̄ labore deprehensam esse dormientem. Nonnulli continua fessam in persecutione esse captam uolunt. Quod certamen non ui aut periculo est: sed ingenio consumatum. Cum mandatum preterea herculi esset: ut aues Ex stphalida palude pelleret: arte ac prudentia facile iniunctum laborem perfecit. Expulsis aurbus. quæ innumera multitudine etiam sintimarum regionum fructus uastabant. Vi superari non poterant. propter ingentem numerum. ingenio opus erat. Tabulam ergo æneam parauit: quæ repercussa ingenti sonitu uolucres timore ad fugam compulsi longinquam. Qua ex re paludem auium molestia exemit. Post hæc in herculis contemptum præcepit Euristeus: ut aulam egei nemine iuuante purgaret. Hæc per multos annos contractis sordibus fimoq̄ repleta erat. At ille ad effugendam contumeliam humenis aulam mundare horruit. Sed pignione flumine supinducto cursu eius aulam purgauit absq̄ ignominia una die opere perfecto. Miranda profecto herculis prudentia: qui q̄ per ignominiam superbe imperatum erat: in laudem uertens nil indignum egit immortalitate. Suscepit deinde onus tauri ex creta: quem phasiphæ amabat deducendi. Eo in insulam nauigans minois regis auxilio taurum in peloponesum longum profecto maris iter deduxit. his actis olympicum instituit certamen locum optimum existimans ad tantos hominum concuentus campos iuxta alpheum flumen sitos. Ibi hæc certamina ioui patri dedicauit coronatus. Quoniam & ipse quoque bene & hominum genere absq̄ premio esset meritis. Ea uero certamina q̄ iuicem diuersa absq̄ pugna euicit nullo propter singularē eius uirtutem secum congregari auso. Nam pugiles aut panchratiastes superare eos qui in stadio certant difficile est. Arduum item est illos: qui leuibus certaminibus excellant: cū his: qui in grauioribus uersati sunt contendere. Merito igitur omnium hoc ab hercule institutum certamen habet p̄statissimū: qđ ab optio uiro p̄cipiū sup̄sit. Nō uidet̄ at̄ dona ommittēda a diis herculi ob uirtutē tributa. nā cū ex belli laboribus ad req̄ se ac hoīum cætus diesq̄ festos cōtulisset deus q̄libet furis eū mueribus ornauit: pallas pep̄lū: clauā ac thoracē uulcanus dedit: uterq̄ in sine suæ artis opus. nā altera rem ad usum pacis uoluptatemq̄ concessit. alter ad belli pericula euitanda. Neptunus in super equos donauit. Mercurius ensem. Appollo acru: quo & uti docuit. Ceres ad expiandam centaurorū cedem quædam parua mysteria celebrare monstrauit. Rem precipiam circa huius dei genus licet ad uertere. Iuppiter primam mortalem fœminam nioben phoronei cognouit: Ultimam semelen: quā sextamdecimam a Nyobe scriptores genitam tradunt: a cuius primum maioribus gignere homines cœpit: in eaq̄ ipsa desiit. Post hanc nullus appetiit concubitum mortalis neminem sperans huic similem fore: nolensq̄ melioribus immiscere deteriora. postea circa insulam palenen gigantibus bello celestes laceffentibus hercules pro diis pugnans multis ex hostibus interfectis maximam gloriam adeptus est. Iuppiter eos qui sibi astiterant deos tantū olympios appellauit: ut hoc cognominis honore bonus a malo internosceretur. Eodem quoque cognomine solum Dionysium herculemq̄ ex mortali bus fœminis ortos dignatus est: non solum quia ab se nati erant: sed propter parem uirtutis emulationem: cum uterq̄ multis mortales beneficiis affectisset. Iuppiter prometheum: q̄ hominibus ignē dederat uinculis alligauit aquila prope posita: quæ illius iccur depasceret. hanc hercules illius miseratus pœnam: qui ob beneficium hominibus impensum plectebatur sagitta peremit. Iouisq̄ iram mitigans benefactorum socium exemit a cruciatu. Labor deinceps ē ei iniunctus diomedis thracis equos deducendi. Erant equorum præsepia ob equorum feritatem ærea: ferreis cathenis equi uiribus preualidis uinciebantur. Cibis alebantur non his: quos terra ferat: sed hospitum eo diuertentium carnibus hos cupiens hercules abducre primo diomedem cepit. deditq̄ suo exemplo equis comedendū. Mansuetiores deinde factos ad seq̄ adductos. euristeus iunoni sacrauit. Quorum genus usq̄ ad macedonem alexandrum permansit. Cum iasone postmodum ad uellus aureum rapiendum nauigauit in colchos: sed de argonautis posterius dicitur. Acceptis insuper ab euristeo mandatis hercules: ut cingulum hippolytæ amazonis afferret: aduersus eam cum exercitu profectus: ad euinum portum nauigauit. Ac per ostia termodontis fluii ingressus prope Themiscyram: ubi amazonum regia erat: castra posuit. Primo cingulum ab eis postulat: sed uhi renuentes intellexit: armis agēdum censuit. Amazonibus exercitui herculis oppositis quæ nobiliores bello erant: herculem solum acri certamine appetiuerunt. & primum Aella. quæ ex uelocitate id nomen traxerat. cum uelociorē se reperisset pugnas ocubuit. Secunda philypis euestigio in primo congressu unico uulnere cecidit. post hanc parthoes: quam septies ex prouocatione hostem superasse aiebant inita pugna est interempta. Quartam deinceps curibiā: quæ bellicis rebus expertam fortitudinem præ se ferens aliorum auxilium renuebat: opinione deceptam cum fortiorem offendisset hercules interfecit. Dehinc celeno euribia phœches Artemis uenatrix ab eo percumptæ. post has deianiram Astriam Marpen Thermeffam Adippē de uicit. Quæ cum uirginitatem seruare iurasset iusurandum seruauit. Vitam nequaquam saluare po-

Chyros
Ceruam
aureis
cornibus
Stymphalides

Aula
Taurus

olympicum
certamen
herculis
dona
Claua
Ensis
Arcus
Niobe
Semele

palene
Gigantes
Dionysius
hercules
Prometheus
Diomedes equi
hippolyta
Themiscyra
Amazones
Aella
philypis
parthos
Euribia
phœches
Artemis
Deianira
Astria

Liber

tuit. Menalippe quæ amazonibus præerat precipua excellens fortitudine imperium abiecit. Hercules clarioribus sublatis multitudinem in fugam uersam insecutus amazonum gentem deleuit. Ex captiuis Anthiopen theseo largitus est. Menalippæ sublato baltheo salutem dedit. Decimus deiceps labor ab euristeo herculi iniunctus: ut gerionis boues: qui in hyberia loca uersus oceanum sita pascebantur ad se deduceret. Hercules sciens hunc laborem magni difficultis quæ esse certaminis: exercitum præparauit huic aptum expeditioni. Vulgata erat per orbem fama chryseum hoc enim a diuitiis nomen traxerat: qui uniuersæ hyberia imperaret tres habere propugnatores filios tum robore corporis: tum armis egregios exercitum præterea cuilibet fortissimorum militum esse. Quarum rerum gratiamotus eurilteus existimans eam fore difficilē expugnationem hoc herculi certamen induxit. At ille priorum ab se gestorum memor fidenter id periculum adiens exercitum in certa coegit existimans inde facile se copias traducturum. Optime enim sita insula est: ex qua in uniuersū orbem exercitus educi possit. Verum antea herculi cretenses cumulatissimos honores impenderant: quibus ductus in hanc granam omnem feris: beluis insulam ita purgauit. ut nullum agrestius animal in ea deinceps neque ursus neque lupus neque serpens neque aliud quid simile sit repertum. Hæc ideo merita in insulam cōtulit: quod iuppiter ibi natus altusque fuerit. Ex ea igitur in libyam nauiganis. Anteaum primo corporis robore ac palestra præclarum: multos enim externos secum certamine congressos occiderat: ad pugnam pro uocatum peremit. Tum in libya feris beluis plena nonnullas quas subegit oras ita domesticas reddidit: ut agrorum cultura plantis fructiferis uitibus oleis fertiles redderentur. ita libyam antea ob feras multiplices infestam ac desertam adeo habitabilem cultamque prebuit: ut nulli alteri regioni cederet felicitate. Eodem pacto scelestis nefarius quæ hominibus superbia insuper elatis principibus morte sublatis urbes reddidit felices. Tradunt herculeum adeo feras bestias hominesque impios odisse atque oppugnasse: quod serpentes se adhuc infantem interficere uoluissent: quod uir factus imperium subiecit superbi atque iniusti domini ea certamina imperantis. Post anthæi mortem in egyptum transiens busiridem occidit regem hospitum caede ad se accedentium crassantem. Cum transisset loca arida libyæ inuenit ubere solo urbem condita a multitudine portarum quæ in ea erant centum portarum appellata: eius urbis status usque ad posteriora permanfit tempora quibus cartagenenses maximis copiis urbem ab se expugnatam coepere. Peragrata maiori libyæ parte hercules ad oceanum: qui est ad gades peruenit. Ibi quoque ab utraque continentes parte columnis positis in hyberiam cum exercitu transit. Chrysauro quoque filios tribus magnis exercitibus fidentes singulari prouocatione sustulit. Cepta hyberia greges bouum adduces iterque per hyberiam faciens. Cum quidam eius gentis rex uir iustus præceteris ac probus eum magno honore exceperit: partem bouum regi dono dedit. Quos ille herculi dicans singulis annis ex his pulchriorem illi thaurum sacrificauit. Hos sacros in hyberia bones usque ad nostra tempora constat perseverasse. Postque columnarum herculis meminimus uidetur de his amplius paulo dicendum. Montes ab utroque latere continentis mari oceano imminet. In quibus statuit columnas. Cupiens autem sempiternum sui nominis monumentum esse aiunt utrumque montem congesta humo adeo ampliaste ut oceani maris aditum ante inter utrumque continentem latum arctiorem longioremque redderet. Quo magna cæte in nostrum pellagus adire nequirent. Vtque ad posteros perpetua eius operis gloria maneret. Tradunt alii coniunctis prius montibus ab eo effossis paruum oceanum ad nostrum mare factum. Verum hæc cum singulari liceat ex uoluntate credere extimationi hominum relinquenda sunt. Sed tamen antea huic simile opus in gratia effecerat. Nam a locis quæ tempe appellantur: ubi late stagnabat in campis aqua: ducta fossa aquam deduxit. Thesaliam circa peneum fluum campos fertiles prebens. In boetia fecus egit. Nam alueo Minei fluminis effosso omnem regionem stagnantem inuilemque reddidit. Sed thesalie opera in græcorum gratiam acta sunt. Aduersus uero boetios impenam mirigadam urbem incolentium ultionemque quos illi in seruitutem redegerant thebanorum hyberorum regno optimis eius regionis uiris tradito cum exercitu in celticam galliam profectus est omnique peragrata prouincia infandum interficiendorum hospitem morem sustulit. Cum ingens ex omnibus gentibus eum exercitus sequeretur: urbem condidit amplam: quam appellauit. Alexia plurimis ex propinquis incolis sponte in ciuitatem confluentibus: qui cum reliquam multitudinem superaret uestigio urbs ad barbaros mores defluxit. Hanc urbem celtæ et nunc in honore hinc tamque omnis celticæ metropoli. præstitit hæc urbs ab eius conditor hucusque libera ac sui iuris: postmodum a G. Casare quoque per gestas deus dictus est: uicincta romanorum imperio cum aliis celtis cæssit. Ab his hercules in italia rediens iterque per alpes faciens ita difficilē aditu aspersionem uiam strauit: ut postea exercitibus cum iumentis impedimentisque facile iter esset. Barbaros montanos infestos transcaunibus latrociniisque assuetos occisis eorum ducibus deleuit posteris reddita itineris securitate: transcendens alpes & eam quæ nunc galatia uocatur per ligusticos transit patriam asperam ac omnino duram: multoque etiam incolarum labore ac studio paucos ferentem fructus. Qua ex re robusti homines sunt ualidique corpore. Cibi enim paucitate colendorumque agrorum labore agiles ac leues existunt: & in bello uiri precipue fortes. Hic cum ultra cæteros continuo agrorum exercitio fatigentur: & foeminas quoque rustico operi assuefecerunt. Operis tum uiroque tum mulierum inuicem pretio conductis: mirabile nostris unius foeminae factum

contigit: Quæ pregnans cum uirio opus mercede faciens ingentibus partus doloribus abcessit iter uirgula: ubi absq; eiulatu infautem editum foliisq; inuolutu cum absconditu dimississet ad opus nihil de partu locuta rediit. Sed re aduagium infantis cognita: qui operibus præerat non permisit matrem a labore quiescere: donec tadé infantis misertus prebita mercede mulierem dimisit. hercules li- guribus ac tyrenis relictis ad Thyberim fluuium: ubi nunc roma est. multis postea ferulis a romulo martis filio condita peruenit. Tenebant tunc ab origenes: quod nunc palatium appellant urbem per- nitus paruulam incolentes. Inter præstantiores potitius & pinarius erant: qui hercule ut hospitem ma- gno honore donisq; suscepere. Hæc uiroꝝ monumenta usq; ad hanc ætatem romæ permanent. Nã inter nobiles habentur pinarioꝝ tanquã uetustissimũ genus. potitiorum in palatio cocleæ descen- sus est lapideæ. Ab illo potitia dicta ppinquo domui. que tunc pontii fuit. Hercules ad honorem sibi a palatinis impensum dixisse fertur: eos qui sibi postquã ad deos translatus esset decimã bonoꝝ dica- rent uitam felicem uicturos. Quod & euenisse usq; ad hoc tempus constat. Multi enim romanorũ nõ solum mediocri censu sed qui ditissimi sunt habiti: decimas herculi uouerunt. posteaq; fortunatiores facti bona sua ad quattuor talentorum milia herculi sacrarũt. Lucullus romanorũ ferme ditissimus ex- timatis bonis decimã herculi partem dedit: epulas prebens continue ac profundens multa. Templum insuper iuxta thyberim egregium herculi condidit: in quo ex decimis sacra deo offerunt. Deinde a thyberi profectus per lictus italiam ad Cumeum deuenit campum. in quo traditũ fuisse ho- mines admodũ fortes & ob eoꝝ scelera gigantes appellatũ. Campus quoq; ipse dictus flegreus a col- le: qui olim plurimum ignis instar æternæ siculi euomens nunc Vesuuius uocatur multa feruens ignis antiqui uestigia: Cognito hercules aduentu gigantes instructis copiis omnes ei obuiam profecti iunt Acricq; eõmissã pugna: pollebant enim uiribus. ferunt diis adiutoribus superiorem herculem pluribus illoꝝ interfectis eam regionẽ omni fertitate purgasse. Traditur gigantes terra dici genitos propter corpore ingentem molem. Hæc de gigantibus qui in phlegra delati sunt: a nonnullis: quos Timeus re- rum scriptor sequitur: feruntur. Ab his locis uerius mare profectus opus exegit iuxta stagnum. quod auernum appellant: inter misenum ac dicearcheos prope calidas aquas prolerpinæ sacrum. Eius am- bitus stadiorum est quinque profunditas incredibilis: utrum sit aqua clarissima: cerulea uideatur. Fe- runt in eo prisca temporibus quod postmodum fieri desiit inferns euocari solitos. Effluente in mare stagno ferunt herculem exaggerata terra fluxum clausisse: uiamq; desuper iuxta mare factam hercu- leam postmodum esse uocitãtã. Hinc digressus peruenit ad quandã in agro possidomatorum pe- tram: ubi fabulantur miraculum quoddã accidisse. Erat uenator id regione: quæ dicitur andraga- thia solitus antea eorũ quæ coeperat capita: ac pedes dianæ dicata arboribus affigere. Cum aprum in- gentem coepisset contempta dea ait: se caput solum dicaturum. arboriq; cupiam suspenso. cui meri- dianum æstum deuitans sub arbore quieuisset in somnum incidit: tum ligatulo sua sponte dissoluto ca- put decedens hominem peremit. Non admirabuntur id factum fortasse homines: cum sit memoriæ traditum: hanc deã multos iam in ipsos merita pœna multasse. At uero herculi secus ob pietatem contigit. Nam cum ad fines reginorum ac locrensiũ peruenisset: de quia fessus quiesceret: cicada- rum strepitu pertesus deos orasse fertur: ut eas inde remouerent. Exaudita prece non solum tũc sed postmodum cicadæ nunquã sunt in his locis repertæ. Ad mare deinde rum descendisset: apprimẽ an- gustum ut pote tredecim stadiis latum sicut Timeus asserit boues quidẽ in siciliã appulere ipse cornu bouis innoxius mare traiecit: Cupiens autem circumire siciliã a peloro ad ericẽ cum per- uenisset perambulanti lytus ferunt nymphas ei calidas aquas in requiem corporis parasse: quæ cum duplices essent: hæc immortæ pteptæ alteræ a locis sunt denominatæ. Appropinquantem suã conditionis locis herculem ad palestram prouocauit. Erix ueneris ac butæ eius ore regis filius. Orta premii contẽ- tione: cum erix patriam: hercules premium certaminis boues offerrent: indignatus primum. Erix di- citur boues minoris existimationis suæ regioni comparari: herculem uero respondisse boues sibi plu- ris esse: quibus si priuaretur immortalitatem esset amissurus. His aquiescens erix in eo certamine ul- ctus patria spoliatus est. Eam postmodum incolis liberãtã ea conditione dedit. ut fructibus illius frue- rentur quoad aliquis ex suis posteris ad ea loca transfiret. Quod & ita contigit. Multis enim postea se- culis dorieus lacedemonius ad siciliã nauigans ea regione recepta heracleã urbem condidit. Quæ cũ breui ereuisset opibus cartaginenses tum inuidia tum timore nequando uiribus aucta phœnicorũ imperium deleret magnis copiis ad se obsessã captãq; euertere. Sed de his suo loco scribetur la- tius. Circundata siciliarum ad loca: ubi nunc sunt syracusæ. peruenisset: auditis quæ de proserpinæ ra- ptu feruntur: & deabus illis sacrificauit: & in Cyane præstanti forma illis taurum dedicauit. Accolas insuper quot annis sacra proserpinæ facere ac in cyane dies festos agere sacrifiq; deã colere docuit Deinceps per mediterranea iter cum bobus faciens sicanos ei instructo exercitu obuios commis- so acri certamine: deicit multis ex hostium numero cæsis: in quis dicuntur quidã præclari duces qui usq; ad hoc tempus heroum honores assecuti sunt occubuisse. s. Leucaspis pedicrates: Euphonus: glychata: buteus: & crytides. post hec per leontinum agrum pergens pulchritudinem eius regionis admiratus apud eos: a quibus honore exceptus est: æterna sui reliquie monumenta. Agirenei

Puerpa

Roma
Potitius
Pinarius

Decima
herculis
licullus
ditissimõ
Herculif
templũ
gigantes
phlegreã
campus
Vesuui

auernus
inferoꝝ
euocatõ
andraga
thia
Aprica
put

Cicada
rũ silerũ
herrulis
traiectus
Eritis pu
gna

heraclea
proserpi
na

leucaspis
Pedicra
te
Bupho
nus
glycha
tas
Bateus
crytides

uelut olimpios deos festis diebus sacrificq; herculé coluere: & licet antea id phibuisse: tunc tamen pri-
 mum suadente demonio táq; immortalitatis presagiú id fieri passus est. Cú haud procul urbé iter sa-
 xosum esset: boues saxi táquá ceræ uestigia imprefferunt. Quod simile & ipsi herculi cum accidisset
 existimás dee imo iá cōsumato labore aliquid sibi immortalitatis deberi impensa sibi annua ab incolis
 faera libens accepit. Vt igitur gratiá bene de se meritis referret: lacú ante urbem effodit quattuor am-
 bitus stadior. qué a suo nomine uocari iussit: idem & loco ubi bouum uestigia impressa sunt nomen in-
 didit. Téplo Gerioni cōstrueto: quod adhuc honorant incolæ iolao quoq; nepoti téplum ædificauit:
 ostenditq; quomodo honores ei ac sacra annua fierent usq; ad hoc tépus seruata. Omnes enim eam
 incolétes urbé ab ipsorú ortu iolao sacras nutriunt comas: quoad amplissimis uictimis eum sibi deum
 propitium reddant. Tanta uero eius templi maiestas habetur reuerentiáq; ut qui assuetis deficiant sa-
 cris. pueri muti euadant & mortuis similes. Idem si uouerint solita sacrificia fuissepto uoto stanim fiunt
 a morbo liberi. Eius regiónis incolæ portam: qua hæc celebritas sacraq; prodibant heracleam uocita-
 runt: Palestre insuper e quorúq; certamina quot annis ad que publice omnes serui liberiq; conueniút
 instituere. Docuere & seruos priuatim deum colentes choreas ducere. epulasq; simul ac sacra celebra-
 re deo. Hinc hercules cum bobus in italiám profectus eum iuxta litus progredederetur iacinum furem
 boues furantem peremit. Crotonem uero cū inuitus cecidisset: Sepulchro ei cōstrueto sepeliuit egre-
 gie incolis prædicans futurú tempus: quo ibi ciuitas insignis ex mortui nomine cōderetur. ipse pedi-
 bus adriaticum sinum circumuectus in epyrú primo transiit. deinde in peloponnesum. Decimo labore
 perfecto ab euristeo præceptú est: ut ab inferis cerberum ad superos educeret. Ad hoc opus sumpto
 consilio athenas uenit: initiatusq; est eleusine misteris. Quibus preerat Museus orphei filius. Quo-
 niam uero in orphei nomen incidimus: haud ab re erit paucis de eo scribere. Orpheus thrax genere
 filius lagri doctrina melodiaq; ac poesi excessit omnes: quoq; extet memoria. Etenim poema miran-
 dum edidit & suauitate cantus præceteris clarus adeo fama excreuit: ut melodia feras arbores ad se
 audiendú allicere diceretur: doctrinæ deditus cum theologiæ operam impendisset in egyptum tran-
 siit: plurimarumq; ibi rerum scientia percepta græcorú doctússimus: tum in deorú ceremoniis: tum in
 theologia: tum in poematibus eantq; est habitus. Navigauit insuper cum argonautis: obq; uxoris amo-
 rem ad inferos descendens a proserpina suauitate cantus allecta impetrauit: ut defunctam uxore ab i-
 feris excitaret. Quod & antea fecerat Dionysius: quem dicunt matrem semelem ab inferis quoq; edu-
 ctam immortalitateq; donatam theoné denominasse. Nunc ad herculé reuertamur. qui ut ferunt fa-
 bulæ: inferos cum adisset: a proserpina ueluti frater receptus Thesea ex uinctis cum perithoo solutú
 fauente sorore superis restituit. Cerberum insuper uinctum preter opinioné astrahens ad hominú cō-
 spectú deduxit. Vltimo ei labore indicto mala hesperidum aurea afferendi: in lybiam transcendit. Ve-
 rum de his pomis non idé scriptores sentiūt. Afferunt quidam in lybiam in hesperidú ortis mala au-
 rea a terribili dracone asseruari: Alii pecudú greges exquisita pulchritudine hesperides habuisse: que
 ob decorem a poetis auræ dicte sint: quemadmodú & Venerem ob egregiá formá auream appellant
 Nonnulli eas pecudes colore auro simili fuisse uolunt: eoq; hoc appellatas nomine. Draconé uero ex-
 titisse pastorú curá: qui uic corporis fortitudineq; præstantes custoditis gregibus latrocinia prohibe-
 rét. Sed hoc pro arbitrio accipiant legentes. Horum custode interfecto hercules aurea poma ad euri-
 steum cum adduxisset: pro tot exactis laboribus expectabat. sicut apollinis prædixerat oraculum im-
 mortaliam uitam. Non omnittendum uero nobis uidetur: quæ de athlante & hesperidum genere in fa-
 bulis feruntur. Fuisse in Hesperia tradunt fratres duos fama celebres hesperum atq; athlantem. Hos
 habuisse oues decoras fere e colore aureo ac rubicundo: a quo eas poetæ aurea mala dixere: Ex hespero
 ortam filiam dicunt nomine hesperis: quæ fratri nupsit: & ab ea regionem hesperiam nominatá. Ex
 hac athlas septé genuit filias: quæ a patre athlantes: a matre hesperides dicte sunt. He cum forma ac
 prudentia excelleret: busiris egyptiorú rex cupiditate captus uirginum pvratas ad eas oras misit: ut
 ab se raptas uirgines asportarent. Quo tempore & hercules secundum laborem consumans Antaú
 in lybia hospites palestra superante occidit. Busiridem uero in egypto mactatos aduenas ioui sacrifi-
 cantem merito affectit supplicio. Deinde per nilum in ethiopiam profectus Emathionem æthiopum
 regem prelio uictú occidit. Postremo itentum ad certamina conuersus prædones qui puellis i orto quo-
 dam dum luderent raptis inq; nauibus positis subito aufugerant: insecutus in litore quodam deprehé-
 sos interemit. Virgines athlanti restituit patri. Quo beneficio motus athlas non solum dignis facto
 muneribus donauit herculem: sed astrologiá insuper docuit. In qua cum operá curamq; impendisset
 precipuam: ob sperá astrorú ab se adinuentá: orbé suis ferre humeris extimatus est: Hercules quoq;
 cum speram ad græcos trástulisset: magna est gloria potitus extimantibus cum omnibus Atlantico
 orbi successisse. His occupato hercule quæ superfuerat amazones aiunt circa Thermedonta fluium
 undiq; conuenisse ad bellú græcis inferendum. Nam græcorum a quibus hercules profectus bello ip-
 sas superasset: sed maxime atheniensium iniurias ob earum reginam Antiopen: alii hippolytam tra-
 dunt a theseo captam: ulcisci cupiebát. Itaq; scytharú auxilio fretæ: adiutæq; uiribus magno cum exer-
 citu per Cimmericú nauigátes bosphorú in thraciá: inde p enropá í agrú atheniélé tráseútes castra

Bou ue-
stigia

Geriones
templi
iolaus

heraclea
porta
Lacinus
fur
Croton

Cerberus
Museus
orpheus

Euridice
Dionysius
ad ife-
ros
Theon
Theseus
cerberus
Hesperidum
mala
Hesperidum
Draco

Hesperus
Athlas
hesperis
hesperia
Busiris
emathion
herculis
astrologia
Sphera
antiope
hippolyta

in his locis q̄ postea amazonii appellati sunt posuere. Theseus eaq̄ tráfitu cognito eiuú coactis copiis aduersus hostes una cū antiope amazone ex qua filiú suscepit hippolytú proficiscitur. cōmissio certamine atheniensium duce Theseo uictoria fuit. Amazonú pars interfecta est. pars atheniensiu agro pulsa. Antiope quoq̄ pro uiro acriter pugnans occubuit. Quæ ex prelio superfuere amazones deserta patria in scythiá diuertere: sed quoniã de his satis antea scripsimus: ad herculis redeamus gesta. Peracus ab eo laboribus responsoq̄ ab diis accepto conferre plurimú ad consequendã immortalitatem coloniã ad sardos ab eo mitti: filiosq̄ ex thespiadibus susceptos coloniæ præfici duces: iolaum ne potè cū filiis: adolescentiores enim erant: destinauit. Neesse uidetur nobis quo magis huius coloniæ origo cõstet horum filiorum genus referre. Thespis uir fuit nobilis atheniensis ericthei filius: qui imperans ei quæ ab se denominata est regioni. ex pluribus feminis filias genuit quinquaginta. Hercules puer adhuc sed robore præstans corporis cupiens ex eis prolem suscipere uocato ad sacrificiú patre cum opipare illi epulas parasset accersitis filiabus singulatim recognouit omnes. ex quibus geniti quinquaginta mares omnes eiusdè ferme ætatis cõmuni nomine thespides dicti sunt. Hos decreuit in coloniã mittere iuxta oraculi responsum præfecto classis iolao exercitu tradito & thespidú & coloniã deducendã curã hercules permisit. Ex quinquaginta liberis duo thebis mansere: quorum progenies etiam nunc dicitur in honore esse septè Thespiis quos demuchos appellat. Posteri: quorum ad hæc usq̄ tẽpora ciuitatis habentur principes. Reliquis pueris multisq̄ præterea uoluntatis ad ædificandã coloniã assumptis. iolaus in sardiniam nauigans priorem insulæ partem capestrem scilicet tenuit iolæam ab eo hodie quoq̄ dictam. Eam regionem cultiorem arboribusq̄ fructiferis uberem cū effecisset: bellicolam etiã reddidit. Ad eo enim hæc insula fructuú copia celebrata est: ut carthaginenses postmodum multa certamina periculaq̄ pro ea subierint potiunda: sed de his suo loco dicetur. iolaus colonia condita cum e sicilia dedalum acceffisset: eam pluribus præclaris operibus: quæ nunc usq̄ permanent: atq̄ ab artifice appellantur Dedalia: exornauit. Gymnasia insuper magna erexit ac sumptuosa ludicia quoq̄ ac cætera quibus ciuitas diuturnior esset ac felicior instituit. populos ab suo nomine thespiadibus: qui eum ut patrè colebant: hunc honorè concedentibus iolaos appellauit. Nã propter illius in se parentis officia adeo eum dilexere: ut ipsum genitoris cognomine uocarint. Quo accidit: ut qui postmodum sacra ei deo facerent: iolaum appellarent patrè: quemadmodum per sã Cyrrhum. rediens deinceps in græciam iolaus inq̄ siciliam nauigans aliquãdiu permanfit in insula. Quo tempore plures qui cum eo accesserant capti locoq̄ amenitate sicaniq̄ permixti in insula remansere sumo ab incolis honore accepti. iolao: cum gloria præclarus esset: multaq̄ diuersis in locis sui reliquisset beneficii monumenta: & templa & deorum honores plures ciuitates tribuere. Verè in ea colonia mirabile quid dictu accidit. Responsum enim a deo datum est: eam coloniã perpetuã libertate fore: quod non ita ad usq̄ tẽpora uerum constat fuisse. Nã cū eius urbis populus increbrescentibus in ea tẽporis diurnitate qui colonos numero superabant barbaris ipse quoq̄ barbarus effectus se ad montana aspecta contulit loca: ubi habitaculis terrestribus humo effossa lacte ac carne armentorumq̄: quoq̄ plurima apud eos erat copia: uitã ducentes procul a belloq̄ discrimine aberant. Itaq̄ & carthaginenses postea & romani frustra eos armis sæpius appetiuere. Verum ad herculis acta proxima superioribus reuertatur oratio. Cum is omnia absoluisset certamina. Megaram uxorem iolao propter parentis erga liberos suos officia concessit: existimans amplius ex ea liberos suscipere calamitosum fore. Ad prolem uero procreandã alteram minime suspectam quærens ioleni curiti filiam in echalia donantis petiit qui megaræ repulsam ueritus super eo matrimonio se cõsulturum respondit. Hercules frustratus sponsa iniuriaq̄ motus Euryti abegit equos. Iphyti euryti factum ut erat suspicã: cum ad equos inuestigandos in tyrintum uenisset: uisus est ab hercule turrim quandam altam ascendere speculatum sibi equi pascerentur: Sed cum nullos aspiceret: dicens falso culpatum se furti hercules de turri præcipitem iphitum dedit. Ob huius mortè hercules in morbum eú incidisset: in pilú ad neleum profectus est hortans ut se mundaret a cæde. hic cum filios consulisset omnes præter Nestorem iuniorem: minime purgandum esse censuerunt. Tum hercules ad Deiphœbum byppoliti filium adiens ut purgaretur suauis. Sed cum nequaquã sanari posset: deoq̄ morbi cura apollinem consulere. responsum est facilem eius ualitudinis curam fore: si iusto uenderetur pretio: pecuniaq̄ exinde redacta iphyti liberis daretur. Coactus igitur oraculi responso parere cum quibusdã amicis in asiam nauigans sponte sua a quodã ex amicis uenundatus seruus omphalæ uirginis factus filiæ lardane eorum regine qui aliquãdo meonii: nunc lidi dicuntur pretium iphiti filiis cum datum esset Pristina ualitudine recuperata Omphalæ seruiens omnes eius regionis latrones substulit. Cecropas qui dicebantur predones regioni infestos partim peremit: partim omphalæ uinctos tradidit. Syleum raptos ab se uiatores ad opus uinearum cogentẽ ligone percussum cecidit: tonas latrocinantem Omphale patriam conpescens urbem eorum receptaculum expugnata captãq̄ diruit. Cognita herculis uirtute: & quis esset. Omphale & liberum fecit. & ex eo genuit filium lamonem. Susceperat uero & antea seruus ex serua Cleolaum. Post hæc: cum in peloponnesum transcendisset ad troiam cum exercitu contra laomedontem regem profectus est hic cum iasone prius militauerat ad uellus aureú promissisq̄ ob marinú mōstræ ab se occisú eqs frustratus è. quibde rebo paulopost iter argonautas die m. iasõ eú bello occu

Thefeus
Hippoli

Iolaus
Thespis

Thespides

Demochi
Iolaus
Dedalus
Iolai

Megara
Iolaus
Iole
Eurytus
Iphitus
Deiphæbus
Hercules
Iulendi
Iulenda
Omphale
Iole
Sileus
Lamon
Cleolaus
Iason
Troia
Capta

Liber

patus postmodum oportunitate capta troianis arma intulit cum nauibus ut aiunt quidam magnis de
 cē & octo ut homerus tradit sex filium tripolemum introducēs dieentem: Hercule patrē equoz lau-
 medōtis gratia cum sex nauibus paucisq; uiris illi cōpisse ciuitatem: & uiris patriam orbasse. Veniēs
 ad troiā hercules cum optimis militum præcessit ad urbem Oieo amphiarrii filio præfecto classis
 relicto. Laumedō improviso hostium in cursu præuentus copias pro temporis angustiis comparatas
 ad oppugnandas naues duxit: sperans si illas incendisset: finem se bello positurum. His occurēs Oicle
 us eoniniso prelio occubuit. Reliqui ad naues refugiētes classē procul a terra abegerunt. Laumedō
 reuersus in ito prope urbem cum herculis exercitu prælio & ipse & multi præterea pugnātes ce-
 cidere. Hercules uicāta in multos urbe re belli interfecit. Priamo solus enim filiorum patri cōsue-
 rat equos herculi pollicitos tradendos quoniam iustus uideretur. regnum Iliensium permisit. Telemo-
 nem coronauit ob egregia uirtutis merita tradita ei hesione laumedōtis nata. Hic enim uicāta primus ur-
 bē intrarat: cum hercules firmissimā muri arcis partem aggrediretur: Deinde rediens in peiopon-
 nesum militauit obnegatum premium aduersus angeam. Comissa cum eliensibus pugnare iſta ad-
 olenum rediit. Huius filia hippolita: cum axanio nupsisset: cænanis cum cæteris in nuptiis herculeis: eu-
 ritionem centaurum cōspēta eius cui uim inferebat iniuria interemit. Redeuntem in tyrinthum
 herculem Euristeus ueluti sibi insidiantem accusans ex tyrintho una cum alemena Ephideaq; ac loalo
 abire iussit. Coactus recedere cum his ad archadiæ phineum diuertit. inde notus cum audisset pom-
 pam ex ælide neptuno ad isthmū mitti cuius Euritus Angei dux erat. Euritum iuxta cleonam ubi nūc
 est herculis templum necauit. Deinceps bello aduersus Aelium moto occisq; Angea rege: atq; urbe uicāta
 capta phileo angei filio regnum tradidit. Fuerat hic antea a patre pulsus quoniam arbiter inter eum
 & herculem factus premium herculi dandum eēsuisset. hippocoon postmodum ex sparta pepulit tūc
 darei fratrem. Eonium uero lieymnii herculis amicum hippocoonis filii uiginti numero interfeerūt
 Qua re incensus hercules cum exercitu illos ad hortus acri commissa pugna uictoria potitus ē pluri-
 misq; eorum occisis spartæ uicāta captæ tindareū Castoris ac pollucis patrem regem præfecit statuens: ut
 ad eius posteros regnū spectaret. Ex herculis exercitu pauci admodum cecidere. in quis strenui fuerūt
 uiri Iphitus. thipheus Eiusq; decem & septem numero filii. Tres enim tantum ex uiginti superſue runt
 Ex hostibus uero & ipse hippocoon & decem filii occubuērunt: magnisq; præterea spartiatarum nu-
 merus: Ab hac expeditione in archadiam regressus ad aleum regē diuertit. ibi cum filiam Angeam ab
 se clam eognitam grauidam reliquisset ad stinphalon transit. Aleus tumore uentris filiaē eognito quæ
 siuit quis eam corrupisset. Ab hercule ut erat tum illatam ferente fidem dictis abnuens pater cuidam
 Nauclero amico in mari mergendam dedit. Illa in nauim deducta cum esset iuxta parthenium montē
 urgenubus partus doloribus in proximam siluam tanq; ad rem necessariam descendit. ibi cum pepe-
 risset infante inter uirgulta abscondito ad nauiculam rediit. Cūq; ad Endaplium archadiæ portum
 peruenisset: salutem ē præter spem consecuta. Nauicularius enim illam mergere iuxta patris præceptū
 noluit. Sed dono dedit quibusdam ex earia in asiam profecturis: qui angeam secum uehentes regi mi-
 sia. Teuthranti tradidere: infantem in parthenio a matre relictum pastores quidam eorithi regis. cū
 repperissent a cerua exhibitū ubere nutritū: infantem ad regem detulerunt quem corytus ut filium edu-
 cans Telephi. eo q; fuerit a cerua nutritus. nomen dedit: hic uir factus matrem inuestigans uenit i del-
 phos responsq; accepto. ut in mysiam nauigaret ad Teuthrantum regem inuenta matre cognitoq;
 cuius esset filius magno in honore habitus est. Teuthrantus liberis masculis orbatus Argiopen natam
 Telepho despondit: instituitq; successorem regni. Hercules cum in pheneo quinquennio fuisset filio
 cum lieymnii iphidisq; fratris interitum cgreferens sponte ex archadia ac peloponneso abiit. Cum
 plures eum archades sequerentur. in ealydonem secessit. Non proles ei legitima: non uxor erant de-
 fonsauit ergo deianoram oenei filiam melagro de quo haud ab re erit paucis scribere iam defuncto
 Oeneus in magna frumenti copia cum cæteris diis sola diana negiecta sacrificasset irata dea calidoni
 um aprum ingenti magnitudine eelebren ad uastandam late patriam propinquam immisit: Ad hūc
 delendum Meleager ætate uiribusq; integer pluribus assumptis secum sociis aprum iaculatus occise
 bestie premium id erit animantis pellis omnium consensu tulit: Cum in uenatione athlāta Schineaf
 fuisset filia eius amore captus pellem ueluti laudem occisæ feræ sibi concessit. Quod factum quia
 uenati fuerant thestii filii ægreferentes aduenam eis feminam præferri improbato meleagri facto
 athlātæ per insidias cum in archadian rediret: pellem abstulere Meleager tum amore motus: tum in-
 census ignominia athlantæ auxilium ferens primum raptores: ut uirtutis ab se datum mulieri premi-
 um restituerent. hortatus est Eius uerbis contemptis omnes: si erant Altheæ fratres necauit. illa suo-
 rum cæde mœsta meleagrum execrata ē ab diis immortalibus. qui eius uotum exaudierunt. filio mor-
 tē impræcata. Fabulantur quidam Meleagri ortu parcas noctū in somnis altheæ dixisse: tunc uitæ me-
 leagri filii finem fore cum id lignum: is torris extinctus erat combureretur. Orto puero existimans
 in eius ligni custodia filii salutem contineri diligenter eustoditū seruauit. Postmodū fratrum morte
 irritatā torre cōbusto ferunt causā iteritus filii extitisse. Cuius facti postea penitēs laqueo uitā finiuit
 Dū hæc agerentur hippos in oleno iratus filiaē peribiaē se ex matre grauidam asserenti ad oeneū
 in etholiam misit iubens ut eam q̄ primum perimeret. At ille. cum recens uxor: filiusq; decessisset.

Oicleus
Laumedon

priamus
thelamō
hesione

herculis
exilium

Euritus
Angeus
Phileus

tyndarus
Castor
Pollux
Iphitus
Typhes
Hippo-
choon
Aleus
Angea

Endapli

Teuthran-
tes

Telepho
argiope
Deianora
Oeneus
Meleager
Athlāta
Schineas

Althea
Meleager

hippos
Peribia
Tydeus
Achelous

contempto patris mandato illam uxorem coepit Ex qua filius ortus é Tydeus: Sed de his actenus hercules in calidionorum gratiam fluuium acheloum in alium cursum diuertens plurimos agros ex aquæ irrigatione fertiles præstitit. Cuius rei & poætæ quidam meminere scribentes cum acheloo herculé sub tauri spetie certasse: qui cum in congressu tauri alterum cornu fregisset etholis illud. quod amaltheæ cornu uocant. dono dedit: Fructuum omnium uuarum malorum aliorumq; eiusmodi pomorum copia repletum. Fingunt poætæ acheloi cornu fossam a fluuio ductam pomis uero & malis punicis ac racemis monstrari regionis fertilitatē quam fluuii humor præstet. & agros reddat feraciores. Amaltheæ cornu durum esse aiunt. qua ex re operis eius labor notatur. Hercules præsidia calydoniis ferens thesprotis illato bello & ephyram urbem ui coepit: & phileum thesprotorum regem interfecit. Filiam uero eius ex qua genitus é ei Tripolentis captiuam cognouit triennio post deianyram uxorem sumptā in cena a uino concalescens. Eurinomum puenim architeli filium ministrantem paruq; errore lapsu pugno istum occidit inuitus. Qua ex re dolore percussus calydonia cum uxore deianyra hylog: puero ex ea orto recessit. Cui itinere ad Euenum peruenisset flumen. Nessum centaurum reppcrit p̄tio uiatores flumen transuehentem. Hunc traductam deianyram uiolare conantem muliere uiri opē implorante hercules sagytta transiit: cum prius tamen Deianyram cognouisset. Moriturus ex uolnere pollicitus est ei se amoris medicamentum traditurum: quo nullam preter se mulierem hercules aliam appeteret. iussit itaq; semine quod ex eo exciderat cum oleo & sanguine ex sagytta defluente in mixto herculis tunica ungeri. Quo dato consilio cum expirasset illa clama hercule quod mandatum erat asumpsit. Hercules transito fluuio cum ceyto trachim regi obuiaisset apud eum dixerit archadum militum præsidio fultus Deinde cum philantus driopum rex templum apollinis delphicum diceretur uiolasse: una cum meliensibus armis aduersus eum sumptis & regem peremit dryopum: & incolis patriæ expulsi eorum agros meliensibus dedit. Filiam regis captiuam secum ducens compressit exq; ea filium suscepit antilocum procrearat etiam ex deianyra post hylum filios duos. Glencam & diopitem pulsi Driopes quidam diuertentes ad Euboeam ciuitatem condidere Caryston. Alii in cyprum nautigantes una cū cypriis mansere. Reliq; Euristei herculis hostis præsidio freti tris urbes in peloponneso condidere. A sinen Ermionen Eionen. Orto deinde inter dorienses qui est iotes appellantur: is Egneus imperabat laphytasq; circa olympum habitates quibus rex erat coronus phororei filius: bello cum præualerent copiis laphytæ dorienses ad herculē confugere. is in belli societatem astutus pollicita tercia doridis regionis parte ac regno permissio bellum una cum doriensibus aduersus laphytas mouit Miles archades qui apud eum semper erant secum ducens. Horum præsidio usus superatis prælio laphytis coronum regem peremit. Reliquos multis occisis e regione pro qua bellum suscitatum erat coegit excedere. His actus Egimeum tertiam præfecit parti sibi concessa mandans. ut eam suis posteris serua-ret. in trachinam transiens. Cyonum martis ab eo prouocatus peremit. Deinceps ab icono profectus per loca maritima ad ormenium regem cum peruenisset: eius filiam astydamiā sibi dari cōtubio petiit. Quam rem cum abnuisset sciens illi deianyram uxorem esse bellum hercules regi intulit. Captaq; urbe ac rege interfecto astydamiā captam stuprauit: genuitq; ex ea filium estippum his gestis in oechaliam contra Euriti liberos quoniam iole uxor ei antea negata fuerat. Exercitum duxit: Cumq; archades ei opitularentur urbe capta Euriti filios occidit. Toxeum Molionem ac Pytium: iolen captiuam secum ducens. Ex ioboca in montem profectus est nomine Ginecum. ibiq; sacra facturus lycam domesticum quendam ad uxorem Deianyram in trachinam misit: ut ei uestem: qua in sacris uis cōsueuerat: afferret. Hec cum a lycade amore ioles percipisset cupiens se omnibus amore præferri tunicam iuxta centauri consilium tinxit. hanc a lyccha rei inscio: delatam hercules indutus medicamenti ui paulatim in ualescente torqueri maximo dolore coepit. Virus enim sagyttae ueneno uipereo infusæ corpus conficiens dolores ciebat immensos. Itaq; lyccham uestis latorem primum occidit: tum dimisso exercitu i trachinam uenit: morboq; magis in diem ingrauescente in delphos lyciniū ac iolaum misit Appolinem morbi remedia suscitatum. Deianira calamitate herculis stupefacta cum causam tanti mali sciret a se pfectam laqueo excaessit e uita. Respōsum apollinis iubebat ferri cum apparatu bellico herculē in oechaliam: ibiq; prope eum ingentem strui pyram de reliquis inquit ioni curam fore. Qui cum iolao erāt iussa Appollinis exequetes. quod futurum eā suspicabantur. Hercules desperata salute in pyram cum ascendisse rogabat accedentes: ut ignem subiicerent: Quod cum nullus auderet solus philoctetes in gratiam sagytarum: quas ei hercules reliquit: pyram succendit. Subitoq; fulminibus circudentibus pyra exusta est. Accedente iolao ut ossa colligeret: cum nullum penitus repertum esset. credentes herculē secundum oraculi responsa ad deos translatum: sibi ut heroi sacra quædam fecerunt. Inde ad Trachinam reuersi: Menetiū postmodū actoris filius herculis amicus tauro capro arieteq; uelut heroi imo latē instituit: ut singulis annis herculi in opinto sacra fierent: utq; pro heroe coleretur. Cum idem thehei facerent. athenienses græcorum primi ut deum sacrificiis herculē coluerunt: suæq; pietatis erga illum deum exemplum reliquis prebentes. Vniuersam primum græciam deinde cæteras oēs gētes ad eius cultum conuertere. Adiciendum é superioribus iouem persuasisse iunoni: ut herculē se fingeret genuisse matrisq; erga eum deinceps beniuolentiam ostenderet. partum eiusmodi fuisse tradunt. iunocū in lectū ascendisset sumptū iuxta corpus herculē p̄uestes inferius iterrā dimisit uerū p̄tū imita-

Tydeus
acheloo
Amal
teæ cor
nu
Phileus
Tripo
lemus
Eurino
mus
Archite
lius
hylus
Euenus
Nessus
philatus
meliéses
Antilo
ehus
glenea
diopines
Caristes
Asine
hermio
ne
Eione
Estiotes
Egineus
lapythæ
Coron
Cyonus
Astyda
mia
Orme
nius
Cctisip
pus
oechaliā
iole
Toxeus
Melio
pythius
Cineus
lycas
Deyani
re mors
herculis
mors
philocete
is
meneti
hercule
us deus
iunonis
partus

tebe ta. Sicut & nunc usq; in filiorum adoptione obseruant barbarii iunonis opera post hunc partum fe-
Di. xii. runt heben herculi nupsisse: de qua & poeta post obitum scribit: ipse cum diis immortalibus in deliciis
 uersatur habens habent pulchros habentem pedes. Herculem uero dicunt nequaquam inter duodecim de-
 os put lupiter praedixerat receptum. Fieri enim non poterat: nisi uno ex duodecim prius pulso ut al-
 ter reciperetur. iniquum enim fore honorem uni tribui cum alterius dei ignominia. Scriptis quae de
 hercule dici possunt. Nunc argonautas cum quibus militauit hercules: referamus. iasonem tradunt Eso-
 nis filium exitisse nepotem peliae Thessalorum regis. Qui cum esset robustus corpore animoque praer-
 ter caeteros suae aetatis elati aliquid agere optans memoria dignum ex superiorum exemplo maxime
Argona q; persei aliorumque plurium quos propter externas expeditiones gestaque praecleara inmortalem glori-
uræ am affectuosus intelligebat: exarsit animo ad illorum opera imitanda. itaque communicato cum rege co-
Iason filio pelias suo desiderio assensit. Non ut adolescentis gloriam auget: sed sperans illum citius in belli
Aeson expeditione periturum. Se enim filiis masculis natura priuatum esse uidebat: Fratrem timebat ne qua-
pelias do filii ope sibi regnum insidiaretur. Hanc suspicionem occultam tenens pollicitus est se belli auxilia la-
 turum: si expeditionem pararet in colchos ad uulgatum uellus aureum rapiendum. Habitabatur tunc
 pontus a barbaris ac effera nationibus in sensibus hospitibus cum omnes aduenas eo nauigantes inter-
 ficerent. At iason laudis appetens cum certamen difficile non tamen penitus impossibile propositum
 uideret sed quo maius esset: eo ampliori se gloria uictorem fore necessaria ad id bellum parauit primū
pelion iuxta pelium nauem aedificauit magnitudine atque apparatu longe maiori quam ad eam diem fieri co-
Argo sueuerant. Erat enim antea paruarum nauicularum usus. Ad huius uero eximia magnitudinem stu-
 pentibus omnibus diffusa per graeciam eius rei fama multos egregios adolescentes ultro ad certamen
 & eius belli communionem allexit. iason in aquam deductam nauem cum necessariis ad nauigandum re-
 bus fulcisset optimos eorum qui secum ire appetebant elegit numero quattuor & quinquaginta. ex eis
Castor clarissimi erant. Castor & pollux hercules Telamon Orpheus. Atque schinei: praeterea telpesi filii &
Pollux ipse nauigi auctor iason. Nans ergo dicta est: ut quidam asserunt scriptores: ab argo eius architecto: qui
Thela etiam inter nauigandum eius refarciendae curam coepit. Ut alii ab eius uelocitate: quam antiqui Ar-
mon gon appellabant. Hi omnes ducem sibi praefecerunt herculem ueluti omnium iudicio fortitudine & uir-
Orpheo tute praestantiolem. Deinde ex colcho nauigante atho ac samothracia per tergestris tempestate acti ad
 sygeum troiae appulerunt. Cum in terram descendissent: uirginem iuxta littus iunctam ob hanc uir ferunt
 causam repererunt. Neptunum tradunt propter operam ad aedificanda pergamia ab eo: ut fabulae tra-
Hesione ductum impensam iratum laumedonti regiae maris caete in terram misisse. A quo maritima incolentes lo-
uicta ne ca colonique absuebantur. Peste praeterea quae terrae fructus corrumpere propinquos agros afflixit:
ptunus Omnibus ea calamitate territis cum tantis malis salus quaereretur: laumedontem dicunt ad Apolline
in troia destinasse quaesitum rebus aduersis remedia. Responsum est ab oraculo: neptunni iram causam malo-
 rum esse: quae mitigaretur si puerum troiani sorte ductum cete traderent norandum itaque singulis i for-
hesione te coniectis cum in hesionen fors regis filiam cecidisset eo actus est laumedon natam in littore uinctam
fors belluae futurum cibum exponere. iterum argonautis in littus descendentibus hercules uisa puella: cum
hercules rei causam cognosset: uincta dissoluit. Inque urbem profectus regi obtulit se id monstrum interfecturum
 Laumedon accepta oblatione equos illi inuictos dono se daturum cum spondidisset. Cete ab hercu-
 le perit: hesione obliata conditioe herculem ne liberatorem sequi in patria remanere nallet. cu her-
 cule abire elegit. non tam uitae beneficio: quam timore. ne iterum procedente cete ad idem supplicium desti-
 naretur. Hercules & donis: quibus honorifice cumulatus fuerat: ac equis hesioneque penes laumedonte
 quo ad reuerteretur ex colcho relictis cum argonautis ad destinatum certamen profectus est. Ma-
orphei gna interim tempestate cohorta caeteris salutem desperantibus solum orphea tradunt religionis peri-
uota tum uota pro salute samethracibus fecisse: ex tem ploque tempestate sedata. cum duo astra supra pollucis
pollux & castoris capita cecidissent: omnes eo miraculo stupentes credidisse deorum prouidentia se a pericu-
Castor lis exemptos. Quo facto contigit ut quos postmodum maris agitaret tempestas samethracibus uota
 pro salute facerent: astraque apparentia ad Castorem pollucemque referrent. inde sedato mari in thracia
 ad regnum phinei transcendentibus duos adolescentes offendunt: qui uerberibus caesi ut uiui in terram
Phinei effoderentur poenam expectabant. Filii hi erat phinei. Cleopatre: quam ex orithia Erithei ac boreana
fili tam ferunt. Verum odio ac falsis nouercae calumniis iniqua parente ad eas damnabantur poenas.
Cleopa Duxerat uxorem phineus ideam dardani scytharum regis filiam: cuius amore captus uoluntati eius as-
tra sentiebatur. huius nouercae in gratiam matris priuigni ira moti uini intulerunt. Argonautis ad rem no-
idaea uam stupentibus aiunt adolescentes inter tormenta ab eis ueluti diis auxilium implorasse: & simul cau-
 sam dixisse paternae iniquitatis orantes ut se ab iniqua eriperent sorte. His phineus cum occurisset ue-
 tuit nequid contra suum decretum uoluntatemque agerent nullum enim patrem ait de filiis sponte sup-
Borea plicium sumere: nisi amorem in liberos paternum magnitudo scelerum superaret. interim qui cu her-
des cule in nau erant boreades cleopatre fratres tradunt propter cognitionem primos e naui auxiliu ado-
 lescentibus tulisse: eisque a uinctis liberatis obistentes tantum occidisse barbaros. phineus ad pugna cu
 uenisset barbaris auxilia ferentibus herculem ferunt acriter praeteris pugnantem & ipso phinco:
 & pluribus aliis obruncatis captaque regia & liberasse cleopatram: & filiis obruncatis captaque regia &

liberasse cleopatram: & filiis paternum regnum restituisse. quibus de nouerca supplicium sumpturis
 suasis hercules. ut ad patrem in scythiam mitterent rogarentque ut ipse ob filie in se iniurias puniendae
 auctor esset. Quo facto scythia natam morte multauit. Cleopatram filiae apud thracas suae modestiae
 gloriam tulere. Non ignoro quosdam priscarum rerum scriptores tradere filios a patre phineo exce-
 catos & phineum quoque aborea priuatum uisu herculem praeterea ad hydriam in asiam ascendentem
 in eis locis ab argonautis relictum. Discuntur sane in historia priscis rebus recensendis. ut haud mi-
 randum sit: si quis ueteris historiae auctor a poetis reliquisque scribentibus quandoque discrepet. Verum
 phineidas tradunt regno cleopatrae matri permissio e thracia cum argonautis in pontum profectos: ip-
 sos autem nauem ad tauricam applicuisse ignota incolentium feritate. Mos enim erat eius regionis bar-
 baris aduenas nauibus aduectos dianae sacrificare. Apud quos aiunt iphigeniam postmodum huius
 deae sacerdotem captos homines ad eius aram mactare solitam praefens postulat historia: ut causae hu-
 ius aduenas sacrificandi ritus referantur a nobis praesertim cum ad argonauticum transitum hic ma-
 xime locus spectet. Solem secunt duos procreasse pueros acetam ac persem. Aeeta in colcho regnauit
 in taurica per ses crudeles ambo efferunt. E perse hecate orta est superans audacia immanitateque patrem
 Vtque cruciati hominum leta eos pro feris appetere sagittis consueuerit. Sed ad uenena mortifera co-
 ficienda summum studium operamque impendens prima aconitum inuenit. Vim naturamque cuiusque
 ueneni in cibis. quos aduenas abate experta. His rebus admodum edocta primum ueneno patrem su-
 stulit. Deinde regno assumpto templum statuit diane cui nauigantes hospites sacrificabat existimans
 ea crudelitate suum nomen clarius futurum. post hec nupsit aete genuitque liberos tres Circe Me-
 deam & Egialeum. Circe ad omnis generis uenenorum curam uersa multarum herbarum radicumque
 uarias uires mirabilisque reperit. Et quamuis a matre hecate in plurimis instructa esset tamen multis ab-
 se de nouo adiuuentis omnibus in ea re prestitit. Hec armata cum regi quos quidam scythas dicunt cum
 nupsisset primum ueneno uirum abstulit. Deinde regno capto multa ut crudelitateque subditos uexa-
 uit. Quibus rebus regno expulsam quidam scriptores ad oceanum quandam desertam insulam cum mu-
 licibus quae eam secute erant: confugisse. Quidam ad italiam uenisse tradunt: inque eo promontorio:
 quod nunc quoque ab illa circeum uocetur sedisse: Medeam quoque a matre tum a sorore singula ue-
 neficia edoctam diuersis moribus uixisse referunt. Nam & hospites eripiebat a uitae discrimine: & sepe
 apud patrem precibus & gratia pro damnatum salute intercedebat. Quandoque ipsamet ex custodia
 captos dimittens. Aetam secunt tum sua natura tum uxoris suauitate crudeliter necandum hospitem
 consuetudinem seruasse. medeam uero cum magis in diem esset parentum aduersa crudelitati ab aeeta
 ob filiae timorem in liberam custodiam destinata: illa ad solis templum. id in littore situm erat. con-
 fugit. Quo tempore argonautae a taurica in pontum noctu delati ad templum peruenere. Ibi medeam
 iuxta littus ambulantem cum inuenissent: ab ea de hospitem caede edocti uirginis humanitatem col-
 laudarunt. Deinde aduentus sui causa medae palam facta illa inuincens a patre periculum crudelitatem
 in hospites ut cauerent admonuit. Communicato consilio medea se adiutricem ad perficiendum cer-
 tamen propositum pollicita est iason iureiurando data fide uxorem sibi illa quoad uita superstes esset.
 futuram spondit. Tum noctu argonautae relicto templo custodibus cum medea ad uellus aureum
 profecti sunt. De quo ut aperius scribatur praesens historia nequid ex his omittatur: quae ad ipsius co-
 gnitionem spectant requirit. Fraxum athamantis aiunt nouercae insidias declinantem una cum sorore
 helle e graecia fugisse. transsereantibus illis iuxta quosdam deorum oraculum ex europa in asiam super au-
 reo ariete uirginem in mare delapsam dedisse helleponto nomen. phrixum in pontum proficiscen-
 tem delatum in colchida: qui cum secundum oraculum arietem sacrificasset pellem in templo martis
 suspendit. Postmodum aeeta in ponto regnante responso datum est illum tunc mortem obitum: cum
 externi nauigio delati aureum uellus sustulissent. Hac ex causa tum uero innata crudelitate ostentauit
 se hospites sacrificare: ut divulgata tanti sceleris fama externi omnes cum accessum abhorrerent: Tem-
 plum quoque muro circumdedit: custodesque plures apposuit ex taurica accitos: de quibus a graecis mira-
 de fabulae finguntur. Decantatum enim est tauros ignem spirantes circa templum esse. A dracone in
 super custodiri uellus. Verum taurocum nomen a custodum robore traductum est a crudelitate uero
 caedis hospitem tauros ignem efflare confectum. modo simili cum templi custos draco appellatur.
 traduxerunt poete admirandis stupendisque eius animantis fabulas. Similiter & de phrixo quoque fa-
 bulae confictae sunt. Quippe nauigasse eum ferunt quidam in nauis: cuius in prora signum fuerit arie-
 tis: Quod helles moleste ferens cum in sponda nauis incumberet in mare decidit: alii tradunt Gam-
 brum scythae regem in colchos quo tempore phrixus cum pedagogo captus fuerit aduectum: cum
 adolescentem dilexisset dono illum ab aeeta accepisse: eumque ut legitimum ab se filium educatum re-
 gni heredem relictum. Paedagogum is aries uocabatur: sacrificatumque diis: eiusque pellē a caduere euul-
 sam denique templo fuisse affixam. Deinde responso tradito se tunc moriturum cum aduentantes
 hospites arietis pellem sustulissent: regem aiunt adhibitis templo custodibus eam quo diligenter ser-
 uaretur deaurasse. Sed hec legentibus suo arbitrato iudicare licet. Ceterum medeam tradunt argonau-
 tas ad templum deduxisse martis longe ab urbe Sybari colchorum regia stadiis septuaginta. Accae-
 dem ad fores templi medeam appellati taurica lingua ab ea milites apertis ianuis ut regis filiam intro-

Phineus
 caecus
 Taurica
 diana
 iphige-
 nia
 solis filii
 Aeeta
 per ses
 hecate
 Aconitu
 diane ta-
 plum
 Circe
 Medea
 aegialeu
 Circe

Medea

Solis te-
 plum
 argonau-
 te

iason

phryxus
 helle
 hellespo-
 tus
 Aries au-
 ctus

Thauri
 igniferi
 draco cu-
 stos
 phryxi
 naues
 Sibaris

dixerunt argonautæ templum simul ingressi eductis ensibus cum plures ex barbaris occidissent: aliis
 improuisa re territis diffugientibusq; erepta aurea pelle euestigio ad nauem reuersi sunt. Medea dra-
 conem peliis custodiæ incubantem semperq; ut fabulæ ferunt uigilem ueneno perimens una
 cum iasone mare conscendit: Re ab his qui diffugerunt aete nuntiata asserunt eum cum his qui
 impromptu erant milibus grecos insecutum plures iuxta litus comperisse. Quibus cum primo im-
 petu pugna cõmissa iphitus Euristei qui herculi certamina imperauerat frater cecidit. Ceteri deiceps
 cum suis auxilio accurissent instaurato certamine rex est a meleagro excisus. Superantibus grecis reli-
 qui colchocum in fugam uersi magna ex parte interiere. Optimus tamen quisq; uulneratus est. iason
 laertes atlante ac Tespiades: Quos diebus paucis medea radicibus herbisq; curauit. Deinceps cum re-
 cuperata ualitudine nauigassent: iam medium ponticum in mare tenentes ingens tempestas magno cõ-
 periculo adorta est: Tum ab Orpheo quem ad modum antea uoto Samo thracibus facto quierunt nẽ-
 ti: appacuit quoq; iuxta nauem maritimus glaucus: qui duabus noctibus totidemq; diebus conti-
 nuo nauem comitatus: & futura herculi certamina & immortalitatem prædixit. tindaridis ue-
 ro q; dioscuro uocarentur: deoq; honores ab hominibus essent consecuturi. Deniq; cõ om-
 nes argonautas nomine appellasset: dixissetq; uotis orphei ab diis se missum: qui eis futura predi-
 ceret. consulere se illis ait: cum primum in patriam uenissent: uota diis persoluerent pro salute iam his
 ab illis suscepta. Argonautæ cum ad hostium ponti pecuenissent: ad oram appulere: cui tunc impera-
 bat byzantus: aquo urbs byzantium est appellata. ibi erecta ara cum diis uota persoluerunt: locum cõ-
 sacraunt: quæ etiam nunc nauigantes colunt. Deinde mare ingressi per propontidem hellepontum
 q; ad troiam delati sunt. Hic hercules fratre iphicle ac Thelamone ad ciuitatem missis equos hesione
 q; iuxta promissa postulatam. tradunt laumedontem oratores captos tulisse in carcerem. reliquos ar-
 gonautas per insidias occidere uoluisse. Cuius rei omnes preter priamum filios adiutores se prebue-
 re. Hic solis contradixit: asserens secundam esse hospitibus promissum fidem: atq; equos sororeq;
 esse tradendos. A qua sententia cum auersi essent: fertur priamus duos in carcerem ad telamonem en-
 ses clam detulisse: narrataq; patris uoluntate exitisse eis causa salutis. nam illi custodibus interfectis
 ad mare fugientes exposito singulatim sociis laumedontis consilio una cum eis regi qui cum militibus
 ex urbe si aduersus prodierat occurrerunt. acri certamine commissio cum argonauta uirtute superio-
 res essent: fecunt herculem præceteris fortiter pugnante & occidisse laumedontem & primo ipe-
 tu urbe capta in regis insidiarum conficiis animaduertisse. Deinde priamo ut uiro iusto amicoq; regno
 tradito cum reliquis argonautis discessisse. Nonnulli ex antiquis tradunt poetis ab hercule nõ cum ar-
 gonautis sed solo cum nauibus sex equorum gratia profecto troiam deletam. Quod & homerus uide-
 tur in suis carminibus sentire: scribens herculem equocum laumedontis gratia sex propriis nauibus
 & uiris paucis ciuitatem ab se expugnatam cõpisse. Argonautas a troia tradunt in samothracia iude-
 latos redditis magnis diis uotis itecum in templo posuisse phialas: que hucusq; seruantur. Eorum redi-
 tu adhuc apud thessalos ignoto diuulgatam aiunt esse famam omnes qui cum iasone in pontum nau-
 garant occisione occisos esse: itaq; pelias tempus esse ratus cæteros quocum erat priuare regno pri-
 mo iasonis patrem sanguinem tauri bibere compulit. Fratrem promachum adhuc puerum occidit.
 Amphinomes mater morti destinata uirili animo rem aulæ memoratu dignam Cum ad interiora re-
 gie confugisset orans deos: ut tantæ impietati merita premia darent: ense pectus transiit. Hoc pe-
 lias pacto omni iasonis progenie sublata cito suocum scelecum poenas luit. Nam cum iason in thessa-
 liam ad ornum haud longe ab colcho locum urbem egredientibus occultum noctu appulisset: impiã
 suocum cognouit cædem argonautis suam operam ad tantum scelus ulciscendum pollicentibus oiaq;
 subire paratis discrimina haud parua inter eos dubitatio incidit. subito ne ui in urbem irruendum eet
 deq; improuiso rex armis appetendus: an arcessendi a suis milites: cõmuniq; bello res esset agenda
 Haud enim possibile fore ab tris & quinquaginta uiris superari regem posse: cui plurimæ auxilia ur-
 bes ferrent. Cum hæc agerentur fertur medea pollicita esse suis se peliam necaturam dolis: regiam
 q; se illis sine periculo tradituram. His uerbis admirati omnes cum modum sui consilii quærent re-
 spondisse medeam dicunt secum attulisse plura mirandæq; uirtutis uenena tum a matre heccare tum
 a circe sorore: quibus nunq; antea ad hominum perniciem uti uoluisset repta. Nunc uero eorum cõ-
 facile se id scelus peliæ: si uelint: ulturam & simul quæ actura esset singulatim cum predixisset: a regia i-
 super maritimæ speculæ custodibus signum perfecte rei se daturam assecuit. funium die: noctu igne
 igitur parata caua dianæ imagine uaria uenenorum genera in ea abscondit. Deinde capillos suos qui-
 busdam medicamentis canos reddens ita faciem corpusq; rugosum effecit: ut aspicientibus quædam
 senior anus uideretur. Sumpta deinde quam stupendo quodam apud uulgum modo condiderat dianæ
 statua in urbem profecta omnes ad superstitionem cõmouit. Cum ueluti fanatica uideretur singulis
 per uicos ad spectandum concurrentibus hortabatur: ut pie deum suscipere colerentq;. Accessisse
 enim eam ab hypboreis & regis & ciuitatis bono: cum singuli deũ sacris uenerarentur uniuersus tan-
 quam debacchatus populus medeam in regiam deduxit. Hæc res & peliæ superstitionem iniecit & si-
 æri in eum stuporem medeæ præstigiis destuctæ sunt ut persuaderentur presentem deam felicitatẽ
 regię prebituram. Asserebat enim dianam a draconibus per aerem delatam magnam orbis partem

iphitus
 aetemo
 rs
 laertes
 thespia-
 des
 Claucus
 deus
 byran-
 tus rex
 Byratiũ
 hercules
 ad troiã
 Laume-
 don
 priamus

Troia ca
 pta

pelias
 Aeson
 pmacho
 amphi-
 nomcs

circuisse. Ut autem perpetuo coleretur elegisse omnium regum piissimum. Mandasse insuper sibi deam: ut senectam peliæ quibusdam pharmacis ablatam in adolescentiam uerteret multorumque annorum uitam beatam diuque acceptam Preberet. Ad quæ uerba cum rex ueluti miranda obstupesceret iussit Medeam in se ipsa ut fides ei haberetur: quod dixerat experiri. illa petens ut pura ab una ex filiabus afferretur aqua: cum se in thalamo inclusisset unxissetque corpus herbarum uiribus in priorem ætatem restituta est. Que res & regem & omnes qui id aspexerant ad stuporem perduxit. Videbatur enim non nisi deorum quadam prouidentia senectutem in uirginis ætatem pulcherrimeque fuisse conuersam. Fecisse quoque asserunt eam quibusdam incantationibus ut draconum species dea per aerem ab hyperhoreis uecta apud peliam diuertere uiderentur. Hec cum preter naturam putarentur humanam cumque pelias plurimi Medeam faceret: existimaretque illam uera loqui aiunt omnibus singulatim filiabus mandasse: ut uoluntati imperioque medeæ parerent. Non enim decere regis corpus seruorum matibus tractari: sed filiarum obsequio deorum beneficio potiri. Diligenter igitur filias oblequi medeæ imperauit: quicquid circa sui corporis curam mandaret. Sequente nocte cum pelias dormitum isset: aiunt dixisse. Medeam: necesse esse ut peliæ corpus in uase æneo coqueretur. Quod cum acturæ essent uirgines una experimento aliquo fidem uerbis suis fieri postulauit. Ariès aderat multis annis domi nutritus. quem uirginibus pollicita est si illum prius decoxissent. in agnum se postea restitutum. Cum uirgines annuissent ferunt medeam ariens decoxisse corpus in frustra diuisum ac uenenis quibusdam ex lebere agni speciem eduxisse. Quo facto fides medeæ habita adolentes omnes preter Alcestem quæ in pietatem factis conuicta ad interficiendum peliam induxit. Tum medeam dicit: ne peliæ corpus aut inciderent aut coquerent edixisse. Simulans uero prius uotum lunæ esse faciendum uirgines supra culmen regie cum lampadibus ascendere secum iussit. ibi colchoz lingua longa ad terendum tepus oratione habita signum dedit argonauis rei conficiendæ tempus adesse. Illi igne e specula conspecto extimantes regem defunctum cursu urbem petentes in oceanum ingressi strictis ensibus ad regiam profecti sunt uigilibus qui obsterant interfectis. Virgines quæ antea ad decoquendum patrem e tecto descenderant iafone cæterisque argonautis in regia preter spem conspectis sua calamitate admodum afflictabantur. Neque enim Medeæ facinus ulcisci poterant neque erratum suum corrigere. Itaque cum sibi mortem consciscere uellent. iafon earum misertus a proposito reuocauit solatus non sponte eas errasse uel malitia: sed errore deliquisse. Omnes deinde benigne consanguineas allocutus bono animo esse iussit populo ad conuentionem uocato culpam gestorum in peliâ reiecit. Se enim minori ait quam passus esset poena priores iniurias ulctum. Se peliæ cuiuslibet filioque paternum regnum traditum. Filiarum uero pro eaque dignitate curam se habiturum spondit. Quod & paulopost effecit egregius eas despondens uiris: Nam alcestem priorem filiam nuptui postmodum dedit Admeto feriti Thesalo. Amphinomen Arobremoni Leonteï fratri Euadnem uero oeneo cephalo tunc phoceoz regis. His actis cum argonautis ad Isthmum peloponnesi nauigans sacra fecit neptunno: cui nauem argo dedicauit. Cum inges eius fama esset apud corinthioz regem Creontem ad eum diuertens secum uitæ reliquum tempus egit corinthi cogitantibus argonautis in patriam abire herculem ferunt hortatum esse ad res magne fortunæ obendas: ad eum ut iure iurando pollicerentur alterum alteri si opus esset auxilio fore. Elegisse autem clarissimum greciæ locum ad statuendam certamina concursusque hominum celebrandos. Idque certamen maximo deorum Ioui olympio consecrasset. Cum argonauit omnes in sedes communis presidii iurassent. instituentioz cura herculi demandata illum elegisse aiunt ad hominum conuentus eleoz regionem iuxta alpheï flumen. Vnde iuxta eum loca maximo deoz sacra olympia ab eo appellantur. cum equorum certamen palestræque instituisset modo certaminum statuto urbes propinquas ad deorum spectacula exiit. Ex gloria famaque herculis expectatione certaminum olympicorum uulgata grecorum omnium qui clari essent eo concursus fuit plurimis quoque uariis ex urbibus herculis amicitiam secutis cum singuli eius uirtutem bellicamque disciplinam admirarentur. ideoque uultro se comites periculoz obtulissent. preberet optimū exercitum confecit. Quo omni peragrato orbe ob plurima in homines collata merita immortalitatem meruit: poetæ uero fabulis assueti miranda quedam canentes herculem solum absque armis: fabulantur decantata orbis monstra perdonuisse. Sed de his antea scripsimus. Nunc ad iafonem reuertamur. Hunc corinthi tradunt cum annis decem cum Medea uiuisset genuisse ex ea filios priores duos didimum Thesalum Alcymenum his posteriorem tertium Tiffandrum quo tempore aiunt medeā magno in honore non solum propter spem qua eminebat sed propter prudentiam ceterasque quibus ornata erat uirtutes a uiro habitam esse. paulatim deinde etate decorem forme auferente iafon glaucæ Creontis filiæ amore captus uirginem nuptui a patre petiit. Abnuente creonte certumque nuptiarum statuente diem iafon medeæ nititur spontancum diuortium suadere. Ait enim cupere se illam uxorem ducere non in eius contentum: sed ut filios suos in domum regiam eacognitione introduceret. Egre uerba hec scrente medea deosque testes iuramenti prestiti appellante: iafon suscepti beneficii oblitus creontis filia uxore sumpta medeam urbe expulit. illa cum a recessu diem unum a quodam petisset nocte regiam ingressa certis medicamentis immutata facie domum incendit radice quadam a circe inuenta ea uirtute ut incensus ignis nequiret extinguui. Repente conflagrante regia iafonem exiuisse tradunt glaucam creontemque igne absumptos. Quidam scriptores uolunt medeæ filios dona

Aries in agnum Alcestis peliæ cædes

Alcestis Admeto Amphinomen Euadne Cephalus argonauis Creon olympia

Iafon thesalus Alcymenus Tiffandrus Glaucamedea

quedam sponte attulisse uenenis illita. que cum illa corpori applicuisset. & incidisse in morbum & patrem auxilium filia: facientem cum corpori illius helisset euestigio expirasse. His haud quaquam acquiescens medea iasonis ultionem intenta adeo ira amor crudelitasque in ea exarserant postquam illum flammis euasisse cognouit animum morti filiorum in patris calamitatem adiecit. Omnes uno qui aufugit excepto iatos iugulauit. eorumque corpora sepeliuit in iunonis templo: deinde fidissimis locis fugae assumptis in medea nocte ex corintho fugiens thebas ad hercule uenit. Hic eorum quae in colcho promissa erat spoliator factus se ei auxilio futurum iuxta data fide promisit. iaso filius uxoreque priuatus celeberrimo oribus eum iuste plecti cum doloris uim ferre non posset sibi mortem conscium. Corinthi casus atrocitate obstupescit cum de se pulchro pueroque dubitarent: ad Pythium quid de adolescentum corporibus agendum esset consultum misere. Mandatum a deo est sepeliri eos in iunonis templo atque heroum honoribus coli. Quo facto aiunt Thessalum qui cede matris effugerat in corinthum redisse. Deinde in iolchum iasonis patriam reuersum ubi cum repperisset pelei filios recenter interisse regnum generi debitum suscipiens subditos ex suo nomine thessalos appellauit. Nec uero ambigo de thessalorum nomine non idem sentire omnes. sed uarias ferri opiniones: de quibus postmodum suo loco differemus. Medea cum thebis herculem in insaniam uersum ab eoque filios occisos repperisset medicamentis illum ab eo morbo liberauit. Deinde cum euristei preceptis herculi parendum esset. omni eius auxilium spe amissa athenas ad Egcum pandionis confugit. Ferunt quidam ab egeo cognitam filium generuisse medum qui postmodum medie imprauit. Alii ab ipse creontis accusatam omnique absolutam dante cum Theseus ex trizeno athenas transisset de ueneficio accusatam fuisse. ex athenis migrare compellam. Verum pollicente egeo se eam tuto quo uellet. missurum pheniceam elegit. quo & delata est. inde ad superiores aethiae partes transiens cuidam clarissimo helio regi. Ex quo filium peperit medum qui post patris obitum regno succedens & rex fuit egregius. & populos ab se denominauit medos. tragedi postmodum miranda quedam de medea uariaque ediderunt. Quidam in gratiam atheniensium medeam aiunt susceptum ex egeo medum in colchos aduexisse incolumem. Cuius eo tempore aeta a fratre perseo regno uiuissus esset medeae opera que perseum sustulit medum regno potitum. Auctis deinde regni uiribus medum plurimis aethiae locis. quae supra pontum est peragratis subiecisse. eam quae ab ipso tuedia sit appellata. Recensere autem que de medea scripta sunt singula & longum esset & minime necessarium. Verum que de argonautis supersunt prioribus adiciamus. Non enim pauci tum ueteres tum posteriores scriptores: inter quos est & Timeus tradunt. Argonautas post captum aureum uellus cum aeta nauibus ostia ponti obiectisset. rem mirificam fuisse aggressos & historia dignam: nauigantes enim per flumen tanaim ad eius fontes iuxta quendam locum nauis per terram ad alium fluiuium tracta in oceanum uersus arctum per eius decursum delatos ferunt. Postmodum terra a sinistris relicta cum ad gades peruenissent nostrum mare ingressi in patriam reuerterunt. Horum uestigia feruntur quae iuxta oceanum. habitantes inter deos precipue pollucem & castorem colunt. Traditum enim esse illis a priscis usque temporibus hos deos presentes in oceano nauigantibus adesse. Esse quoque iuxta oceanum loca: quae uaria rum ab argonautis tum a diolcuris nomina iumpissent. Epirus insuper. quae est intragades expressa reditus illorum continet uestigia. hi iuxta tyrrhenium nauigantes ad insulam uenere: quam dicunt ei haliam: ubi optimi eorum locorum portum a nauis quod nomen ad haec tempora permansit argoon appellarunt. Similiter iuxta tyrrheniam portus ottingentis procul ab roma stadiis telamon est cognominatus. insuper iuxta formias italicae aeta dicta caeta est. Postea in syries uento acti: cum a tritono lybiae rege naturam eius pelagi perciperent declinato periculo tripodem ei aeneum dono dedere litteris priscis insculptum: quod adhuc apud hesperios seruari dicunt. Neque uero onittendum uidetur quod quidam scriptores pro uero tradunt argonautas per hystrium nauigantes atque ad eius fontes delatos postea ad sinum adriaticum peruenisse. Hos tempus redarguit exultimantes hystrium pluri bus oribus in pontum defluentem: eumque qui in hadria descendit ab eisdem locis decursus initium sumere Romanis cum his gentibus bellum que hystrium incolunt gerentibus eius fontes quadraginta stadia a mari procul inuenti sunt. Verum nominis fluuiorum similitudo causam erroris scribentibus dedit. Argonautae herculisque gestis e nobis descriptis filii quoque recessi sunt. hi post herculis obitum apud regem Ceycum in trachina confedere. Cum hilus alique fratres quidam iam uiri euasisissent: ueritus Euristeus ne cum omnes ad eam aetatem peruenissent se imperio myceuarum priuarent cupiensque omnis eos grecia pelliceyco nisi & heraclydas & lycymni filios iolaum insuper ac omnes archades qui cum hercule militasset eieceret bellum indixit. At ipsi Euristeo impares uiribus decreuerunt sponte trachinam relinquere. Aduentus plures ciuitates: quae praeclearae erant rogantibusque se in urbe reciperent ceteris timore reculantibus a iolis atheniensibus insita humanitate suscepti sunt tricyrintho illis urbe quae tetrapolis nominatur ad habitandum concessa. Postea cum herculis filii omnes aetate inatura essent prudentia adolescentibus ut ab hercule genitis innata Euristeus eorum incremento inuides magno exercitu aduersus illos profectus est. Heraclydes atheniensium praesidio sulti iolaum theseum hylumque duces belli constituentes acie Euristeum superauit. Multi in ea pugna Euristeum secuti occubuerunt ipse curru fugies ab hyllo herculis filio occisus est. Filii quoque Euristei in ea pugna omnes cecidere. Heraclide post Euristeum insigni prelio deum mutuo consilio auxilioque aduersus peloponesum duce iolaomouerunt bellum

**Medea
nati
iasonis
mors**

**thessalul
iolcus**

Medus

**argonau
tatum
errores**

**Castor
pollux
epirus
ethalia
thelatu
portus
caieta
liler**

**Cerycul
rex
hylus
euristeus
tricyrin
herculis
filii
euristei
mors**

Atreus post euristei obitum capto micenarum regno ascitisq; tegeatis ac quibusdam aliis belli sociis herculis filiis occurrit. Apud isthmum cum utriusq; exercitus conuenissent hylis hostem quicumq; is esset ad certamen ea conditione prouocauit: ut si ipse uicisset euristei regnum filiis herculis cederet. Si uero occubisset heraclides foedus seruantes in corinthu redirent. paulo post lycinnius cum filiis herculis ac triptolemo apud argeos sponte illos suscipientes mansit. Reliqui qui in tricornitho resederant decursis ex pacto annis in peloponnesum transierunt. Quorum res suo referetur tempore. Alemena thebas perfecta cum cuanuisset a thebanis deorum honoribus culta est. Caeteri heraclides repetita ab Eginio Dori filio ei credita patris hereditate apud doreos cōsedere. Triptolemū in agris cōmorantē ferunt licymnio electrionis orta contentione occisum. Qua ex cede ex argis fugiens Rhodū applicuit: Hāc insulā incolabant tū greci ab Triopato phorbantis filio deducti. Quā ille cōmuni accolarū cōsilio cū in tres partes diuisisset: tres in ea condidit ciuitates. Lindū. ilysum. Camirū. Imperauit autē omni isule ob gloriā nomenq; paternū: ac demū cū agamennone ad troianū bellū profectus: Posteaq; de hercule filioq; rettulimus: locus se offert: in thesi: qui herculis certaminū imitator fuit gesta narrent. Natus ex aethra piter filia ac neptunno in trizena nutritus est penes pitheū maternū auum ac signa pro ut ferunt fabulā ab aēgeō sub pētra posita recognoscens athenas uenit. Deinde marci ingressus ut herculis uirtutes imitaretur ad ea certamina adiecit animū quā laudem & gloriā sibi essent allatura. & primū eū qui dicebatur chorinetus hesternorum interfectorē sustulit: Hoc usū cognomine a coryna quod genus armorū est adulescendum accomodatū. Secundū qui in isthmo erat Schinon qui duas flexas pītus atq; utriusq; alkagatō hominis brachio sursum dimittens corpus uī discerptū maximo cruciatu afflicebat. Tertius fuit a theseo interceptus in crommyone aper siluestris: a quo plures interibant uiribus ac magnitudine praestante. Deleuit in super Scyronē habitantē ea loca megarae: quā ab eo Saxa scyronia uocantur. Hic uiatores cogebat ut se ipsos praecipiti iactarent loco: deductos supra scopulū abruptū homines calce in mare iuxta chelonem proiciebat. Sustulit etiam iuxta eleusinam Cercionem certantem cum presentibus: atq; ab se uictos perimentem. Deinceps procastem occidit in eo loco terrae atticae: qui dicitur Curdalus habitantem. Hic uiatores cogebat supra lectum aliquē ascendere. Quo si longiores erant: parte supereminente amputabantur: qui uero breuiore pedibus distendebantur. A qua re procastis cognominatus est. His actis athenas ueniens aēgeū propter signa cognouit. Tum marathoniū tāq; ab hercule ex creta in peloponnesum traductū athenas ab se uictum aduexit: quem egeus sacrauit Apollini. Superest ut de minotaurō: quo thesei gesta absoluant ab eo interfecto referamus. Oportet enim temporibus: quae a nobis explicata sunt cōtigua quo notior fiat historia describi. Testāmus Dori filii Elleni ex deucalione orti cum eolis ac pelagis in cretam nauigans insulā inperauit. Sumpta crete in uxore filii Asterium creauit. Quo in creta regnante iuppiter: ut aiunt: europā ex phoenicea raptā supra taurum detulit in cretam: ex ea tres genuit liberos. Minoem. rodamantum Sarpēdonem. Asterius deinceps prole carens cum uxorem duxisset europam iouis adoptatis filiis regni eos reliquit successores. Horū hadamantus cretensibus leges dedit: Minos suscepto regno cū ionem licitiā filiam uxorem cōpisset: genuit ex ea licastum. Hic quoq; cū regnaret in creta: ida eoribanti filia uxore ducta secundū minoem genuit: quem nonnulli iouis filium tradunt. Hic primus graecorū patata classe maris imperio potitus est. Cū despondisset pasiphaen solis creteq; filiam: suscepit Deucalionem: Crateum: Androgeū. & ariadnem pluresq; naturales liberos. Androgeus cum athenas cōsensu atheniensium oīum cōcessisset egeō regnante: inq; certaminibus superaret athletas omnes i cōsuetudine pallatis filioꝝ uenit. At egeus suspicans nequando propter Androgei amicitiam a pallantis auxiliō minois regno pelleretur insidiis Androgeo paratis ad spectaculum celebre proficiscentem thebas per quosdā eius regionis accolas circa Inoem terrae atticae interficiendum curauit. Cæde filii perturbatus Minos athenas uenit supplicium interfectoris Androgei petens spretis eius uerbis: bellum atheniensibus indixit addita execratione: qua aduersus athenienses scicitate famēq; imprecatus. Sicciatē famemq; imprecatus. Sicciatē tum atticos: tū reliquam grāciam urgente corruptis terrae fructibus belli duces quomodo hec mala auern possent deum cōsultare. Is iussit eos ad aēcū iouis & egis neasopi filie adire iubereq; ut pro se uota faceret. Quibus perfectis sicciatē cum penes alios graecos cessasset: solos athenienses uexauit. Coacti igitur sunt rursus a deo implorare tātā remedia calamitatis. Hanc desolutā deum serunt respondisse: si non pro Androgei cæde minoi quas uellet pœnas dedissent: parentibus deo atheniensibus praecipit Minos pueros septē totidē uirgines singulis annis minotaurō quoad inueret: uo randos tradi. His datis defecit sicciatē. A bello astinuit Minos. annis septem transactis rursus cum in regionem atticā cū magno exercitu trāsisset minos: ac bis septē pueros penes se traditi sunt. Theseus cum esset nauigaturus: accessit ad gubernatorem egeus praecipiens: si minotaurum superasset filius: ut albis uelis portum intrarent: nigris quemadmodum & antea in ioniam fecerunt: si perisset. Theseus in cretam cū nauigasset: ariadne minois filia eius spetie ac decore capta & cōsiliū operamq; dedit minotauri occidendi & labyrinthi egressum edocuit. Deinde cū ariadne noctū clā recedens in insulam appulit aliquando diam runc uero nassum uocitatum. Eo tempore dionysium ferunt pulehritudine Ariadnes captum cum a theseo uirginem abstulisset uxorem illam ab se pretermodum dilectam duxisse: Post eius obitum propter singularem amorem honore immortalū

Atreus
lycinnius
alcmēna
dea
Aeginio
Dorus
lyndum
ūsum
camyrū
theus
aethra
pitheus
chorynetus
Coryna
Schinon
Aper
Shiron
scyronia
saxa
chelone
cercyon
procastes
curdalus
marathenus
taurus
testamō
Crete
Asterius
Europa
Minos
Rhada
māthus
Sarpēdō
licone
licastus
lda
minos
secundus
Pasiphae
deucalio
Crateus
Androgeus
ariadna
Aeacus
minotauri
puerū
Theseus
Dianassos

dignatus coronam ex astris ariadne in caelo constituit. Vex eos qui in theseo nauigabant ferunt aegre
 admodum raptum uirginis ferentes propterq; dolorem egei mandatoq; oblitos nigris uelis in atti
 cam peruenisse. Quod egeus cum aspexisset existimans theseum filium peremptum re heroica ag
 gressus ex arce ob dolorem semet precipitavit. Post patris interitum theseus regno succedens confi
 tutis legibus populo imperauit: multaq; egit ad amplitudinem ciuitatis spectantia in quis illud fuit infi
 gne q; plurimum populum athenas ad habitandum induxit. Qua ex re uiribus & auctoritate aucta ci
 uitas graecie principatum tenere uisa est. Verum ad ea quae de theseo supersunt redeundum. Deuca
 lion maior natu filiorum Minois cretae imperauit inita cum atheniensibus belli societate phedram si
 liam theseo despondit. Qui eum post ductam uxorem hippolytum ex amazone genuisset: in trizena
 misit forori ethrae nutriendu. Ex phedra Athamatu suscepit ac demophontem paulopost hippolyto cu
 athas ad misteria uenisset a phedra pp pulchritudine amato e: quo recedente phedra teplu ueneri i arce
 uide i trizena cospicuo erat condidit. Cuiq; ad pitheum cu theseo diuertisset hippolyti cocubitum petiit. illo
 scelus abnuente moleste id ferens nouerca athenas reuersa hippolytum q; se uiuare uoluisset: apud the
 seum accusauit. ille dubitans uerum ne crimen esset rem ad hippolytum per internuntium detulit. Fe
 rebatur tunc forte equorum curru hippolytus: Cui calumnia audita labenti animo frenae e: manibus
 exciderunt. turbati equi excussis habenis currum precipitem egerunt. Quo effracto hippolytus uesti
 bus implicitus atq; ad terram delatus interiit. Ob eius ante optime actam uitam trizeni deoru illi ho
 nores impendere. Theseus his turbatus calamitatibus pulsus patria apud hospitem functus e uita. athe
 nienses penitentia ducti ossibus thesei athenas traductis: & illum coluerunt pro deo: & templum sibi
 intra urbem asilum: quod ab eo theseum dictum est constituere. Nunc de raptu helenae deq; perithoi
 erga proserpinam amore: gestis enim thesei sunt immixta dicendum. Perithous ixiouis filius defuncta
 hippodamia uxore polyphito filio superstitite athenas ad theseum uenit: cuius uxor phaedra cum defun
 cta esset suassit ei helenae louis ac lede raptum. Ea tum decimum agebat annum omnes ceteras deco
 re ac modestia excellens. lacedemonem profecti capto tempore helenam communi consilio athenas
 aduexerit. Deinceps inter eos sorte iacta utrius esset sponsa helenam futura: ea tamen adiecta conditio
 ne: ut his pro quo fors cecidisset. socio coadiutor ad alteram quaerendam uxorem foret. idq; iure iuran
 do cum firmassent: sorte theseo cuenit. Quod factum cum egre ferent athenienses: timens. Theseus
 helenam in Aphidriam unam ex atticis urbibus deduxit. eius cura ethre matri multiq; ex amicis per
 missa. Perithous cupiens proserpinam uxorem habere consilium cum theseo comunicauit. Verum cum
 ppter rei impietatem a proposito eum auertere conaretur: ubi illum perseverantem inq; iusiurandi
 uim a proserpinam raptum se adigi uidit coadiutorem se prebuit. Cum ad inferos descendissent uterq;
 ibi captus. Sed postmodum in gratiam herculis liberato theseo perithous apud inferos detentus luit
 sempiternas suae impietatis penas. quidam scriptores tradunt ambos redisse ab inferis. Eoq; tempore
 Diocuros helenae fratres cum exercitu Amphidriam profectos: capta euerfaq; urbe Helenam adhuc
 uirginem captiuamq; ethram. thesei matrem lacedemonem uexisse. Rea postulat: ut de septem duci
 bus: qui thebas profecti dicuntur scripturi belli causas a principio ordiamur. Laius thebanorum rex sum
 pra uxore locasta creontis filia cum diutius caruisset liberis: oraculo consulto an esset filios habiturus
 responsum tulit: non conducere sibi prolem habere. Nam qui ex eo prodiret filius patrem occisurus
 esset aduersaq; fortuna domum funestaturus. post quod reipsum precapit natum infantem traie
 ctis primum ferro pedibus exponi: unde & oedibus cognominatus est. Sumptum puerum domestice
 cum non exposuissent: cuidam seruili mulieri nomine polybie tradidere. Cum ia uir factus esset: deu
 de infante exposito consulere statuit laius. Oedibus quoq; a quodam se fuisse expositum certior facta
 & ipse pithian qui sui parentes forent oratum p ficiicebatur. Cum ambo apud phocidam iuicem ob
 uiasent: Lausq; illum deuia caedere superbius madasset: Oedipus ira motus laium occidit inscius pare
 tem esse. Eo tempore tradit sphingem beluam biforme uenisse thebas. pposuissetq; enigma: quod
 oedipus qui non soluerent pient. Ex quo plures ob rem dubiam interierunt. Soluenti pre mium locastae conu
 bium & thebeoq; regnum ppositum erat. Veru nullus excepto oedipo enigma soluere ualuit: id erat
 eiusmodi Quod animal bipes idem tripes ac quadripes foret. Ceteris addubitantibus solus oedipus
 ait hominem id animal esse. Qui infans quatuor iret pedibus: auctus etate duobus: iam seni or factus
 tribus: nam baculo tanqua tertio pede sustentaretur. Sphinga suo iudicio uicta se ipsam ex loco excel
 so precipitauit. Oedibus ignotam matrem uxorem sumptit. quatuorq; ex ea genuit liberos Ethiocele: poli
 nice: antigonam: & isminem. Hi cum ad etatem puenisset domestica impietate cognita oedipum coege
 runt ob dedecus no egredi domum: ipsi sumpto regno foedere inuicem sanxerunt: ut singuli alternis an
 nis imperarent. Primusq; imperii annus ethiocli cederet maiori natu: is acto anno petenti ex foedere
 renuit tradere regnum fratri. Qua ex causa in arges ad Adrastu regem confugit. Hoc tempore tideo
 oenei cum in calydone Alcatum lycothemq; nepotes occidisset. ex etholia au fugit in argos. His ad
 rastus benigne susceptis quodam responso motus utriq; filias uxores Dedit. Polynici Argiam. Dii
 phylem Tydeo. Adolescentes cum a rege probarentur magnaq; eorum uirtutis expectatio uideretur

ambos in patriam pollicitus est se redacturum. Verum cum censeret primum debere polynicem restitui fetunt regem ad ethioclem destinasse Tydeum quinquaginta viros ab Ethiole in insidiis in itinere positos occidisse: ad argosq; preter opinionem redisse incolumem. Hæc adrastum impulerunt: ut q; ad bellum spectabant pararet. asciuit autem ad belli societatem Capneum. Hippomedontem parthenopeum atlantis schinei. Suadebant amici polynicis: ut ad bellum amphiarus uates duceretur. at is cum prouideret si ei bello afforet se periturum idq; propterea recusaret ferunt polynicem aurcum torquentem a uenere Hermione datum Amphiaro uxori: quo belli societatem uiro persuaderet donasse. Eo tempore Amphiarus Adrastusque de regno dissidentes ad Eriphilis amphiarai coniugis adrastris sororem omnem dissensionum iudicium rettulerunt. illa pro amphiaro sententiã tulit: adiciens ut belli thebis inferendi socius adiutorq; esset. amphiarus existimans se ab uxore proditum ad bellum spondit se aditurum. Sed alcmeoni filio imperauit: ut potest suum obitum eriphilen perimeret. Quod patris mandatum postea executus facti consentia in insaniã uersus e. adrastus polynices ac Tydeus ab bellum ituri quattuor elegerunt duces. amphiarum. Capneum. hippomedonta. & parthenopeum. Qui omnes magno exercitu aduersus thebas profecti sunt. Ethiocles ac polynices mutuis uulneribus confossi conciderunt. capneus magno impetu scalis murum ascendens mortem oppetiit. amphiarus in terre hiatus cum curru delatus ab fortibusq; nunquam postea uiuus est. eodem pacto & reliqui duces omnes preter adrastum multiq; preterea mortales occubuerunt: quorum sepeliendorum facultas a thebanis cum denegata esset insepultos sinens adrastus ad agros rediit. Cui nullus auderet hostium condere soli athenienses qui ceteros uirtute anteibant: omnes sepeliuere. Hunc belli uitæq; finem septem qui thebas oppugnatum iure sortiti sunt. at uero filii mortem parentum ulturi communico silio contra thebanos mouerunt arma. Dederat responsum apollo eã se ciuitatem expugnaturus si alcmeonem amphiarai filium imperatorem sibi constituissent. hic ab illis dux factus deum & de thebano bello consuluit & an matrem Eriphilem puniret. Respondit apollo utriq; que faceret non solum quia monile aureum mater in necem paternam. sed & pepulum quoq; ob filii interitum acceperit. Venerem aiunt quondam armoniæ Cadmi & monile donasse & pepulum. ambo hæc habuit Eriphiles. alterum a polynice alterum a thesandro polynicis quo filium ad expeditionem thebanam hortaretur: alcmeon igitur cum milites ad bellum plurimos ab argis parasset: ab urbibus quoq; finitimis accersito psidio exercitum contra thebas duxit. acerrima cum thebanis commissa pugna alcmeon uictoria potitus est thebanorum attritis uiribus multisq; amissis ciuibus cum essent impares uiribus omni spe destituti consilium a Tyresia qui diuinator erat exquisiuit. Hic thebanos ex urbe iussit abire. hoc solum modo illos conservari posse. iuxta tyresia dicta urbem liquentes aufigere noctu in horam boetia quæ in phocea appellatur. Thebe capte ac dirutæ sunt. Tyresie filiam daphnen postea cum uictores cepissent in delphos uoto suscepto misere oblationem deo. Ea diuinandi artem edocta in delphis degens multo magis eam scientiam calluit. Itaq; natura admirabilis plurima scripsit uarii generis responsa. Cuius ex uersibus homerum poetam ferunt multa adornatũ sui poematis sumpta transulisse. Cum hæc sapius Dei spiritu ferretur: multaque traderet responsa Sybilla ab omnibus cognominata est. Nam plenam Deo Sybillam esse idem notat. Victores uero urbe diteptam in patriam quisque multis cum spoliis reuersi sunt. Ex thebanis qui in typhosium confugerant: Tyresias defunctus est: quem sui Ciues magna cum pompa sepeliuere deorum sibi honores tribuentes. Deinceps aduersus Dorientes armis motis pugna superatos eorum patria eiecerunt: Transacto paululum temporis quidam ex eis iunonis sedibus mansere. Quidam athenas profecti sunt: Creonte Menicei regnante patria. pulsi paulo post i dorida reuerunt in crineo tinoq; & Euboiã habitantes. Antea boetus arnes neptunni filius migrans in æolidem que nunc thessalia dicitur. eos qui secum accesserant boetos uocauit. Sed de Aeolidibus paucis dicendum prisca temporibus cum ex filiis eoli qui fuit ellinis ex deucalione nati ceteri. quæ dicta sunt loca habitauerunt solus minas in æolide regnauit. Eius filius hippotes ex Menalippe eolum genuit. Huius arnes filiam neptunus cognouit. Quæ de re indignatus pater Metapontio aduene qui tum casu aduenerat eo pacto arnes dedit: ut illam in metapontum deduceret. Vbi duos peperit filios Eolum ac Boetum. Quos Metapontius libens carens quodam oraculo adoptauit in filios. Hi iam uiri. facti orta uiuente metapontio seditione regnum obtinuerunt: postmodum dissensione inter arnem Autolipen peremere. Eam rem grauitè ferentè metapontio illi preparatis nauibus cum matre multisque amicorum mare ingressi Eolus quidem ad insulas tyreni maris appulit que ab eo eolides sunt appellata ciuitatemq; condidit quam liparam uocauit. Boetus uero ad eolum uenit Arus patrem a quo loco filii nutritus est: postmodum eolidis regnum possedit. patriam omnem a matris nomine arnes populos appellauit ab se boetos itonus ex boeto ortus quatuor suscepit filios. Hippodamum Electrionem Archylicum Alegenor. horum hippodamus Eleum genuit. Electrionem Eleum Alegenor Elonium Archilyrus Protherorem & Arhesilaum: qui ad troiam ire boetorum exercitus duces. Nunc salmoneum Tyrusq; & corusq; ad nestorem qui troiano iter fuit bello posteros referamus. Salmoneus ex æolo de ucalionis est ortus. qui ex eolide cum magna suorum manu profectus constitit in elea apud fluuium

lycothe
us
Argia
Diiphi
le
Amphi
araus
Eriphi
le
Alcme
non
Capanie
us
Hippo
medon
Amphi
arius
Adrastr
Alcme
on
Eriphi
le
Tyresia
us
Tilpho
sea
Thebe
daphne
Sybilla
quid
Tyresia
as
Boetus
Arnes
Aeolis
Thessalia
Aeolus
Minas
hipotes
Manalipe
Aeolides
liparam
Boetus
Arnes
Itonus
hippodamus
Electrion
Archylicus
Alegenor
Eleus
Elonius
Protheror
Arhesilaus

Alcidi- alpheum Vbi ciuitatem a suo nomine Salmoneā cōdidit sūpta uxore alcidice elei filia genuit ex ea Ty
ce ream de core formaq; eximiam. Alcidice defuncta sideram uxorem duxit: quæ tream ut nouerca ce
Sidera pit odisse. Salmoneus ob superbiam atq; impietatem contracto subditorum odio iouis fulmine con
pelias fignauit. Eius deinceps Tyrea filia adhuc uirgo ab neptuno cognita peperit peliam ac neleum. post
Neleus modum ex creteo amithaonem genuit: feretumq; & Esonem. Cum diem suum obisset. Creteus or
Anitha- ta inter peliam Nelcumq; regni contentione pelias iolco finitimæ regioni imperauit. Assumptisq;
on melampode ac biante. Amythaonis Agleieq; filiis quibusdamq; ex acheis phithiotisq; ac eolibus ad
phereto uersus peloponnesum exercitum duxit. Melampus cum esset diuinator argiuas foeminas propter di
Eson onyfitiram fanaticas ab isania curauit. Cuius rei gratia Anaxagoras megapenthi arguorum rex
Creteus cum donauit duabus regni partibus. hic agris cum moraret biante frate consorte regni facto uxore
Melapo cepit Iphianiram filiam megapenthi: ex qua protulit Antiphatum. mantum. Biantem. proncem ex an
Iphiani- tiphato ac zeusippo hippocoontis loeleus Amalcheusq; orti sūt loeleus hypermestrag; Tespi: phia
ra niram polibiam atq; amphianium genuerunt. Hoc pacto Melapus ac bias eorumq; posterii argiuoz
antipha- imperium tenuere. Neleus cum his qui eum secuti erant in messenem transiens accolarum uolunta
tus te condidit urbem pilum. cui cum imperaret uxorem sumpsit Chlorem amphionis thebani natam
Bias exq; ea duodecim filios suscepit. Quorum senior perydimeus extitit. Junior Nestor qui bello interfu
Mantus it troiano & de progenitoribus Nestoris haecenus. Nunc de laphinis & centauris differemus. Ex oce
Ioelcus ano ac tecti plures filii secundum fabulas manarunt a fluminibus cognominati. in quibus fuit peneus: a
Hipme quo accidit penem in thesalia dici. Hic ex nymphea creusa liberos suscepit ipseimias Silbyam. Quæ
stra cum cognouisset a pollo Lapithæ ac centauro genuit. Lapithus locis circa fluuium peneum ad habitan
polybia dum lectis cum ibi imperaret Eurionem Arsinoi uxorem duxit: ex qua duos suscepit filios phorban
Amphi te ac periphane regni paterni heredes. Populi oēs a laphito laphitæ appellati sūt. phorbas cum in ole
ania: num transcendisset accersitus ab Alæstore boetiorum rege tunc pelopistires formidante cleorum
pilos regnum ab eo cepit. huius filii egeus astorq; paterno succedere regno. periphane alter laphiti natus ex
Cloris astiagea uxore ypei filia octo genuit liberos quorum nati maior antion ex inelate Amythoni susce
perycli- pit ixionem. hic ut tradunt donia plurima esioneo pollicitus despondit eius filiam eliam. ex qua genu
meus it perithoim. Verum cum ixion nequaquam promissa uxori tradidisset esioneus pro iis equos illius
Nestor cepit. Tunc ision pollicitus se quæ promiserat daturum accersitum a se esioneum in foueam ardentē
peneus coniecit. Quæ crudelitate cum nullus eam cedere purgare uellet ab ioue ut fabule tradit demum pu
ipseus rificatus iunonem stupri interpellare ausus est. Quæ re cognita iuppiter nubem in forma iunonis cū
Stilbia interposuisset: ixion eo concubitu centauros genuit. Tradunt tandem ixionem scelerum magnitudi
lapithus ne ab ioue rote aligatum perpetua post obitum tomueri cruciatus pena. Centauros nonnulli uolunt
Centau in pellio a nymphis nutritos postmodum equos subagitate. Exq; eis hippocenturos natos. Creditū
rus q; primi equitare ausi sint. eozq; natam fabulam ueluti equi essent hominisq; natura. Hos ferunt tanq;
eurione perithoi cognatos partem regni paterni ab eo postulasse. Quod reuerti bellum a laphitis illatum
phorbal est: Sed eo cessante postmodum: cum perithous hippodamiam despondisset theleo ad nuptias ac ce
pyphas tauris uocans illi uino ebrii feminisq; nuptiis erat uim afferre conati sunt. Quæ iniuria tum theleus
laphitæ tum laphitæ permoti multis centauris peremptis reliquos e ciuitate eiecerunt. hanc ob causam cen
Aegeus tauri una aduersus laphitas profecti plures interfecerunt. Quæ cedi superfuerunt partim in pholoen ar
Astor chadie profecti sūt: partim malea hitarūt. hi rebo secūdis elati ex phoioe egressi ad pādū: ppiquos grecos
Astya eis occiderūt. Nunc de Aesculapio eiusque posteris referēdū. Aesculapius tradit Apollinis corōidisq;
gala fuisse filius. Qui natura ingenioq; pelarus medicine opā ipse plūria ualitudinū hoīum utilia adiuēit.
Antion Adeo autem peritia artis excelluit q; plurimos desperates sanitatem liberaret a morbo propterea
ision que ereditus sit nonnullis defunctis uitam restituisse. ob eam rem tradunt ipsum apud iouem ab in
laphitæ feris accusatum tanq; eorum imperium diminuentem. Quod semper excitarentur a mortuis homi
Cetauri nes illius cura eaq; causa exacerbatum iouem fulmine esculapium occidisse. Hac morte Apollo iratus
hippocē cielopes qui id flumen fabricarant interfecit. Quo facto indignatus iuppiter iussit Apollinē hominū
taucei in pēnam errati seruire. Aesculapius filios reliquit Machaonem & podalirium qui arti paterne dediti
pholæ: cum ad troiam cum agamemnone accessissent plurimum grecis in eo bello in curandis summo stu
Aescula dio uulneribus opitulati sūt magnam ob id gloriam adepti. Meritis quorum immunitas rerum on
pius nium post bellum est cōcessa. Sed his haecenus. Nunc de asopi filiabus æaciq; liberis scribendum. Ex
coronis oceano ac tethide fabulæ tradunt ortos esse filios plures: a quibus flumina cognominata sunt in quibus
Cyclo- peneus Asopusq; extiterunt. peneus in thesalia sedem eligens fluuii nomen indidit. Asopus cum phliū
phum tem ad habitandum elegisset: sumpta in uxorem Methopeladom duos suscepit filios pelasgum atq;
mors ismenō. Filias duodecim ismenō i boetia hitauit iuxta fluuiū quæ a suo noie ismenū cognominarūt. ex fi
podaliri liab; Siopes ab apollie rapta i eū locū delata ē: ubi nūc ē urbs ab ea sinopes dca hoz; filius syrus his ipi
us: uit q; ab eo syri sūt appellati. Corcyra uero rapta a neptūo i eā insulā delata ē: quā ab ea dixere corcyrā
Asopus ex his natus est phæacus: a quo phæacum nomen cepit. pheaco filius extitit Alcionus: qui uixem in
penus ithacā deduxit. Salamis quoq; a neptuno rapta est aduectaq; in insulā ab ea Salaminam appellatam.
phlius ex ea neptunoq; genitus: Cenchreus imperauit huic clarisq; inter oēs serpētē mire magnitudinis

qui incolas uexabat occidit. Eginam ex phliunte iuppiter rapuit: inque insulam aduexit: que ab ea est Egina dicta. ab ioue compressa genuit Aeacum qui i ea regnauit in iula. Ab eo creati sunt pelus & thelamon. Horum pelus disco iactō inuitus phocum fratrem interfecit. Ob hanccedem a patre pulsus inq; phithiam thessalie fugiēs ab Aetoro rege purificatus: inq; regnū cum is liberis careret: ascitus est. Ex peleo ac thetide. Achilles ortus cum agamennōe ad troiam accessit. Thelamon ex eginā abiens adit Salaminam ubi sumpta uxore glauca Cychrei salaminorum regis filie imperauit in iule glauca defuncta Enbiam Alchati atheniensis despondit: ex qua ortus Eam tus postmodum troiano inter fuit bello. Nunc cum re pelope tantalog atq; œnomao referendum a nobis sit paulo superius histo ria ordiēda est. In pisa peloponnesi ciuitate mars ex argina asopi filia genuit Oenomaum. Hic uni cam filiam hippodamiam appellauit. Finem uitae ab oraculo sciscitante: responsum est tunc in fata illum concessurum cum filia hipodomia nupsisset. Igitur filiae nuptias ueritus decreuit ut in perpetua afferuaretur uirginitate hoc maxime existimans pacto uitae periculū se uitaturum: Multis puellā uxo rem sibi dari postulātib; illis id propofuit certamen quo qui uictus esset interficeretur. Victor uirginem desponderet. Equorum instituit cursum a pisa ad aram Neptunni quae est apud isthmum corinthi. Cursum erat eiusmodi. Oenomaus arietem iouis sacrificabat. Qui uirginem postulabat quattuor equorum ferēbatur curru: Oenomaus sacris peractis cursu sequebatur precedentem auri ga mirthilo assecutum hasta quam gestabat manu interficiebat. Hoc pacto cum plures Equorum uelocitate periret Pelops. Tantalus qui pisam accesserat uisa hippodamia. Id concipiens con nubium corrupto mirthilo illius opera uictoria usus est. primusq; ad aram neptunni peruenit. Quia ex re dolere actus Oenomaus existimans aduenisse responsi tempus sibi mortem consciiuit. Pelops sumpta uxor hippodamia pisae regnū tenuit. Qui uiribus ac prudentia insignis cum plures in peloponēsi accolae deduxisset: ea patriā peloponēsi ab se deuoluauit post eaq; pelopis memius: necessarium ne qd meoria praetereatur dignū: ut & tantulum patrem superioribus adiciamus. tantalus iouis filius diuitis & gloria insignis in ea asiae parte. quam nunc paphlagohiam uocant habitauit plurimum diis ob generis claritatem charus: postmodum felicitatem suam insolenter ferens in immortalium secreta quae men sae communione usq; deorum nouerat palam protulit hominibus. Qua ex causa & uiuus poenam tulit & post obitum secundum fabulas tormentis apud inferos inter scelestos perpetuis punit. Ex eo & pelops & Niobe orti sunt. Haec filios septē & totidem filias peperit summo decore praestates. tali prole superbiens admodum gloriabatur se latronae praefereus numero filiorum. itaq; ira motam fa bulā latoam ferunt: apollini: ut Niobes filios Dianae ut filias arcu interficerent mandasse. Quibus ma tri obtemperantibus contigit eodem tempore. & abundare filiis nioben & carere. tantalus deorum odio contracto a paphlagonia ab ilo trois pulsus est de quo & eius maioribus paucis scribemus. Pro uinciae troadi primus imperauit teucrus ex fluuio Schamandro atq; idea nymphe genitus. Vir quide egregius: & qui polos subditos teucros ab se nominauit. Teucro nata est filia batea: quam dardanus iouis filius uxorem sumpsit. cognosq; succedens gentem de suo nomine dardaniam dixit. Urbem prete rea sui nominis iuxta litus condidit. Huius erichonius filius primū felicitate excelluit & fortis. Quē & homerus scribit ditissimum hominum. Cui tria milia erant equi pascentes prata. Erichonio nauis est tros: qui a se populos troadas appellauit hic tres suscepit filios: illum: assaracum: ganymedem. Ilus campestria loca ad habitandum eligens urbem insignem in troade condidit ab se illum appellatam. huius filius laumedon tithonum genuit ac priamum: tithonus in asiam orientem uersus usq; in aethio piam militans dicitur genuisse ex ida filium nomine Memnonem: qui cum troianis presidium tullif set: postea ab achille est interfecus. prianius ex hecuba uxore cum alios plures: tum hecorem genuit qui uir praclarus troiano in bello fuit. Assaracus dardanis imperans Capini genuit: ex quo Anchises natus est: ex qua eo & uenere aeneas troianorum clarissimus. ganymedes omnium formosissimus a di is raptus est in pincernam iouis Deinceps ad dedalum & minothaurum. ad minoisq; aduersus coca lum siciliae regem expeditionem transeamus. Dedalus genere atheniensis fuit unus ex his q; erēchthi da dicuntur. natus ex mitione Epulami: qui fuit ex atheneo erēcti filio praclarus architectus fuit. hic multorum auxilio quos sibi adiutores comparauit quaedam iniranda effecit uariis in locis orbis opera statuis uero fabricandis adeo superauit omne ut a posteris traditum sit. signa ab eo facta cum aspicere atq; ambulare uiderentur spiritantia existimari. ita enim compositio membrorum apta erat & suis partibus perfecta ut omnes ad admirationem alliceret: priores artifices ita signorum oculos manus latera crura componebant ut in multis deficerent. Auspugit at a patria dedalus iam clarus ar chitectu a caedis ob causam huiusmodi damnatus. talus adolefcens sororis filius ab eo erudiebatur: cu ingenui acumine praestaret dedalo primum rotam qua utuntur figuli adinuenit. Deinde reperta ser pens maxilla paruulū cū secasset lignum imitatus postea dentium serpentis spissitudinem serrā ferreā fabricauit. Quā in re multū ad architectorū artē adiuuētī cōtulit. Similiter cū reperto torno plurimo i rebo hoibo p̄fuisset: magna laude celebratus ē. hūc puez dedalus iuidia motus existimās turpe esse magistrū ab adolefcēte gloria uici dolo illū iterfecit. Cū puez sepelisset: dolo modestus cū rogaret de eo quē sepelisset serpēte rēdit. Rē mirādā ducet q̄s fortasse aiāl ex quo serrae forma sūpta eēt. fecisse notā pueri caedē. Accusatus ab ariopagitis ad quendam populū: qui ab eius nomīne dedali uocita

Egina
 Aeacus
 pelus
 Thelamon
 phocus
 Achilles
 Thelamon
 Glauca
 Erbia
 Alchati
 Eantus
 pisa
 Oenomaus
 hippodomia
 Mirthilus
 pelops
 peloponēsus
 Tātalus
 paphlagonia
 Niobe
 Troas
 Teucrus
 primus
 Batea
 Dardanus
 Ericthonius
 Tros
 Ilus
 Ilium
 Laumedon
 tithōus
 priamus
 Memnon
 Hecuba
 Hector
 Assaracus
 Capis
 Anchises
 Aeneas
 Ganymedes
 Dedalus
 Talus
 Rota
 Serra
 Tornus

Dedali
 pasi-
 phae
 Minos
 Labyri-
 thus
 Icarus
 Cocalus
 Dedalus
 Lymbe-
 thra
 Alabes
 Cami-
 tus
 Cocalus
 Eryx
 Aries
 Minoa
 Minos
 Engya
 Ochyra
 Arctos

ti sunt. In cretam deinde transcendens cuius magno in honore propter artem haberetur in minois re-
 gis amicitiam uenit. Tradunt fabulae pasi phæ minois uxorem cum thaurum adamaret signum bo-
 ui simile a dedalo factum. Eoque modo thaurum suppositam desidentem potitam esse. Ante hoc tempus
 minoem quot annis ferunt spectosissimum omnium thaurum neptuno solito de more sacrificare
 cum ei thaurus esset ceteris præstantior alium sacrificauit deteriore. Quæ ex re iratus minoi Ne-
 ptunus eius thauri amore pasi phæ iniecit. cui arte dedali supposita decantatum fabulis genuit mino-
 tram natura duplici: ut qui usque ad humeros thaurus cætera homo esset. Ad hoc nutriendum mo-
 strum aiunt a dedalo laberinthum fabricatum difficilem habentem egressus & incisis penitus irremea-
 biles. In quo recluso minothauro septem athenienses pueri totidemque uirgines singulis annis prout
 antea diximus dabantur. Dædalus iram Minois ex boue a se fabricato conceptam nimens abiecit
 ex creta pasi phæ auxilio nauem ad effugiendum prebentis post eum fugiens icarus filius rum insu-
 lam quandam peteret in mare decidens penitus quo & insula dicta est & pelagus icarum uocatum.
 Ex hac insula abiens dedalus in siciliam appulit ad ea delatus: loca ubi cocalus imperabat: a quo huma-
 niter susceptus est: ac propter ingenium præstans famamque eius summa beniuolentia habitus. Tra-
 dunt quidam: rum adhuc in creta esset dedalus & a pasi phæ absconditus. minoem regem expetentem
 meritis ab eo poenas cum non reperiretur & naues omnis insulae scrutari mandasse & simul pecunias
 as pollicitum: si quis dedalum inuenisset: Ac ipse desperato nauis transitu allas summa arte fabricauit
 quas cera compactas cum suo filiique corpori applicuisset: amboque supra mare duolarent icarus cum
 altius iter tanquam adolescens peteret solis aestu cera liquefacta laxatisque alarum iuncturis in mare decidit
 Pater propter mare delatus alis sæpius madefactis ad siciliam peruenit in columis: quæ fabula quæuis
 uideatur miranda tamen eam uolumus rescensere. Dedalus apud cocalum ac sicano spiritus com-
 ratus est preclarus architecturae artis præstantia: Aedificauit in insula quædam: quæ adhuc permanet
 opera. Nam prope megarum fecit eam quæ dicitur lymbethra. Ex qua ingens fluuius Alabos nomi-
 ne in mare propinquum effluit. iuxta eam quæ nunc est acragantina in loco qui dicitur camirus urbem
 supra petram effecit: ut quæ expugnari nequeat munitissimam: illius ascensu ita arcto difficultique reddi-
 to: ut aditus tribus aut quattuor uiris custodiretur. In hac urbe Cocalus regia constructa thesaurum
 omnem in ea tanquam inexpugnabili condidit. Tertio aedificauit in ora Selinuntina antrum. ex quo
 ita euaporabat ab igne fumus: ut astantibus paulatim sudor ex calore eliceretur: curarenturque rumuo-
 luptate aduentium corpora nulla caloris molestia precepta. Est iuxta erycæ saxum præceps præru-
 pta: ultra modum editum: per cuius abrupta angustum difficileque erat iter ad uenens templum: in
 eo ducto muro aditum reddidit latiore. Multa præterea a dedalo opera constructa in sicilia sunt te-
 porum uetustate corrupta. Aureum in super arietem uenens & erici posuit ea ingenii arte sculpsimus
 ut uiuus eximaretur. interim minos classe potens cognita dedali in siciliam fuga statuit eum bello-
 sequi: præparatis nauibus e creta profectus in acragantina appulit: quæ nunc ab eo minoa uocatur.
 Expositis copiis per nuntium a Cocalo tradi sibi Dedalum ad poenam poposcit. Cocalus minoe
 ad colloquium arctio quod postulatet se facturum pollicitus doni receptum cum in balneis lauaretur
 adeo in longum terpus in thermis detinuit: ut nimio aestu suffocaretur. Eius deinde corpus creten-
 sibus reddidit: prælata obitus causa: quæ in lauacro ex lapsum aqua calida perisset. eius corpus nulites ma-
 gnifice sepeluerunt: sepulchro ei duplici constructo. Vno in quo posita sunt occulte minois ossa. Ali-
 ud palam aedificatio ueneri templo: quod multis seculis posterius ut templum ueneris coluerunt. Postea
 cum acragantines regnante apud eos Thuono urbem conderent repertum sepulchrum ossibus in
 cretam missis demoluere. Creten sibus qui defuncto minoe in sicilia absque impendio remanserant in
 uicem dissidentibus quidam qui sicanis assueuerant contempta patria in sicilia masere. Morum pars
 ciuitatem condidit: quam ab eorum rege dixerunt. Mino est Pars per litus errans locum munitum
 condende urbi elegit: quam a fonte in urbe fluctante engyam appellarunt. Post captam uero totam Me-
 rionum creti & rumeo cretenses nauibus in siciliam delatos ueluti cognatos in ciuitatem suscipere.
 Hi postea ab ochyra urbe recedentes expunatis nonnullis finitimis eorum regiones possederunt. Au-
 sti postmodum opibus templum matibus aedificauerunt precipuo eas cultu deas multisque templum
 donis honorantes. Has ex creta aiunt ubi maxime colunt aduectas iouem olim clam patre saturno
 educasse: quo merito in celum sunt in astra: quæ arctos dicunt translate. Hæc & aratus in suo de aetnis
 oppere confirmat inquit eas propter iouem occulte enutritum in celum ascendisse. Neque uero
 equum uidetur harum dearum presens hominibus numen & cultum preterire. Nam eas non solum
 huius urbis accolæ: sed etiam ex finitimis quidam sacris solemnibus & aliis honoribus celebrant. Que-
 dam urbes etiam pretiosa uasa earum cultui deputarunt. Futuram enim existimans & priuatis & hu-
 iusmodi cultu felicem uitam & urbibus diuturnam. Vique adeo autem istarum dearum creuit religio
 ut acolæ per multis aureis atque argenteis usque ad senptorum tempora donis exornarint. Templum
 quippe ipsis aedificatum est ingens ac sumptuosum: ad cuius structuram loci natura non suppete-
 ret ab Astygitone agyriæ eorum quæ centum ab eis distat stadiis saxa aduehi magna impensa ru-
 rarunt: Cui uero iter quo necesse erat lapides ferri asperæ eēt ac difficile transitu quatuor rotarum curribus
 ad id præparatis centum iugis bouum lapides delati sunt. Sacraque enim pecuniarum copia in penam tanti operis

contempserit. paulo ante haec tempora erateis deabus sacri boues ad tria milia agri deo permulti ut
 magnum uictigal preberent. Nunc aristei acta sequuntur. Hic ex apolline ac Cyrene ipse filia geni-
 tus est de cuius genere quidam ita tradunt. Cum cyrenes apud peleum uirgo educaretur: Apollineus
 forma captus raptam uirginem in libyam detulit ad ea loca in quibus postmodum ciuitas condita e-
 ab eius nomine cyrenes. Ex ea filium suscepit Aristeum: quem infantem tradit nymphis nutriendu-
 a quibus triplei nomine est appellatus. Nomius. Aristeus. Agrus. Ab his nymphis cum lac eoagula-
 re mel atq; oleum conficere didicisset primus ea in usum hominum traduxit. A posteris uero deus me-
 ritis honoribus sicut & Dyonisius cultus est. profectum deinceps in boetiam aiunt Authoen cadmi fi-
 liam uxorem sumpsisse. Ex qua genitus est acteon: quem fabulae ferunt a suis canibus discerptum. Cu-
 ius rei causa ea traditur a nonnullis extitisse: q; dianae concubitum cum uenaretur in tuontibus iuxta
 templum sitis appetierit. Alii q; se illi acteon pretulerit uenandi arte. Vtrumq; uerisimile est ad iram
 deam incitasse. Sive enim defaetam nuptis uirginem ad suam quesiuit cupiditatem traducere siue au-
 sus est se illi in uenationibus anteferre. Cum etiam dii in eo exercitio illi cedant: merito irata dea eum
 in beluam quae a canibus laceraretur conuertit Aristeum aiunt post actheonis obitum tum ad oracu-
 lum adesset patris Apollinem respondisse futurum esse ut ehyum insulam adiret: in qua ei honores i-
 penderentur. Cum in eam nauigasset orta per uniuersam graeciam peste sacra pro graecis syrii: a stri
 tempore fecisse dicunt. Hisq; actis et estis flantibus uentis morbum cessasse. Miranda pfecto res huic
 homini priuatum conngit. Nam his qui filium a canibus interemptum conspexit & altrum celeste: q;
 ex nomine permitit in inferre mortalibus putant ad salutem uertit: & caeteris extitit causa salutis: po-
 stea nepotibus in eho relictis in libyam ad matrem nympham rediit. Ae deinde in insulam sardoru
 profectus in ea constitit. Captusq; insulae amenitate constitis arboribus ex agresti reddidit cultiorem
 ibi duo genuit filios Charinum ac Chalicarpum. Ad alias quoq; insulas eum accessisset in sicilia aliq-
 diu comoratus est: in qua cum uariis fructibus armentisq; referta eet singulorum usum edocuit Quo
 beneficio siculi & hi precipue apud quos nascuntur oleae pro deo summo honore coluerunt. Tandem
 ferunt in thraciam ad Dyonisium transgressum & perepisse orgia & diutiuscum eo commoratum
 multa ad uitam utilia didicisse. Cum aliquandiu in monte qui Ermodicitur habitas postmodum no
 comparuisset deorum immortalium honores non solum a barbaris: sed a graecis quoq; assecutus est.
 Post ariscum daphnis atq; erix adiciuntur. Ericem tradunt ueneris ae buti regis cuiusdam indigene
 insignis gloria filium exiisse. Hic propter nobilitatem maternam preelatus apud homines fuit: &
 impetravit insule parni. Condidit quoq; super locum excelsum ex suo nomine ciuitatem preclaram i
 cuius arce matri dicato templo & uasis illud & uariis ornauit donis. Eam uenus urbem tum incolenti-
 um religione tum filii pietate allecta plurimum dilexit: a qua uenus ericina dicta est. Mirabitur quis
 fortasse huius templi famam. Nam cum aliorum templorum gloria ad summum perducta quando-
 que aliqua obducta sit calamitate. Solius templi huius cultus atque honor a primordio cepti nuquam
 defuerit semper in melius acti. Et quidem preter honores ab Ericie institutos aeneas postmodum ita-
 liam petens cum in siciliam appulisset plurima dona ueneris ueluti matris templo obtulit. Sicani dem-
 de multis post seculis hanc uenerati deam eius templum sacris donisque permultis ornauerunt. Ab at-
 heniensibus postea qui eam partem siciliae tenuere. Venus precipue summo studio culta est: Roma-
 ni postremo uniuerse insule imperates superiores omnis in huius deae cultu haud immerito excess-
 erunt suu genus in hac referentes propterq; eam prospera usi in rebus fortuna eorum imperii causa me-
 rita grana honoreq; profecti sunt. Consules enim militesq; qui in insulam transcendant ac omnes
 qui cum imperio aliquo illic adunt: cum ad ericem ueniunt: precipuis sacris honoribusq; templum
 uenerantur: omniq; abiecta imperii seueritate in puerorum ae mulierum remissionem hilaritatem
 que conuersi solum eo pacto gratum eorum aduentum esse deae putant. Senatui eius deae cultus atq;
 honor cura praecipua fuit. Stauit enim in eius honorem fidelissimas siciliae urbes decem & septem
 numero aurum ueneri conferre. Milites quoq; ducenti ad eius templi tutelam deputati sunt. Sed de
 hac dea satis nunc ad daphnidem ueniendum. Sunt montes in sicilia quos Eriosuecant: Hos loci na-
 tura tanquam continua estate amenos atque uberes reddit. Fontes sunt in eis quercus crossiorem q;
 qui apud alios uascuntur fructum reddunt domestice etiam arbores & uitae permulta copiaq; ingen-
 ni mala nascuntur. Adeo autem fructiferi montes existunt ut aliquando carthaginensium exercitum
 permagnum fame superueniente abunde nutrierit. In huius regionis silua admodum amena: in qua
 diuertebantur nymphe. Ex mercurio & nymphe daphnideni natum tradunt: qui a laurorum multi-
 tudine quae in ea frequentes sunt appellatus est daphnis: Educatus a nymphis boum permulta posse
 dit armenta. A quorum cura bucolos dictus est. Cum esset ingenio acri studiumq; plurimum guber-
 nandis bobus impenderet carmen bucolicum: quod etiam nunc usque a siculis in precio habetur ad-
 iuenit. Tradunt insuper illum in dianae gratiam uenandi studio impendisse. operam: eamq; fistula &
 cantu bucolico apprimere oblectasse. huius amore capta Nymphe perdidisse illi tradunt si cui alteri
 iungeretur se illum usu priuaturam. postmodum quodam regis filia ab se ebrius stuprata oculis ut
 praedictum fuerat captus est. Sed de daphnide iterum refertur. Nunc de orione paucis scribendum
 uidetur. Ferunt hunc tum magnitudine tum roboae corporis heroas excedentem & uenatore fuis-

Aristhe-
 us
 Cyrene
 Agrus
 Lac
 Mel
 Oleum
 Authoe
 acteon
 arithe-
 us
 Char-
 nus
 Challi-
 carpus
 arithe-
 us
 Ermod-
 Eryx
 Venus
 Erycina
 aeneas
 Erii
 daphnis
 Bucolof
 Bucoli-
 cum car-
 men
 Orion

Zachlis
Messa
na
Sicilia
Rhegiū

se & opera effecisse multa amore laudis. Nam zachloto in sicilia regnante urbem ab eo dictam zachli quæ nuc messana est edificauit. portum præterea iacta mole actim nomine construxit. Quoniã mes- sane menno incidit haud ab re erit quæ de eius freto feruntur recensere. Tradunt prisca rerum scri- ptores siciliam olim fuisse italiae coniunctam: sed postea ex huiusmodi causa insulam euasisse. Qua parte angustus continens ab utroq; maris lateræ estu collidebatur. Dirupta maris fluctibus terra aq; peruiam fecisse aqua terræ scissura regius is locus appellatus est: ac multis postuocum annis condita ibi cicritas idem fuit nomen sortita. Quidam tradunt terremotu scissum continentem dedisse mari locum. Ac propterea diuisam a continenti siciliam insulam effectam Hesiodus poeta contra sentit. Ait enim operto mari promontorium qui iuxta pelorum motè est exaggerasse orionè inq; eo templum neptuno quem incolæ præcipuo honore colerent fabricasse. Quod opus cum cõsumat set ad Euboeam diuertit. Deinceps propter famam inter astra annumeratus immortale nomen ade ptus. Quam rem homerus quoq; in necyia plurium uersuum testimonio asserit. postea uero q̄ de hominibus ac semideis prout a principio sumus polliciti scripsimus finem huic libro statuemus.

Explicit Quintus: incipit sextus. in Quo Hæc continentur omnia.

- De his quæ fabulose de sicilia feruntur: & de figura & de magnitudine insulæ.
- De cerere ac proserpina & frumcti inuentione.
- De lipara & cæteris quæ eolides insulæ appellatæ sunt.
- De melira. glauco: & cercina.
- De ethalia. cyrno: & sardone.
- De pithiussa: & insulis quas aliqui baleares appellant.
- De insulis oceani quæ ad hesperum uerģunt.
- De britannia insula: & de ea quæ dicitur basilea ubi electrum oritur:
- De galatia. celtiberia: hiberia liguria: tyrrenia: & de his qui ea loca habitant: & quibus legibus qui ea loca habitant utantur.
- De insulis oceani: quæ ad meridiem sunt: & de ea quæ hiera appellatur. & panthea: & quæ de his quæ in ea scribuntur:
- De samothracia: & de mysteriis quæ in ea sunt.
- De naxo. syrna: & calydna.
- De rhodo: & iis quæ de ea fabulose feruntur.
- De cheronesso: quæ rhodo opposita est.
- De creta: & iis quæ dea fabulose feruntur usq; ad iuniora tempora:
- De lesbo. chio: samo: coo: & rhodiorum coloniis.
- De thenedo: & de habitationibus eius: & de eis quæ a thenediis gesta dicuntur.
- De cicladibus insulis.

c

VM omnia in quibus historia uersatur complecti rerum scriptores deceat tũ uero maxime quomodo quæq; res singulatim describendæ sint: cura uidetur suscipienda. Non enim tantummodo hæc notatio particularis diligentiaq; pr uatis hominibus ad conseruandas augendaq; fortunas proficit: uerum histo- ricis etiam plurimum affert dccoris atq; ornamenti. Quidam quorum ob elo quenniam ac rerum gestarum copiam merito laudatur opus in singularum re- rum descriptione aberrarunt: ut eorum labor atq; industria a legentibus in re censenda historia comprobetur scribendi ordo non careat re prehensione. Ti-

Siciliae
situs
Trina
cria
Sicania
Anacali
ptia
Ceres
proser
pina
Frumẽ
tum

memus sane tum temporum exquisitam tum plurimarum rerum historiam se traditurum pollicitus quod nimium opere in aliis redarguendis impenderit culpatur. Qua ex re à nonnullis ottrectator e cognominatus. Ephorus historiam contexens eloquenter singula priuatim diligenterq; rettulit libros suos in res singulas partitus. Huius nos morem quo ad facultas tulit secuti presentem librum descri- bendis insulis distribuimus: inquis primum se offert sicilia quæ optima insularum omnium rerum antiquitate ceteras antecellit. Hæc olim trinatria ab eius forma primum appellata Sicania deiceps ab incolis dicta est. postremo ab italici sicuti dicebantur i eam uulgo profectis siciliam dixere. Est eius ambitus stadiorum quattuormilium trecentorum sexaginta. Nam trium laterum unum a peloro li- lybeum usque mille stadia & septinginta complectitur a lilybeo ad pachinum agri siracusii stadia sũt mille & quingenta. Reliquis ambitus protenditur stadiis mille centum quadraginta. Tradit siculi du- eta ex antiqua a progẽitoribus fama siciliam cereri ac proserpinæ lacram esse. Fabulantur poetarum quidam post plutonis ac proserpinæ nuptias hanc insulam ab ioue anacalyptræ nymphæ traditam. Sicanos autem qui in ea antiquitus habitauerunt indigctes esse precipui scriptores tradunt. Has simul deas primum in sicilia uitas inque ea primo frumentum terre bonitate ortum sicut & clarissimus te- statur poeta inquiring omnia ibi sua sponte terram producere in agro læontino multisque præterea

sicilie locis etiam tunc triticum agreste oritur. Denique si queritur ante frumenti usum ubi primum
 id repertum sit merito eius rei laus siciliae tribuetur. Has deas certe repertores eius constat ma-
 guo in honore apud siciliam fuisse. Raptam uero ibi proserpinam argumentum esse uolunt quod he deae
 in hac tanquam insula admodum eis dilecta habitauerint. Raptam proserpinam in pratis iuxta etnam ciuita-
 ti propinquis ferunt: quae liliis uariisq; floribus dea dignis ornata erat. Vbiq; propter odorum fragran-
 tiam sagaces canes odorati carent naturam sensus florum odore superante. Est id pratium a superio-
 ri parte planiti admodum aquis redundans altus circum & precipinis undiq; abscissus. Ex quo a nonul-
 lis sicilie appellatur umbelicus. Sunt ei propinqua nemora pratium & paludes undiq; Speluncam insu-
 per pergrandem que hiatum sub terram habeat ad arctum spectantem esse dicunt: per quem plutone
 fabulantur cum curru rapta proserpina transisse. Lilia aliisq; flores odoreni prebentes per uniuersu-
 uolunt annum quibus aspectus oblectetur uindes permanere: Mineruam insuper ac dianam uirginem
 cum proserpina nutritas una flores legere solitas fabulae ferunt: unaq; eas ioui patri uestem fecisse. quae
 mutua consuetudine usq; eam insulam omnes maxime diligebant quemlibet locum quem elegerat for-
 titi. Nam minercia circa imeram regiones elegit in quibus nymphae in eius gratiam aquae calidae fon-
 tes scaturire hercule aduentante fecere. Que loca simul & urbem que nunc usq; minercia: in omni te-
 met incolae ei sacrarunt. Dianam siracusis insulam a diis accepit orthygiam ab ea tum oraculorum res-
 ponsio tum uoce nominatam. Eodem pacto & in hac insula nymphae in dianae gratiam maximum pro-
 duxere fontem: qui dicitur arethusa. Hic non tantum praecis: sed nostris quoq; temporibus magna co-
 pia fert pisces sacros quippe ab hominibus intactos. Sepius qui eos bellorum tempore edere auli sunt
 deorum ira magnas calamitates subierunt. Verum de his posterius. Proserpina harum instar deam in
 prata circa etnam elegit cui fons ingens siracusis dicatus est nomine Cyane. At uero pluiocum rapta
 proserpina propter siracusas per terrae hiatum ad inferos curru descendit: siracusis iuxta Cyanem sin-
 gulis annis dies festos celebrant in quibus sacra faciunt priuatim paruis uictimis publice tauros in pa-
 lude immergunt in orem herculis imitati qui eiusmodi sacris quo tempore gerionis boues per siciliam
 deduxit usus est. Tradunt deinceps Cererem cum filiam reperire non posset facibus in ethna accensis
 uarias orbis partes proserpinam querentem deambulasse: hominesq; qui eam grate susceperant tanquam
 beneficium memorem frumenti edocuisse usum. in quibus primum propter suam erga eam humanitate
 post sicutos frere athenienses. Quae re publice hanc deam pre ceteris coluere tum sacriticis ampli-
 sumis tum eleusine mysteriis que antiquitate castimoniaq; apud omnes homines sunt uulgata. Cuius
 res ab atheniensibus humanitatis gratia frumentum accepissent proximis illud incolis impartiti sunt
 atq; exinde per totum fere orbem est diffusum. At sicili Cereris proserpinamq; erga eos indulgentia
 moti ut quibus frumenti usus primum innotuisset: utriq; earum sacra ceremonialq; diuerso anni tem-
 pore instituerunt. proserpinam quidem messis tempore tanta castimonia studioq; tam tanti domi
 ratio postulabat. Cereri uero cum semen in terram iactatur Apparatu ac magnificentia exquisita decem
 dies festos agunt priorem representantes uitam: quibus diebus turpi loquio inuicem ut conlueuerit:
 uiri deae dolor ex filiae raptu conceptus risu ex uerborum scurilitate mitigaretur. Hunc ut diximus pro-
 serpinam raptum plures tum historici tum poetae fuisse affirmant. Carcynus sane tragedus qui syracu-
 sas sapientius accessit conspecto incolarum in eiusmodi sacris studio proserpinam a plutone raptam atq;
 ad inferoseductam postmodum uero a cerere sumpto ex ethna sicilie igne planctu luctuq; questam ab
 eaq; frumentum monstratum unde & dea sit habitata in suo poemate affirmat: Non uidentur autem ori-
 mittaenda huius deae erga homines beneficia. Nam praeter ab ea repertum frumentum leges edidit. quibus
 iuste pieq; homines uiuere assuescerent. Ex quo & legiferam dixerunt. Quibus inuentis haud facile
 quis maiora reperire posset. Cum in his sita sit non uiuendi tantum. sed bene honesteq; uiuendi isti-
 tutio. Sed de his haec nunc de sicaniis qui primi in sicilia habitauerunt. quoniam de eis scriptores dis-
 sentiunt est scribendum. Philistus eos ex iberia in siciliam uenisse affirmat: qui id nomen a sicano iberie
 flumine traxerunt. Titaeus huius scriptoris in siciliam arguens sicanos ait sicilie indigetes esse multa suae
 antiquitatis argumenta ferens que haud operipnum est recensere. Ceterum habitabant praecis tem-
 poribus sicani in montibus natura munitis in quibus urbes latronum metu edificauerunt. Nulli enim re-
 gi suberant sed suus cuiq; urbi merat princeps. Hi primam uniuersam tenuere insulam. agros colentes
 ex quibus uitae cibum sumebant. Postmodum in ethna ignes qui proximas regiones urebant eruptante.
 cupientes annos id incendium patriam uastaret: timore acti ommissis omnibus locis partes que ad oc-
 cidentem uergebant petiere. Multis deinde seculis siculi ab italia in siciliam profecti loca tenentur
 ab sicaniis relicta. Opibus deinceps ac uiribus potentes propinquis agris occupatis quotidie magis im-
 perium augebant. Quo ad bello sepius cum sicaniis moto certo postmodum foedere agrorum fines
 inuicem stauerunt. Postremo a graecis colonie in siciliam deducite sunt urbesq; manitime condite mu-
 tua postmodum consuetudine usq; cum plures in diem graeci in siciliam nauigarent & linguam grae-
 cam ommissa barbara didicere & mutato nomine siculi sunt appellati. Secuntur eolides insule septem nu-
 mero. Strögylla Euonyma: Didymie: Phinicoes: Sacra: Vulchanta: Ilypara. in qua est eiusdem nominis
 ciuitas: sitae autem sunt inter italiam siciliamq; recto cursu. Distant a sicilia centum quinquaginta fer-
 me stadiis. partes inuicem magnitudine. Earum maxima circuitu complectitur stadia centum quinquaginta

Pluto
 Minerva
 Diana
 Orthigia
 Arethusa

Cyane

Ceres

Proserpina

Leges

Strōgila q̄ginta ignem hactenus et omnebant omnes quarum meatus oraq̄ ignis etiam nunc uisuntur. in strō-
 gyla ac lacra hucusq̄ ex terre hiatu uentus erumpit & fetor ingens erupat quoq̄ arenam lapidesque
 antrum igneos permultos que admodum & Etne accidit. Asserunt nonnulli meatus eē subterraneos ab emna
 Iyparus ad has insulas & his omnibus eandem ignem spirandi causam eē: Has insuper insulas tradunt oli de-
 ausonus fertas fuisse. Sed Iyparum quendam auloni regis filium a fratribus dissidentem ex italia cum longis
 aolus nauibus aduēctā secum militum copia ad insulam appulisse: que ab eo Iypara sit appellata: inq̄ ea sui
 nominis urbe condita reliquarum quoq̄ insularum agros excoluit. Eo senescente Aeolus hippoti cū
 sociis quibusdam in Iyparam cum uenisset sumpta uxore Iypari filia his postmodum insulis impera-
 uit: Verum Iypirus cum in italia reuertī cuperet iuxta Surrentum tenuit loca: quibus magna cū lau-
 de presuit. Defunctus deinde ac magnifice sepultus honores heroicōs ab incolis affectus est: Aeolus
 uero is est ad quem fabule ulixem errantem diuertisse tradunt iustum ac piū extitisse Legimus & er-
 ga hospites per humanum pretere auelis uti nautas docuit: Obseruatione ignis qui uenti futuri essent
 uelisuū predixit: Vnde & illum fabule uentorum potentem dixere Ob exiniam eius pietatem deorum ami-
 cus est nominatus. Ex eo leo filii sex orti sūt. Asthiothus. Xuthus Androcleus. Feremon Iocastes. Aga-
 thyrus: qui omnes ob gloriā ac uirtutes paternas magno in honore sunt habiti. Horum iocastes lo-
 ca italiae circa regium possedit. Feremon atq̄ androcleus eam regionem siciliae quae a fredo quod isā-
 aoli filii lam diuidit usq̄ ad lilybeum est: tenuerunt. Huius regionis agros qui ad orientem uergunt coluere siculi
 Iocastes phere- Qui ad occasum spectant sicani. Hi inuicem dissidentes Eoli filiis tum propter uulgatam parentis pi-
 mon eratem tum ob eorum in se curam ac diligentiam sponte paruerunt. Imperat̄ quoq̄ Xuthus ei parti
 andro que ad leontinos uergit usq̄ ad hec tempora ab eo Xuthia dicta. agathyrus cum dominaretur ei que
 cleus nunc agathyrus ora appellatur urbem condidit ab se agathyrus uocata: astyochus presuit hpa-
 Siculi te q̄ oēs paternae uirtutis emuli magna cū laude uixerūt. Cū plurib̄ seculis Eoli p̄geies i sicilia regna-
 Sicani set: adē defecit: post hos siculi ad meliores uiros principatū deferebat. Sicā orā ob principatū cōtenōe
 Xuthia bello iter se certarūt. Multis deinceps exactis annis cū insula cultoribus i diem magis deficeret gaudiū q̄
 agathyr dam rhodiū regum asiae iniuria oppressi in siciliam deducere coloniam decreuere. Sumpro duce pe-
 sus athlo gudio qui genus suum ad hippotum herculis progeniem referebat quinquagesima tunc olim
 astyo- oseq̄ inuicem bellantes inuenerunt. Focdere eum sellinuntis inito praelioq̄ aduersus egesteos cōmis-
 chus so multi eorum cecidere. in quis dux pentathus occubuit. Qui ex praelio superauerunt sellinuntis de-
 pentar- uictis statuerunt inde abire creatis ducibus gorgone Thestore ac epitherli de pentathli domesticiis p-
 episth- titrenum pelagus cū ad Iyparam appulissent humaniter ab incolis accepti habitauerunt in insula nu-
 das mero ferme quingenti. Postmodum tyrenis mare latrocinio in festantibus ad se tuendum naues edi-
 Selimē- ficauerunt. Eorum pars ad communem utilitatem colebant agros pars piratis oblittebat. Hi cōm-
 ti nicatis inuicem fortunis rebusq̄ omnibus aliq̄ diū in ea uitae cōmuniōe permanere. Deinceps cum
 Iypara- Iyparam urbemq̄ eius cepissent reliquarum insularum agros cōmunit̄ exercebat. Postremo omnes
 bona insulas in uiginti annos ita ut denū illas eo acto tempore sortirentur partiti sunt: Nonnullis pretere
 alumen naualibus pugnis superatis tyrenis spoliatorum decimas in delphos obtulerunt. Superest ut causas ad-
 Ofleo- damus quibus postea felicitatis glorieq̄ incrementa Iyparē urbis suscepit. primum ipsa natura tū pra-
 dis uitam quippe que omnis generis pisces abunde prebeat & fructus arborum suauis gustu post Iypa-
 ram occidentem uersus insula ē parua admodum deserta & ab re quadam ostēdis cognominata.
 Nam cartaginenses quo tempore aduersus syracusios bellum gesserē magnis peditum copis in-
 gentiq̄ classe in siciliam profecti sunt. His eum plures mercenarii uanis ex gentibus mixti esset: & hi
 sapius praesertim ob stipendium suo tempore non impensum seditiosi numero milia sexaginta pri-
 mum ad pretoria concurrentes tumultum aduersus duces excitabant inibantur: sed cum se pius pe-
 cuniae deessent ammis si quod deberetur uendicatos. Consultus senatus imperatoribus oculte man-
 dauit ut seditiosos ex exercitu amouerent. itaq̄ mercenarios omnes sumpta alterius belli occasione i
 naues impositos in hanc insulam exposuerunt. Vbi relictī fame absumpti sunt. tot hominum defun-
 ctorum ossa parue insule nomen dedere. Recensitis aoli insulis deinceps ad reliqui lateras insulas tra-
 seanius. in ea siciliae parte quae ad meridiem uergit tres insule sunt. Quarum singule portus natos ha-
 Melite- bent nauigantibus. Prima quam meliten dicunt a syracusis remota stadiis octagita portus habet plu-
 res admodum utiles. Eius incole fortunati existimantur: quoniam & uarij generis exercent artes: &
 optimas faciunt linteas telas tū tenuitate tū mollitie spectatas. Domino in super edificat̄ pro lo-
 ci qualitate pulchras & exornatas gy p̄o. Est autem haec insula uelut: palmarum colonia quaedam cū
 ibi plurime fiant. Mercatores usq̄ ad occidentis pelagus nauigantes ad hanc confugiunt: ut quae plu-
 res habet tutos portus. Quae ex causa eius accole propter beneficia mercatoribus impeta & opibus &

gloria rem auxerunt. Est & alia insula nomine gaudas que plures habet oportunos portus & abundat palmis: Deinceps est & Cercyria. que ad libyam spectat. In qua haud ignobilis est ciuitas & portus non solum mercatoribus utiles: sed longis nauibus accomodat. Secuntur post lyparam insulae ad tyrrenum pelagus site. in quibus una est nomine ethalia populonie opposita urbi distans a continenti stadiis ferme centum: que id nomen ab etalio: qui ei presuit duce sortita est. in ea effoditur petra. ex qua ferrum excuditur incidunt enim id metalli genus quo abundat insula inde ex saxis in fornacibus decoctis ferrum liquefactum in frustra partiuntur magnis spongis similia: que postmodum mercatores ad emporia deferunt. Ex ferro artifices varia cudunt instrumenta rei rustice diuersisque artibus accommodata. Preter hanc est insula longe ab cis stadiis trecentis que a grecis Cynos appellatur. a romanis uero atque incolis corsica. Hec aditu facilis portum habet pulcherrimum nomine siracusum Celebres in ea ciuitates habentur due. s. Calaris & Nicca. Calaris a phocensibus qui a tyrrenis postmodum insula pulsi sunt. Nicea a tyrenis maritimis qui reliquas etiam tyrreni maris insulas suae ditionis fecerunt conditae. Hi postea urbibus que in cyro erant subactis. Reginae ceræque ac mellis: quorum ea fertilis est insula tributa imposuerunt. Scruui qui in ea sunt plurimum ab aliorum feruorum: quod eis natura accidit: usu uitae differunt. insula ampla est magnaque ex parte montuosa ac siluestris fertur. Fluminibus insuper irrigua. Homines lacte melle ac cornibus omnia astatim prebet patria: iuste & humaniter ultra ceteros barbaros inuicem uiuunt. Fauum quod in montanis arboribus reperitur illius esse sinunt: qui id prius adiuuenit: Oues signarulis distinctae etiam nullo custode patronis seruantur in priuata uita a stionibusque miro quodammodo iustitiam obseruant. Mirandum uero est quod apud eos fit in filiorum ortu. Nam cum mulier parit nulla est puerperii cura. Sed uir eius ueluti & ipse implicatus puerperii morbo statutos dies domi uxoris curam suscipit. Nascitur in ea insula taxus copia in qua arbore mel quod fit amarum admodum existit: Barbari insulam habitantes uaria utuntur loquentia & ad intelligendum difficili. Numero excedunt hominum triginta milia: Huic proxima sardinia insula siciliae par magnitudine a barbaris iolaos uocant tenetur. Hos ab iolaos ac thespiadibus: quorum plures in eam insulam transcenderunt genus ducere putant: Nam quo tempore hercules decantatos subiit labores liberos ab eo ex Tespii filiabus susceptos cum graecorum barbarorumque copia secundum certum oraculum in sardiniam ad condendam coloniam misit. Quod sentiens iolaos hercules nepos in insulam uenit: in qua conditis: haud contemnendis urbibus patria omni potius populos ab se dixit iolaos. Gymnasia & deorum templa ceteraque ad hominum felicitatem spectantia quorum adhuc monumenta extant ab eo sunt instituta. Cum ab oraculo traditum esset hanc coloniam liberam semper futuram uecum usque ad haec tempora id oraculum fuit. Nam cum cartagenenses magnis copiis insulam cepissent. nunquam iolaos subegere: Ad montana enim atque aspera confugientes loca effosis sub terram habitaculis lacte cafeo camibus ex pecoribus: quae plurima illis. erant uescebantur. Agrique colendi declinato labore in montibus uitam quietam ducebant. Cartagenenses cum saepius eos bello tentassent difficultate locorum ab sterri tibi liberos relinquerunt. Postremo romanis armis saepius laeessiti hac locorum asperitate inuicti permansere iolaos iis quae ad statum coloniae pertinebant compositis in graeciam rediit. Thespiades cum multis seculis insule presuissent tandem in italiam nauigantes loca circa cumam tenuere Reliqua multitudo deposita barbarie presicientes sibi ex accolis optimos duces hucusque libertatem seruantur preter has insulas est alia pytiussa a pinis que frequentes in ea nascuntur nomen sortita. Distat ab herculei stolunniis dierum trium nauigatione a libya uero diei noctisque unius: dici unius ab hiberia. Magnitudine similis corcyrae: Rerum copia mediocris Vites fert ea regio licet raras. Ceterae arbores in conualibus fiunt. inter ea quae ibi oriuntur lanam preferunt. Distincta campis ac collibus insula urbem habet enesum cartagenensium coloniam Moenium ambitu ac frequentibus domibus portu insuper perutili satis celebrem palmis preterea fertilis est uariis a barbaris presertim phoenicibus habitata. hanc colonia centum sexaginta annis post conditam cartaginem est deducta. Aliae quoque existunt insulae hiberiae oppositae a graecis gymnasiae ab incolarum nuditate: qui aetatis tempore absque uestibus incedunt. Ab accolis uero ac romanis baleares a fundae iactu qui rectiusque reliqui lapides iaciunt appellati Harum media maior est reliquis insulis demptis septem. Sicilia. Sardinia. Creta. cuboca. Cypro. Cyro. Lesbos. Aestus ab hiberia diei unius nauigatione. Minor ad orientem spectat nutrens plurima omnium generis armenta sed mulos precipue qui & magni sunt & sonora uoce. Vtraque insula fertilis ac fructifera est referta habitatoribus ut qui triginta hominum milia excedant. Ad uini potum: qui rarum apud eos est sunt promptiores. oleo omnino carent. ideo extensisco & porcidiue mixtis unguentis corpora mulieres adeo praeter ceteris appetunt ut mulierem a predonibus captam tribus aut quattuor redimant uiris. Habitant in saxis concauis. iuxtaque precipites petras. effosis cuniculis ad corporum tegumenta utuntur & uitae securitatem. Aureo nummo aut argenteo non utuntur. Quae afferri ad insulam prohibent causam afferentes Gerionem Crisauri filium auro atque argento opulentissimum quondam ab hercule bello expugnatum existimant enim co pacto cum auro atque argento careant se facile omnes uitae insidias cautos. Hanc ob rem cum olim cum cartagenensibus militassent: ex stipendio impenso mulieres ac uinum emptum secumtulere. Mirandum uero quod in nuptiis de more seruant in epulis enim quae cum domesticis amicisque in nuptiis fiunt. Primus secundusque & deinceps secun-

Gaudas
certyna

Ethalia

Cynos
Corsica
Calaris
Nicea

puerpe-
ra

sardinia
iolai

Thespides
pytiussa

enesus

Gymnasiae
Baleares

Libet

Sponsa dum aetatem reliqui nuptam magno numero cognoscunt Vltimus sponso locus ad uxorem datur: coltus. priuatim quid etiam & a cœterorum moribus alienum in defunctorum sepulchris obseruant. Lignis fundæ enim membra corporis incisa in uas eiciunt supra saxa accumulunt: Arma eis sūt fondæ tres. una caput cingunt. Altera uentrem Tertia in manibus gestatur. in prælio lapides multo maiores: q̄ reliq̄ ita iactant robuste ut ab aliquo tormento lapis missus uideatur. in urbium expugnatione lapidum iactari eos quidē supra ex propugnaculis uentur moenia uulnerant in pugna uero scuta galeas omneq̄ armorum genus confringunt. ita autem recte lapides propellunt: ut raro effugiat ictum appetitus locus: quod eis continuus a pueritia usus prebet a matribus ad id certamen coactis. imponunt enim supra erectum lignum panem signum quod iactu petant: neq̄ ante cibum capiunt: q̄ panem lapide eiectum pro cibo sumunt permissu matris Posteaq̄ in insulas quæ ad columnas herculis spectat rettulimus ad oceani insulas transeamus. Est lybiam uerius ad oceanum sita plurimū dierum nauigatione insula permagna agro fertili tum campis amenis tum montibus distincta. Fluminibus rigatur: quæ sint nauium capacia plurima. sunt in ea poemaria uariis arboribus consita ortiq̄ amœni: quos aquæ dulces interfluunt Diuerforia in illis ædificant sumptuosa. ortos quoq̄ tenuiuorum umbra culia decorat iflorum morem sita: in que æstus tempoer diuertunt. Amena fertilisq̄ regio copia fructuum exuberat Montes frequentibus siluis arboribusq̄ fructiferis: aquis insuper irriguis ornantur. Abundat quoq̄ insula fontibus aquæ dulcis quæ non tantum usui uoluptatiq̄ incolentum satisfacit: sed etiam confert ad robur corporum ac ualitudinem. Sunt insuper loca diuertorum animalium uenationibus apta. ex quibus epulas conficiunt suaves ac sumptuosas. pisces etiam mare affatim prebet. Est & aer ibi saluberrimus. qui maiori ex parte anni fructus ferat: aliaq̄ speciem ac decorem præstantia: ut hec insula non hominum. sed deorum diuersorum ob eius felicitatem existimetur prius temporibus quoniam a reliquo orbē diuisa uideretur incognita. hoc postmodum modo reperta ē. phœnices quondam ad diuersa emporia nauigantes sæpius plures in lybia nonnullas in europa: quæ ad occidentem spectat colonias condidere. Multis deinde opibus coactis extra colūnas herculis oceanum ingressi in eheronneso europæ littoris columnis propinquo condidere urbem. quam gadiram dixerunt: in ea inter cœtera ædificia templum herculi quod ad nostram usq̄ ætatem summa in ueneratione honoreq̄ est habitū Statutis de more phœniciorum sacris sumptuoso opere construxerūt. plures romanorum duces clarissimi magnis rebus gestis uota huic deo suscepta persoluerunt. Verum phœnices per oceanum mare iuxta libyam nauigantes plures dies tempestatibus acti: cum ad hanc insulam delati eēnt animaduersa eius natura felicitateq̄ notam cœteris fecere. *Qua ex causa' cum tyrræi qui classe potentes erāt in eam insulam coloniam mittere decreuissent a carthaginensibus sunt prohibiti uentis ne loci bonitate allecti ciues eorum ad eam se conferrent: & sic siqua forsā aduersa urbi fortuna incidisset uolebāt. ignotum ad quem facile confugerent locum esse. Sed ad europam redeamus in oceano galliæ montibus hercyniis totius europæ maximis oppositæ sunt insule plures: Quarum maxima ē britannia prius temporibus nullius aduene imperium experta. Neq̄ enim Dionitium neq̄ herculem. neq̄ heroa aut duceem quenpiam accepimus eos bello tentasse. Nunc. C. Cesar qui propter gestas res deus est appellatus prius omnium britānis subactus certum eos dare tributum coegit. Sed de his suo tempore dicetur latius. Est hec insula triangulari forma siciliæ similis latera habēs in æqualia. Cum protendatur per obliquum Europam uersus ubi minimum a continenti adest promontorium ē qui appellat Catio. pcul a terra. quo tempore mare fluit stadiis ferme cētū. Alterū promontoriū. Belerium non in abesse aiunt a continenti nauigatione dierum quattuor. Reliqua pars quam orcham appellant. ad mare spectat. Minimum latus europæ adiacens protendi asserunt stadiis septem milibus. Lateris secundi longitudo a Catio usq̄ ad promontorium stadia. complectitur quindecim milia. Tertium latus stadiorum milia uiginti. ita uniuersæ insulæ ambitus stadiorum est milium duorum & quadraginta. Britāniā incolere tradunt aborigines qui prisorum more uitam degant. Utuntur enim in pugna curribus ueluti antiquos græcorum heroes usos in bello troiano ferūt. Domos ex calamis aut lignis ut plurimum habent compactas. Frumenta cum aristas sub testis reponunt. inde quod satis in diem sit usui terentes. Moribus simplices integriq̄ existunt. Longe ab nostrorum hominum astutia uerutiaq̄ remoti. Cibo simplici uiliq̄ uitam ducunt. atq̄ a diuitum deliciis alieno. Multitudine hominum insula plena est. Aer ut qui ad septentrionem spectet frigidus: Reges principesq̄ ibi sunt plures pacē inuicē seruantes. Sed de his diligentius cum ad cæsaris gesta quibus britannos subegit uenimus. nunc de stagno. quod in ea effoditur narrabimus. Britanni qui iuxta belerium promontorium incolunt mercatorum usu: qui eo stagni gratia nauigant humaniores reliquis erga hospites habentur. Hi ex terra saxosa cuius uenas securi effodiunt stagnū igne eductū in quādā insulā ferūt britannia iuxta. quā ictā uocāt. Maris fluxu uidentur insulæ: cum uero refluit exsiccato interiecto littore curribus eo itagnū deserunt priuati quid uē eis insulis cōtingere. quæ britāniā Europaq̄ interiacēt. nā pleno mari insule refluite uero cū interiectus locus deficit aquis continēs uidentur. Ex his insulis mercatores emptū stagnum i galatiā portāt. inde diebus fere triginta cū equis id fontē Eridani fluminis pducūt & de stagno hæcenus nūc de electro dicēdū. Scithiæ q̄ supra galatiā est opposita insula i oceano iacet nomine basilea. in quam tempestas electrum plurimum eicit nulla alia in parte orbis repertum. De eo quidam ue-*

Sponsa
coltus
fundæ

Gadir

Britānia

Catio
Belerium
Orcha

icta

eridānus
basilea
electrum

teres fabulas scripsere haud dignas fide. & quae a posteris reprehensae sint. Nonnulli enim tum poete-
 tum historici tradunt phaethorem solis filium: cum puer esset: petisse a patre: ut unicum diem solis cur-
 rum regeret. Illo assentiente sumpto curru cum equorum frena regere nequiuisset ab equis contempto
 puero extra solitum cursum esse currum delatum. Et primo caelum equorum errore incesum: cir-
 culumque qui galassia dicitur exinde factum deinde magnam combustam orbis partem. Quae com-
 motum iouem fulmine phaethontem tradunt perinisse: solemque in pristinum redigisse cursum pha-
 tontem in fontibus eius qui nunc est padus olim Eridanum dicebant decidisse. Eius mortem nym-
 phas fleuisse sorores dolorisque magnitudine mutata natura in populos fuisse uersas. Has annis sin-
 gulis eodem tempore lachrymas educere: e quibus electrum fiat reliquum splendore superas. Sed cum
 hi harum fabularum conditores procul a uero aberrasse a posteris deprehensi sint nos ueram histori-
 am sequamur. Nascitur electrum in ea quam rettulimus insula. Cum uero ab incolis ad proximum
 deferatur continentem: inde ad nostram usque asportatur loca. Haud sane ab re erit gentes europe con-
 terminas quas in superioribus libris omisit pauca referre. Celtis olim imperauit ut ait uir egre-
 gius. Ex quo filia corporis magnitudine ultra naturam modum decoreque coeteras excellens orta est.
 Haec tum uiribus tum specie elata omnes: qui eam uxorem expetebant contempsit: existimans non in uem
 suo matrimonio dignum. Interim cum hercules bello aduersus gerionem moto uenisset in celicam
 inque ea ciuitatem Alesiam condidisset. admirata tum uirtutem herculis tum corporis prestantiam per-
 missu parentum eius concubitu appetiuit: iuncta illi filium genuit nomine galatem: qui coeuos lu-
 ostum uirtute animi tum uiribus corporis excessit. Vir factus cum patrum regnum sibi cepisset. plu-
 res oras sibi subdidit propinquas praeclearis rebus bello gestis. Cum eius gloria efflueret libditos oes
 a suo nomine appellauit galatas: ex quo omnis ea regio galatia dicta est. Haec a pluribus nationibus in-
 colitur quae inuicem gentium numero differunt. Nam quae maior habetur inter eas ducenta uirorum
 milia efficit. Quae minor quinquaginta. Harum gens una erga romanos & quae ad hanc usque aetate
 manauit affinitatem amicitiamque conseruat. Natio ut plurimum ad arctum sita regio frigida ut quae
 hyemis tempore pro aqua niuibis oppleta existat. Glacies quoque immensa adeo patriam occupant: ut
 flumina congelata sint per uia transceuntibus non solum paucis: sed exercitibus quoque cum curribus
 atque impedimentis. Cum plures magnique flumini per galatiam uario cursu fluant in & profundis stagnis
 hi ex motu opti in oceanum. Alii nostrum mare decurrunt. Eorumque in nostrum mare labuntur maxime esse eridani.
 qui in alpe montes hinc quaque ostiis descendit in mare. Qui uero in oceanum defluit: maxime habet. Danubius ac
 rhenus: quae diebus nris. C. caesar post non multo iuxta pedestribusque traductis copiis galatas ultra rhe-
 num habitates in partem redegit. Plures alii nauium capaces flumini existunt in celtica: quos breuitatis causa omisi-
 mus. Sed hi oes fere hyeme congelati securum transitum iniectis desuper ne labantur paleis euntibus
 prebent. ad uero quod dictum mirabile in maiori galatie parte accidit: non uidetur silentio pretermi-
 tendum. Nam aestate ab occidentem septentrioneque perflant tanta uim impetuque uenti: ut lapides qua-
 tos manus possit continere a terra rapiant: ac ueluti harenae lapillorum aceros haud paruos cumulet.
 Est ut aliquando ab hominibus arma ac uestes. Quandoque acentiorem uim ab equo auferat: Denique ta-
 ta est aeris frigiditas. ut neque uinum ea regio neque oleum producat. Quare coacti homines potum sibi
 ex ordeo comparant quem appellant Zitum. Aqua etiam qua lauant fauam mellis utuntur. Vini pro-
 termidum adeo delectantur: ut a mercatoribus importatum purum hibant: minimoque potu ebrii aut
 in somnum indicant aut insaniam. Quo fit ut mercatores italici plures questu ducti uinum tum na-
 uibus tum per terram curribus deferentes perennam puerum mercantur pro uini amphora. Vniuer-
 sa galatia argento caret. Aurum eis absque opificio aut labore aliquo prebetur natura. Nam cum flumi-
 num decursus difficilis flexus habeat superans ripas a montibus fluens aqua arenam auream passim
 per campos eicit. Glebis postmodum in quibus aurum splendet attritis a quaque lotis dempta terra re-
 liquum in fornacem coniectum fundunt. Hoc modo liquefacto puroque educto auro ad ornatum cor-
 poris mulieres uirique utuntur. Etenim & manuum articulos & brachia armis aureis exornant. Circa
 collum insuper grandens torquex gestant ex solido auro. & in digitos annulos. Thoraces etiam auro
 exornant. Priuati aliquid etiam ac mirabile in superiores certae in deorum templis obseruant ut in sacris
 templisque plurimum auri diis oblatum impargant. Neque illud incolarum quisquam quauis gens auro sit
 auida propter religionem audet contingere. Sunt galatae molles atque albi corpore oblongo Comas
 quauis habeant natura rufas: studio tamen augent naturae colorem: Calamistis ro capillos insecunt
 fronte illos ad ceruicem reicientes ut satyris alpebus puerisque appareant per similes: capillos arte ef-
 ficunt crossores: ut nihil differant ab a quorum iubis. Barbam quidam radunt nonnulli nutriunt
 parte. nobiles genas quidem radunt. Barbam uero adeo sinunt crescere: ut operiant corpora. Quo
 accidit ut cum edant repleantur cibo. Cum uero bibunt ueluti per canale potus uideatur inferri. Coe-
 nant sedendo omnes non in sedibus. sed in solo super luporum aut canum stratis pellibus ministrant
 eis pueri iuniores aetate tenera iuxta eos signes fiunt in quibus olla sunt & ueru plena carnibus. Viros
 bonos melioribus carnibus honorant quae admodum poeta aiaci scribit. impensum ab optimatibus ho-
 norem: quando singulari hectorem certamine uicit. Hospites ad epulas: qui sint: qua causa uenerint post
 cenam rogates. Conueuerunt quoque sumpto cibo ad uerborum putatis itulit cocertatione surgentes ex puo

Electrum
phaetho
galassia
padus
Electrum

hercules
Alexia
Galates
Galatia

Eridanus
Danubius
Rhenus

Zitum

galatia

galatae

eatione certare inuicem nulla habita uitae cura. increuit enim apud eos pithagorae sententia. qua dixit animas hominum esse immortales: rursumque eas defunctis corporibus post certum tempus in alia corpora reuersuras. ob hanc causam in defunctorum pyram epistolas scriptas quidam coniciunt tanquam eas mortui sint lecturi. in itinere ac pugna bigis utuntur quas rhedarius & affessor ducunt. in bellis obuium hostem iaculo ex curru primum appetunt tum relicto curru pedes ensibus certant. **Qui** dam adeo mortem contemnunt: ut pugnent nudi. Custodes corporis ex liberis hominibus pauperes eligunt. qui & pro aurigis in pugna seruiant. & ferant scutum instructam aciem praerire consueverunt & ad singulare certamen fortissimos hostium prouocare arma ut hostem terreat quatientes. Cum quis strenue in acie pugnavit tum maiorum tum suas laudes ac uirtutes decantant. Res hostium depriunt tanquam uituperatione dignas. Denique omnis in bello audaces extollunt uerbis. Capita hostium in acie cadentium abscisa equorum alligant collo. Hostium spolia sanguine perfusa famulis tradunt in foribus domorum cum cantu atque hymnis affigenda quemadmodum feras solent uenatu captas. Hostium nobiliorum capita aromatibus uncta in tectis condunt lumina diligentia ostendentes ea hospites nullo pretio ea uel parentibus uel aliis reddunt. Tradunt eorum rideri nonnullosque pro capite tantumdem pensi auri barbaram magnificentiam ostentantes nequaquam uelint accipere. Non enim bellicae uirtutis insignia non uendere nobile est: sed cum mortuis pugnare ferum habetur atque agreste. Vestes ad terrorem in tonsas ac coloris uarii ferunt. quas illi uocant bracas. Sagula gerunt nigra: hieme quidem crassiora. Aestate suttilia. Fustilia in usu habent densa ac floribus distincta. Arma terunt scutum ad staturam hominis longum proque libito cuiusque ornatum. Quaedam in scutis animalium formas aereas paulum eminentes gestant & ad ornatum & ad corporis tutelam fabricatas. Aerea galea caput muniunt paulum eminentiora. in qua aut cornua impressa sunt ad abium uel quadrupedum effigies sculpta. Tubas habent suo more barbaras. ut quae asperum sonum & turbulentum reddant. Thorace ferreo utuntur. quidam alii armis a natura datis nudi pugnant pro ensibus ferreas spatas gerunt oblogas ac rea eathena a dextero latere pendentes. Non nulli tunicas aureis aut argenteis zonis cinguntur. iaculis insuper bellantur. quae illi lanceas uocant ferro eubiti aut amplius longitudinis paulominus duobus palmis lato. enses haud minoris sunt quam apud ceteros uel abula. ac uel abula mucrone sunt quod sit ensibus maior. has rusticas habent tunc icu uas non solum ad corpora eadendum. sed ad praerandum aptas. Aspectu sunt terribiles uoce graui atque aspera. Sermo uero breui ac sub obscuro multaque ex aio dubia locutus. pluria adiacentiam in eorum laudem dicunt & ad ceterorum contemptum. Minaces sunt ac detractores: opinorieque inflati acuti ingenio & a doctrina minime alieni. Sunt & apud eos melodiaram poet. e quos appellant bardos. Hi cum organis ueluti cum lyra cantant hos laudantes alios uituperantes. Philosophi quoque ac theologi quos uocant saronidas praecipue ab illis colluntur. Utuntur insuper diuinatonibus qui apud eos cum & auguriis & sacrificiis futura predicent. plurimum existimantur omni eis ottemperante plebe. Cum uero de rebus magnis consulunt mirabilem incredibilemque seruant consuetudinem iugulant enim ense hominem. Quo decidente tum ex casu tum ex membrorum laceratione tum et ex sanguinis fluxu ex quadam antiqua rerum obseruatione norunt futura. Est apud eos moris nullum absque philosopho sacrificium facere. Existimant enim per diuinae naturae consilios sacra fieri oportere itaque deis propinquiores. Horum intercessione bona ab diis censent petenda. Quorum consilio & pace & bello fruuntur. poetae uero tanti apud eos sunt. ut cum extructa acie exercitus educis ensibus iactis iaculis propinquant non solum amicis. sed hostes quoque eorum interuentu a pugna congescant: ita apud agrestiores barbaros ira caedit sapientiae. Et mars reueretur musas. Nunc quod a multis ignoratur scribitur. Ultra massiliam qui mediterraneas regiones quique iuxta alpes & montes pyreneos ineolunt celtae appellatur. Ultra hos qui ad notum oceanum uersus pertinentes oras & Ericinum montem quique deinceps ad scythiam usque habitant dicuntur galatae. Quas omnis gentes eorum nomine romani galatas appellant. Eorum foeminae non tantum corporis magnitudine sunt uiris similes: sed etiam robore. Pueri ut plurimum eani sunt aetate proeusti colore paternum assimunt. Eorum qui subtus arctum habitant: quique scythiae sunt propinqui utpote ceteris agrestioribus nonnullos aut humanis carnibus uesci quemadmodum & hi qui eam britanniae partem. quae iris dicitur habitant. horum fortitudine feritateque diuulgata tradunt eos qui praecis temporibus omnem ferme aetate discurrentes cimmerici dicebantur ipsos esse qui paulo post corrupto nomine Cimberi sint appellati. iam praesico more dant latrociniis operam rapientes aliena ceteris omnibus contempis. Hi sunt qui roma capta cum delphici apollinis templum spoliassent: magnam europae partem: non paruum aetiae tributa riam fecere. agris eorum quos subegrant possessis. Qui in graeciam tranlerunt gallograeci sunt nominati. postremo plures magnosque romanorum exercitus attriuerunt: pari suae feritati impietate indeorum sacrificiis abutuntur. Noxios enim quinquenio seruatos sudibus affixos diis sacrificant cum que aliis primum supra ingentes piras iruolant. Captiuos quoque sacrificant diis. Quidam de hostibus capta animantia una cum hominibus interfecta aut in sacris coburnt aut aliis afficiunt poenis. Cui mulieres haecant spetiosas ad mares tamen praetermodum sunt cupidiores i ferarum pellibus humi dormientes ex utroque latere excubitores habent. illa admiranda eorum pudetia: quae spetie corporis facile aliis offerunt in praetulo. Neque hoc turpe ducunt. Quin potius ignaui putant abnuei gratiam oblatam. sed de his haecenus. Nunc

Bracas

Lanceae

Bardi
Sarronides

poetae

Celtae
Galatae
Iris regio
Cimmerii
Cimbri

Gallograeci

celtiberos ire censeamus. Hiberi quondam celteq; pro agnis bello certantes pacē demū constituta cōmunicataq; inuicem patria cum mutua connubia permisissent: dicuntur hac rerum cōmunionē id nomen sortiti. Due igitur robuste nationes in patria fertili coniunctæ effecere ut magnū esset celtiberorum nomen. A romanis postmodum certe multo post tempore bello cum eis gēto uix tandē subacti sunt. Non enim equites: sed & pedites aptos bello robore malorumq; tolerantia cœteris excellentiores habent. Breui utuntur ueste ac nigra lanā habente similem caprarū pilis. Armantur celtiberorū quidam scutis leuibus. Alii rotundis umbonibus magnitudine clypei. Cruribus ocreas ex pilis factas aduoluunt. Galeas ferunt æreas cristatas palmis. Gladios in super ex ferro puro ad palmi mensuram: quibus in cōserta utuntur pugna. Ferrū suo more ad conficienda arma preparant. Nam ferreas laminas in terrā abscondentes ibi iam diu esse sinunt. Quoad debiliori parte ferrugine absumpta ualidior superfit: Ex eo tum enses fortissimos tum cœtera ad belli usum arma necessaria componunt. Hoc pacto fabricata adeo cœdunt omnia. ut neq; scutum. neq; galea. neq; aliud quid eis obsistat. Duobus gladiis fulcti cum cquestri certamine superiores euaserint ex equis desiliunt pedestrem adiuuant pugna mirabilis apud eos uiget confuetudo. Nam cum inuictus munditia elegantes existant una in re uidetur imundi: & spurcitate pleni. Vniuersam enim corpus lauanturina: dentesq; fricant. hanc optimā corporis curā existimantes. Erga nepharios homines atq; hostes crudeles sunt. cum aduenis humanis atq; hospites. Aduenientes enim externos benigne hospitio recipiunt: adeo ut emulatione quadam inuicem pro illoꝝ honore certent. Quos aduenæ secuntur. hos laudant: amicosq; deorū putant. Nutriuntur affluenter uariis carnibus potum ex melle conficiunt eius copiam prebente affatim patria. Vinū emptū bibunt. mercatorum opera aduectum. Ex propinquis gentibus gratior est eis uacceorū natio. Hi enim annis singulis sortitos inter se agros colunt: fructusq; cum ceteris cōmunicāt: cuiq; sua portione prebita. Quod si quis quid agricolæ abstulerit. euestigio mulctatur morte. Celtiberorum fortissimi habentur qui appellantur lusitani. Peltas in bello paruas ex neruis confectas quibus tegatur corpus habent. His in bello ea agilitate utuntur: ut & ictus & sagittas: euitent. iaculis ferreis hamatisq; utuntur. Galea ensesq; more celtiberorū ferunt. iaculū longe iaciunt & summa arte. in acie diutius perferant mobili corpore leuig. ut facile & fugiant hostem: & insequantur. in perferendis periculis superantur a celtiberis. in pace choreas leui saltu exercent cum quadam crurum agilitate. bella ad numerū aggrediuntur: pœna cū hosti obuiat cātado hiberi lusitaniq; ætate integra preferunt inopia oppressi qui robore præstant atq; audacia in mōtibus asperis manufacta diuersis per hiberiā locis latronū more leui armatura agilique corpore ueloces discurrunt. Populatisq; agris ad montes ueluti tutā patriā: cū locoze asperitate nullus eo exercitus adire possit: confugiunt: Aduersus hos profecti cum exercitu sapius romani eorū audaciam represserūt. Latrocinia nequaquā tollere potuerunt. Sequitur ut de argēto qd plurimū apud hiberos optimūq; effoditur: quodq; multum utilitatis icolis affert scribamus. Dictū est a nobis libro superiori in herculis gestis hiberiæ montes qui pyrenei uocantur & altitudine & magnitudine longe alios excellere. Nam a mari quod ad meridiem iacet: usq; ad oceanū ferme ad arctos sitū galatiā ab hiberia diuidunt. per celtiberiā quoq; protenduntur stadiis tribus milibus. in quibus cum sint frequentes silue ferunt priscis temporibus igne a posterioribus iniecto montanas omnes regiones fuisse cōbustas. Qua ex re montes aiunt cognominatos pyreneos. Ardente continuis diebus igne plures ex mōtibus argenti puri riuuli flamarum uel effluxere. Quod incolis ignotū phœnices mercatores uilitum permutatione emptum in græciā asiāq; ac nationes cœteras deferentes magnas ex eo commercio opes contraxerunt. Adeo autem mercatores questus excitauit cupiditas: ut cum onustis nauibus superaret argentum amoto ab ancoris plumbo argentum eius loco subderent. Hoc lucro phœnices admodū opulenti facti plures colonias tum in siciliā p̄pinquasq; insulas tum in lybiā sardiniamq; ac hiberiam destinarūt. Multis post seculis cognito argento hiberi metallis querendis operā dedere: magna q; optimi argenti copia reperta ingens ex ea uestigal prodiit. Cum es aurum argentumq; sint metalla precipua qui in reperiendo ære dant operā: quartam eius quod effodiunt portionem capiūt. Eorum qui in argento effodiendo occupantur quidam tribus diebus euboicum percipiunt talentum. Terra enim omnis argento referta est. ut mirabilis sit & eius patriæ natura & operariorum cōtinuus labor. Nam qui primum his metallis reperiendis incubebant: magnas contrahebant diuitias. impromptu enim est argentum terra habunde illud præstante: postea cum romani hiberiam subegissent: itali ci qui lucri cupiditate id sibi opus sumptere maxime ex eo ditati sunt. Emptam enim seruorum copiā ad effodienda metalla deputant. Qui uariis locis metallorum uenas scrutati ac alte lateq; terra effosa plurimum auri argentiq; eruūt uariis multorū stadiorū cuniculis sub terram actis. multo facilius questuosiorq; hæc cura: que ruetallorū: quæ apud atticos reperiuntur. ibi enim multas effodiendo impensas subeūt sæpiō opinioe frustrati. cū aut n̄ inueniāt qd q̄rūt. aut iuētū ita parui situt superes a sumptu. Apud hispaniā q metallis scūbūt repiēdis āpliora spe p̄cipiunt Bonitate q̄ppe soli glebas semp̄ auro argētoq; fertiles inueniūt. Vtpote oi terra metallis plēa. Subtō terrā reperiūt nō unq; flūina decurrētia quoꝝ cursu spe q̄stui magna recidūt aut qd mirabilis uel cocleis q̄sd̄nt egyptiacas: diuertūt archimēa

celtiberi

enses optimi

urina lauantis

Vaccei lusitani

Iberia: metala

hispanie metala

Liber

cum in egyptum profectus est adiuuentas eiusmodi instrumentis loca ubi metalla effodiuntur efec-
 ta superius aqua summa arte diligentiaq; exclicant mirabitur pfecto quis archimedis ingenium nō so-
 lum in his. sed in ceteris quoq; maioribus rebus quas multis in orbis partibus egregias fabricatus est.
 de quibus scriberetur diligentius: cum ad eius tempora ueniremus. Serui qui ad haec metalla deputati sūt
 incredibilem questū afferunt donitus. Verum cum die noctuq; in labore perseverent multi ex nimio
 labore moriuntur: cum nulla eis ab opere deur requies aut laboris intermissio. Sed uerberibus ad cō-
 tinuum opus coacti raro diutius uiuunt. Robustiori quidam corpore & animi uigore plurimū tempo-
 ris in ea uersantur calamitate. Quibus tamen ob miserie magnitudinem mors est uita optabilior. cū
 plurima in hoc metallorum munere sint admiratione digna nequaquā tamen quis admiretur: cur nullus
 recens horū reperiendorum auctor extiterit: uerum argenti studio a carthaginensibus quo tempore
 hiberiam tenuere ea metalla adiuuenta sunt. hec fuit causa ut eorum postmodum excreuerent uires
 Pretio enim optimis militum conductis plura gesserunt aduersus hostes bella. Neq; domestico neq;
 sociorum milite uisi romanos siculosq; ac lybios in maxima deduxerunt pericula. Cum omnes diuitis
 ob auri argentiq; copiam superarent. Perspicaces sane ut uidentur priscis temporibus extitere ad que-
 stum phoenices. itali nullis aliis cessere. Onitur & stagnum in pluribus hiberiæ locis non casu repertū
 ut quidam scriptores uulgarunt: sed effosum conflatumq; quemadmodum argentum atq; aurum tra-
 dunt. Nam supra lusitaniam plurimum stagnum effoditur in insulis oceani hiberiæ proximis: quæ a
 stagno cassiterides denominantur. Plurimu tamen a britannia insula ad oppositum galliam affertur.
 Deinde per loca mediterranea celtici mercatores equis per inassalotas ad narbonam urbem roma-
 norum coloniam optimum earū partium tum oportunitate tum comoditate aduentum emporium
 perducunt. Sed de gallis ac celtiberis hæcenus. Nunc ad ligures traſeaturus. Hi patriam habitantes as-
 peram ac omnino sterilem plurimo labore continuoq; uitam duram agunt. Nani multis arboribus
 oppleta regione quidam cedende materiei. quidem subigendo agro lapidum asperitate cultu difficili-
 uacant: ita enim terra lapidosa ē. ut gleba absq; saxo nequeat effodi. Huic uitæ erumnosa natura assue-
 rit: licet multo in labore uersentur: parum tamen percipiunt e molumenti. Continuum autem exerci-
 tium & uictus parcitas corpora eorum macilentia efficit ac robusta. Mulieres quoq; uirorum labores
 perferunt assuetæ una cum uiris opus facere. Venationibus continuo uacant captiq; feris fructuum
 inopiam sustentant. Niuis insuper montanisq; asperitatibus assueti agiles corpore ac ualidi reddun-
 tur. Nonnulli messis raritate carnes partim domesticas edunt. partim ferinas aqua in potum sumpta
 Oleribus utuntur prout fert regio ut ad quos neq; ceres adierit. neq; Dionisius præceteris diis homi-
 nibus utiles. in terra cubant ut plurimum rari sub recto aut in tigruris iacent. plures ad caua saxa spe-
 lunchasq; ab natura factas: ubi tegantur corpora diuertunt. Hoc pacto prisco more absq; apparatu ali-
 quo uiuunt. Deniq; mulieres uirorum uiri ferarum robur & uires habent. Asserunt in bellis sapius ue-
 getum gallum ab gracili macilentosq; ligure ex prouocatione singulari certamine uinci. Arma habent
 leuiora quā romani. Operuntur corpora scuto longo ad formam galaticorum facto tunicaq; succin-
 ta. Armantur etiam ferarum pelibus ac ense mediocri. Quidam romanorum consuetudine quos i ea
 re imitati sunt: arma imutarunt. Feroces sunt & acuti ingenii non in bello solum: sed in communi uita.
 mercaturam exercent nauigantes per sardonium lybicumq; pelagus sponte se graibus maris pericu-
 lis obiectates. Scaphis enim haud satis more ceterarum nauium præparatis nauigant. Quo fit ut im-
 minente tempestate grauia subeāt uitæ discrimina. Tyrreni: si uere sit enim ut de his loquamur. forti-
 tudine egregii magno potiti imperio ciuitates condiderunt plures atq; opulentas. Classe quoq; poten-
 tes cum diutius mari imperitassent italium pelagus tyrrenum ab se denominarunt. Pedestri quoq; exer-
 citu præualdi tubam primi adiuenerunt & bello admodum utilem & ab illis tyrrenum appellatam
 Duces exercitus pluribus insignibus decorarunt. histor. silli. eburnea fellā togā purpureā adicientes
 Domibus addiderunt ponticus. in quis feruorum ac cōcurrentium turba diuerteret: que imitati post-
 modum romani inq; melius aucta ad suam rem. p. transtulere. litteris quoq; & rerum naturalium iue-
 stigationi ac theologiae plurimo tempore impenso. præceteris in fulgurum interpretatione uersari
 sunt adeo ut nostra quoq; ætate uniuersus ferme orbis tum admiretur uiros tum fulgurum interpre-
 tibus utatur. Patria uberem incolunt: quā studio curaq; efficiunt fertiliorem. Mensa bis in die sumptu-
 uose præparata: omnia quæ ad epularum delicias pertinent abunde subministrant. Stragulas insuper
 uestes floribus distinctas poculaq; aurea uarii generis ac ministrorum seruosq; numere p magnā i usu
 habent multiplices: ubi non solum serui famulantur. sed etiā liberi plures. Postremo priori uirtute ab-
 iecta potui se atq; ignauitæ tradentes haud iniuria ptā maioræ suorū i bellis gloria amifere. Non aut eorū
 pax ad delicias ipulit patriæ fertilitas: q; fructifera rex copia ad inertia uoluptatēq; traduxit. Sunt tyr-
 reni cāpi lati collibus distincti cultiq; admodum solo fertili: ut q; ags nō hyemis tantū: sed æstatis quo-
 q; tpe abundet. Nūc insulas meridiē uersus in oceano arabia: q; ad orientem spectat. terminatur aut ea: q;
 dicit cadrosia: positas referemus. ea arabie portio pluribus pagis uribusq; haud ignobilibus incolit: q; æ
 alie eminētibus collibus sitæ sūt: alie i tumulis aut patētibus capis. regias hnt q; insigniores sūt admodū tu-
 ptuosas: frequentibusq; habitatoribus satis opulētas. oēs ea p̄ia pascuis uariisq; generis pecoribus plena est
 Flumina insuper per eam decurrentia campos irrigant. quo redduntur fertiliores. adeoq; pars arabie
 ahis ubertate præstat. Fœlix est appellata. Ei regioni: quæ oceanū iuxta est: plures apponunt insulæ: q; nū

carthagi
nensium
opes un
de

Cassite-
rides

ligures

tyrrheni
Tuba
historis
ponticus

tres merentur litteris cōmendari. Vna in qua non licet sepeliri uira functos sacra dicitur: Altera huius propinqua est stadiis septem: ad quam deferunt sepelienda corpora. Sacra fructibus caret præterq̄ turre: quod in ea ad eum excreuit. ut per uniuersum orbem satisfaciat deorum sacris Fert etiam myrrham plurimam & alia uarii generis aromata odorem præbentia. Tus percipitur hoc pacto. Arbor est magnitudine parua aspectu spinæ ægyptiæ albedine. Folia arboris: quæ cîtea dicitur similia. Flos colore croceo. Tus ab arbore quemadmodum lachryma emanat. Myrrhæ arbor lentisco æqualis est. Foliū frequentius tenuiusq̄. Fluit autem effusa ab radicibus terra. In solo ubere bis in anno fructum reddit uere atq̄ æstate. sed tibeum uere propter rorem æstate album. Colligunt autem paliuri semen quo pro cibo potuq̄ utuntur. & ad uentris fluxum. Varii est usus ea omnis regio. Sed optimam rex possidet concessa ei decima omnium insule fructuum parte. insulæ latitudinem ducentorum stadiorum eē aiunt. incolitur a pancheis: qui & tus & myrrham in continentem ferunt uidentes arabis mercatoribus: a quibus alii precio sumptas in phœnicem syriam & egyptum transfereunt. inde a reliquis orbis mortalibus importatur: Est & tertia magna insula haud amplius triginta stadiis ab hac remota. Ad orientalem oceanum spectans plurium stadiorum longitudine ab eius promontorio: quod ad occidentē uergit elanora in die loca tradunt aspicere. Sunt in panchea: quæ historiæ mandetur digna habitant eā indigenæ. qui dicuntur panchei. Externi præterea indisci: quæ cretes oceano aduesti. Ciuitas est in ea pulchra nomine panara admodum foelix. Qui in ea habitant ministri iouis triphillii dicuntur. Soli enim ex his: qui pancheam oram incolunt. suis uiuunt legibus: liberi absq̄ rege. Annuos. tamen sibi principes creant tres: quorum iudicio mortis excepta poena singula: ita tamen ut res maximas ad sacerdotes referant: permittuntur. Ab hac urbe stadiis sexaginta iouis triphillii abest templum in capestri positum loco: quod tum uetustate tum edificii magnificentia tum natura loci mirabile habetur. Agri circa templum diuersis arboribus pleni sunt & fructum & uoluptatem uisui afferentibus: Cyparissus enim ingentibus platano lauro myrto habundat quibus augmentum prebet terra scaturientibus aq̄ irrigua. Ex agris templo propinquis adeo ingentes dulcis aquæ fontes manant ut flumen efficiant nauigijs aptum. Ex his diuisa in multas oras aqua reddit arbores altitudinis præcipuæ quarum sub umbra æstatis tempore calorem homines uitant. Diuersæ insuper uarii coloris aues quæ in arboribus nidificant tum suauis cantu tum uisum oblectant. Orti præterea plurimi prætæ multiplicibus herbis floribusq̄ uirentia decorum aspectum reddunt diis loci digni: Palmæ ingenti magnitudine etiā uberes fructu. Nuces quoq̄ fertilem cibum incolis prebent. Præter hec uites in altum elatæ multiplici palmitate patriam efficiunt fertiorem. Templum ingens ex albo ædificatum lapide magnis sculptisq̄ iustulatum columnis duorum iugerum longitudine: cui æqua est latitudo: complectitur. Per magnam deorum statuarum summa arte fabre factæ templum exornant. Circum uero sacerdotes quibus sacrorum cura demandata ē domos habent. Est quoq̄ templum iuxta circus longitudinis stadiorum quattuor: latitudine iugeri. Ab utroq̄ circi latere signa ænea ingentia sita sunt quadrata basi. in eius fine ex uberibus fontibus fluuius quem diximus colore albo profluit. Appellatur autem hoc flumen solis aquam: quæ potu sumpta plurimū confert ad corporis ualitudinem. circundant omnem fontē margines ex lapide sumptuoso ab utroq̄ latere stadiis quattuor usq̄ ad marginis extremum nulli præter sacerdotes ire fas est. Ager qui circum adiacet stadiis ducentis diis sacer est. Cuius uestigial in sacrificiis consumitur. Hos utraque campos mons est excelsus diis dicatus quem cœli sedem appellant olympumq̄ triphillium. Ferunt enim olim cœlum orbi imperantē cū ad hæc loca diuertisset ex eius montis cacumine cœlum & stellā contēplasse: ac deinceps olimpu triphilliu: quoniam externæ in eo gētes sedes urbes quoq̄ eorum Ardena loia Asterusa delesse. Sacra insuper in eo monte instituisse: quæ sacerdotes caste annis singulis celebrarēt. Post hunc montem in alia pancheæ ora uarii generis sunt animantia. Elephantes plurimi. leones. Pardali: Damæ: diuersaq̄ præterea animalia tum aspectu uariis: tum robore miranda. Habet præterea ea insula tres nobiles urbes. Hyracidā. Dalidā. Oceanidā. Regio ois fructifera: sed uini maxime abundans. Viri bello apti. Curribus in bello utuntur more prisco. Politia eorum trifaria partita ē. primū locū sacerdotes tenent quibus addunt artifices. Secundū agricolæ hñt. Tertiū milites. quibus pastores adiciunt: Sacerdotes omnium sunt duces: quibus & controuersiarum iudicia & publicarum rerum arbitria permittunt. Rustici agros colunt: fructus omnis in commune conferentes. Qui ex eis optime uidentur agro colendo uacare. hi usq̄ ad numerum decem ad coeterorum exortationem distribuendorum fructuum iudices ab sacerdotibus leguntur pastores tum ea quæ ad sacra pertinent tum reliqua in publicum alia numero pondere alia cum omni ferunt diligētia: Nil. n. priuati cuiusq̄ ē domo atq̄ orto exceptis: sed tum uestigialia tum coetera sacerdotes percipiūt: æque illa coeteris: put usus fuerit: dispartiet. ipsis duplū conceditur: uestibus iduunt mollibus. Oues. n. apud eos plurimū ab aliis differunt mollia. Ornamenta aurea non tñ mulieres: ed et uiri deferunt torq̄bus collū ornates armillis manus aures more phæi auribus pedes nouis ac uarii coloris calcis. Milites patriā armis tutant. pars. n. qdā eius orac a latronibus q̄ agricolas in insidias capiūt ifesta ē. Sacerdotes ultra reliquos delitijs uacāt uitā ducētes in uia ac sumptuosa. Stolas lineas maxime tenues ac delicatas: quandoq̄ uero uestes ex moliori lana contextas induunt. Mitras insuper gestant auro intextas. Sandalijs pro calciamentis uarii coloris utuntur summa arte factis. Ferunt & aurea mulierum more præter in aures ornamenta. Hi maxime deorum icubunt

Thuris
collectio
myrrhapaliurus
pancheipanara
Triphillii

Solis aq̄

Cæli se
des
Ardena
loia
asterusa
hyraci
da
Dalida
Oceani
da

Sextus

curae hymnis & laudibus eorum gesta recensentes. narrant sacerdotes genus eorum mansisse a creta ab ioue ductum: cum in pantheam uenisset. quo tempore inter homines uersatus orbi imperitauit. Horum coniecturam ex sermone sumunt: cum multa penes eos uerbis cretensium dicantur: beniuolentiamque quam erga cretenses habent tradita illis a maioribus huius rei memoria a parentibus coepisse. Ostendunt preterea horum scripta quedam ab ioue relicta quo tempore templum construxit. Referta est etiam ea patria auro argento aere stagno ferro. Quorum nil extra insulam alportari licet neque uero sacerdotibus extra locum sacrum proficisci fas est: Ultra deprehensum interfici licet. Dona plurima aurea atque argentea diis a longo tempore oblata in templo laetantur: Valuae eius structura mirabili auro argento ebore sunt decore. Dei lectus sex est cubitorum longitudine quattuor latitudine aureus totus opitico splendido ac uenusto Similimodo & dei mensa tum magnitudine tum pari pensata splendoreque iuxta lectum posita. Huius in medio est & alter lectus ex auro perni magnus sacris aegypto tum litteris inscriptus: in quis coeli & iouis gesta deinde dianae ac apollinis a mercurio scripta continebantur. in insulas oceani arabiae oppositas cum recesserimus. Nunc ad eas transeamus: que graeciam aegcumque pelagus spectant initium earum a samothracia sumentes. Hanc nonnulli Samon uocantam priscis temporibus tradunt. Deinde a antiqua samothracia insulae propinqua. Samothraciam dictam Habitatunt eam prius aborigenes: cum eorum qui in ea primum fuerunt homines tum duces nulle nuptiae ferantur. Quidam aiunt priscis temporibus insulam uocatam samum ab incolis qui ex samo ac thracia eo profecti sunt dictam samothraciam. Sua olim lingua ab origine usi sunt. Cuius multa uestigia in sacris ad nostram usque aetatem perdurant. Tradunt samothraceos ante deucalionis diluuium aliud quoque antea magnum apud eos extitisse. id primum ab hostio cyaneo deinde ab hellepontum erupisse: Ponti enim pelagus in hellepontum effluxit: ut asiae magna pars secus mare sita fuerit diluuium absumpta plana quoque samothraciae ora crescente mari uastata est. Qua ex re posteri piscatorum nonnulli iactis retibus quaedam columnarum lapidea capita in terram traxere tanquam ciuitatibus aqua submersis homines ad aliorum insulae loca confugerint. De crescente deinceps mari accolae uota diis fecisse salutemque consecutos circum insulam saluum terminos statuuisse tradunt. Erexisse quoque aras: in quibus nunc quoque sacrificatur ut palam sit ante diluuium eam insulam habitatam. Postmodum ortum in ea ferunt Saona ex ioue ac nymphea ut quidam uolunt ut alii ex mercurio & rhena: qui populum dispersum in unum congregans inditis legibus Saona ab insula uocatus est. Hic populum in quinque tribus partitus cuiuslibet indidit filiorum nomen: Tradunt eo tempore ex ioue ac electra Dardanum iasium. & Harmoniam ortos. Dardanus uir prudens in asiam nauigio transfectus urbem dardaniam condidit: constituto regno quod postea troiam appellarunt populos sibi subditos dardanos uocari iussit: in multas preterea gentes has imperio diffusas dardanos in eis pro thracibus locauit. Ioue uero aiunt cum uellet filiorum alterum honore insignem esse docuisse eum initiandi ceremoniasque haud fas est aures nisi initiatos. Videtur autem hic primus hospites initiasse: ex que ea re ceremonias reddidit celebriores. Cadmum deinceps Agenoris Europam querentem cum ad eos peruenisset perceptis ceremoniis Harmoniam duxisse uxorem iasii non ut greci fabulantur maris hororem: Has nuptias a diis primum celebratas ferunt. Cereremque in gratiam iasii ei ex frumento panem attulisset. Mercurium lyrae palladem decantatum nonile pepulum ac tibias. Electram uero magne deorum matris sacra celebrari ostendisse cum cymbalis ac psallentium tympanis. Et apollinem quippe cythara usum & musas tibias. Ceteros deos plaulu nuptiarum iocunditatem auxisse tradunt. his actis Cadmus iuxta oraculi responsum condidit in boetia thebas: iasius sumpta uxore cybele genuit corybantum. Verum ad deos translato. asio Dardanus cybeles accoribantibus sacra deorum matris in phrigiam detulerunt. Ceres primo nupta olympo genuit alcem deamque Cybeles uerum ab se nominauit. Corybantis eos qui matris sacrificiis incumbere appellauit ab se Corybantas. Despondit quoque theben cilici natam. Tibias insuper ide in phrigiam traduxit ac in lyneum mercurii Nyram ab achille postmodum sublatam ex iasio preterea ac cerere plutonem fabulae natum uolunt: uerum constat frumenti copiam in nuptiis armoniae ob iasii beniuolentiam dono datam. Que de eiusmodi ceremoniis singulatim traduntur in archaenis seruantur solis initiatis nota. uulgata est horum deorum presentia: atque in periculis mirabile presidium ipsorum inuocantibus nomen Effici quoque asseuerant horum mysteriorum participes iustiores magis pios & prorsus meliores uiros. ideoque uenisti heroes ac semidei qui praesolari fuere initiati sumo: perepererunt. Nam iason castor pollux hercules orpheus his initiati fueris fortunati in bello horum deorum fauore extiterunt. Nunc ad naxum ueniamus. Hanc primum strongyle dictam habitauerunt ex huiusmodi causa thraces. Fabulantur boreos pueros fuisse: butem ac lycurgum non ex eadem matris fratres. Butes qui iunior erat cum iudias parasset fratri re palam facta nil asperius licurgus egit: quam ut una cum illi diatoribus nauigiis stupis butes nouam patriam cogere: quere. itaque thracibus periculi sociis assuptis per cycladas ad illud itrogyle profectus nambus nauigantes pericula coepit. Cum rara apud eos eorum scena: multas ex aliis locis mari raptas aduexere. Cycladam quadaoio delertae erant: quadao p uicis incolis fulsae. Quae alias regiones per dacti gratia petentes cum ab Euboea arcerentur ad thessaliam nauigarunt. ubi continenter descendens butes casu in sacerdotes Dionysii circa montem arcadiae: quod dicitur dryosorgia celebrantes incidit.

Sacerdotum termini

Samos. Samothracia

Diluuium duo

Saona Dardanus iasius Harmonia Dardania Cadmus Harmonia

Thebes iasius Cybele Corybantis Ceres Olympus Corybantes iasius Pluto Naxos Strongyle Butes Lycurgus Dryos

His conspectis quaedam abiectis in mare sacris confugerunt. Aliae montem propinquum petiere. coronis raptam ad Butei concubitum compulsam est. Quod illo molestius ferente cum dionysii auxilium implorasset Butes in saniam uersus in puteum se deiciens expirauit. Reliqui thraces aliis mulieribus raptis in quis clarior fuit uxor Aloeii iphimedea eiusque filia pancratidis in insulam sunt reuersi: Hic thraces loco Butei alium regem insulae praefecerunt Agastomenum. Cui pancratidem aloeii filiam praestantem pulchritudine matrimonio iunxere. Verum antequam regi desponderetur duces eorum precipuosi celos atque ceteris pro pancratide mutuis uulneribus dissensione inter eos orta conciderunt. Agastomenus amicorum cuidam nuptii iphimedea dedit. At uero aloeii Ephialtes atque othus filii ad inuestigandas uxorem filiaque missi cum in strongylem peruenissent thracibus bello subactis urbem obsessa defuncta postmodum pancratide in insula thracibus imperantes mansere: appellaruntque insulam diam. Orta postmodum inrer eos regni contentione cum ad certamen descendissent. multis utrinque cadentibus mutua occubuerunt cede. Ab incolis postea tanquam heroes culti Thraces qui superauerunt cum anaxibus postea ducentis insulam tenuissent siccitate urgente eam deserere coacti sunt. Cares deinceps anaxiam aduecti insulam possederunt quibus Naxos polemonis imperans pro dia ab se cognominauit. naxos hic uir bonus ac praecclarus filium reliquit leucippum. Ex quo ortus filius Merdeus imperauit insulae. Theseus postmodum ex creta cum ariadne profectus in ea permansit insula. Qui cum per somnium dionysium sibi nisi ariadne reliquisset. minitante uidisset timore percussus muliere ommissa ex insula discessit. Dionysius noctu sumptam Ariadnen in motu tulit qui appellatur dryos. Et his primum euanuit ut deus tum quoque Ariadne non amplius uisa est. Ferunt naxi hunc deum apud eos nutritum ob eamque rem insulam sibi acceperunt esse. Nysiam quoque a nonnullis dici. Nam iouem eorum fabula tradunt Semele ante partum fulmine icta sumptum in femore infantem ut clam iunone esset usque ad pariendi tempus abscondisse: in quo naxo insula natum philiae coronidi Chedi quoque loci nymphis prebuisse educandum. Fulminasse autem ante partum Semelen: ut non ex mortali sed ex duobus diis ortus eius stigio fieret immortalis: Incolis uero ob dionysii nutriendi curam gratiae reddere felicitate insulae: & ut classe prestarent prebita. Nam primi ab xerse deficientes & classe eum oppugnarunt: & apud plateas in acie opera eorum insignis fuit. Vina praeterea habent precipua. Inditium haud paruum dei erga insulam affectiois. Hanc simen antea dictam cum esset cultoribus deserta primum cum trio po aduecti aduene habitauerunt: Horum duces cithonius neptunni filius ac symes a quo & insula id nomen sortita est extiterunt: in ea postmodum regnauit addita cnydiae parte Nireus charopi atque aglaeae filius spectiosus admodum. qui cum agamennone ad troiam profectus est. Confecto troiano bello insulam coeperunt chares quo tempore plurimum mari poterant. Hi siccitate ingruente fugientes ex insula locum quem Vranium dicunt habitauerunt. Sime mansit deserta quoad lacedaemonis arguiusque ad eam insulam transeuntibus habitata est: Quidam nauus nomine qui antea cum ippoto uenerat suis uoluntariis colonis in simen tunc inhabitatam primum transit. Deinde nonnullos duce Zucheo nauigantes communicata cum eis insula suscepit: Eam colomam a cnydiis ac rhodiis deductam ferunt. Calydnam uero ac Nysiam olim acaribus possessas Tattalus postmodum herculis tenuit: Amphitus deinde phippusque coorum regis filii ad illum ab his insulis nauigantium duces fuerunt. Tum uero a troia quatuor agamennonis nauibus ad calydniam aduecti immixti quoque ac obliis ibidem permanserunt. Prius nysiae incolas terremonus absumpsit. Peste deinceps a sticta insula eo coloniam misere rhodii. Carpathon primi inhabitauerunt quidam minois milites: Quo tempore graecorum primus maris imperio potitus est. Multis postmodum seculis iocelus dimoleontis arguius genere iuxta certum regionem coloniam in carpathum deduxit. Rhodus insula primum inhabitata est ab his quos Telchines appellant secundum fabulas maris filios. Fertur sane eos unacum chalphurna oceani filia nutriti se neptunum ab thea illis datum. Fuisse quoque eos aiunt quarundam artium inuectores aliaque ab ipso uentilia per multa in usum hominum deducta. Statuas insuper deorum fabricasse primo quaedam antiqua eorum nomine signa fuisse appellata. Nam apud sidios apollo Telchinus: iuno ac nymphis apud alios telchiniae. Apud camireos iuno thelchinia dicuntur incantatores etiam uolunt eos fuisse & tanquam magnos nubes imbres gradinem niuem inducere ac mutare proprias formas cum uellent solitos inuidi quoque in doctrina artium extitere: Neptunus iam uir ex alia Telchinium sorore ab se dilecta genuit liberos mares sex. Femellam unicam nomine Rhodos: a qua & insula cognominata est: Fugerunt in ea parte insulae. que ad otierem pertinet gigantes: quo tempore ioue ferunt expugnatis Titais imalie nimphae amoris captum tres ex ea suscepisse pueros. Sparcium Samium Cytum. Quorum aetate tradunt venerem cum ex cythero cyprum peteret aditu prohibita neptunni filiis clavis admodum atque a iouis ea que turbata dea eos in insaniam ab se uersos adegisse: ut matrem cognoscere non multumque incolas afficeret calamitatibus. Quae neptunus prospiciens filios ob rei pudorem suffodit in terra: quos orientales demones appellant. Alia in mare pietam uocauit Leucothea: cui immortalium honores incolae tribuerunt: postmodum telchines furum prouidentibus illam abiectam insula. Lycens deiceps cum lyciam uenisset: teplem lycii apollinis pene xanthum fluvium exiit. Facto diluuii coeteri quaedam delicta sunt locis insulae plaris ob plurias in modum stagni redactus. pauci & his iouis filii qui ad motes fugerant euaserunt: sol secundum fabulas rodie amor capto insulae quoque amor Rhodu ab ea dixit. Vegid stat cum a primordio insula referta paludibus admodum huiusmodi est

coronis
iphimedea
Pancratidis
Agastomenus
aloeus
Ephialtes
Othus
Dia
Naxes
Leucippus
Merdeus
Theseus
Ariadne
Dryos
Dionysius
Nysia
Coronis
Simeon
Cithonius
Nireus
Nauus
Zuchus
Calidnia
Nysia
Tattalus
Amphitus
Phippus
Carpathos
Iocelus
Rhodos
Telchines
neptunni
alium
rhodos
imalia
spartus
Saturnus
Cytus
Leucothea
licus
Solis
amor

Rhodolochimus set solis calore arefactos humores terram fertilem reddidisse. Ab eo autem genitos septem numero qui dicti sunt heliades. Cum alii preterea indigetes populi insula inhabitarent. existimatum est insula soli sacram esse. Rhodij quoque postmodum solem predictis ceteris coluerunt tanquam sui generis auctorem. Traduntur filii ochimus cerchaphus macer Actinus. Tenages Triopas Cadalus filia una Electione quam adhuc virgo sancta est uita hericos post obitum honores a rhodis sortita. Cum iam uiri essent heliades solem ferunt dixisse. qui minerve primum sacra fecissent apud eos deam futuram. Quod idem cum atheniensibus predictum est. aiunt ab heliadibus omnimisso propter festinantiam igne imolaia hostia Ceropem atheniensium regem postmodum accenso igne sacrificasse. Ex quo hucusque mos huius sacrificii solum in rhodo perseverat. ibique permanit dea. Hec de rhodis presci tradunt. in quibus est zenon qui eius insule gesta scripsit. Heliades peritissimi omnium sed maxime in astrologia fuerunt. addiderunt quoque ad nauigandi artem multa. Situm in super terre conscribere. Prestantior inter eos Tenages fuit a fratribus ob inuidiam occisus. Quare nota cædis participes autingerunt. Mater quidam in lesbium. cadalus in choum Actis ad egyptum transiens in patriæ honorem solis condidit ciuitatem. A quo ad egyptios astrologie notitia traducta est. postmodum græcia diluuium oppressa cum plurimi homines perissent & litterarum quoque monumenta deleta sunt. At diluuii expertes egyptii astrologiæ artem sunt profecuti. Quare in re cum græcos ob litterarum defectum anteirent accidit ut primi egyptii crederentur astrologie extitisse repertores. Eodem pacto cum ab atheniensibus urbs nomine Sai in egypto fuisset condita & hæc quoque propter diluuium ex hominum memoria delapsa est. Hanc ob causam existimant multis post seculis Cadmum a genitoris filium primum litteras in græciam attulisse. Atque idem græcos quadam communi ignorantia ductos litterarum inuentione illi acceptam tribuisse. At uero triopas in cariam nauigans promontorium tenuit ab eo postmodum triopion cognominatum. Reliqui solis filii qui procul a culpa cædis erant permansere in rhodo habitantes in iylisia ubi & urbs condita ab eis est nomine achaia. Horum ochimus natus maior regnum tenens uxorem egetoriam loci nympham duxit. ex qua genuit filiam Cydippen Cyrben postea appellatam. Quare cerchaphus frater in uxorem sumpta in regno successit. His uita functis filii tres regnum coepere lindijs. Ilysijs. Camitis. Inundatione deinde aquarum secuta Cyrbe deserta cultoribus facta est. ipsi patriam inter se partiti quilibet Ciuitatem sui nominis condidit. Post hæc danaus ex egypto cum filiabus aufugiens in lindijs Cypri appulit susceptusque ab incolis crepto minerve templo statuarum ingentem deam dicauit. Hoc tempore cadmus ad perquirendam Europam missus uehementi iactatus tempestate in rhodum uenit. ibique suscepto antea dum fluctibus agerentur uoto edificauit neptuno templum. Eiusque curam phœnicibus quibusdam ab se in insula relictis qui ialyfus permixti cum eis permansere demandauit. Ex his postmodum sacerdotum qui faciendis præessent sacris ex successione manarunt. Cadmus & minervam lindijs. ornauit domus. in qua olla fuit ærea admodum conspicua antiquo more fabrefacta. In ea litteris phœnicis. quas aiunt primum ex phœnicibus in græciam allatas appellatasque phœnicæas inscriptum erat terram rhodiam a serpente uastatam iri. Quare rhodij postmodum delphos sciscitatum misere. Quo pacto id aduerte res malu. Responsum apollinis precepit. ut phorbare cum sociis in insula alaceret. Hic laphiti filius cum pluribus erat in thessalia sociis præia ad habitandum quæ ac cito iuxta dei responsum phorbati per insulam ad habitandum concessa est. Cuius uirtute deletis serpente liberata est eiorum rhodos. Fuit hic ceteris quoque rebus uir bonus. unde & post obitum heroum meruit honores. His actis althemenes catæri filius cretensium regis cum oraculum de quibusdam sciscitaretur. responsum tulit in satis esse ut pater ab eo interficeretur cui taræ fata cupiens sponte cum plurimus uoluntariis abiit in eam rhodi oram. quare camiros dicitur supra excelsum montis cacumen positum unde creta conspici potest precipuo habetur cultu. Habebat Althemenes cum his qui eum secuti erant in camiro precipuo incolarum honore habitus. At præ Catærus cui nulla erat alia. ples mascula filii que precipua amabat actus desiderio profectus est in rhodum repertiendi nati eiusque in cretam deducendi cupidus. Verum uis fatorum. que superari nequit urgente cum noctu in insulam descendisset orta inter suos locique incolas contentione. ac pugna. Althemenes suis auxilio accurrens iaculo inscius patrem occidit. Quare ex re althemenes dolore ingenti percussus cum tante uim calanitatis ferre non posset. fugiens hominum consortia ac sermones solusque per deserta iniquaque loca aberrans dolore consumptus expirauit. Cui a rhodijs postmodum honores heroum impensum sunt paulo ante troianum bellum. Tlepolemus herculis filius ob licynii cedem ab se inscio interfecti ex agro sponte fugiens secundum oraculi responsum. quod super colonia deducenda consulerat cum certis populis transiit in rhodum. ibique ab incolis susceptus habitauit. Factus deinceps insule rex & patriam omnem reddidit insignem & iuste imperauit. inde ad ilium cum agamemone profectus est regni administratione Buti qui ex agris cum eo fugerat permissa. is uir bello clatus in agro troiano defunctus est. Quoniam rhodiensium rebus cherronesi qui locus eis oppositus est. quedam sunt inimixta. haud ab re censemus & ipsa litteris tradere. Cheronelus olim ut nonnulli tradunt a natura loci qui hystmos dicitur. Ut uero scripserunt alii a cherroneso qui eis imperauit oris nomen traxit. Haud multo post huius imperium uolunt. Curetes quique ex creta contransfretas illorum posteros qui ab ioue & rethea orti sunt in quibus ideis montibus crete educati. in cherronesum haud parua clas

se nauigantes cares in ea habitantes expulere: omnemq; eam subactam patriam in quinque distribue-
 runt partes condita a quoque eorum sui nominis ciuitate. Paulo uero post inachus argiuorum rex amissa
 lo filia Cyraum praestantem ducem cum haud contemnenda classe ad eam inquirendam destinans redi-
 tum absque filia interdixit. Verum cum diutius uariis peragratis orbis locis incassum quesita esset: ex ca-
 ria cherronesum contempta patria petiuit: deinde partim suadendo partim cogendo quorundam lo-
 corum rex factus est Ciuitate ab eo nomine suo condita. Vtilitati publice intentus magna gloria apud sub-
 ditos uiuit. Triopas deinceps cotaminatus caede fratris cum in cherronesum peruenisset: a Melisseo
 rege cedis purgatus in thessaliam transiit Deucalionis filius belli praesidio futurus pulsus. inde pelasgis
 agrum doteum sortitus est. Cum templum cereris euertisset: eius materia abusus est ad regie constru-
 ctionem. igitur incolarum odio contracto ex thessalia fugiens cum populis qui secum nauigant in cny-
 diam uenit. in qua & Urbem condidit sui nominis Triopiam. inde profectus & cherronesum cepit & ei
 conterminae plurimam cariae partem. De triope genere plures scriptores poetaeque dissentiunt. Nam tra-
 dunt quidam ipsum ex canace eoli filia neptunorum. Alii ex lapitho Apollinis Scibeque penei ortum. Est
 in castabocherronesi templum sanctum Semideae. De qua cum multa uarie ferantur haud silendum ui-
 detur. Verum nos id quod magis increbuit quodque consentiunt accolae referemus. Staphilo ac Chris-
 theo defuisse tradunt filias tres: Molpadiam Rheam. Partheniam rheam ab apolline compressa gra-
 uidam esse factam: patrem iratum tanquam ab homine corruptam filiam in arca inclusam in mare de-
 icisse: quae cum in delum appulisset: filium genuit nomine anium. Mulier preter opinionem salutem
 assecuta in fante post partum supra apollinis altare posito deum orauit. ut si ex eo esset genitus puerum
 saluaret. apollinem disunt abscondito infante eius educandi curam coepisse. Doctumque deinde diui-
 nandi artem magno honore afficisse at uero Molpadiam partheniamque rheae sorores patris custo-
 dientes uini amphoram paulo ante inter homines reperti somnus oppressit. interim nutrita apud eas
 sus thalamum ingressa uini amphoram fregit. Quo dissipato uirgines patris iracundiam ueritae cum ad
 littus confugissent e saxo se in mare praecipitauerunt. appollo in earum sororis gratiam manibus suscep-
 tas in cherronesi urbes incolumes detulit. partheniae in bubasco cherronesiduum honores habuit: &
 fanum aedificatum. Molpadia in castamuni accedens praedicatione apollinis Semideae dicta apud cher-
 ronesos in honorem fuit. in eius sacris propter casum: qui ex uino accidit. Melicratos libant. Tangentem
 uero aut edentem porrum nequaquam fas est templum ingredi. adeo autem postmodum semideae re-
 ligio excreuit ut non incolae solum: sed exterarum quoque gentes ad id templum proficiscerentur sacris do-
 nisque regis deam colentes. Quod uero maximum habetur Persae imperantes asiae cum omnia gre-
 corum loca sacra expilasset: solum huius semideae templum intactum reliquit. Iatroes insuper singula rapientes hoc solum
 haudquam muro cinctum: ut absque periculo spoliari queat inuolatum sinunt. Huius rei causam tradunt deae com-
 munem in omnes beneficentiam. Nam & egras per somnum curas morborum docet: & multis insu-
 per sanitatem desperantibus salutem praebet. Mulieres praeterea parturientes a laboribus ac uitae
 discrimine haec liberat dea. Quo factum est ut plurimorum: qui salutem assecuti sunt donis refertum
 templum existat. neque custodibus neque moeniis: sed religione tutis. & de rhodo: cherronesoque hacte-
 nus. Nunc ad cretam transeamus. Qui prius cretam inhabitauerunt antiquissimi dicuntur etheo cretae
 indigetes fuisse. Horum rex cretas fuit plurimarum in ea insula rerum: quae ad uitam mortalium con-
 ferent inuentor. Plures quoque deorum apud eos fabulantur extitisse: quos propter beneficia homini-
 bus impensa ut deos posteri coluerunt. de quibus singulatim recensere uolumus: eos imitati: qui cretensium
 gesta conscribere. Primi. qui quidem memoriae traduntur in creta circa idem habitauerunt: idaei dactyli
 appellati. Hos quidem centum fuisse numero tradunt. Alii decem: qui eo nomine uocati sunt: ob pa-
 rem numerum manuum digitorum: in quis est: Ephorus. uolunt Nonnulli Ideos dactylos ex ida:
 quae est in phrygia extisse. indeque cum Migdono transcendisse in europam diuinandi quoque
 arte peritos docuisse cantum initiationes ac mysteria. In Samothracia uero magnam sui admirati-
 onem praebuere incolis. quo tempore orphea ferunt ingenio ad poesim melodiamque praestanti horum
 discipulum primum ad graecorum iniciandi morem mysteriarum attulisse. ideidactyli traduntur. ignis usum
 ac aeris ferrique naturam quoque modo fabricarentur in loco: quem berecynthum dicunt. inuenisse: cum
 magnorum bonorum generum hominum haberentur auctores immortalium honoribus donati sunt
 Scribunt etiamnum ex eis appellatum herculem: qui cum gloria excelleret olympia instituerit certa
 mina. Posteros uero nominis similitudine ductos esse opinatos ab herrule Alcmeneae ea certamina in-
 stituta. Horum asserunt antiquitus & nunc usque extare uestigia. quae foeminae plures ab hoc deo cantus
 quosdam summant: ac superfrigiosa quaedam faciant. tanquam & ipse incantator extiterit & initiati-
 onibus deditus. At haec plurimum aliena sunt ab hercule. qui est ex alcmene ortus. Post ideos dacty-
 los secuti sunt curetes nouem. quos quidam ex terra genitos uolunt. Alii progeniem idey dactylorum
 Habitasse autem in montibus ac conualibus arborum plenis testis ac indumenta: quae natura prebe-
 ret: nondum repertis domibus habentes. Cum prudentia eminent multa ad uitam utilia ab eis in-
 uenta sunt. Nam primos omnium greges coegisse: aliquaque mansuefecisse pecora. Mellis insuper &
 sagittandi uenandique modum induxisse perhibent. Hominum quoque catus ad communem uitae & ie-
 gum disciplinam illos instituisse ferunt. Repperisse insuper ensem galeam ac cum armis saltandi mo-
 i

inachus
GirusTriopas
melisseotriopia
CanaceStaphi-
lus
molpa-
dia
Rhea
parthe-
nia
anuiscreta
Cretas-
rex
idei datibericithi
hercules
olympia
certami-
na
curetes

Liber

rem: quorum strepitu permagno saturnus deceptus est. aiunt preterea iouem clam saturno ab Rhea matre datum ab his fuisse nutritum: de quo cum singulatim scripturi simus paulo altius narratio repetenda est. Tradunt Cretenses curetum tempore titanis in gnosis habitasse: ubi & nunc quoque fundamenta uidentur domus: in qua educata rhea est: atque antiquum cupressorum nemus. Fuisse autem sex numero uiros: foeminas quinque ex caelo & terra natos quidam tradunt. Alii ex uno curetum matre Titanes: a qua & id nomen sumplere Mares quidem: fuisse Saturnus: hyperion: Conis: iapetus: Creius. potestremus oceanus: Hoz: sorores Rhea thenus memoria phoebe: tethis. hi omnes rei alicuius: quae usus hominum esset. inuentores honores nomenque sempiternum adepti sunt. Saturnus natus maior rex factus homines ex agresti incultaque uita ad mores legesque & humaniore cultu deduxit. Quae ex causa cum magna esset apud omnes fama plura orbis loca peragravit: exhortans ad iustitiam singulos & animi uirtutem. obque eam rem subditos suos bonis moribus institutos reddidit probitate foelices. imperauit maxime. quae ad hesperum pertinent. locis maximo in honore apud omnes habitus: ideo usque ad posteriora tempora & a romanis carthaginensibusque ac aliis proximis gentibus cerimoniae factaque praecipua saturno fiunt. Multa uero loca ab eo nomen sumplere: Et cum legibus homines obtulerent: nulla iniustitia apud eos erat: Sed omnes eius imperio parentes summa cum uoluptate foelicem uitam agebant. Horum testis est poeta Hesiodus: qui eadem in suis carminibus affirmat. Huiusmodi saturni fabulae feruntur. At hyperion solis ac lune aliorumque astroꝝ motus horasque primum summa cura obseruationeque ab se percepta: ceteris noscenda tradidit. ideoque hocum parcs nominatur ueluti ipso cum nature contemplator. Ex saturno ac phebe orta latona est. Ex iapeto prometheus. quem nonnulli scriptores tradunt igne ab diis furto sublatu hominibus dedisse. Sed ab eo constat illa. quae ignis aliter reperta. Ex titanibus uero memoriam tradunt loquendi modum adinuenisse. ac rebus impoluisse nomen. Licet a quibusdam ea mercurio tribuantur. Huic quoque dea rerum memoriam a qua & nomen sortita est. assignant. themim tum diuinandi artem tum sacra cultusque deorum introduxisse dicunt: eaque quae ad beneuiuendum & pacem pertinent ostendisse: ideoque conditores legum sacrorumque custodes eos. qui deos colunt: & hominum leges seruant dictos. Apollo quidem traditur cum esset responsa daturus themim consulere solitus tanquam diuinandi artis inuentricem. hi dei quoniam in plurimis profuerunt mortalium uitae. non solum immortales honores adepti. sed primi olympum post obitum habitare existimati sunt. Saturnus ac rhea uestam cererem iunonem iouem neptunum ac plutonem genuerunt. Hocum uesta structuram domus inuenisse fertur. iuppiter postmodum apud oes ferme hoies ob hoc beneficium honorari eam sacrificisque coli uoluit. Ceres frumeti. quod forte iter alias haerbas nascebatur ignotum caeteris prima usum adinuenit: docuitque homines nascendi seruandique & ferendi modum. Est autem ab ipsa frumentum ante genitam proserpinam repertum. Nam post eius a plutone raptum frumenta omnia tum in iouis odium tum propter dolorem filiae incendisse ferunt. Sed ea inuenta & reconciliata esse ioui: & Triptolemo frumenti dedisse semen: mandasse quae: ut cum omnibus id donum participans modum seminandi monstraret. Traditur a nonnullis illam leges quoque dedisse. quibus homines iuste uiuere assuescerent. Unde & legifera dicta est. Et quoniam maximorum bonorum causa humano generi extitisset. ab omnibus non solum graecis sed barbaris quoque ad quos frumenti peruenit usus honoribus sacris quae solemnibus ac celebritate praecipua colitur. Nonnulli de frumenti inuentione secus sentiunt penes se eam primo Deam apparuisse frumenti quae naturam & uolumen penes se repertum asserentes. Nam traditur ab aegyptiis Cerere & iside eandem esse deam primam quae in aegyptum attulisse frumentum nilo aegypti campos irrigante. ois quae regione ad ferendos fructus optime sita. Athenienses quauis inuentionem frumenti fateantur uolunt tamen aliunde in atticam delatum locum quae qui id primum donum liceperit eleusinam appellanti: eo quod ab aliis id semen ad eam oram sit asportatum. Siculi: cum in insula Cereri ac proserpinae sacra existat aequum censent frumenti usum ei primum patriae fuisse ostensum. quam in primis amarit. Haud enim uerisimile est eam regionem quam ut propriam Ceres admodum fructiferam praestitisset: postremam huius beneficii participem effecisse: praesertim cum in ea insula & filiae raptus contigeret & frugum esset fertilis ubi etiam sua sponte: pro ut poeta tradit: nascatur ordeum ac frumeta. Sed de cerere haecenus. De diis uero aliis ex saturno & rhea natis neptunus secundum cretenses primus nauigandi arte inuenta classem instituit: cuiusque praefectus est a saturno factus. Quapropter traditum est posteris neptunum imperasse mari: sacraque ei a nauigantibus facta. Addunt etiam Neptunum equos primum domuisse. artemque equitandi ab illo traditam: ex quo iuppiter sit appellatus Plutonem uoluit sepulchrorum funerumque honorum qui mortuis impenduntur: uolumen introduxisse. Cum antea nulla rerum apud homines esset consuetudo: quae causa extitit: ut uita functis dominari existimaret. Antiquitate illi huius curae principium tribuente. De iouis genere atque imperio dubitatur. Nam quibusdam placet postquam saturnus ad deos transit suscepisse regnum: non uel patrem expulisse: iustaque & legitime regno potitum. Alii saturno uolunt in ortu filii responsum fore ut ab ioue uel regno pelleretur quae res saturnum impulit: ut filios saepius perimeret. id egreferens Ceres cum uiri animus placari non posset iouem in ida ab se editum clam nutriendum Curetibus iuxta idae montem habitantibus dedit. Hi in antrum ad nymphas commendata illis infantis cura detulerunt. Lacte caprae. quae amal-

titanes
caeli filii
tere filii
titea

hyperion
latona
iaphetus
prometheus
rhea
Memoria
themis

Apollo

Saturni
filii
iuppiter
ceres
triptolemus
leges
ceres
isis

Eleusina
Frumetum

nauigatio
Neptunus
Equi
plutonif
iumeta
iuppiter
Amalthea

thea dicta est melleq; educatus est. Multa insuper iouis tum generis tum educationis aiunt in ea insula extare uestigia. Nam cum a curetibus infans ferretur. tradunt omphalum iuxta fluium tritonum cecidisse. Ex quo & ora illa ab eo: quod accidit: deo sacra Omphalia cognominatur: & propinquus ager est omphaleos appellatus. In ida antrum ubi nutritus dicitur sacrum est & circa illud prata manent intacta. Verum quod de apibus mirabile dictu tradunt fabule minime uidetur pretereundum. iouē scilicet in sempiternam amoris erga eas memoriam illarum colorem immutatum inq; ceris uertisse aurati. Quamuis autem locus is admodum excelsus asperq; situ uentis quoq; agitatus niuib; sit ifestus nullo tamen apes incomodo aut molestia afficiuntur. Capræ: quæ cum nutrit: & alii sunt. honores impensî: & locus eius est heniochus uocatus. Adolescentiã egressus in dicta ubi genitus est ciuitatem. cōdidit: cuius postmodum destructe etiam nunc extant reliquie. Excessit hic deus fortitudine & ceteris uirtutibus omnes. Accepto enim post Saturnum regno maxima plurimaq; contulit ad hominum uitam. Primus omnium iustitiam docuit mutuo seruari inter mortales omni ui atq; iniuria remotis. Lites ac contentiones iudicio auferens: singula que ad bene uiuendum ac pacem pertinerent sūma ope procurauit. bonos ad uirtutem exhortatus est: improbos timore coercuit ac pœna. omnē pene orbē circueus bello impiis ac predonibus indicto equitatem ac leges introduxit per id tempus & gigantes ab eo sublato aiunt. in creta quidem milinum in phrigia Tiphonem. ante pugnam quæ cum gigantibus in creta habita est. iouem sacrificasse dicunt soli cælo ac terre bouem: Que sacra iouem fore superiorum portendentes primum uires & ab hostibus defectionem tum finem belli futurum monstrarunt. Musæus quippe ab eis desciuit. obq; id ei honores tributî. ab diis autem omnes hostes celsi sūt. Sed & alios quoq; diis præsidium belli tulisse aduersus gigantes constat. Macedones quidem circa palenem italos in campo quem olim a loci cōflagratione phlegreum postmodum Cymeum cognominarunt animaduersum esse ab ioue in gigantes ob eam causam dicunt. Ex magnitudie ac robore corporis confisi aduersiq; legibus & multa egerint in homines iniusta & propinquas gentes in seruitutē redegerint. bellūq; his intulerint: qui ob singularia in omnes nationes beneficia dei sint existimati. Feruntur ab ioue non solum impij nefariiq; deleti. sed etiam diis heroibusq; ac hominibus benemeritis honores impensî propter eius beneficentiam imperiq; magnitudinem omnium consensu & regnū perpetuum tributum est & habitatio in olympo. sacrificia insuper illi supra cæteros statuta. postea uero quā in cœlum delatus est memoria nominis eius animis hominum in quos beneficia cōtulit adeo infixæ permansit ut omnium quæ in cœlo fierent uelut hymbrium tonitruum ac fulminum cœterorumq; eiusmodi potens existimaretur. itaq; quod uitæ causa hominibus esse uideretur cum fructus terræ ad maturitatem perduceret: iouem dixere: Patrem uero tum quia singulorum susceperit sūma cum beniuolentia curam. tum quia tanquā dux hominibus extiterit recte uiuendi: imperator ac rex ob imperij amplitudinem. Consultor ac prouidus propter consulendi prudentiam appellatus ē. Tradunt etiam palladem in creta ex ioue apud fontes tritonis fluminis ortam. Ex quo tritonia dicta: & nunc quoq; apud eos fontes ubi nata est huic deæ sacrarunt. Fabulantur præterea nuptias iouis & iunonis in ora gnosiæ fluiui therino proxima ubi nunc templum est. factas: sacraq; quot annis sancte ab incolis fieri nuptias prout olim facte traduntur representantibus. Ex ioue creatas uolunt uenerem gratias lucinam Dianam & eas quas dicunt horas Eunomiam iustitiam pacem palladem musas. Deos uero Vulcanum Martem apollinem mercurium. Horum cuilibet ut perpetua apud omnes uigeret memoria ab se inuentorum gestorumq; iupiter laudem & honorem tribuit. Veneri namq; maturam uirginum etatem aliarumq; curam rerum. que nunc etiam circa nuptiarū sacra ac fœdera in eius cultum celebrantur dedit. Sacrificans autem omnes prius ioui perfectori: iunoniq; perfectrici: quoniam hi primum duces inuentores que omniū extiterunt. Cratiis quæ ad oris spetiem ac partiū corporis formam decorem que spectent insuper beneficii & gratie retributionem. lucinæ parientium curam officium que eorum: que parturientes perferunt: unde & in partus discrimine ac difficultate hanc mulieres præcipue inuocant deam. ad dianam tradunt infantium ac ciborum quos id ætatis postulet officium pertinere. Qua ex causa puerorum nutricem uocari dicunt. Earum quas horas dicunt datum est sūm cuique munus ad uite cultum & mortalium cōmoditatem. Nil enim est uitæ cultum & mortalium comoditate: n: Nil enim est uitæ hominum ad foelicitatem cōparadam utilius: quā leges iustitia ac pax. Palladi olearum olei que educendi inuentionē tribuunt. Nam ante huius dec ortum erat hæc arbor cum aliis siluestribus immixta. Olei usus aberat cum esset ignota. Hæc olei exprimendi modū inuenit. addunt ipsi quoq; uestium apparatus & edificandi artem multaq; preterea uolunt in cœteris artibus hominibus profuisse. Nam & tibiam earumq; cantum & plurima instrumēta ad uaria officia ex quibus oparia dicta est: adinuenit. Musis a patre cōcessa est litterarum inuentio & carminum que poësis appellatur ratio. Nam qui dicunt phenices a musis perceptas litteras tradidisse postmodum græcis: n: sunt qui cum cadmo in europam nauigarūt. Ex quo a grecis litteræ phœnicæ appellatae sunt. Verum phœnices a primordio non litteras inuenisse uolunt: sed earum formam tantū immutasse: eaq; litterarum forma cum plurimij homines uterētur hoc cognomine uocatas. Vulcanum ferri auri argenti omniumq; quæ igne fabricantur artem inuenisse ferunt: eaq; cœteros docuisse. Quapropter hæc rerum opitices omnes uota sacraq; huic deo maxime facientes ignem in eternam

omphalia
ida
apes
iouis laudes
gigantes
nubinus
typhon
nuseus
palene
phlegreus
campus
cimeus
campus
ouilaus
des

iuppiter
pater
iuppiter
rex
pallantis
inuenta
oliua
uestes
ædificatio
tibia
musarū
officia

moriam suscepti beneficii vulcanum uocant. martem fabulæ tradunt primum fabricatis armis arma
 se milites pugnandiq; ac certandi morem induxisse: eos qui diis aduersi essent interficientem. Apolli
 nem cytharæ eiusq; musicæ inuentorem fetunt. Medicine insuper scientiã diuinandi arte perceptam
 qua olim infirmi erant morbos curare soliti primum attulisse. Arcus insuper sagittandiq; exitisse rep
 torem. **Qua** ex causa cretenses precipue arcu delectati sunt. quem scythicum nominarunt. Esculapius
 ex apolline atq; ariadna ortus pluribus a patre in medicina perceptis chitugiam & medelatum cõpo
 sitionem radicum insuper uirtutes adinuenit. A deo autem medicinæ artem extulit: ut uclut eius inuē
 tor & auctor ueneretur. Tribuuntur præterea mercurio præconia discidia ac phœdra: quæ in bel
 lis fiunt. Præcones quoq; adiiciuntur: qui internuntii esse solent. ob canoq; rem ab hoste tuti. Vnde &
 ipsum communem utrisq; dirunt: cum ambobus utilitatis cõmunis ac pacis mutuae interpres existat.
 Mensuram insuper ac pondus & mercaturæ: questum reperisse affixant: ocellumq; inuicem peculã
 di modum. Præco etiam deotum traditur: nuntiusq; optimus: quoniam mandata diligenter perficiat
 Vnde & interpretis nomen assumpsit. Non q; nominum aut orationis ut quidam tradunt fuerit inuē
 tor: sed quia diligentius qua cõeteri mandata referat. Palestam cum introduxisse: & ex testudinis for
 ma lyram adinuenisse aiunt. Post apollinis cum marsia: qua & superior fuit contentionem: postq; sum
 ptam præter equum a uicto pœnam: penitusse apollinem dirunt: Cytharæq; effraetis cordis musica ali
 quandiu abstinuisse. Dionysium uitis repertorem uiniq; conficiendi rationem & fructuum in longiore
 usum seruandorum curam & modum docuisse scribunt. Hunc in creta ex ioue & proserpina natum
 orpheus tradit. inter initiationes a titanis discriptum. Plures uero fuisse Dionysios iam antea scripsi
 mus diligentius. Cretenses ea coniectura hunc deum asserunt apud se ortum q; due insulæ apud eos
 sinus qui appellantur dydimi ab eo dionysia quod nulla alia in orbis parte fecerit: sint uocata. Hercul
 lem ex ioue genitum multis annis ante eum qui fuit ex alemena genitus fabulantur. Huius mater icer
 ta est: Hoc tantum constat illum corporis uiribus præstantiorem ceteris orbem perambulasse delen
 tem: iniquos & feras bestias ac monstra domantem. inuictus quoq; absq; timore in libertatem homi
 nes uendicauit: Quibus beneficiis honores immortalium ei sunt ab hominibus impensii. Qui uero
 posterior ex alemena fuit hercules quoniam prioris uirtutes est imitatus & immortalitatem affecutus
 est & propter nominis similitudinem idem qui prior ereditus. ideo & superioris gesta huic fuerunt ue
 ri incipia ascripta. Asserunt quoq; superioris herculis oprum impensiq; honoris in ægypto uestigia
 esse. & ab eo conditam ciuitatem Britomartem euan dyctinnã dirunt. in creta genitam tradunt ex io
 ue ac charmide Euboli cereris filii. Hec retia ad uenandum inuenit: ex quo & dyctinna est cognomi
 ta. Consuetudine diane utebatur: quod causam prebuit: ut quidam dyctinnã dianãq; eadem esse existi
 marent. **Quam** deam sacris templisq; cretenses coluere. Qui uero dyctinnã a retibus piscatoriis quas
 fugerat in sequente coitus gratia minoe uolunt denominatam: procul a uero sentiunt. Non enim cre
 dendum uidetur deam in eam egestatem compulsam: ut auxilia hominum imploraret: cum esset ma
 ximi deorum filia. Neq; minoem tante impietatis rulpere decet. presertim cum fuerit omnium cõ
 sensu habitus iustus uir: & probatæ uitæ. plutonem natum tradunt in tripodo cretæ ex cerere & iaso
 ne. Eius genus bifariam ferunt. Nam quidam uolunt cum iason terram seuerit adhibita culturæ dili
 gentia adeo uberem percepisse fructum ut qui id conspexerunt amestium fertilitate illum plutonem
 nominarunt. Vnde & a posteris is cui census supercessit habere plutonem existimatus est. Alii tradunt
 cererem ac iasonem puerum genuisse appellatum plutonem: qui cultum uite pecuniasq; coaceruare
 ac in usus custodire primus monstrauit. Cum antea parua congregandæ seruandæq; peruniaz fuisset
 cura. Hec de diis quos cretenses apud se natos uolunt scribuntur. Sacra uero honores mysteria cerimo
 nias ab se hoc pacto ad alios arguunt transmissas: Nã ceremoniaz quas athenienses omnium celeberr
 mas in eleuina faciunt: quæq; in samothracia atq; in thracia: unde eas orpheus sumpsisse traditur sicut
 in gnofo apud cretam prisca lege statutoq; celebrantur. Quo palam est eiusmodi ceremonias ab eis
 ad alias gētes fuisse traductas. Quæq; apud ceteros secrete traduntur: eas palam omnibus noscendi
 facultatem apud cretenses esse. Asserunt autem plures deorum ab ipsis profectos magna orhis parte
 ab eis peragrata beneficos in genus humanum extitisse: atq; ab se inuentorum artem usumq; docuis
 se. Nã ceres cum in atticã peruenisset: inde in siciliã trásiit. postea in ægyptum quibus in locis frumēti
 ferendi cultum monstrauit. Simoq; propterea in honore habita est. Venus in sicilia cõmorata est cir
 ca oryeem in cypro circa cytherum ac paphũ. In asia circa syriam. Ob has peregrinationes uenerētũ
 Ericinã tũ cytheream tum paphiã tum syriã incolæ appellauerunt. Eodem modo plurimũ tēporis apollo
 circa delum ac lyciam delphumq; uersatus est. Circa ephesum pōtũ persidem & cretam Diana ita
 q; & a locis ac gestis eorũ sumptis nomibus hunc delium ac pithium appellarunt: hanc uero ephesiam
 cresiã tauropoliã quoq; ac perseã rum ambo essent in creta nati. Colitur & a persis plurimũ hæc dea
 cui mysteria instituerunt barbari: quæ ad hoc usq; tēpus perseã dicuntur. His similia & de cõteris diis
 q; lōgũ eēt recēdere tradūt. lōgo post deorũ ortũ tpe plures heroes i creta ferūt & extitisse: quorũ nobilif
 simi minois ac rhadamãti fuerūt ætate ex ioue ac europa agenoris: quã tauro deorũ puidētia aduectã
 in cretã tradūt geniti: minos etate prior regnauit i insula i q; multas urbes: iter q; eas nobiliores tres cõ
 didit gnosiã i ea insulã pte: q; asiã respectat. uulcaniã iuxta mare meridie uersus: cydoniã i eis locis q; pelo
 pōneli oppositi ad occidentē uergūt. leges p̄terea multas cretēsi bus dedit simulã eas ab se i cãdã insulã

martis i
 uenta
 apollinis
 inuenta
 Cithara
 medicina
 Arcus
 æfrula
 pius
 mercu
 ris inuē
 ta

mēfura

dionysia
 insulæ
 hercules

Britho
 martis
 dyctinna
 Rætia

Pluton
 iason

Cereris
 loca
 ueneris
 loca
 apollinis
 loca
 diane lo
 ca
 europa
 mines
 Rhada
 mārhus

meditatas. Classe super pauit. q̄ plures ppinq̄s insulas sibi subiiciēs græcorū primō ē maris īperio po-
 titus. Cū eius magnū uirtutis ac iustitiæ nomē eēt: trāsīt ī siciliā aduertius cocalū: de quo in dedali re-
 bus: cuius causa bellum mouit: scripsimus. Rhadamantum scribunt omnium iustissimum. Jatrones quo-
 que ac scelestos uiros cœterosq̄ improbos acri affecisse pœna. Multarum insularum imperio potius
 magnam asiæ maritimam in partem tenuit singulis eius imperio se spōte ob iustitiæ famam traden-
 tibus. Is erithro uni ex filiis. in erithri ab eo uocati sunt regnum permisit. in opinionī anadnes mino-
 is filiæ chium ferunt dedisse quem nonnulli fuisse dionysium uolunt: atq̄ a patre uini faciendi modū
 didicisse. Cui libet ex aliis filiis aut insulam aut urbem Rhadamantum dedisse traditur. thoani Lem-
 num. Alii Cyrnum. pamphilo peparethum. Euambio maroneam. Alceo parum. Anioni delum. An-
 dreo: quæ ab eo nominata est andrum propter singulare iustitiæ nomen illum apud inferos bonorū
 ac malorū iudicē factū fabulæ ferunt. Ob eādēq̄ iustitiam minoem quoq̄ pari honore fungi. Ter-
 tium fratrem Sarpedonem scribunt cum magna manu in asiā profectū lyciam tenuisse. In hic euā.
 der filius in regno successit sumptaq̄ uxore deidamia bellero-phontis filia Sarpedonem genuit: qui
 cum agamemnonē troiano affuit bello. Et hic ut quidam tradunt iouis filius Minois fuisse filios aut
 deucalionem ac molon. Ex deucalione idomeneum ex molo Mirionem genitos cum nauibus no-
 naginta ad ilium cum agamemnone profectos reuersosq̄ postea in patria diem suum obiisse honori-
 ficeq̄ sepultos deorum honores fuisse affecutos. Horum sepulchra in gnoso hac ostenduntur in scri-
 ptione. Gnosii idumenei sepulchrum. Aspice in quo ego Myrion moli filius propinquus iaceo. hos
 ut nobiles herotes cretenses colūt sacris in bellorum discrimine eorum præsidium inuocantes. Nunc
 nationes quæ cretensibus immixtæ sunt referentur. Scripsimus antea theocrites: qui dicebantur in
 digetes insulam habitasse. Multis uero postmodum seculis propter bella ac seditiones errantes pe-
 lasgi in cretam appulsi tenuerunt insulæ partem. Tertii dorienfes traduntur in insulam uenisse duce
 doro. Tetacmi nepote. huius populi pars maior fertur ex locis olympo propinquis simul conuenisse
 Pars uero quædam ex acheis qui sunt in laconia donorum pollicitationibus allecī. Quartum genus
 eorum qui in cretam appulerunt fuerūt Migades barbari: qui consuetudine græcorum lingua ex fre-
 quenti ulu percepta postea minois Rhadamantiq̄ imperio paruertunt. postremo post cicladarum
 descensum argiui lacedemoniūq̄ missis coloniis tum alias quasdam tum has insulas occuparunt: in
 eis nonnullas ab se edificatas urbes: de quibus alias dicitur inhabitant: uerum haud mirum debet
 uideri: cum plures qui gesta cretensia scripsere admodum dissentiant: nos quoq̄ ea quæ non omnes
 sentiant: scribere eos enim sumus secuti: quos uero similia tradere existimauimus. Quædam ab Epi-
 menide theologo: quædam a dofiade. Alia a Soficrate: nonnulla a laoscherinide sumētes: & de creta ha-
 ctenus. Nunc ad lesbum transeamus. hanc insulam olim uariæ gentes ad eam nauigantes incole-
 runt. pelasgi primum eam tenuere cum antea deserta esset. Nam xanthus Triopi filius pelasgorum q̄
 ex argo uenerant rex partem lyciæ tenens argis qui secum accesserant imperauit. deinde lesbum cui
 toribus uacuum petens agro pelasgis diuiso insula quæ ista prius dicebatur ab eis pelasgiam uocauit
 deinceps septima progenie ob diluuium tempore deucalionis factum cum multi in ea intensissent. ac-
 cidit ut aquarum inundatione desereretur. Macareus postea cum in eam peruenisset insulæ pulchri-
 tudine inspecta in ea permansit: is erat ut hesiodus. Aliiq̄ poetæ nonnulli tradunt cyrcnaici iouis
 filius qui cum habitaret in oleno: quæ patria tunc iados nunc achaia dicitur assumens tum lonas tū
 gentes alias nauigauit in lesbum. deinde tum uirtute insulæ tum humanitate ac iustitia plurimum ad
 auctis opibus propinquas insulas possedit agris qui inculti erant diuisis: posthæc tempora lesbos filii
 us lapithi qui erat ex coclo hippoti secundum quoddam oraculi responsum cum suis domesticis nau-
 igans in hanc insulam sumpta in uxorem Machareū filia methynna nomine una cum ea in insula per-
 mansit. Cum uir factis clarus euasisset & insulam ab se & populum lesbium cognominauit. Machareo
 preter alias mytilene ac methynne filiæ ortæ sunt: a quibus & ciuitates somplere nomen. Is cupiens
 propinquas insulas in potestate redigere colonia in chium missa filium ei præfecit. deinde alterum de-
 stinauit in samū noie cydrollū: qui in ea regnauit. Tertiarū cœneandrum præfecit regem. deinceps in
 Rhodū cū pluribus colonis misit leucippus: quos accolæ propter eorū infrequētiam cōicatis agris li-
 benti aīo susceperunt. loca insulæ opposita eo tpe propter diluuium magna grauēq̄ afficiebantur cala-
 mitate. Nam continuis hymbribus ob corruptos teræ fructus sterilitate suborta infectus aer pestem
 urbibus intulit: insulæ uero uētis agitata: cum aere essent salubri ac fertiles frugibus suos incolas bea-
 tos reddidere. Ex quo ob regū ubertate fortunatae sunt cognominatae. Nonnulli beatas a Macareo
 atq̄ iono. quorū filii in eis regnauere dictas uolunt. Hæc deniq̄ insulæ omnibus ppinquis non solū pri-
 scis. sed & nostris quoq̄ tpiibus bonitate soli locorūq̄ amenitate tum uero salubritate aeris felicitate
 pstant. itaq̄ uere dici felices ac beate quæunt. Macareus uero in lesbo regnans legem scripsit ad com-
 mune utilitatē: quā leo nē ab eius animatis uirtute robore appellauit. deinceps uero nonnullis seculis
 post coloniā in lesbū missā insula tenedos hoc pacto inhabitata ē. Tenus cyni filius imperauit colo-
 niæ quæ ē i troade uir pp uirtutē insignis. hic cōgregatis colōis patriā liquēs nauigauit in insulā deser-
 tā noie leucophri. destructis his q̄ cū eo accesserāt insulæ agris cōditisq̄ urbe ab se tenedo insulā uocauit
 is cū iuste iparet multis bñficiis oībō gratas & magna uixit gloria. & post obitū iter deos relatus ē. Nā
 tēplo. illi cōstructo institutis sacris ad posteriora secula nō ut omīteda. quæ de eo q̄ urbē tēnū cōdidit

Cydo
 ma
 Rhada-
 mātus
 Chios
 lemnos
 Theas
 Anuis
 Delos
 Euāder
 Andros
 Deida
 mia
 Deucali
 on
 Molus
 Idome-
 neus
 Mirion

Dorus
 Dorien
 fes
 Miga-
 des

Lesbos
 Issa
 Macare
 us
 lados
 Achaia
 Lesbos
 Methy-
 na
 Mytyle-
 ne
 Chios
 insula in
 Samos
 Cydro
 illus
 Lencip-
 pus
 Tene-
 dos
 Tenus
 Leuco-
 phoris

Liber

Cygnus apud Tenedios memoria tradunt. Ferunt. n. Cygnū patrē uxoris calūnia i ductū filiū tennū i arca po-
 sitū i marē deieuisse. hac tē pestate acta cū i tenedū appulisset. Teus mirabili deoꝝ ope salutē cōsecutus
 isulā postea ipauit Vir p̄clarus Ac iustitia uirtutibusq; aliis honores imortalū pontus. Verꝝ pp cuius
 dā tibi cinis testimoniu: q nouerā isidiis fauerat. Legē s̄axit. ne q̄s tibi cē tēplū i grad eref. Belli troiani
 tpe cū achiles post graxoꝝ i tenedū elcisonē urbē Tēnū delesset: statuerūt postea tenedū ut nulli deī
 cepti liceret tēplo restituto i eo achillē noiare. Posteaq; de isulis isignibus rettulimus: nūc de minoribꝝ
 scribemus. Cyclades isulā cū ātea uacua cultoribꝝ eent. minos iouis ac europæ filius cretēsiū rex. ru-
 ius terra: manꝝ ipiū potēs erat plurimū classe ualuit. multasq; ex creta colōias: maxieq; i cycladas isu-
 las misit: Quaz; plures adeptus populis diuisit. asiaz quoq; pte maritimā possedit. Quapropter & nō
 nullā isulā portusq; asiaz a cretēsiibus mino eq; nomē sūplere. Minos at magnus ipio Rhadamātū fra-
 trē uigēsiū rectꝝ regni cōsortē i oras ipii ultimas ob iuidiā ablegauit. is ad isulas loniæ cariazq; op-
 positas cū accessisset Eritho ciuitatē a suo noīe cōditā cōcessit: i opinionē uero Ariadnis filiū chio p̄-
Cyclades positas cū accessisset Eritho ciuitatē a suo noīe cōditā cōcessit: i opinionē uero Ariadnis filiū chio p̄-
Minos fecit. quæ oia añ bellū troianū acta sūt. Deleta troia cares opibus aucti classeq; admodū ualidi. cū cy-
Rhadamāthys clades isulas subegisset: ex qbusdā cretēses penitus eiecere. Nōnulli una cū eis ut cū i patria usi sūt. græ-
 ci postea expulsis ide. caribus barbaris plures ex eis tenuerūt. qbus de rebus suo loco scribet a nobis.

<p style="text-align: center;">a</p> <p>Pogius Florentinus psinus ab his Hos quinque thebis ægypti</p> <p style="text-align: center;">b</p> <p>perfluumque esset scret stagnantibus rit incorruptam manicus uestibulum</p> <p style="text-align: center;">c</p> <p>certa animantia stadiis centum italia tum ui circumscripta</p>	<p style="text-align: center;">d</p> <p>hostes belloꝝ ti quoq; & carnibus lacteq; exordio exnulle</p> <p style="text-align: center;">e</p> <p>culo in medium relicto Cateri huiusōi arboribꝝ Mirinā exercitū</p> <p style="text-align: center;">f</p> <p>solus hic eorū tur Hunc deum uulnere cum contigit. Quæ</p>	<p style="text-align: center;">g</p> <p>liberasse cleopatram circuisse: ut Atreus post ambos in patriam</p> <p style="text-align: center;">h</p> <p>ficilie locis gloria rem Teres fabulas celtiberos</p> <p style="text-align: center;">i</p> <p>se nauigantes thea dicta est</p>
---	---	--

Explicit feliciter opus Diodori siculi diligenter ac accuratissime emendatum acq; Venetiis impres-
 sū p̄ Phalippū Pincū Mantuanū die uigesima nouēbris anno domini a natiuitate. M.cccc.lxxxiiii.

Laus deo

FINIS

Ine
864